

B O D E
DES
HEILS IN CHRISTUS.

DE HEER IS NABIJ."

Mat. 4 : 5.

DRIE EN TWINTIGSTE JAARGANG.

Uitgave van H. C. VOORHOEVE JZN.
DEN HAAG, Dunne Bierkade 17.
1880.

INHOUDS-OPGAVE

VAN DEN

Drie en Twintigsten Jaargang.

	Bladz.
1. <i>Jezus, de onveranderlijke</i>	1.
2. <i>De dood voor den Christen</i>	9.
3. <i>Hebt gij Hem ooit gedankt?</i>	14.
4. <i>Waar geluk (Gedicht.)</i>	16.
5. <i>Niet Jeruzalem, maar Jezus!</i>	17.
6. <i>De grond, waarop onze bevrijding rust</i>	25.
7. <i>De rust, die er overblijft voor het volk van God</i>	30.
8. <i>Een struikelblok weggenomen</i>	33.
9. <i>Blijf bij Jezus! (Gedicht.)</i>	48.
0. <i>Het anker der ziel</i>	49.
1. <i>Werken des nieuwen levens</i>	58.
2. <i>De vier oordeelen</i>	62.
3. <i>Jonathan, of: één ding ontbreekt</i>	65.
4. <i>De heiligen voor den rechterstoel</i>	80.
5. <i>Beschouwing over den brief van Jakobus</i>	
<i>Hoofdstuk I.</i>	81.
— II, III	97.
— IV	113.
— V	129.
16. <i>Psalm LXXXIV</i>	110.
17. <i>Bijzonderheden omtrent de opstanding van Jezus</i>	126.
18. <i>Ware eeredienst</i>	127.
19. <i>De doop van Jezus</i>	145.
20. <i>Opmerkingen over bidden en bidstonden</i>	151, 161.

21. <i>De tegenwoordige en de toekomstige eeuw.</i>	158.
22. <i>Alleen met God</i>	160.
23. <i>Het geweten</i>	168.
24. <i>Gedachten.</i>	175.
25. <i>„Sterkt u in den Heer!” (Efeze VI: 10—24.).</i> .	177.
26. <i>De weg van Kaïn</i>	188.

J E Z U S ,

DE ONVERANDERLIJKE.

Hier beneden is alles aan verandering onderworpen. Geen enkele dag is aan den anderen gelijk. Elke dag heeft zijn eigen kwaad. Alles gaat voorbij. Alles verdwijnt. Wat ons den eenen dag vreugde aanbrengt, is den anderen dag een oorzaak van droefheid. Waarin wij ons heden verblijden, zal misschien morgen van ons genomen worden. De betrekkingen, die wij heden aanknoopen, zijn mogelijk morgen weer verbroken. Er is niets bestendigs hier beneên. Wij leven te midden der bewegelijke dingen. De omstandigheden veranderen elk oogenblik. Hoe geheel anders waren de dingen om ons heen, toen wij het vorige jaar intraden. Wat is er niet in dat ééne jaar gebeurd! Om te zwijgen van de talrijke wisselingen op het groote wereldtooneel, welk een verandering in den kleinen kring, waarin een iegelijk onzer zich beweegt! Hoe geheel anders ziet het er in menig opzicht uit in ons huis, in ons werk, in den kring onzer vrienden! Hoe velen onzer geliefden zijn heengegaan uit ons midden. Heengegaan — Gode zij dank! — om voor eeuwig bij den Heer te zijn. Heengegaan — ons maar een kleine wijle tijds vooruit, om hen straks bij Jezus' komst weer te vinden en dan eeuwiglijk te zamen te juichen voor den troon — óók

te juichen voor al Gods leidingen hier op aarde. Maar toch heengegaan, om hier op aarde niet tot ons weer te keeren. Hunne plaats staat ledig; en zonder hen, aan wie wij ons zóó verbonden gevoelden, en wier bijzijn wij zoozeer behoefden, moeten wij onze pelgrimsreis voortzetten.

Ja, waarlijk er is niets bestendigs hier beneden. En allermint zijn wijzelven daarvan uitgesloten. Zouden wij wel ooit één enkelen dag in dezelfde gemoedsstemming zijn? Jagen wij altijd, onafgebroken, naar hetzelfde doel? Bewaren wij altijd ons geduld, en omvatten wij altijd met dezelfde liefde die ons omgeven? O, hoe verkwikkend en verblijdend is het daarom, ons van de vergankelijke dingen dezer aarde, van de bewegelijke dingen, waarin wij leven, te mogen opheffen naar dat onbewegelijk koninkrijk daarboven, hetwelk wij weldra ontvangen zullen! Hoe verkwikkend bovenal onzen blik te mogen vestigen op Hem, den Koning van dat rijk, van Wien de Apostel getuigt: „Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde, en tot in eeuwigheid.” Ja, wie er ook heengaat, Hij blijft. Wat er ook verandert, Hij is altijd dezelfde. Welke wisselingen en omkeeringen er in ons en rondom ons ook plaats hebben, Hij weet, evenals God zelf, van geen verandering of schaduw van omkeering. Daarom

’t Hoofd omhoog, het hart naar Boven,

Hier beneden is het niet;

’t Ware leven, lieven, loven,

Is maar daar men Jezus ziet!

Ja, als men Jezus ziet, dan is het hart getroost en gesterkt. Hij is de Rots der eeuwen. Hij is de onveranderlijke, de eeuwig getrouwe. Zijne liefde is oneindig, zijn geduld onuitputtelijk, zijne macht onbegrensd. Als men Jezus ziet, dan zet men, hoezeer ook bedroefd over hen die heengingen, en hoezeer ook geschokt menigwerf door de gebeurtenissen om ons heen, vol moed zijne reis voort. Als men Jezus ziet, dan staat men vast op het eeuwig blijvend fundament der waarheid, en laat zich dus door geen verkeerde leeringen in verwarring brengen en aftrekken.

Letten wij op het verband, waarin die heerlijke woorden,

zoo vol vertroosting en sterkte, in Hebreëen XIII voorkomen. Voorzeker zij zijn van algemeene toepassing. Zij drukken een beginsel uit, in alle omstandigheden en ten allen tijde waar — een beginsel even onveranderlijk als Hij, wiens onveranderlijkheid in die woorden geprezen wordt. Maar toch is het belangrijk het verband na te gaan, waarin die woorden voorkomen. Welnu, aan deze woorden gaat onmiddellijk de vermaning vooraf: „Gedenkt uwer voorgangers, die u het woord Gods gesproken hebben, en volgt hun geloof na, beschouwende de uitkomst van hunnen wandel.” (vs. 7.)

Ziet uwe voorgangers, die u het woord Gods gesproken hebben, ze zijn heengegaan — zoo ongeveer is de gedachten-gang van Paulus — de uitkomst van hunnen wandel is zóó heerlijk geweest, dat gij hunner gedenken kunt en hun geloof kunt navolgen. Welk een gemis is het heengaan van zulke voorgangers! Hoe licht zoudt gij moedeloos kunnen vragen: wie zal ons nu leiden en troosten, onderwijzen en stichten? Ziehier het antwoord — zoo zielsverheffend en schoon: *Zij* gingen heen, maar *Jezus* blijft: „Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid.” Evenals Paulus den ouderlingen te Efeze, bij zijn roerend afscheid in Hand. XX, niet wijst op zijn opvolger, of op anderen, die na hem komen zouden, maar hen toeroept: „En nu beveel ik u Gode en den worde zijner genade, die machtig is u op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden,” zoo wijst hij hier de geloovigen van hunne voorgangers, die heengingen, op den Heer, die in eeuwigheid dezelfde blijft. — En die voorgangers hadden hun niet alleen het woord Gods verkondigd, maar ook een leven geleid, 'twelk tot een voorbeeld strekken kon. Zij hadden in het geloof volhard, en hun godzalig leven met een God-verheerlijkend einde gekroond. Verkwikkend was het om de uitkomst van hunnen wandel te beschouwen, en de kracht huns geloofs waar te nemen; doch om dat geloof na te volgen, was er kracht noodig. Welnu, Hij die hen sterkte in den strijd en door zijne genade hun einde zoo heerlijk maakte, is de onveranderlijke. Wat Hij voor *hen* was, is

Hij voor *ons*. „Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde, en tot in eeuwigheid.” Zonder Hem kunnen wij niets doen; met Hem zijn alle dingen mogelijk.

„Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde, en tot in eeuwigheid.” Is dat waar, dan moeten wij ons ook aan Hem vasthouden. Dan is de waarheid alleen in Hem. Dan voeren alle andere dingen van Hem af. Hoe schoon de menschelijke stelsels ook in elkaar mogen zitten; hoe vroom en godzalig hunne voorschriften en oefeningen ook schijnen mogen, Jezus alleen is de onveranderlijke, de eeuwigblijvende. Wat buiten Hem is vergaat; wat niet uit Hem is verderft. „Laat u daarom niet vervoeren door verscheidene en vreemde leerin- gen,” roept de Apostel zijnen lezers toe; „want het is goed, dat het hart gesterkt worde door genade, niet door spijsen, waarvan zij geen nut hadden, die daarin wandelden.”

Zoo is de onveranderlijkheid van Jezus onze troost en onze kracht. Hoe heerlijk zijn ze, die woorden van den Apostel! Vooreerst beschouwd in het verband, waarin zij voorkomen. Bij al de wisselingen van het aardsche leven richten wij onzen blik omhoog, en zien aan Gods rechterhand Jezus gezeten, die eeuwig dezelfde blijft; en bij al de vreemde leeringen, die ons oor treffen en ons hart bedroeven, aan- schouwen wij Hem, de waarheid zelve, die nooit verandert, en in wien ons hart een rustpunt gevonden heeft te midden van al de dwalingen van den menschelijken geest.

Maar dan ook beschouwd in het algemeen. Waar wij zuch- ten over onze eigene veranderlijkheid, en menigwerf teleurge- steld worden, zelfs in onze beste vrienden, hoe weldadig en vertroostend is het daar ons oog te vestigen op Hem, die altijd dezelfde is — dezelfde in liefde, in trouw, in goedheid, in geduld, in ontferming, in genade. Op Hem, van wien wij niet alleen lezen, dat Hij gisteren en heden dezelfde is, en tot in eeuwigheid; maar die ons de bewijzen daarvoor geleverd heeft in zijne omwandeling op aarde en in zijne trouwe zorg voor de zijnen, nadat Hij gezeten was aan de rechterhand des Vaders. Want wij hebben niet alleen deze uitspraak van den Apostel, maar de geheele levensgeschiedenis van den

Heer ten bewijze voor zijne onveranderlijkheid. Hoe meer wij die levensgeschiedenis lezen niet alleen, maar bestudeeren, des te meer staat het beeld van Jezus, als de Onveranderlijke en Getrouwe, in onovertroffen schoonheid, voor onze oogen.

Laat mij u enkele voorbeelden daarvan voor de aandacht roepen. Hij was altijd dezelfde. Hij bleef zichzelf altijd gelijk. De omstandigheden konden de gezindheid zijns harten niet veranderen. Of wij Hem zien vóór het kruis of op het kruis, vóór de opstanding of daarna, toen Hij hier beneden wandelde, of nu Hij gezeten is aan Gods rechterhand, het is altijd dezelfde Jezus. Geen verandering of schaduw van omkeering bij Hem, hetzij Hij zucht onder het lijden, of met eer en heerlijkheid gekroond is in den hemel. Denk aan zijne liefde voor zondaars. Nicodemus komt midden in den nacht tot Hem; de Samaritaansche midden op den dag; de moordenaar toen Jezus hing aan het kruis; en allen vonden in Hem dezelfde bereidwilligheid om te luisteren, dezelfde liefde om hen te redden van het verderf. En riep niet de verheerlijkte Heer uit den hemel zijnen grootsten vijand toe: „Saul, Saul, wat vervolgt gij mij!” om dien vijand niet alleen te vergeven en te redden, maar hem te stellen tot een getuige zijner onbegrijpelijke zondaarsliefde in de geheele wereld?

Denk aan Jezus' liefde voor de zijnen. In den nacht, toen Hij verraden werd, zette Hij zich met zijne discipelen aan den paaschmaaltijd neder, en zeide: „Ik heb grootelijks begeerd dit pascha met u te eten, eer dat ik lijde.” Hij nam brood en drinkbeker, en stelde het avondmaal in, 't welk voor de zijnen de herinnering wezen zou van zijne oneindige liefde, die Hem in staat stelde om zichzelf voor hen over te geven in den dood des kruises. Hij vergat als het ware voor een oogenblik eigen leed en strijd, om voor hen te zorgen en aan hen te denken. Al kwamen alle machten der duisternis op Hem aan, en al was zijne ziel bedroefd tot den dood toe, zijne genegenheid voor de zijnen verflauwde geen oogenblik. Juist in den nacht, toen Hij verraden werd, in dien schrikkelijken nacht van lijden en smart, stelde Hij het

avondmaal in. Is Hij veranderd ná de opstanding? O neen! gezeten aan 's Vaders rechterhand, met eer en heerlijkheid gekroond, geeft Hij aan den Apostel Paulus door rechtstreekse openbaring de instelling van het avondmaal over, opdat hij die aan de gemeenten zou mededeelen. In den brief aan de Galatiërs beroept Paulus er zich op, dat hij niets ontvangen heeft van de apostelen te Jeruzalem, maar dat al wat hij predikte, hem door openbaring was bekend gemaakt; en in den eersten Korintherbrief zegt hij: „Ik heb van den Heer ontvangen, hetgeen ik u ook overgegeven heb, dat de Heer Jezus in den nacht, waarin hij overgeleverd werd, het brood nam”, enz. Zoo is Jezus dezelfde in de heerlijkheid en in het lijden. En gelijk het zijne innige begeerte was om in den laatsten nacht zijns levens aan te zitten met de discipelen, zoo is het nu zijne vreugde, wanneer wij aan zijnen disch zijn aangezeten. Hij is en blijft de Gastheer.

Denk aan Jezus' gemeenzamen omgang met de zijnen. Hoe familiaar was Hij in het huisgezin te Bethanië! Als een vriend des huizes verkeerde Hij daar. Hoe ongedwongen gingen die zusters met Hem om. Wat zij dachten, spraken zij uit, en de Heer liet het zich zeggen. Geen spoor van vrees van hunnen kant, geen spoor van terughouding van zijnen kant is er te bespeuren. En was Hij na de opstanding niet dezelfde? Is het treffende tooneel aan Tiberias' meer niet een schoon bewijs van Jezus' onveranderlijke goedheid? Of wat nog meer zegt, is dat gesprek tusschen den verbaasden en vreesachtigen Ananias en den Heer der heerlijkheid in den hemel, niet een treffende proeve van de heerlijke waarheid, dat, hoewel Jezus niet meer in zwakheid op aarde rondwandelt, maar in heerlijkheid aan Gods rechterhand gezeten is, er nochtans geen zweem van verandering in zijnen vertrouwelijken omgang met de zijnen gekomen is? Waarlijk wij hooren daar, niet een schepsel in gesprek met zijnen Schepper, maar een vriend, die zich vertrouwelijk onderhoudt met zijnen vriend. Zooals wij spreken met elkaar, zoo sprak Ananias tot Jezus, zoo sprak Jezus tot Ananias.

Denk aan Jezus' geduld en lankmoedigheid. Hoe verdroeg

Hij de tegensprekingen zijner vijanden! Hoe kalm en rustig bleef Hij bij de grove onwetendheid der Samaritaansche! Hoe geduldig was Hij in zijn onderwijs en in zijne terechtwijzing van de vaak ongeloofige discipelen! En ziet! ná zijne opstanding wandelt Hij met twee zijner discipelen van Jeruzalem naar Emmaus, en luistert naar hunne klachten, en onderwijst hen in de Schriften, als ware het voor de eerste maal, dat Hij zulks deed. En hoe vol lankmoedigheid komt Hij, de verheerlijkte Heer, den bevooroordeelden Petrus te gemoet, en neemt genadiglijk al zijne bezwaren weg, zoodat hij vrijmoedig het huis van Cornelius inging.

En wilt gij nog meer, denk dan aan zijne tranen bij Lazarus' graf, aan zijn mededoogen over de weduwe te Nain, aan zijn treffend en teeder medelijden met zijne moeder, toen Hij hing aan het kruis; en luister dan naar zijne heerlijke woorden tot Saulus: „Saul, Saul, wat vervolgt gij *mij*?” Waaruit ons de waarheid van Paulus uitspraak tegenstraalt: dat Jezus in den hemel een medelijdende Hoogepriester is, die, omdat Hij in alles verzocht werd gelijk als wij, de zonde uitgenomen, met onze zwakheden medelijden, d. i. sympathie, medegevoel hebben kan.

Hoe schoon en heerlijk is dit alles! Hoewel onze dierbare Heer niet meer op aarde wandelt, maar met eer en heerlijkheid gekroond is in den hemel, zoo is Hij nochtans dezelfde. Gelijk Hij met zijne discipelen verkeerde, zoo gaat Hij ook om met ons. Hij is in niets veranderd. Wij kunnen er van verzekerd zijn, dat dezelfde liefde, hetzelfde geduld, dezelfde nederbuigende goedheid, die wij in zijn leven op aarde zoo treffend en heerlijk waarnemen, ook nu zijn hart vervult, zoodat wij met alle dingen tot Hem gaan kunnen; zoodat wij ons in alle omstandigheden op Hem verlaten kunnen; zoodat wij verzekerd kunnen zijn, dat Hij ons nooit zal afwijzen, nimmer verlegen zal laten staan, nooit eenig verwijt zal doen. Ja, Hij kan nog meer voor *ons* zijn, dan Hij voor de discipelen was. Tot ons toch kan Hij zeggen: „ik ben in *alle* dingen verzocht geworden, gelijk als gij, uitgenomen de zonde; en ik kan daarom met uwe

zwakheden medelijden hebben.” Hij werd verzocht door den duivel; Hij werd gehoond en bespot, geplaagd en gekrenkt door de wereld; Hij werd niet begrepen door de zijnen, en eindelijk door hen verlaten. Hij leed, zooals geen mensch ooit geleden heeft of lijden kan. Zijne tranen waren Hem tot spijs dag en nacht. (Ps. 42.) Lichaamslijden was in ruime mate zijn deel, maar bovenal lijden der ziel — een lijden, zooals wij het ons niet voorstellen kunnen, daar wij door de zonde het ware gevoel van wat kwaad en onrein is, grootendeels missen. Zielelijden elken dag, als Hij in het midden der zondaren moest verkeerē, en hunne werken en derzelve beweegredenen en drijfveeren moest aanschouwen. Lijden ook door goddelijk medegevoel; want waar Hij de kranken genas, nam Hij, die zelf nooit krank was, omdat Hij geen zonde kende, de krankheden op zich. Zoo kan Hij dan nu, gezeten als Hoogepriester aan ’s Vaders rechterhand, met al onze zwakheden medelijden hebben. Hij kan zich nevens ons zetten, en ons influisteren: „ik weet wat gij lijdt; ik heb datzelfde leed gevoeld; kom, en rust aan mijne borst; en laat mij u schenken, al wat gij behoeft.”

Welk een zegen zulk een Heiland en Heer te bezitten! O, mochten wij Hem meer leeren kennen! Mochten wij meer in zijne gemeenschap wandelen en ons aan Hem toevertrouwen! Niemand is aan Hem gelijk. Niemand is bij Hem te vergelijken. Hoe meer wij Hem leeren kennen, des te meer zal bewondering en aanbidding ons vervullen, en zullen wij verlangen Hem te zien van aangezicht tot aangezicht. Vergeten wij het niet: zooals Hij was, toen Hij op aarde wandelde, zoo is Hij nu in den hemel, en zoo zal Hij zijn tot in eeuwigheid; want Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde, en tot in eeuwigheid.

De dood voor den Christen.

DRIE BRIEVEN AAN EEN MOEDER EN HARE
DOCHTER

I.

Waarde Zuster!

Ik begrijp volkomen, hoe het verlies van uwe lieve dochter een ontzettende slag voor u zijn zal, en een groote leegte in uw gezin zal veroorzaken; doch sedert geruimen tijd heb ik mij aan sterven in Christus gewend; en wanneer het Christenen betreft, dan staat de dood vóór mij met een glimlach op het gelaat. Ik erken ten volle, dat sterven op zichzelf een vreeselijk ding is, doch voor ons is het gewin. God wil ons in het volmaakte licht brengen. Voor Christus was de weg ten leven, ten onzen behoefte, door den dood. Het is niet *noodzakelijk*, dat wij dienzelfden weg gaan, want de dood is volkomen overwonnen; doch als wij sterven, dan is Christus, die overwonnen heeft, met ons in dien weg. Als er iets tusschen ons en God niet in orde is, dan moge het een pijnlijk oogenblik zijn; want de ziel moet in overeenstemming zijn met de vreugde, die ons is bereid; doch de dood op zichzelf is slechts de uittrekking van hetgeen sterfelijk is en het overgaan van de ziel in het eeuwig licht, in de tegenwoordigheid van Jezus. Men verlaat hetgeen bezoeeld en in wanorde is. Welk een vreugde is dat! Later zal het lichaam verrijzen in kracht en in onverderfelijke, onsterfelijke heerlijkheid. Wij hebben daarop slechts een kleine wijle tijds te wachten.

Groet al uwe kinderen hartelijk van mij. Ik gevoel zeer, welk een groot verlies hen wacht. Uwe lieve dochter zou de vreugde uitmaken van elke familie, waartoe zij behoorde; doch denk er wel aan, nu zal zij de vreugde gaan uitmaken van de familie van Jezus. Wij hebben het recht en het voorrecht dit te zeggen. Welk een troost voor allen, die nog hunne reis op aarde moeten voortzetten! God trekt ons hart naar Boven door langzamerhand de koorden los te maken,

die ons nog, als kinderen van Adam, aan de aarde verbinden. Christus neemt de plaats in ons hart in; en aldus gaat alles goed en steeds beter. Moge de Heer deze diepe droefheid des harten voor uwe geheele familie tot zegen doen zijn. Hij heeft in zijne groote goedheid de bitterheid van den beker verzoet door zijne medelijdende genade.

Ik zend hiernevens een brief voor uwe dochter; ik was bang dat hij te lang was; doch ik ben nu overtuigd, dat zij door de genade Gods van deze woorden zal genieten. Zij moet hem langzaam lezen, en alleen als hare krachten het haar toelaten. Zij zal dan aan Christus denken en verkwikt worden. Moge de Heer u zegenen, en u zijne goedheid, zelfs in dit verlies, doen smaken.

II.

Lieve M . . . !

Hoe gaarne zou ik u nog eenmaal gezien en gesproken hebben vóór uw heengaan van deze aarde; doch Hij, die alle dingen met volmaakte liefde bestuurt, heeft het anders gewild. Gij gaat mij vóór naar den hemel. De dood is niet een gebeurtenis, die plaats heeft zonder den wil van God; de dood heeft geen macht meer over ons; de opgestane Heer heeft de sleutels van den hades. Hoe onuitsprekelijk heerlijk is het te weten, dat Hij een volkomene en eeuwige overwinning behaald heeft over den dood en over alles, wat tegen ons was, zoodat er een algeheele verlossing is teweeggebracht. Wij zijn bevrijd, behalve wat het lichaam betreft, uit het tooneel, waar het kwaad zijne macht betoont, en overgebracht daar waar de glans van Gods heerlijkheid en liefde ons tegenstraalt; waar slechts licht en liefde is; waar God het tooneel vervult in overeenstemming met het welbehagen, 'twelk Hij heeft in Christus als Dengene, die Hem verheerlijkt heeft in het teweegbrengen van de verlossing.

Het kon niet anders, of God moest in antwoord op het werk van Christus, den rijkdom zijner liefde en heerlijkheid openbaren. Hij moest getuigenis geven aan het werk van

Christus in liefde, in heerlijkheid, ter uitdrukking van het welbehagen, 'twelk Hij in dat werk vond. De naam van zijnen God en Vader in liefde werd in al zijne heerlijkheid ontvouwd. „Gij hebt mij verhoord van de hoornen des eenhoorns.” Hij werd opgewekt uit de dooden door de heerlijkheid des Vaders. Daarop verklaarde Hij den Vadersnaam aan zijne broederen, en Christus prees den Vader in het midden der gemeente.

Daarheen wenschte ik u te brengen door deze opmerkingen, die anders wel wat abstract schijnen. Al dit welbehagen schijnt op u. Wat God voor Christus als mensch geweest is, omdat Christus Hem verheerlijkte ten aanzien van de zonde, waardoor God onteerd was — wat God geweest is in het zetten van Christus aan zijne rechterhand in den hemel, dat is Hij voor u, die de vrucht zijt van den arbeid zijner ziel. Denk daaraan, lieve zuster! Christus is onuitsprekelijk dierbaar voor ons geworden, ter oorzaak van hetgeen Hij voor ons gedaan heeft. Hij gaf *zichzelven*, omdat Hij ons liefhad met een eeuwige liefde. Er is niets in Christus, dat niet uw eigendom is. Hij kan niet meer geven dan zichzelven; en welk een gave is dit!

Ik schreef u eenigen tijd geleden, dat in het denken aan Hem onze vreugde gelegen is. Gij zijt geen juichend Christen. Ik begrijp dat heel goed; ik weet waarom; dit is Gods tucht. Christus heeft niet de plaats gehad in uwe ziel, die Hem toekomt. Gij ziet, ik verberg niets voor u. Maar dit is niet alles; gij hebt geen vertrouwen genoeg in zijne genade. Belijd Hem alles, wat als een wolk tusschen uwe ziel en zijne liefde staat. Gij doet dit, ik weet het; maar gij denkt niet genoeg aan de genade, aan de oneindige, volmaakte liefde van Jezus, aan die liefde, welke al onze fouten overtreft, en die zichzelve gaf voor al onze zonden, aan de liefde, die in onze zwakheden zelve een oorzaak vindt voor de openbaring harer volmaaktheden. Die goddelijke, persoonlijke liefde van den Heiland zal dan uwe ziel vervullen. Jezus zelf zal uw hart geheel innemen; en gij zult dan niet alleen vrede hebben, maar vol vreugde zijn en juichen,

O, dat uw hart vervuld moge zijn met Jezus zelf en met zijne liefde en met het gevoel zijner genade. Hij heeft u behouden; Hij heeft u afgewasschen; Hij is uw leven geworden, opdat gij God zoudt kunnen genieten. Wat zoudt gij meer kunnen wenschen dan Hemzelf? Gij kunt zijne goedheid aanschouwen in den vrede, dien Hij u gaf, en in de wijze, waarop Hij u omringt met teedere zorg en hartelijke genegenheid.

Voor mij is uw heengaan slechts het heengaan van een lid der familie, een weinig vroeger, naar die plaats, waar de geheele familie spoedig wezen zal. Wij zijn hier slechts op de doorreize. Spoedig zijn wij allen aan het eind der reis. Hoe heerlijk zal het zijn, als elk spoor van hetgeen ons op de een of andere wijze verbindt aan deze wereld vol ellende en zonde, volkomen zal verdwenen zijn, en wij ons bevinden zullen in dat licht, waar alles volmaakt zal zijn! Vertrouw u daarom onverdeeld toe aan zijne liefde. Ik herhaal, dat Hij volkomen overwonnen heeft alles, wat tusschen ons en het licht van God is, gelijk Hij geheellijk heeft uitgewischt al, wat in ons niet past voor dat licht. Hoe goed is Hij! Welk een genade! En gij gaat *tot Hem!* O, hoe heerlijk! Verheug u daarom, lieve zuster! spoedig zullen wij allen daar zijn. Nog een weinig moeite en smart, en alles, ja alles zal vergeten zijn in de heerlijkheid van God. Gij gaat ons vooruit, en gij zult wachten op de komst des Heeren daar Boven, terwijl *wij* wachten en onze taak volbrengen op aarde.

God zij met u. Moge de tegenwoordigheid van dien trouwen en liefdevollen Jezus u ondersteunen en uw hart verblijden. Ik hoop, dat deze brief u niet zal vermoeid hebben. Ik kon nog veel meer tot u zeggen, doch spoedig zult gij het beter weten dan ik; en zie, dat is een oorzaak van vreugde en onuitsprekelijke genade. Vrede zij u! Ik bid den Heer u rijkelijk te zegenen; dat doet mijn hart goed.

III.

Waarde Zuster!

Zoo is dan uwe dierbare dochter alreede in den hemel! Ik dank u zeer voor de bijzonderheden, die gij mij hebt

meegedeeld. Ik heb haar hartelijk liefgehad, en ik zie ook in haar een getrouw beeld van het werk des Heiligen Geestes in verbinding met haar geheele leven. Wanneer ik zeg een „getrouw” beeld, dan bedoel ik, dat het niet slechts gevoelsaandoeningen waren, zooals toegenegen vrienden zoo gaarne zien, om de vroomheid van een ontslapene te kunnen uitbazuinen, maar zulke uitingen, die de wezenlijkheid van Gods werk in de ziel bewijzen. Dat is veel meer waard dan al de loftuitingen der menschen.

Ik gevoel levendig, welk een groote leegte de dood van uwe dochter in uwe familie zal veroorzaken. Het is een zware slag voor u en voor al de uwen. Doch God bestuurt alles, en Hij maakt alles wel. En nu ligt zij — ten minste haar stoffelijk overblijfsel — bij haren vader in het graf. Welnu, zij zullen te zamen opstaan. Allen, die ontslapen zijn, zullen gezamenlijk uit het graf verrijzen, en met hen, die levend overbleven, den Heer te gemoet in de lucht worden opgenomen. Met vreugde denk ik aan dien lieven broeder, die daar is, waar geen moeiten of zorgen zijn. Hij is bij zijnen dierbaren Heiland, en nu is zijne dochter bij hem, en bij allen, wier stof het graf heeft opgenomen, en die van dit tooneel vol zonden en jammeren verdwenen zijn.

Het komt mij voor, dat er een zekere verandering heeft plaats gehad in mijn gevoel ten aanzien van degenen, die jonger sterven dan ik ben. Er was een tijd, dat ik tot mij zelven zeide: Nu zal het uwe beurt wel worden, sinds die zijn heengegaan. Thans evenwel heb ik meer het gevoel van reeds gestorven te zijn. Ik zie hen in de tegenwoordigheid des Heeren — jong of oud, wat doet dit ter zake — terwijl ik hier blijf om te dienen, misschien totdat de Heer komt. 't Is waar die dienst is arm en zwak; doch ik wijd mijn geheele leven daaraan toe; ik leef voor niets anders. Onuitsprekelijk voorrecht! Mocht ik het meer verwezenlijken!

Hebt gij Hem ooit gedankt?

Bij het einde van een christelijke bijeenkomst bemerkte ik een jonge vrouw, die met een uitdrukking van groote verslagenheid op het gelaat zich gereed maakte de zaal te verlaten. Daar zij juist voorbij mij heen kwam, sprak ik haar aan, en vroeg naar de oorzaak van hare treurigheid. Zij vertelde mij daarop, dat zij zeer beangst was omtrent den toestand harer ziel, en dat zij niet kon begrijpen, hoe zij gered zou kunnen worden. Ik vroeg haar toen, of zij reeds lang verontrust geweest was, en of zij geloofde een arme, verlorene zondares te zijn, die de eeuwige verdoe-menis verdiend had. Met tranen in de oogen antwoordde zij: „Ja.” — „En langs welken weg tracht gij behouden te worden?” vroeg ik verder. — Zij vertelde mij nu, dat zij haar best deed zooveel zij kon, en gedurig den Heer om vergeving vroeg. — Ik antwoordde: „Christus heeft een volkomen werk volbracht op het kruis; Hij heeft uitgeroepen: Het is volbracht! Hij heeft de zonden gedragen van allen, die in Hem gelooven, en heeft ze voor eeuwig weggedaan.”

Zij verzekerde mij, dat zij dit geloofde, maar dat het haar niet gelukkig maakte. Ik wees haar nu op hetgeen geschreven staat in 1 Petr. II: 24. „Die zelf onze zonden in zijn lichaam gedragen heeft op het hout;” en ik trachte haar hieruit aan te toonen, dat Christus al de zonden van den geloovige gedragen had op het hout, en dat, als Hij ze daar niet gedragen had, Hij het ook nooit meer zou kunnen doen, want dat Hij niet meer aan het kruis zou terugkeeren. Ik zeide: „Christus heeft al die zonden weggedaan door zijn bloed; indien dit niet zoo ware, dan zou Hij ze nooit kunnen weg doen, want Hij kan onmogelijk ten tweedenmale zijn bloed storten.”

Daarop vroeg ik haar: „Geloofst gij, dat Christus *al* uwe zonden gedragen heeft op het hout?” — Ja, dat geloof ik — „Geloofst gij, dat Hij ze allen heeft weggedaan door zijn dier-

baar bloed, vóórdat Hij het verliet?" — Ja, dat geloof ik. — „Geloofst gij, dat Hij begraven en weder opgestaan is naar de Schriften?" — De Schrift zegt het, en ik geloof, dat het waar is. — „Geloofst gij, dat Hij in den hemel is, en daar reeds meer dan 1800 jaar geweest is zonder die zonden?" — Ja, antwoordde zij van ganscher harte. — „Welnu, maakt u dat niet gelukkig?" vroeg ik — Neen, was haar antwoord.

Ik zag, dat zij een oprechte, geloovige ziel was, en begreep niet, wat ik van haren toestand denken moest. Eindelijk deed ik haar de vraag: „Hebt gij Hem ooit gedankt?" — Zij moest bekennen, dat zij dit nog nooit had gedaan; en zie, eensklaps was haar de verborgen oorzaak, waarom zij niet gelukkig kon zijn, duidelijk geworden. Ik raadde haar aan, dit zonder uitstel te doen, haar de verzekering gevende, dat de Heer haar gaarne gelukkig wilde maken.

Den volgenden avond was zij weer op de bijeenkomst. Aan het einde daarvan kwam zij naar mij toe, en zeide met een gelaat stralende van geluk tot mij: „Ik heb Hem gedankt voor hetgeen Hij voor mij gedaan heeft aan het kruis, en Hij heeft mij o zoo gelukkig gemaakt!"

Maanden zijn er voorbijgegaan, sedert deze lieve, jonge vrouw tot het geloof in het werk van Christus gekomen is, en Hem voor dat heerlijke werk heeft gedankt, en nog steeds verheugt zij er zich in. Zij weet nu, dat haar lichaam een tempel des Heiligen Geestes is geworden; (1 Kor. VI: 19.) dat zij een lid van het lichaam van Christus is en dat zij tot God bekeerd is geworden, om zijnen Zoon uit de hemelen te verwachten. (1 Thess. I: 10.) Hoe staat het met u, lieve lezer? Kunt gij u verblijden in het heerlijke werk van Jezus? Hebt gij Hem reeds gedankt voor zijne onuitsprekelijke genade? Gij gelooft in Hem, gij hebt u aan Hem overgegeven als een arm, verloren zondaar, niet waar? Welnu, verblijd u dan ook in zijne liefde, en rust in zijn volbracht werk.

Waar geluk.

Hoe rijk is hij te achten,
 Die er zijn vreugde in vindt,
 Gods wil steeds te betrachten
 Oprecht en als een kind;
 Die dankbaar Hem wil wijden
 Zijn hart ter dienst en eer;
 En ook wil schuld belijden
 Bij elken misstap weer.

Dan hangen hart en blikken
 Den dierbren Heiland aan;
 Dan kan u niets verschrikken,
 Als waar' Hij weggegaan.
 Geen dwang richt dan uw paden,
 Gij volgt Hem blij en stil;
 De liefde weet te raden,
 Wat de Geliefde wil.

Gij laat het nauwlijks merken,
 Wat u dan drukt of wondt;
 Gij denkt: Hij zal mij sterken,
 Die mij dien beker zond.
 Dan lacht gij door de smarten
 En door de tranen heen;
 Zoo rusten moede harten
 Aan 't Jezus-hart alleen.

Dan kunt gij zalig lijden;
 Gij voelt: Hij voelt het meê,
 Die hier voor mij wou strijden
 In 't bangste lijdenswee.
 Hem kunt gij alles klagen,
 Hij hoort u vriendlijk aan,
 Die om uw smart te dragen,
 Zich liet geduldig slaan.

En mag uw hart genieten,
 Uw voet in 't zonlicht treên,
 't Is, wijl 't uit Hem komt vlieten
 Hij is uw zon alleen.
 Van Hem komt alle zegen,
 En voert ook tot Hem weer;
 Dies ruste, in al uw wegen,
 't Geloofssoog op den Heer.

Niet Jeruzalem, maar Jezus!

(Lees: 1 Kon. VIII : 41—43 en Hand. VIII : 26—40.)

In de eerste Schriftuurplaats, waarbij ik uwe aandacht wilde bepalen, lieve lezer! hebben wij een heerlijk oogenblik in Israëls geschiedenis voor ons. Salomo zit op den troon van zijnen vader David, de tempel is voltooid, en „de heerlijkheid des Heeren” heeft dien vervuld; Salomo staat voor „het altaar des Heeren,” en bidt. Nadat hij zijne bede voor het volk Israëls geëindigd heeft, bidt hij voor „den vreemde, die van uw volk Israël niet zal zijn, maar uit verren lande om uws naams wil komen zal, (want zij zullen hooren van uwen grooten naam, en van uwe sterke hand, en van uwen uitgestreken arm) als hij komen en bidden zal in dit huis; hoor Gij in den hemel, de vaste plaats uwer woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat alle volken der aarde uwen Naam kennen, om U te vreezen, gelijk uw volk Israël, en om te weten, dat uw Naam genoemd wordt over dit huis, dat ik gebouwd heb.” Dit gebed van Salomo werd gebracht voor Gods troon in den hemel, zijne woonplaats. En ofschoon *dat* huis in al zijne heerlijkheid was voorbijgegaan, en een ander zijne plaats had ingenomen, zoo vinden wij toch in de tweede Schriftuurplaats, hierboven aangehaald, een antwoord op dat gebed, na een tusschenruimte van meer dan duizend jaren. Doch „*één* dag is bij den Heer als duizend jaren, en duizend jaren als *één* dag.”

In 1 Kon. VIII wordt het gebed uitgesproken, en in Hand. VIII wordt het, overeenkomstig de getrouwheid van Gods hart, verhoord, en wordt het voorwerp van dat gebed door

Gods machtige hand op den weg des heils geleid. In dit gedeelte der Schrift zijn er drie personen, die vooral onze aandacht moeten boeien: ten eerste *de Dienstknecht*; ten tweede *de Zondaar*; ten derde *de Redder*.

Bij ieder van deze drie willen wij een oogenblik stilstaan; doch slechts in zoo verre zij dienen om ons een grootsche, in het oog vallende gedachte duidelijk te maken, namelijk: Gods belangstelling in een enkele ziel. Beschouwen wij dan eerst

DEN DIENSTKNECHT.

Filippus is een schoon voorbeeld van hetgeen een dienstknecht behoort te zijn; en wat ik omtrent Filippus ga zeggen, is uitsluitend bestemd voor hen, die „vrede hebben met God, door onzen Heer Jezus Christus,” en die derhalve rustig zijn in zijne heilige tegenwoordigheid; want slechts deze alleen kunnen waarlijk dienen. Filippus was te Samarië met grooten zegen werkzaam in het evangelie. „Er werd groote blijdschap in die stad,” lezen wij. Hij maakt geen eigene plannen, maar staat onmiddellijk onder het bestuur van zijnen Meester in den hemel. Hij dient Christus door „Christus te prediken.” „En de engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op, en ga heen tegen het zuiden, op den weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza; deze is woest.”

Geen bevel kon eenvoudiger of beslistser zijn: „Sta op, en ga naar het zuiden.” Let nu wel op het antwoord. „En hij stond op en ging heen.” Een dienstknecht is verplicht te gehoorzamen. Hij had zijne bevelen van den Heer ontvangen; en, wat hij ook in Samarië achter mocht laten, hij kon zeggen: „De Heer weet wat het beste is, ik zal opstaan en gaan.” „Gelijk de oogen der knechten zijn op de hand hunner heeren; gelijk de oogen eener dienstmaagd zijn op de hand harer vrouw; alzoo zijn onze oogen op den Heer, onzen God.” Dit is het ware standpunt voor den dienstknecht, te allen tijde en in elke omstandigheid.

Nu wil ik de aandacht van den lezer bepalen bij den

tweeden, reeds genoemden persoon, namelijk bij

DEN ZONDAAR,

ons voorgesteld in den persoon van den kamerling. „En zie, een Ethiopiër, een kamerling, een machtig heer van Candacé, koningin der Ethiopiërs, die over al haren schat was, en welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem, en hij keerde weder.” Dit is alles, wat ons verhaald wordt van de vroegere geschiedenis van dezen belangrijken man. Hij woonde in een ver land, vervuld van afgoderij; ongetwijfeld bezat hij al, wat *dit leven* aangenaam en gemakkelijk kon maken; voor zoo verre de Schrift ons verhaalt, was hij „een machtig heer,” die een eerepost bekleedde aan het hof van de koningin van Ethiopië. Maar in dat afgelegen land hoorde hij van Jehovah's „grooten Naam,” van zijnen „uitgestrekten arm;” en de Naam van „den levenden en waarachtigen God” had in zijne ziel een verlangen doen ontstaan naar datgeen, wat de goden van Ethiopië hem niet konden geven. Voor het *tegenwoordige* had hij alles; voor de *eeuwigheid* niets; en de goden van Ethiopië konden hem niet helpen.

De lezer moet bedenken, dat God eenmaal op aarde een vaste plaats had, vanwaar alle zegeningen uitgingen; en niettegenstaande den vreeselijken afval van Israël, was Jeruzalem tot aan de komst en de verwerping van den Messias, het erkende middelpunt van aardse zegeningen. Daarom verbond ook de kamerling den zegen van Jehovah aan zijn huis te Jeruzalem. Hoe vele moeilijkheden en hinderpalen hij moest overwinnen, voordat hij die gewijde plaats kon naderen, heeft de Schrift ons niet gemeld. Zooveel kunnen wij echter gerust aannemen: er waren moeilijkheden van buitengewonen aard, voortspruitende uit den hoogen post, dien hij bekleedde; en dan was daar ook de satan, die zich met al zijne macht verzette tegen de reis van dezen man uit een plaats van heidensche duisternis naar de stad van Jehovah's licht. Doch er kwam een oogenblik in de geschiedenis van den kamerling, 't welk waarlijk het keerpunt in zijn leven genoemd mag worden: toen hij in het gezicht van alle ge-

varen en moeielijkheden *besloot* naar Jeruzalem te gaan! Welk een aanblik voor den hemel! Welk een aanleiding tot bespottling voor de menschen in Ethiopië! En welk een voorwerp voor den haat en de macht van den satan! Elk verlangen zijns harten naar Jeruzalem verhoogde de blijdschap van den levenden God. De noodige toebereidselen voor de lange en vermoeiende reis werden met belangstelling van Boven, met somberen argwaan van beneden waargenomen. Van de omstandigheden der reis wordt ons niets gemeld; maar dit weten wij toch: eindelijk bereikte hij de plaats, waarop zijne hoop gebouwd was.

Kunt gij u dien vreemdeling, „uit een ver land,” niet voorstellen, toen hij de muren der heilige stad naderde, en zich verheugde, dat hij eindelijk de haven zijner hoop bereikt had? De Schrift is bijzonder kort omtrent zijn verblijf in de stad. Er wordt alleen vermeld: „hij was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem, en hij keerde weder.” En waarom is zij zoo kort? Ik zal het u zeggen. Hij kwam *te laat om te Jeruzalem gezegend te worden!* „Te laat!” roept gij uit; „Wat meent gij daarmee?” Ik zal het u zeggen.

DE REDDER.

Jezus, de Zoon Davids, de Zoon van God, was vóór hem te Jeruzalem geweest. Zijne heilige voeten hadden de voorhoven van het huis des Heeren betreden, en bij het begin van zijn optreden, had Hij het openlijk het huis zijns Vaders genoemd. (Joh. II.) Maar Israël had geweigerd hem te ontvangen. „Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen.” In zijn eigen Persoon bracht Hij het licht in de wereld, maar zij wilden het niet aannemen, „omdat hunne werken boos waren.” Den Persoon van den Zoon van God konden zij niet in hun midden dulden; en de onbeteugelde vijandschap hunner harten bracht er hen ten laatste toe zijne „verraders en moordenaars” te worden. (Hand. VII : 52.) Buiten Jeruzalem, op de plaats genaamd Golgotha, „kruisigden zij Hem.” (Luk. XXIII : 33.) Maar vóór Hij de stad voor het laatst verliet, zeide Hij: „o

Jeruzalem! Jeruzalem! die de profeten doodt en steenigt, die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb ik uwe kinderen willen bijeenvergaderen, gelijk een hen hare kiekens onder de vleugelen, en gij hebt niet gewild! Zie, uw huis wordt u overgelaten." Uit deze plaats der Schrift zult gij opmerken, dat de Heer den tempel te Jeruzalem niet langer als zijns Vaders huis erkent. Hij zegt: „Uw huis wordt u overgelaten."

Ik raad u aan, lieve lezers! om uwe aandacht bij deze woorden te bepalen. Zij eischen een ernstige overweging, want zij bevatten een waarheid, die de belijdende Christenheid over het algemeen geheel uit het oog verloren heeft. Laat mij u verklaren, wat ik bedoel. God had, zooals ik reeds gezegd heb, een vaste plaats op aarde, vanwaar alle zegeningen uitgingen; het middelpunt daarvan was zijn huis te Jeruzalem; maar boven die eens zoo bevoorrechte plaats had de Zoon van God geschreven: „Verlaten!"

Er bestaan twee groote stelsels in onze dagen. Het eene is het zedelijke stelsel, „wereld" genaamd, een stelsel, 't welk zijn ontstaan daaraan te danken heeft, dat de mensch God verlaten heeft; hier heeft de Heer boven geschreven: „OORDEEL!" (Joh. VII: 31.) Het andere stelsel is dat van een aardsehe godsdienst. Zoodanig was het Jodendom, een goddelijk geordend stelsel van godsdienst, met een aardsehen tempel en een luisterrijk ceremonieël; hierboven heeft de Heer geschreven: „VERLATEN!" Zoodat al, wat het oog om zich heen kan waarnemen, onder deze dubbele uitspraak van Gods Zoon ligt. Gij zult misschien zeggen, dat ik een somber tafereel tracht te schilderen. Welnu, laat dat zoo zijn; want ik beweer ten stelligste, dat, wat de wereld en de wereldsche godsdienst betreft, het vooruitzicht even vreeselijk is als de dood!

Doch keeren wij tot den kamerling terug; hij is naar het „verlaten huis" geweest, en keerde weder. Zoudt gij denken, lieve lezer! dat God deze ziel naar Ethiopië terug zou laten gaan zonder het geluk, dat hij zoo ernstig zocht; dat Hij hem zou laten terugkeeren, zooals hij gekomen was? Neen; de kamerling was een ernstig man, en op zijnen

terugweg naar dat verre land zoekt hij nog steeds naar datgene , waarnaar zijn hart zoo uitging; op zijnen wagen gezeten , leest hij in de Heilige Schrift. Of hij die te Jeruzalem bekwam , of haar reeds in zijn bezit had , vóór hij Ethiopië verliet , meldt de Schrift ons niet; maar nu hij haar bezit , is één ding zeer duidelijk , *hij waardeerde haar hoog*. Niet zooals zoo menigeen in onze dagen , die alleen op Zondag een hoofdstuk leest , en het grootste gedeelte van zijn vrijen tijd gedurende de week aan romans of dagbladen wijdt. De kamerling was geen man van die soort. Een regenbui houdt zulke menschen van een evangelieverkondiging terug; maar de kamerling doorkruiste een woestijn , om datgene te verkrijgen , wat tienduizenden rondom ons met minachting behandelen. En nu , op zijne terugreis , is hij juist „in den weg” om het geluk te verkrijgen. Hier ontmoeten wij weer den dienstknecht , op de rechte plaats en op het juiste oogenblik. Hoe schoon en wonderbaar zijn toch Gods wegen?

„Weg heeft Hij allerwegen ,
 En middlen zonder tal;
 Zijn doen is louter zegen ,
 Zijn oog is overal;
 Zijn werk kan niemand hindren ,
 Zijn arbeid gaat gewis ,
 Als Hij aan zijne kindren
 Wil doen wat zalig is.”

„De Geest zeide tot Filippus: Ga toe , en voeg u bij dien wagen.” De dienstknecht is gereed , of het oogenblik hem past of niet. „En Filippus liep toe.” De dienstknecht vraagt niets , hij gehoorzaamt terstond en met blijdschap.

De kamerling las hardop uit het drie-en-vijftigste hoofdstuk van Jesaja. Filippus vroegde hem : „Verstaat gij wel , wat gij leest?” En hij zeide : „Hoe zou ik toch kunnen , zoo mij niet iemand onderricht? En hij verzocht Filippus , dat hij zou opkomen en bij hem zitten.” Filippus heeft Samarië niet tevergeefs verlaten; de levende God kende de behoefte

van deze kostbare ziel, en zond zijnen dienstknecht om haar het verlangde geluk mede te deelen. Zoodanig is zijne belangstelling in het geluk van een enkele ziel. (1 Tim. II : 4.)

„De plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, alzoo doet Hij zijnen mond niet open. In zijne vernedering is zijn oordeel weggenomen; en wie zal zijn geslacht verhalen? Want zijn leven wordt van de aarde weggenomen. En de kamerling antwoordde Filippus, en zeide: Ik bid u, van wien zegt de profeet dit? van zichzelf of van iemand anders?” Kon er grootere onwetendheid zijn? Hij las de profetie, betreffende het lijden en de vernedering van den heiligen Zoon van God, en hij wist het niet. Hij was een onwetend man, doch hij schaamde zich niet het te bekennen. Oprechtheid en hoogmoed gaan nooit te zamen; maar onoprechtheid en schijnheiligheid zijn altijd tweelingzusters. Waar het hart oprecht is, is onwetendheid geen hinderpaal voor geluk. Waar is het te vinden? Ik antwoord: Niet te Jeruzalem, maar in Jezus! „En Filippus deed zijnen mond open, en beginnende van die Schrift, verkondigde hem Jezus!” Hier staat de derde persoon voor ons; namelijk de Redder! En zoo ik een somber, vreeselijk tafereel geschilderd heb van alles, wat rondom ons is, zoo zal ik nu trachten u een helder, een heerlijk beeld voor te stellen; een heerlijk tooneel van onvergankelijk licht; een huis hierboven, waarop nooit „Verlaten” zal geschreven worden; en waarin een Persoon is, in Wien „al de volheid der Godheid lichamelijk woont.” Dat tooneel is de heerlijkheid Gods; die persoon is Jezus, de Zoon van God. Op aarde verworpen door den mensch, genageld aan het vloekhout, in het graf nedergelegd, is Hij uit de dooden opgewekt door de heerlijkheid des Vaders. (Rom. VI : 4.) „Hij is aan de rechterhand Gods, opgevaren ten hemel, engelen en machten en krachten hem onderworpen zijnde.” (1 Petr. III : 22.) Het was de persoon van Jezus, den Zoon van God, dien Filippus den kamerling verkondigde. Hij stelde Hem voor

als een oogenblikkelijke rustplaats voor zijne ziel, en als een bron van eeuwigdurende vreugde.

Wij zien uit de Schrift, dat de kamerling Hem in waarheid als een Redder aannam; en Hem beleden hebbende door den doop, reisde hij zijnen weg met blijdschap. Wel is waar, is zijn rug naar Jeruzalem gekeerd, doch zijn aanzicht naar de eeuwige heerlijkheid Gods. (1 Petr. V : 10.) Door middel van den *dienstknecht* werd deze *zondaar* geleid tot den Redder in den hemel, Jezus Christus, die gisteren en heden dezelfde is, en tot in eeuwigheid! De kamerling vernam van de lippen van Filippus de geschiedenis van des Redders kruis en schande. „Hij verkondigde hem Jezus.” Wie kan uitspreken al, wat in dien wondervollen naam ligt besloten!

„Jezus Naam!” Wie kan doorgronden

Al uw diepte en hoogte, wie?

Wie de liefde en 't heil verkonden,

Waar ik 't einde niet van zie?

Onnaspeurlijk blijft die Naam

In zijn glans en rijkdom saam'!

Heeft Hij geen recht op uw vertrouwen, waarde lezer? Wie heeft daarop zooveel recht als Hij, die voor u stierf? Ja, ook voor u. De mensch in zijne boosheid nagelde Hem aan het kruis. Maar het was aan het kruis, dat God, in zijne zondaarsliefde, zijnen eenigen Zoon overgaf, om het oordeel over de zonde te dragen. (2 Kor. V : 21.) En Hij van zijnen kant gaf zich vrijwillig ten offer, en „smaakte voor allen den dood.” (Hebr. II : 9.) En nadat Hij aan Gods rechtvaardigheid voldaan heeft, door het oordeel te dragen, verrijst Hij uit het graf, en „brengt leven en onverderfelijkheid aan het licht door het evangelie.” Hij werd gekruisigd door zwakheid, en nu leeft Hij door de kracht Gods. Nooit zag men zooveel zwakheid als aan het kruis, nooit zooveel macht als bij zijne opstanding. Lezer! kent gij dezen wondervollen persoon in den hemel? Hebt gij zijn recht op u erkend, en

Hem uwe onschatbare ziel toevertrouwd? Gij *weet*, of gij het gedaan hebt of niet. De taal des geloofs is: „Want ik weet, Wien ik geloofd heb, en ben overtuigd, dat Hij machtig is mijn pand te bewaren tot dien dag.” (2 Tim. II : 12.) Ik waarschuw u op niets te vertrouwen buiten Christus. Wij leven in een tijd, waarin men ijverig bezig is *plaatsen* op te richten, waar oog en oor geboeid worden. Bedenk, dat op al deze dingen de Heer Jezus Christus heeft geschreven: „Verlaten!” Mocht gij met hart en ziel u afkeeren van de *plaatsen* op aarde, en u wenden tot den *Persoon* in den hemel, en tot Hem zeggen:

„Gij zijt mijn Heer! Door uw genade
Roem ik uw eigendom te zijn;
Gij sloegt mij in ontferming gade,
Wat zou mijn harte meer verblij’n!
Geen woorden kunnen ooit verkonden,
Wat ik in Jezus heb gevonden.”

De grond, waarop onze bevrijding rust.

De verzegeling met den Heiligen Geest is het, waardoor wij in vrijheid gesteld worden. „Waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid.” (2 Kor. III : 17.) Doch de grondslag, waarop onze invrijheidstelling rust, is het werk van Christus. Door het geloof en door den Heiligen Geest rekenen wij onszelfen voor dood, hoewel wij nog leven op aarde. Ik ben, wat de werkelijkheid betreft, niet dood; maar ik houd het er voor, dat ik dood ben. Gedurende de veertig dagen, die Jezus op aarde doorbracht na zijne opstanding, was hij een opgestaan mensch, die op de aarde zich vertoonde; en zoodanigen behooren wij ook te zijn, al zijn onze lichamen nog niet verheerlijkt.

De brief aan de Romeinen leert mij, wat verlossing is: het bloed is daar voor God. Ik ben door de Roode zee, d. i. in den dood en de opstanding van Christus gegaan. De

Heilige Geest maakt dit duidelijk aan den geloovige. In den brief aan de Efeziërs zijn wij in den hemel gezet. Door de Jordaan moet ik gaan om te bevinden, dat ik gestorven ben met Hem. De woestijn maakt geen deel uit van de raadsbesluiten Gods; zij geeft aanleiding tot allerlei ervaringen, die wij opdoen, en waarin wij leeren wat wij zijn, en wat God voor ons is. De woestijn is een leerschool. Uit Exod. III : 8; VI : 7, 8; XV : 16, 17 zien wij dat, waar van Gods raadsbesluit spraak is, de woestijn niet vermeld wordt. De Israëlieten worden uit Egypte verlost, om in Kanaän te worden gevoerd; en de woestijn wordt overgeslagen. Dit geschiedde zoo aan den moordenaar, die aan het kruis hing; na zijne bekeering ging hij over in het paradijs, zonder eenige ervaring van de woestijn op te doen. Hij ondervond, wat in Exod. XIX : 4 gezegd wordt: „Gij hebt gezien wat Ik den Egyptenaren gedaan en u tot Mij gebracht heb.” Ook wij zijn van het eerste oogenblik af in de tegenwoordigheid Gods gebracht, alhoewel wij de heerlijkheid nog niet bezitten. In *dien* zin bestaat er geen toenemen, wat de behoudenis betreft.

Wij staan tusschen twee toestanden, namelijk tusschen de verlossing en de heerlijkheid, terwijl wij den Heiligen Geest in ons hebben. De Israëlieten waren achtendertig jaar in de woestijn als kastijding, omdat zij weigerden op te trekken naar het land Kanaän. (Numeri XIII; XIV : 25.) God zeide: „Gij wilt niet optrekken? Goed, keert dan terug.” De moordenaar was geschikt voor het paradijs, op hetzelfde oogenblik dat hij geloofde. God „*heeft ons bekwaam gemaakt* om deel te hebben aan de erfenis der heiligen in het licht.” (Kol. I : 12.) De woestijn begint bij Sinäi, als deel uitmakende — niet van de raadsbesluiten, maar — van de wegen Gods, en eindigt met den dood van Aäron; want tot aan Sinäi toe was alles „*genade*.” Wilt gij weten, wat de woestijn is, lees Deuteronomium VIII, en gij zult twee dingen bespeuren: de mensch wordt op de proef gesteld, en de zorg en lankmoedigheid Gods jegens zijne verlostten treedt aan het licht. Dit is het, wat God met ons doet.

Als wij verstaan hebben, dat het bloed staat tusschen God en ons, denken wij aan God als Rechter; als van dood en opstanding spraak is, denken wij aan God als Bevrijder. „Staat vast, en ziet het heil (de redding, de bevrijding) des Heeren, dat Hij heden aan ulieden doen zal; want de Egyptenaars, die gij heden gezien hebt, zult gij niet weder zien in eeuwigheid. De Heer zal voor ulieden strijden.” (Exod. XIV : 13, 14.) Door de bevrijding van Christus plaatst God den mensch in een geheel nieuwen toestand voor Hem, hoewel nog niet in de heerlijkheid. Niet alleen dat God niet meer tegen mij is, maar Hij stelt mij *aan de andere zijde* van dood en oordeel. Niet zoodra heb ik geloofd en verstaan, dat Christus stierf voor mij, of ik ontvang dadelijk den Heiligen Geest, en ik word door Hem verzegeld uit kracht van het bloed. Dan ben ik vrij in mijne verhouding tegenover den Vader. Christus werd verzegeld vanwege de uitnemendheid van zijn eigenen persoon; maar wij, daar wij zondaars zijn, worden verzegeld vanwege het bloed van Christus. Romeinen VII geeft de ervaringen van iemand, die gevangen; Romeinen VIII van iemand, die in vrijheid gesteld is. Er zijn zielen, die meenen dat zij in vrijheid gesteld zijn, omdat zij *zeggen*, dat zij gestorven zijn en opgestaan; maar in werkelijkheid zijn zij het niet.

Romeinen V: 1—11 gaat verder dan de geheele brief, omdat het gaat tot het einde van alles; (vs. 11.) daar tot de Israëlieten gezegd was, dat zij gebracht waren *tot God*. Verder te komen is onmogelijk; dit is het einde van alles, het allerverste punt. Wanneer wij daar zijn, dan weten wij, wat God is in Zichzelven, in zijne natuur als God, en wij „roemen” in Hem. In Rom. VII komt de ervaring van hetgeen wij zijn; en in Rom. VIII is het meer mijn standpunt en mijn voorrecht, waarvan sprake is, dan van hetgeen God in Zichzelven voor ons is. Het is iets anders te weten wat ik ben, en iets anders te weten wat God is.

In de verschillende godsdiensten wordt men gewend te zeggen: ik voel dit, ik ervaar dat, op zoodanige wijze dat

de volzin altijd begint met mijzelf in plaats van met God.

Zoo ging het ook met den verloren zoon, vóór hij bij den vader was aangekomen: „*Ik* verga van honger, . . . *ik* zal opstaan, . . . *ik* zal zeggen, . . . *ik* heb gezondigd;” doch toen hij bij den vader was, werd hij niet meer bezig gehouden met zijn *Ik*, maar alleen met den vader, met hetgeen de vader deed en sprak, kortom met hetgeen de vader was. De verloren zoon moest werkelijk gelukkiger zijn, doch dit hing alleen af van den vader, van zijne liefde, van zijne genade en zijne vreugde. Ga aan sommige Christenen zeggen, dat zij de tempel zijn van den Heiligen Geest, zij zullen verschrikken. Van vs. 12 in Rom. V begint een geheel nieuw onderwerp. Eerst liep het over persoonlijke zonden, over de gedragingen van den mensch; van vs. 12 over den toestand van den mensch, over de zonde van Adam, d. i., de ongehoorzaamheid van éénen.

Denk ik aan mijne zonden, dan vrees ik Gods oordeel; denk ik aan de zonde, dan zie ik in, dat ik verloren ben. Indien de Geest in een geloovige is, dan zal de vrucht gezien worden. Gij kent den Vader, zooals een kind zijn vader kent, en op hem zich in alles verlaat, hoewel het misschien niet verklaren kan, wat vader is. Sedert den pinksterdag behoorde het nieuwe leven niet te bestaan zonder den Heiligen Geest; doch ik was zelf zeven jaar bekeerd zonder den H. Geest te bezitten, en ik ken iemand die dertig jaar in dat geval verkeerde. Ik stel echter mijzelf niet tot een goed voorbeeld. Is er geen vrij verkeer met God, dan is dit een bewijs, dat ik het evangelie niet verstaan heb, of dat mijne handen het schild des geloofs hebben losgelaten, dat ik den satan voet gegeven heb.

Het is van belang zichzelven voortdurend te oordeelen; die dat verzuimen, gevoelen zich niet vrij, niet gelukkig, wanneer zij denken aan den rechterstoel van Christus. (2 Kor. V:10.) Paulus vreesde dien niet voor zichzelven, maar voor anderen, voor de onbekeerden. Zoo is de normale toestand des Christens. Paulus wandelde, alsof hij reeds voor den

rechterstoel van Christus stond; hij was reeds openbaar. Men moet een goed geweten hebben, om de openbaring voor den rechterstoel te aanvaarden. Dat dringt tot het verkondigen des evangelies aan anderen. Mijne ziel is dan in het licht, zooals God in het licht is; en voor den rechterstoel wordt alles in het licht openbaar gemaakt. De leer is, dat wij voor Christus' rechterstoel zullen openbaar gemaakt worden; derhalve stelde Paulus zich aanhoudend daar voor. 't Is mogelijk, dat het hart niet helder is betreffende zijne positie voor God; dat het niet op zijn gemak is bij de gedachte aan den rechterstoel, uit vrees voor de woorden: „opdat een iegelijk ontvange, wat in het lichaam geschied is.” Was men zeker een schoone belooning te ontvangen, men zou niet vreezen. Hoe is het met ons? Zijn wij gelukkig, als wij er aan denken? Ik zal zeker gelukkig zijn, indien ik weet, dat ik Hem gelijk wezen zal. Het kan dan niet anders. Het is mogelijk de leer te kennen; doch indien het geweten niet goed is, dan voel ik mij niet vrij. Het geweten moet in werking zijn. Er zijn, wel is waar, zielen, die al hun leven vreezen, en die, als zij op sterven liggen, zeer gelukkig zich gevoelen. Vrees, als ik aan den rechterstoel denk, kan uit twee oorzaken voortkomen: óf omdat ik niet bevrijd ben, óf omdat ik een goed geweten mis.

Het komt er op aan te doen, gelijk de Apostel deed: het lichaam te bedwingen, en het tot slavernij te brengen, (1 Kor. IX : 27.) indien wij wenschen, dat onze gemeenschap niet afgebroken worde. Oordeelen wij onszelfen, de Heer zal ons niet kastijden, anders moet Hij dat doen. En de booze daad te oordeelen is niet voldoende; wij moeten den wortel ontdekken, gelijk de Heer bij Petrus deed. (Joh XXI.)

J. N. D.

De rust, die er overblijft voor het volk van God.

In Hebr. IV wijst de Apostel de geloovigen op de rust, die er overblijft voor het volk van God. Die rust is niet de rust des harten of de rust des gewetens, maar de rust, die ons wacht in den hemel. Er is een rust des harten en een rust des gewetens, doch daarover wordt hier niet gehandeld. Ieder die als een vermoeide en belaste tot Jezus gekomen is, heeft van Hem rust voor zijne ziel gekregen. Ieder die zijn vertrouwen stelt op het algoegezame offer van Jezus, heeft een vrij en rein geweten, en kan met alle vrijmoedigheid in Gods heilige tegenwoordigheid verschijnen. Doch over dit alles is in Hebr. IV geen spraak. De rust, die er overblijft voor het volk van God, is een deelnemen aan de rust van God zelven: „Want die in zijne rust is ingegaan, heeft ook zelf van zijne werken gerust, gelijk God van de zijne.” Derhalve *kan* er hier geen spraak zijn van het rusten der ziel van de werken der wet en van de ijdele pogingen des eigengerechtigten om zich aangenaam voor God te maken.

Merkwaardig is de redeneering van den Apostel. Staan wij er een oogenblik bij stil. Hij vermaant de Hebreërs, om, waar hun een belofte van in zijne rust in te gaan is achtergelaten, niet achter te blijven. Met de Israëlieten in de woestijn was het zoo gegaan. Zij waren uit Egypte verlost, door de Roode zee geleid geworden, en reisden de woestijn door naar Kanaän; doch zij zijn, ten gevolge van hun ongeloof, in het beloofde land niet gekomen; het meerendeel van hen viel in de woestijn. Gelijk nu hun een blijde boodschap was verkondigd — dat zij namelijk in het beloofde land, overvloeiende van melk en honig, komen zouden — zoo is ook ons een blijde boodschap verkondigd, dat, namelijk, wij, die geloofd hebben, gaan in de rust. Derhalve is het voorbeeld van de Israëlieten in de woestijn een ernstige waarschuwing voor ons.

En in welke rust gaan wij, die geloofd hebben? Niet in de

rust van den zevenden dag. Want, zegt de Apostel, „God heeft ergens van den zevenden dag aldus gesproken: „En God rustte op den zevenden dag van al zijne werken.” En in deze plaats wederom: „Indien zij in mijne rust zullen ingaan.” Ware de rust van den zevenden dag de door God bedoelde rust, dan had Hij later niet van een andere rust kunnen spreken. Wat was de rust van den zevenden dag? Het was de rust van God als Schepper, nadat Hij in zes dagen den hemel en de aarde gemaakt had, zooals zij nu zijn. Toen de mensch geformeerd was, waren de werken Gods, ten aanzien van deze schepping, voltooid; al wat God gemaakt had, was zeer goed, en de Heer rustte van al zijnen arbeid op den zevenden dag. En hoelang heeft die rust geduurd? Helaas! slechts enkele oogenblikken. De zonde kwam in Gods schoone schepping en bedierf alles. De mensch, door God tot geluk geschapen, viel van God af en verbond zich aan den duivel. Kon de Heer in die omstandigheden zijne rust bewaren? Onmogelijk. Hij begon terstond weer te werken, en zijn eerste werk was om schorten van beestenvellen te maken om daarmede de naaktheid van Adam en Eva te bedekken. Van dat oogenblik af werkt God weer, en Hij zal blijven werken, totdat al zijne plannen en raadsbesluiten volbracht, en alles onder één hoofd, namelijk onder Christus, te zamen gebracht zal zijn. De Heer Jezus heeft gezegd: „Mijn Vader werkt tot nu toe, en ik werk ook.”

De rust van de eerste schepping is verstoord, en keert nooit meer terug. Er komt een andere rust. Welke rust? De rust van Kanaän? O neen! Ware dat de rust geweest, die God zijn volk schenken wilde, dan zou David, zoo langen tijd na den intocht der kinderen Israëls in het beloofde land, niet van een anderen dag gesproken hebben. „Want indien Jozua hen in de rust gebracht had, zoo zou God daarna niet van een anderen dag gesproken hebben,” zegt Paulus. Derhalve, noch de rust van den zevenden dag, noch de rust van Kanaän is de rust, die er overblijft voor het volk van God — het is een rust niet hier beneden, maar een rust daarboven bij den Heer, in het heerlijk Vaderhuis. Welk een rust zal dat zijn! De rust der eerste

schepping is verstoord; de rust in Kanaän is nooit genoten — deze rust blijft onafgebroken voortduren; zij *kan* niet verstoord worden. Het is de rust van God zelven. Gelijk de Heer gerust heeft op den zevenden dag van de werken der eerste schepping, zoo zal Hij rusten tot in eeuwigheid, nadat alles vervuld is, wat Hij zich heeft voorgenomen te doen; nadat de zonde met al hare gevolgen verdwenen, en er een nieuwen hemel en een nieuwe aarde gekomen zal zijn, waarin gerechtigheid woont. En aan die rust van God zullen wij deelnemen. „Zoo blijft er dan een rust over voor het volk van God. Want die in zijne rust is ingegaan, heeft ook zelf van zijne werken gerust, gelijk God van de zijne!”

Hoe onuitsprekelijk heerlijk is dit vooruitzicht! Te rusten van onze werken, gelijk God rust van de zijne! Ongestoord ons te verblijden in Gods zalige gemeenschap! Voortdurend zijne liefde te bepeinzen, zijne werken te bewonderen, zijne plannen en raadbesluiten te verstaan. Onafgebroken, alle eeuwigheden door, zijnen roem te vertellen, zijnen lof te verkondigen, Hem eer en heerlijkheid, dank en aanbidding toe te brengen. Want al *werken* wij daar niet, omdat alles in orde, alles volmaakt zal zijn, zoo zullen wij toch niet ledig zijn; maar voortdurend, den troon van God en het Lam omringende, Hem toebrengen lof, eer en heerlijkheid. Welk een vreugde zal dat zijn! Ja, ons hart verlangt naar dien tijd. Onze oogen heffen zich omhoog, of de Heer Jezus nog niet komt om ons van hier af te halen en ons te brengen in ons zalig en eeuwig „te huis.” Zoolang we op aarde zijn, werken wij, ijverig en trouw, als dienstknechten des Heeren, Hem navolgende die altijd werkte, omdat de Vader zulks ook deed; maar straks komt de rust — de eeuwige rust — de rust die er overblijft voor het volk van God. Daarnaar verlangt de moede pelgrim. Zijne ziel is begeerig, en bezwijkt van verlangen naar de voorhoven des Heeren; zijn hart en zijn vleesch roepen uit tot den levenden God; en hij roept met hijgend verlangen: „Amen! kom, Heer Jezus!”

Een struikelblok weggenomen.

Daarom, het woord van het begin van Christus daarlatende, laat ons tot den vollen wasdom voortvaren, niet wederom leggende een fundament van bekeering van doode werken en van geloof in God, van de leer der wasschingen, en van oplegging der handen, en van opstanding der dooden en van eeuwig oordeel; en dit zullen wij doen, indien God het toelaat. Want het is onmogelijk hen, die eenmaal verlicht zijn geweest, en de hemelsche gave gesmaakt hebben, en deelgenooten des Heiligen Geestes geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede woord Gods en de krachten der toekomende eeuw, en afgevallen zijn, die wederom te vernieuwen tot bekeering, daar zij voor zich den Zoon Gods kruisigen en te schande maken. Want een grond, die den dikwijls daarop komenden regen indrinkt, en nuttig kruid voortbrengt voor hen, om wier wil hij ook bebouwd wordt, ontvangt zegen van God; maar die doornen en distelen voortbrengt, is verwerpelijk en de vervloeking nabij, welks einde is tot verbranding. Doch, geliefden! wij zijn aangaande u van betere en met de behoudenis verbondene dingen overtuigd, hoewel wij ook aldus spreken. Want God is niet onrechtvaardig, om uw werk te vergeten, en de liefde, die gij bewezen hebt voor zijnen naam, daar gij de heiligen gediend hebt en nog dient. Maar wij begeeren, dat een iegelijk uwer denzelfden ijver betoone tot de volle verzekerdheid der hoop ten einde toe; opdat gij niet traag wordt, maar navolgers van hen, die door geloof en lankmoedigheid de beloften beërven.

Want als wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zoo blijft er geen slachtoffer voor de zonden meer over, maar een vreeselijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden. Iemand, die de wet van Mozes verworpen heeft, sterft zonder barmhartigheid op het woord van twee of drie getuigen; hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden, en het bloed des verbonds, waardoor hij geheiligt was, onrein geacht, en den Geest der genade versmaad heeft? Want wij kennen Hem, die gezegd heeft: „Aan Mij de wraak! Ik zal vergelden, spreekt de Heer;” en wederom: „De Heer zal zijn volk oordeelen.” Vreeselijk is het, te vallen in de handen des levenden Gods! Doch gedenkt der vorige dagen, waarin gij, nadat gij verlicht geworden waart, veel strijd des lijdens verdragen hebt, daar gij deels door smaad en verdrukkingen een schouwspel werdt, deels met hen, die aldus behandeld werden, gemeenschap hadt. Want gij hadt ook medelijden met de gevangenen, en den roof uwer goederen naamt gij met blijdschap aan, wetende, dat gij voor uzelf een beter en blijvend

goed hebt. Werpt dan uwe vrijmoedigheid niet weg, die een groote belooning heeft; want gij hebt volharding noodig, opdat gij, den wil Gods gedaan hebbende, de belofte moogt wegdragen. Want nog een zeer weinig tijds, en hij die komt, zal komen en niet vertoeven. „Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven; en zoo iemand zich onttrekt, mijne ziel heeft in hem geen behagen.” Doch wij zijn niet van hen, die zich onttrekken ten verderve, maar van hen, die gelooven tot behouding der ziel.

Hebr. VI : 1—12 en X : 26—39.

Ik laat deze twee gedeelten uit den brief aan de Hebreërs op elkander volgen, omdat daarin hetzelfde onderwerp behandeld wordt. Het is een zeer belangrijk onderwerp, 't welk al onze aandacht en behartiging waardig is. De woorden, die wij lazen, hebben voor vele geloovigen groote moeilijkheden opgeleverd; en de duivel heeft ze menigwerf gebruikt om een struikelblok te leggen voor den voet van hen, wier zielen verontrust waren over hunnen toestand voor God. Menigeen is door een verkeerd gebruik van deze woorden van zijnen vrede beroofd geworden, en geheel in verwarring gebracht. En toch wel verre dat deze woorden een struikelblok zijn, geven zij integendeel aanleiding tot versterking der geloovigen, en kunnen zij strekken tot vertroosting van hen, die, hoewel zij nog geen vrede voor hun hart hebben, nochtans ontwaakt zijn uit den slaap der zonde en zich bekeerd hebben tot den levenden God.

Om te kunnen begrijpen, wat ons hier geleerd wordt, is het noodzakelijk, dat wij ons den toestand voor den geest roepen, waarin de geloovigen, aan wie deze brief geschreven is, zich bevonden. Heeft men dit verstaan, is men daaromtrent tot klaarheid gekomen, dan is de verklaring van de woorden des Apostels niet zeer moeilijk.

De geloovigen, aan wie deze brief geschreven werd, waren geloovigen uit Israël, en niet geloovigen uit de volken. Niet aan een bepaalde gemeente schrijft de Apostel, maar aan geloovige Israëlieten, die overal verstrooid waren. Deze Israëlieten hadden het Jodendom verlaten en Christus aangenomen. Zij hadden zich niet alleen van hunne zonden, maar ook van hunne verwerping van den Messias bekeerd.

Zij hadden erkend, dat Jezus van Nazareth de beloofde Messias, ja, de Zoon des levenden Gods was. Als den eenigen, algenoegzamen Zaligmaker hadden zij Hem aangenomen en zich door het geloof in zijne gemeenschap verblijd. Het bloed van stieren en bokken, zoovele honderde jaren dagelijks gestort, had de zonden niet kunnen wegnemen; maar in het bloed van Jezus, in zijn offer aan het kruis, hadden zij de vergeving van al hunne zonden en een volkomene en eeuwige verzoening met God gevonden.

Het natuurlijk gevolg hiervan was, dat er een scheiding kwam tusschen hen en de andere Israëlieten; en dat zij door hunne broeders naar het vleesch, die niet in Jezus gelooven wilden, maar vol vijandschap tegen Hem waren in hun hart, heftig werden vervolgd. Hoe zou het ook anders hebben kunnen zijn! Den Heer en Meester hadden zij gehaat en vervolgd; Hem hadden zij aan het kruis genageld en gedood; en zouden zij dan zijne discipelen niet eveneens haten en vervolgen? Jezus zelf had dit uitdrukkelijk voorzeggd, en derhalve overkwam hun niet iets vreemds. Ja, de ongeloovige Joden waren de bitterste vervolgers van de discipelen van Jezus — veel erger dan de heidenen. Paulus, b. v., werd door zijne broeders naar het vleesch het heftigst vervolgd; overal waar hij kwam, waren het juist de Joden, die hem het meest wederstonden, en die de heidenen tegen hem opstookten en aanhitsten. Geen wonder dus dat deze geloovige Hebreërs, die in het midden van hunne ongeloovige en vijandige stamgenooten leefden, ontzettend veel te verduren hadden. Doch zij hadden al die vervolgingen met vreugde verdragen; zij hadden getroost en gemoedigd al dat lijden en al dien smaad kunnen verduren; ja, zij hadden zelfs den roof hunner goederen met blijdschap aangenomen. Hun oog was gericht op het beter en blijvend goed, dat voor hen in de hemelen was weggelegd; hun hart verhief zich tot den grooten, medelijdenden Hoogepriester in den hemel, die met al onze zwakheden medegevoel hebben kan, omdat Hij in alles verzocht is geworden, gelijk als wij, uitgenomen de zonde. En niet alleen dit!

Maar waar zijzelf veel te lijden hadden, hielden zij nog tijd en gelegenheid over om aan anderen te denken. Zij hadden veel strijd des lijdens te verdragen gehad; zij waren deels door smaad en verdrukkingen een schouwspel geworden; doch dit had hen niet verhinderd om aan anderen te denken; integendeel, dit had hen er toe gebracht om met hen, die aldus behandeld werden, gemeenschap te hebben en medelijden met de gevangenen te gevoelen. Voorwaar, deze geloovige Hebreërs waren toen wel in een heerlijken en gezegenden geestelijken toestand! Als burgers des hemels, op reis naar het hemelsche vaderland, waren zij vreemdelingen op aarde, en drukten de voetstappen van Hem, die geen plaats hier beneden had, waar Hij zijn hoofd kon neerleggen.

Zoo waren zij jaren lang hunnen weg gegaan. Doch, helaas! zoo was het niet gebleven, en zoo was het niet, toen Paulus hun dezen brief schreef. Integendeel, hun verachte toestand was de aanleiding tot het schrijven van dezen brief. Zij waren moede en mat geworden; (XII : 12.) zij stonden in gevaar om hunne vrijmoedigheid weg te werpen; (X : 35.) zij dachten er aan om weer tot het Jodendom terug te keeren. (VI : 6; X 26.) Deden zij dit, dan zouden zij afvallen van het geloof, en zich onttrekken aan het Christendom, en dus ten verderve gaan. Om hen te waarschuwen, om hen tegen te houden, om hen in het geloof te doen volharden, richt de Apostel tot hen dit heerlijke en tevens hoogst ernstige schrijven.

Maar, zal men vragen, hoe is het mogelijk, dat zulke gedachten in een Christen opkomen? O, dat is niet zoo heel moeielijk te begrijpen. Natuurlijk komen zulke gedachten niet eensklaps. Daaraan gaat veel vooraf. Het begin is soms nauwelijks te bemerken. Kleine dingen hebben dikwerf groote gevolgen. Niet opeens zal, b. v., een Christen zijn vermaak in de wereld gaan zoeken, niet eensklaps in de zonde gaan leven. Daartoe komt men langzamerhand. Men begint met ontrouw te zijn in kleine dingen, dan in meer gewichtige, en zoo gaat men hoe langer hoe verder, totdat men eindelijk geheel van God is afgeweken. Wij zullen

wel allen, in meerdere of mindere mate, kennis daaraan hebben; en met schaamte moeten belijden, dat, had de Heer ons niet tegengehouden en bewaard, wij reeds lang verre van Hem zouden afdwalen. Welnu, zoo was het ook gegaan met deze Hebreërs. Niet eensklaps waren zij in dezen gevaarvollen toestand gekomen; o neen! het begin was heel klein geweest, voor niemands oog zichtbaar, dan alleen voor Hem, die de gedachten en overleggingen der harten kent. En wat was het begin? Het lijden was hen zwaar gaan vallen; de vervolging duurde hen te lang. Jaren hadden zij alles met blijdschap verdragen; maar eindelijk waren zij moede geworden, en bezweken zij onder de kastijding. (XII: 5.) In plaats van te zingen, zuchtten zij; in plaats van, gelijk vroeger, den roof hunner goederen met blijdschap aan te nemen, waren hunne handen slap en hunne knieën traag geworden. „Zou er dan niet eindelijk een eind komen aan al dat lijden, aan al die vervolging? Zou Hij ons dan nooit verademing schenken?” En waar deze gedachte in het hart is, daar volgt die andere vanzelf: „Hoe zouden we het best van dat lijden kunnen afkomen en ons aan die vervolgingen kunnen onttrekken?” En waar die overlegging heeft post gevat, daar komt de duivel met zijne listige verleidingen, en fluistert: „Weet ge, hoe ge 't best van dat lijden kunt afkomen? wel, dan moet ge hier en daar een weinig toegeven: ge moet niet zoo stijf en strak zijn; doe wat water in uw wijn. Ga van tijd tot tijd eens naar de synagoge, houd weer de tijden en jaren en maanden en dagen; laat uwe kinderen besnijden. Ge zult zien, dan houdt het lijden op. Ge behoeft daarom niet op te houden een Christen te zijn; o neen! ge kunt in Christus blijven gelooven en u op zijn offer blijven verlaten; ge behoeft niets te veranderen, dan die uitwendige dingen, en daarin ligt toch het wezen der zaak niet.” Door deze verleidelijke redeneeringen was de duivel er in geslaagd deze geloovigen van het rechte spoor af te brengen; en als de Heer zich niet over hen ontfermd had en hen niet had doen waarschuwen, dan zouden zij zeker van het geloof zijn afgevallen.

Nu moeten wij evenwel niet denken, dat deze geloovigen zich voorgenomen hadden om het Christendom prijs te geven en Christus te verlaten. In geenen deele. Zij dachten daaraan in de verste verte niet. Zij wilden alleen door toegeven aan de vooroordeelen der Joden en door het waarnemen van de joodsche gebruiken van het lijden bevrijd worden. Doch de Apostel stelt hun voor, welk het einde van dien weg zou zijn. *Hij* maakt de gevolgtrekking. Evenals in den brief aan de Galatiërs. De Galatiërs dachten er niet aan om Christus vaarwel te zeggen, maar Paulus zegt hun, dat, indien zij zich lieten besnijden, omdat zij anders geen ware geloovigen zijn konden, Christus hun niet nut was, en zij van de genade vervallen waren. Zoo ook hier. Wat zou het einde zijn van een terugkeeren tot het Jodendom? Niets minder dan een afvallen van het christelijk geloof en een verwerpen van het eenige offer, waardoor wij kunnen verzoend worden.

Om hen daarvan terug te houden stelt de Apostel in dezen brief de heerlijkheid van Jezus voor tegenover de voornaamste personen des Ouden Testaments — de heerlijkheid van Jezus zoowel in zijnen persoon, zijnde de eeuwige Zoon van God en de volmaakte Zoon des menschen, als in zijn werk en bediening. Jezus tegenover Mozes en Aäron; het bloed des kruises tegenover het bloed der stieren en bokken; de bedee-ling der schaduwen tegenover de werkelijkheid en de vervul-ling in Christus: de hemel, het heiligdom Gods, geopend tegenover het gesloten heiligdom der oude bedee-ling, en zooveel meer, wordt hun in dezen brief voor oogen gesteld en op het hart gebonden; opdat zij aangetrokken door de schoonheid en voortreffelijkheid van Jezus en zijn werk, gemakkelijk de verdwijnende schaduwen der wet zouden prijs-geven, om met nieuwen moed de loopbaan tot den einde toe te loopen.

Doch de Apostel wil niet alleen hunne harten aantrekken door de voorstelling van de heerlijkheid der nieuwe bedee-ling; hij wil hen ook afschrikken door hen te wijzen op het schrik-kelijk eind van den weg, waarop zij hunnen voet dachten te zetten. Dit doet hij in de boven aangehaalde woorden. Aan

het eind van hoofdstuk V had de Apostel gezegd, dat zij vanwege den tijd leeraars behoorden te zijn, doch dat zij weder noodig hadden te leeren, welke de eerste beginselen der woorden Gods waren. Zij waren reeds zoovele jaren bekeerd, dat zij volwassene mannen geworden waren, die in staat zijn anderen in de waarheid te onderwijzen; doch door hunne afdwaling waren zij aan kleine kinderen gelijk geworden, die met melk moeten gevoed worden. Dit moest niet zoo zijn. „Daarom,” zegt de Apostel, „het woord van het begin van Christus daarlatende, laat ons tot den vollen wasdom voortvaren.” „Het woord van het begin van Christus” wil zeggen: de eerste beginselen van de leer van Christus. Zij moesten niet altijd blijven bij de eerste beginselen van het Christendom, maar tot den vollen wasdom voortvaren. Kleine kinderen hebben melk noodig, volwassenen vaste spijs. En wat den tijd hunner bediening betreft, waren zij volwassene mannen en geen kinderen. Vergenoegt u dus niet met melk, maar strekt u uit naar de vaste spijs. Voorzeker, indien God het toelaat, zullen wij ook melk toedienen, maar gij moet voortvaren tot den vollen wasdom. „Niet wederom leggende een fundament van bekeering van doode werken, van geloof in God, van de leer der wasschingen, en van oplegging der handen, en van opstanding der dooden en van eeuwig oordeel,” al welke dingen reeds in de oude bedeeeling geleerd werden en bekend waren. Keert gij dus daarheen terug, dan gaat gij weer tot de oude bedeeeling, en geeft zelfs de eerste beginselen van de leer van Christus prijs. In plaats van tot den vollen wasdom voort te varen, zoudt gij dan niet alleen weer met melk u vergenoegen, maar gij zoudt, nog verder teruggaande, u begeven tot de bedeeeling der wet, die in Christus zijn eind en zijne vervulling gevonden heeft.

En dan komt de bekende plaats, die voor zoo menig een een struikelblok geworden is. „Want het is onmogelijk hen, die eenmaal verlicht zijn geweest, en de hemelsche gave gesmaakt hebben, en deelgenooten des Heiligen Geestes geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw, en afgefallen zijn, die

wederom te vernieuwen tot bekeering, daar zij voor zich den Zoon Gods kruisigen en te schande maken." Hoogst ernstige woorden! wel geschikt om deze geloovige Hebreërs te doen stilstaan op hunnen weg, en hen terug te houden van het voornemen, dat zij koesterden. Keerden zij tot het Jodendom terug, dan zou het einde niets anders zijn dan afval, en eenmaal afgevallen, dan was er geen mogelijkheid meer om vernieuwd te worden tot bekeering. Al de zegeningen, die men genoten, al de goede gaven, welke men gesmaakt, al de voorrechten, waarin men zich verblijd had, konden dan niets baten. Eenmaal afgevallen van het geloof, was bekeering onmogelijk, omdat niemand van het christelijk geloof afvalt en Christus afzweert, wiens hart niet geheel verhardt is.

Men kan door het licht des evangelies zijn verlicht, en de hemelsche gave, Christus het brood des levens, gesmaakt hebben; men kan deelgenoot des Heiligen Geestes geworden zijn, zoodat men door den Geest heeft gesproken en geprofeteerd; men kan het goede woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw, dat zijn de wonderen, hebben gesmaakt, en van het geloof afvallen, Christus den rug toekeeren en aldus verloren gaan. Is Judas niet verlicht geweest? Heeft hij niet het evangelie verkondigd? Kwam ook hij niet terug tot den Heer met de woorden: zelfs de duivelen zijn ons onderworpen geweest? En heeft niet Saul door den Geest geprofeteerd, zelfs nog, toen God hem verlaten had? Lezen wij niet van hem, dat de Heer den goeden geest Gods van hem wegnam, en een boozen in diens plaats in hem zond? Welnu, zoo zou het ook gaan, wanneer iemand, na Christus aangenomen te hebben als den eenigen en algenoegzamen Zaligmaker, dien Christus verwierp.

Er is hier dus spraak van *afvallen*. Men bedenke dit wel. Er wordt geenszins gesproken over iemand, die, na in Christus geloofd te hebben, tot de wereld terugkeert of in de zonde valt. Hoe verschrikkelijk dit ook zijn moge, zoo is er voor den zoodanige toch nog bekeering mogelijk. De Apostel spreekt van het „afvallen”, van het afzweeren van het christelijk geloof; van het zich afwenden van het Christendom om

tot het Jodendom terug te keeren. Die dat deed, kruisigde voor zichzelf den Zoon Gods en maakte hem te schande. Niemand kan natuurlijk den Zoon Gods, die aan 's Vaders rechterhand gezeten is, afbrengen, en ten tweeden maal kruisigen. Maar indien een Jood het Christendom aanneemt, dan verklaart hij daardoor, dat Jezus de ware Messias, de Zaligmaker der wereld is; hij komt als een verrader en moordenaar van Jezus met belijdenis zijner schuld tot den Verlosser, en erkent in zijnen dood aan het kruis het eenige middel tot verzoening met God en ter vergeving zijner zonden. Wendt hij zich nu evenwel van Jezus af, verlaat hij het christelijk geloof, en keert tot het Jodendom terug; dan herroept hij al wat hij beleden heeft, en schaart zich opnieuw onder de verraders en moordenaars van Jezus, en zoodoende kruisigt hij *voor zichzelf* den Zoon Gods opnieuw, en maakt Hem te schande.

Zoo staat het ook met het „willens zondigen” in Hebr. X. Het is duidelijk, dat dit „willens zondigen” niet in den gewonen zin moet opgevat worden. Ware dit zoo, dan zou er niemand in den hemel komen. De Apostel zegt toch: „Want als wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zoo blijft er geen slachtoffer voor de zonden meer over, maar een vreeselijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden.” Nu zal ieder geloovige wel moeten toestemmen, dat hij, ook ná zijne bekeering, menigwerf willens gezondigd heeft, d. w. z. dat hij menigwerf iets heeft gedaan, waarvan hij wist, dat het zonde was tegen God. Ja, eigenlijk gezegd, zondigen wij nooit tegen onzen wil. 't Is wel mogelijk, dat wij door anderen tot de zonde verleid worden, dat de duivel ons vangt in de strikken, die hij ons gedurig spant, dat wij, als het ware, ondoordacht en onverwacht, het een of ander kwaad bedrijven; maar toch zal men moeten bekennen, dat men op het oogenblik van het bedrijven van het kwaad met dat kwaad instemde en er genoeg in had. Wellicht — en gawe God, dat zulks *altijd* het geval ware! — heeft men het volgende oogenblik berouw, en gaat men naar buiten bitterlijk

weenende; doch op het oogenblik dat men aan de verzoeking gehoor geeft, heeft de verzoeker weerklank gevonden in ons hart. Had dus het „willens zondigen” van den Apostel de gewone beteekenis, dan zou er niemand van ons behouden worden, maar gingen wij allen verloren; want er blijft voor de zoodanigen geen slachtoffer over voor de zonden, en hun wacht een vreeselijk oordeel.

Het „willens zondigen” heeft dus in deze plaats een geheel buitengewone beteekenis. Welk zondigen de Apostel bedoelt, blijkt reeds uit de woorden: „zoo blijft er geen slachtoffer voor de zonden meer over”, maar wordt vooral duidelijk uit de volgende verzen. „Iemand, die de wet van Mozes verworpen heeft, sterft zonder barmhartigheid op het woord van twee of drie getuigen; hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden, en het bloed des verbonds, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht, en den Geest der genade gesmaad heeft?” „Willens zondigen” is dus het vertreden van Gods Zoon, het onrein achten van het bloed des verbonds en het smaden van den Geest der genade. Het heeft derhalve dezelfde beteekenis, als „afvallen.” Als een Israëliet Christen wordt, dan neemt hij den Zoon Gods als Verlosser aan, dan houdt hij het bloed, dat op Golgotha stroomde, voor het bloed der verzoening, en dan verheugt hij zich door den Geest der genade uit de duisternis in Gods licht te zijn overgebracht. Keert hij nu evenwel terug, verlaat hij het Christendom om weer Jood te worden, dan vertreedt hij Gods Zoon, daar hij Hem dan weer, evenals vroeger, voor een bedrieger en Godslasteraar houden moet; dan acht hij het bloed des verbonds onrein, aangezien Jezus dan als lasteraar is gestorven; en dan smaadt hij den Geest der genade, want al wat er vroeger bij hem gewerkt werd, is dan bedrog en ijdelheid voor hem geworden. Welnu, als men het bloed des verbonds, waardoor alleen de zonden vergeven kunnen worden, onrein acht, dan blijft er geen slachtoffer voor de zonden meer over. Er is geen slachtoffer meer, wanneer men het eenig ware slachtoffer verwerpt.

Een zoodanige nu *kan* niet meer terugkeeren. Er blijft voor hem niets anders over dan een vreeselijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs. Alleen hij, wiens hart verhard is, en die over alles is heengegaan, kan tot zulk een stap komen; en daarom is het, gelijk ik boven reeds aantoonde, onmogelijk hem wederom te vernieuwen tot bekeering. Berouw komt er niet in een verharde ziel; onrust wordt bij denzulke niet gevonden; integendeel, de duivel, die hem in zijne macht heeft gekregen, verbant elk gevoel van schuld en ellende, en doet hem in de rustige rust des doods zijn weg ten einde toe bewandelen.

Zouden dergelijke gevallen ook thans nog kunnen voorkomen? Niet in letterlijken zin, daar er nu geen gaven van profeteeren en wonderen doen bestaan; maar toch wel in hoofdzaak. Wanneer, b. v., nu iemand, die Christus als Zaligmaker beleden heeft, dien Christus verwerpt en het christelijk geloof afzweert, dan is hij afgefallen, en behoort tot hen, van wie de Apostel hier spreekt. In onze dagen zijn er velen van de zoodanigen; en zij zullen, naar luid van Gods getuigenis, toenemen. Hoort wat Paulus tot Timothëus zegt: „De Geest zegt uitdrukkelijk, dat *in de laatste tijden sommigen van het geloof zullen afvallen*, zich overgeevende aan verleidende geesten en leeringen der duivelen, die in huichelarij leugen spreken, *hun eigen geweten als met een brandijzer toegeschroeid hebbende.*” (1 Tim. IV: 1, 2.) En wat Petrus leert in zijnen tweeden brief: „Er zullen onder u valsche leeraars zijn, die verderfelijke sekten bedektelijk zullen invoeren, *verloochenende den Meester, die hen gekocht heeft*, een haastig verderf over zichzelve brengende.” Uit deze plaatsen blijkt opnieuw, dat zij, die van het geloof afvallen, hun geweten als met een brandijzer hebben toegeschroeid, zoodat zij niet meer kunnen vernieuwd worden tot bekeering, maar een haastig verderf over zichzelve brengen.

Zoodra men nu de bedoeling van den Apostel goed begrepen heeft, ziet men het struikelblok voor zijne voeten weggenomen. Menige ziel is door een verkeerd berip van deze woorden verontrust en beangst geworden. Menigeen zegt:

„Ik kan niet ontkennen, dat Gods genade aan mij gewerkt heeft, dat ik veel goeds van den Heer heb gesmaakt, maar, ach! er is zooveel verkeers bij mij, ik heb zoo dikwerf willens gezondigd; en de Apostel zegt het dan toch, dat men vele zegeningen kan deelachtig zijn, en toch nog verloren kan gaan.” Als gij goed begrepen hebt, wat ik tot hiertoe gezegd heb, dan zult gij reeds tot het besluit zijn gekomen, dat gij niet behoort tot hen, die in Hebr. VI en X bedoeld worden. Of hebt gij Christus vaarwel gezegd? Neen, niet waar? gij wilt Hem meer aanhangen en liefhebben. Hebt gij het christelijk geloof verlaten? Neen, gij houdt u daaraan met hand en tand vast. Acht gij het bloed der verzoening onrein? O neen! gij wenscht er uw gansche vertrouwen op te stellen. Maar bovendien, al wat gij zegt, is het beste bewijs, dat de woorden van Hebr. VI niet op u toepasselijk zijn. De menschen, over wie de Apostel daar spreekt, kunnen onmogelijk *vernieuwd worden tot bekeering*. En uit uwe woorden, uit uwen geheelen toestand blijkt, dat gij verontrust zijt, dat gij berouw hebt, dat gij tot God roept om hulp en redding; en wat is dat anders dan bekeering? Zou de Heilige Geest bekeering bij u werken, indien gij niet tot bekeering kondet vernieuwd worden? Zou Hij u onrustig maken, indien gij aan het oordeel der verharding waart prijs gegeven? Neen, stellig niet. Daarom, gij die zoo denkt en spreekt, laat de waarheid u vrijmaken. God wil het struikelblok wegnemen, 't welk de duivel u voor de voeten wierp. In plaats van u beangst te maken door deze woorden, kunt gij integendeel tot uzelf zeggen: „Welk een geluk! door onrust in mijne ziel te werken, bewijst God, dat Hij aan mijne ziel werkzaam is; en dat er ook voor mij hoop is, ja, volkomene zekerheid zelfs, indien ik slechts op Hem, den Onwankelbare, de Rots der eeuwen, mijn vertrouwen stel.”

Want, voorwaar! de Heer laat niet varen het werk zijner handen. Al de zegeningen toch, welke de Apostel opnoemt, kunnen het deel zijn van iemand, die onherboren is, gelijk uit de geschiedenis van Judas en Saul blijkt. Bij al wat

er opgenoemd wordt, is er geen spraak van geboorte uit God, van eeuwig leven, van vergeving der zonden of van de inwoning des Heiligen Geestes. De Apostel *kon* niet zeggen: Iemand, die uit God geboren is, die het eeuwige leven ontvangen heeft, in wien de Heilige Geest woont, *en afvalt*. Zulk een vooronderstelling zou tegen de waarheid zijn; want wie uit God geboren is, *kan niet afvallen*. Wie het *eeuwige* leven heeft, *kan niet verloren gaan in eeuwigheid*. Niemand zal ze rukken uit Jezus' hand; niemand *kan* ze rukken uit de hand des Vaders. (Joh. X.)

Jezus is de Rots der eeuwen,

Die geen wank'len vreest of val;

Die, wat hier bezwijkt, Gods kindren

Tot een toevlucht wezen zal.

De Apostel vooronderstelt dan ook niet, dat de Hebreërs, aan wie hij schreef, behoorden tot hen, die afgevallen waren of afvallen zouden. Integendeel, hij zegt uitdrukkelijk in vs. 9: „Doch, geliefden! wij zijn aangaande u van betere en met de behoudenis verbondene dingen overtuigd, hoewel wij ook aldus spreken.” En uit het voorbeeld, 't welk hij ter opheldering aanhaalt, blijkt dit ten duidlijkste. Stel u een akker voor. Hij wordt omgespit, doorploegd, bezaaid en geëgd. Die akker wordt door de zon beschenen en door den regen bevochtigd. Al wat er noodig is, opdat hij vrucht zou dragen, is aan dien akker gedaan. Doch als de tijd komt, dat het gezaaide vrucht moet dragen, geeft de ééne helft van dien akker schoone halmen en aren, terwijl de andere helft slechts doornen en distelen draagt. Wat is hiervan de oorzaak? mag men wel vragen. Ligt het aan de bewerking? Geenszins. Aan de zon of den regen? Ook niet. Waaraan dan? Aan den grond. Hoewel de geheele akker op gelijke wijze bearbeid is, zoo blijkt het, dat de ééne helft een goede grond, de andere helft daarentegen een slechte grond is. Dit overgebracht op de menschen, van wie de Apostel spreekt, dan blijkt uit hun afval, dat de grond bij hen niet deugde, dat wil zeggen, dat zij, bij al de zege-ningen, welke zij ontvingen, en bij al de voorrechten, waarin

zij zich verblijden mochten, niet uit God geboren waren. De Hebreërs waren dit wel. Hiervan hield de Apostel zich overtuigd. Hoewel hij zulke ernstige dingen tot hen sprak, om hen te waarschuwen, en hen van het inslaan van den verkeerden weg terug te houden, zoo was hij toch aangaande hen van betere en met de behoudenis verbondene dingen overtuigd. Of gelijk hij in hoofdst. X zegt: „Wij zijn niet van hen, die zich onttrekken ten verderve, maar van hen, die gelooven tot behouding der ziel.” (vs. 39.)

En op welken grond steunde deze zijne overtuiging? Het tiende vers geeft ons het antwoord. „Want God is niet onrechtvaardig om uw werk te vergeten, en de liefde, die gij bewezen hebt voor zijnen naam, daar gij de heiligen gediend hebt en nog dient.” Er was bij hen een goede bodem. Zij hadden het leven Gods. De vruchten des levens, welke zij voortbrachten, bewezen zulks. En daarom was de Apostel ook verzekerd, dat, al was hun toestand op dat oogenblik niet goed, en al stonden zij in gevaar om door moedeloosheid af te wijken, zij nochtans zouden staande blijven, niet zouden afvallen en zich niet zouden onttrekken. God is niet onrechtvaardig, en Hij zou dus hun werk, dat zij gedaan, en hunne liefde, die zij bewezen hadden, niet vergeten. Een treffend bewijs hiervan was de brief, dien Hij den Apostel liet schrijven. Niemand wist, wat er in hun hart omging; maar God wist het; Hij kende de overleggingen hunner harten. En omdat Hij weet, dat kleine dingen groote gevolgen hebben, liet Hij hen wijzen op de schrikkelijke gevolgen, die de overleggingen hunner harten hebben zouden. Welk een liefde van God! Welk een zorg voor de zijnen! Met hoeveel ernst en teederheid roept de Heer hen toe: „Gedenkt der vorige dagen, waarin gij veel strijd des lijdens verdragen hebt. . . . Werpt uwe vrijmoedigheid niet weg, die een groote belooning heeft. . . . Richt weder op de slappe handen en de matte knieën, en maakt rechte paden voor uwe voeten, opdat het kreupele niet ontwricht, maar veeleer genezen worde.”

Hoe belangrijk is het de waarheid recht te snijden. Wat

de duivel vaak gebruikt om ons aan 't wankelen te brengen, dient juist tot onze versterking en vertroosting. Werpt hij een struikelblok voor den voet, door het recht verstaan van de waarheid wordt die weggenomen. Den oprechte gaat het licht op in de duisternis. Geve de Heer ons genade om zijn Woord steeds beter te leeren verstaan en zijne gedachten te begrijpen; opdat wij, verlost van onrust en vrees, met vrijmoedigheid en blijdschap onzen weg bewandelen, totdat wij komen in het hemelsch vaderland, in de stad die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.

Maar leeren wij tevens uit den toestand, waarin deze geloovige Hebreërs waren, en uit het gevaar, waarin zij zich bevonden, hoe noodzakelijk het is om tegen de kleinste afwijking op onze hoede te zijn. Laat ons nooit denken: dit of dat is zoo erg niet; het kan er wel meê door; want als wij eenmaal in het kleine ontrouw worden, en in kleine dingen afwijken, dan volgen de grootere vanzelf, en het eind van dien weg is niet te overzien. De Heer heeft gezegd: „Die getrouw is in het minste, is ook in het groote getrouw; en die in het minste onrechtvaardig is, is ook in het groote onrechtvaardig. Zoo gij dan in den ongerechten mammon niet getrouw zijt geweest, wie zal u het ware toevertrouwen? En indien gij in eens anders goed niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven?”

Blijf bij Jezus!

O, blijf toch bij Jezus!
Bij Hem is 't zoo goed.
Vraag steeds wat *zijn* wil is,
Bij al wat gij doet!

Bewandel geen wegen,
Al schijnen die recht,
Alvorens te weten,
Wat Hij er van zegt.

't Onrustige streven
Van 't hart is niet goed;
't Geloof geeft geen onrust,
Maar vrede aan 't gemoed.

Loop in de loopbaan,
Als waart gij alleen;
Niets doe u stilstaan!
Zie niet om u heen!
Uw oog zij maar immer
Op 't einde gericht;
Dan wankelt gij nimmer,
En 't gaan valt u licht.

Het anker der ziel.

In ons vorig nummer bespraken wij den toestand, waarin de geloovige Hebreërs waren en het gevaar, waarin zij zich bevonden. Wij zagen, hoe deze geloovigen moede en mat geworden waren ten gevolge van het veelvuldige lijden en de langdurige vervolgingen, waaraan zij bloot stonden, en hoe zij niet in staat schenen te zijn om in de loopbaan te volharden. Wij zagen, hoe zij in gevaar stonden van tot het Jodendom terug te keeren om zoo doende van de vervolging bevrijd te worden; en hoe de Apostel, om hen van het inslaan van dien weg terug te houden, hun niet alleen de heerlijkheid van Jezus en de voortreffelijkheid zijner offerande voor oogen stelt, maar hen ook wijst op het einde van zulk een weg.

In het tweede gedeelte van Hebr. VI wijst de Apostel de geloovige Hebreërs op Abraham, en op de beloften aan Abraham gegeven. Hij stelt hun voor, hoe vast en zeker de beloften Gods zijn, en hoe onmogelijk het is, dat er in die beloften eenige verandering komt. Deze heenwijzing naar Abraham was van groot gewicht, en moest op deze geloovigen een diepen indruk maken. Het was hun toch bekend, dat Abraham steeds onwrikbaar aan de beloften Gods had vastgehouden, niettegenstaande zij gedurende zijn leven slechts gedeeltelijk in vervulling getreden zijn. Hierdoor wil de Apostel hen opwekken om, evenals Abraham, standvastig te blijven in het geloof, en aan Gods beloften volhardend vast te houden.

Hooren wij, wat hij zegt: „ Want toen God aan Abraham de belofte deed, daar Hij bij geen meerdere kon zweren, zwoer Hij bij zichzelf, zeggende: Voorwaar, zegenende

zal Ik u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen; en alzoo lankmoedigheid gebruikende, verkreeg hij de belofte. Want de menschen zweren wel bij een meerdere, en de eed is hun een einde van alle tegenspraak, tot bevestiging. Waarin God, willende den erfgenamen der belofte overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van zijnen raad, met een eed tusschenbeide is gekomen, opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liegen zou, een sterke vertroosting zouden hebben.” (Hebr. VI : 13—18.)

De aanhaling van dit gedeelte uit Abraham's geschiedenis moest dus dienen om ons een sterke vertroosting te geven. Gods raad is onveranderlijk. De onveranderlijkheid van dien raad is overvloediger bewezen door Gods eed. Gods belofte, door een eed bevestigd, heeft zijn grond in Gods raad, die onveranderlijk is. Door deze twee onveranderlijke dingen — namelijk Gods belofte en Gods eed — in welke het onmogelijk is, dat God liegen zou, hebben wij een sterke vertroosting.

Heerlijke zekerheid voor ons geloof! God kan niet liegen. Wat Hij belooft, gebeurt. God is geen mensch. Als *wij* iets beloven, breken wij soms onze belofte; of wij komen door de een of andere omstandigheid in de onmogelijkheid om onze beloften te vervullen. Bij God is dit nimmer het geval. Zijn raad is onveranderlijk. En nooit kan eenige omstandigheid Hem in de vervulling zijner belofte verhinderen. Hij blijft zichzelf altijd gelijk. Hij is de Onveranderlijke. Wel kan Hij, om wijze en liefderijke redenen, de vervulling dier beloften langen tijd verschuiven, maar vervuld worden zij zeker. In Abraham's geval werd de vervulling van Gods belofte jaren lang uitgesteld, en in al hunne uitgestrektheid heeft hij ze gedurende zijn leven nooit in vervulling zien treden, ja, zij zijn zelfs nu nog niet vervuld. Of heeft hij zijn zaad gezien zoo talrijk als het zand aan den oever der zee, en als de sterren in menigte? En zijn reeds alle geslachten der aarde gezegend in Abraham's zaad? Neen, niet waar! nog altijd zien wij uit naar de volkomene vervulling dezer heerlijke beloften.

Zoo gaat het ook ons menigwerf. Heeft de Heer niet beloofd, dat al wat wij bidden zullen in den naam van Jezus, ons geschonken zal worden? En ontvangen wij altijd onmiddellijk de verhooring onzer gebeden? Neen, niet waar? Denk slechts, om één voorbeeld te noemen, aan twee voorvallen in Daniël's schoone geschiedenis. Het eene in Daniël IX. Daniël belijdt de zonde des volks, en bidt den Heere om uitredding en herstel; en terwijl hij nog bad, kwam de engel Gabriël om hem de verhooring zijner bede bekend te maken. Het ander in Daniël X. De profeet bad en verootmoedigde zich, en zijne woorden werden door God gehoord, en een engel werd uitgezonden om hem de verhooring mede te deelen; doch eerst een en twintig dagen daarna kwam de boodschap tot hem. Onze ondervinding is dezelfde. Soms komt de verhooring dadelijk; soms moeten wij langen tijd wachten; soms zelfs zien wij de verhooring hier op aarde niet. Laat ons niet twifelen. God vervult zijne belofte. Geen zijner woorden valt ter aarde. Eenmaal zullen wij de verhooring onzer gebeden en de vervulling van al Gods beloften aanschouwen.

Gods belofte is onveranderlijk. God kan niet liegen. Voorwaar, dit moet ons genoeg zijn. Geen schaduw van twijfel moest er zijn in de ziel van hem, die zich op den levenden God verlaat. Een bevestiging van die belofte moest niet noodig zijn. Doch de Heer weet, wat maaksel wij zijn. Hij weet, hoe licht wij twifelen. Daarom komt Hij in nederbuigende goedheid ons te hulp. Om de onveranderlijkheid van zijnen raad te bewijzen, heeft Hij zijne beloften met een eed bevestigd. Ziedaar de tweede onveranderlijke zaak, in welke het onmogelijk is, dat God liegen zou. Immers reeds den menschen is de eed een einde van alle tegenspraak tot bevestiging. Welnu, daarom heeft ook God gezworen, en waar Hij bij geen meerdere kon zweren, zwoer Hij bij Zich-zelfen. Hoe nederbuigend goed is onze God! Hoe weet Hij, de Almachtige en Onveranderlijke, die onvoorwaardelijk geloof in zijn woord eischen kan, zich te schikken naar de zwakheid zijner kinderen!

Indien wij nu onze aandacht bepalen bij Abraham's geschiedenis, hoe heerlijk staat dan het geloof van dien aartsvader voor onze oogen! Onwrikbaar hield hij zich aan Gods belofte vast; door niets liet hij zich daarvan afbrengen; geen oogenblik zelfs twijfelde hij. In den brief aan de Romeinen wordt ons dit door Paulus verzekerd. Wel was hij soms voorbarig; wel heeft hij eenmaal Gods tijd niet afgewacht, doordien hij Hagar tot vrouw nam; maar aan Gods belofte heeft hij door ongelooft niet getwijfeld. Want bedenken wij wel, dat God in den beginne slechts in het algemeen gesproken had van Abraham's zaad, en geenszins zeide, dat dit zaad uit Sara zou voortkomen. Wel verre dus dat het nemen van Hagar twijfel aan Gods belofte was, was het integendeel een bewijs van Abraham's geloof in die belofte, al moeten wij ook erkennen, dat Abraham daarin voorbarig gehandeld heeft. Zoodra God evenwel gezegd had, dat niet Ismaël de zoon der belofte was, maar het beloofde zaad uit Sara zou voortkomen, boog Abraham in volkomen geloof zijn hoofd, en hoopte op hoop tegen hoop op de vervulling van Gods belofte. Nochtans was dit geenszins het schoonste bewijs van Abraham's geloof. Dit heeft hij geleverd, toen God hem beval om zijnen Izaäk, zijnen eenigen, aan wien de vervulling van al Gods beloften hing, op te offeren. Voorwaar, een harde proef voor Abraham's geloof. En heeft hij een oogenblik getwijfeld? O, neen! gehoorzaam aan Gods bevel nam hij zijnen zoon, en reisde naar Moria, om hem daar den Heere op te offeren. Welk een aandoenlijke reis is dat geweest! Hoe vele gedachten zullen zijne ziel doorkruisd hebben! Welke overleggingen er in zijne ziel waren, deelt de geschiedenis ons niet meê, maar wordt ons door Paulus gezegd. Abraham dacht bij zichzelf: God *kan* niet ontrouw worden; wat Hij beloofd heeft, *zal* gebeuren. Izaäk is de zoon der belofte. Uit hem zullen, naar Gods belofte, die ontelbare menigten voortkomen. Derhalve, al moet ik Izaäk offeren, nochtans blijft Gods woord waar; en is Izaäk gestorven, dan zal God hem uit de dooden wederbrengen. En bij gelijkenis heeft hij hem ook als zoodanig weer ge-

kregen, want in Abraham's hart was Izaäk's dood besloten. Bedenken wij hierbij wel, dat er toen nog geen openbaring omtrent de opstanding gegeven was; en hetgeen Abraham op dien weg naar Moria leerde, derhalve een vrucht was van zijne innige gemeenschap met den Heer. Zie, hierom wordt Abraham genoemd de vader der geloovigen. Op de lange lijst van de ontelbare schaar der geloovigen staat Abraham's naam bovenaan.

De herinnering aan de onveranderlijkheid van Gods raad en aan de twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liegen zou, zoowel als de herinnering aan Abraham's onwrikbaar geloof in Gods belofte, was wel in staat om de geloovige Hebreërs te sterken in hun vertrouwen en terug te houden van het inslaan van een verkeerden weg, die noodzakelijk leiden moest tot het verliezen van de heerlijke voorrechten, welke den Christenen gegeven zijn. En hier gaat de Apostel van de heiligen des Ouden Verbonds over op de heiligen der nieuwe bedeeing, en komt hij zoo doende tot het kenmerkend onderscheid tusschen de geloovigen des Ouden en Nieuwen Testaments. Hoor slechts wat hij zegt: „opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liegen zou, een sterke vertroosting zouden hebben, wij, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hulp aan te grijpen, welke wij hebben als een anker der ziel, zeker en vast, en ingaande tot binnen het voorhangsel, waar als voorlooper voor ons ingegaan is Jezus, naar de ordening van Melchizédek Hoogepriester geworden tot in eeuwigheid.” (vs. 18—20.)

Het kenmerkend onderscheid tusschen de oude en de nieuwe bedeeing is niet: de bekeering, de wedergeboorte, het geloof in de opstanding of in de noodzakelijkheid der verzoening; want de heiligen des Ouden Testaments waren met al deze dingen bekend; maar het kenmerkend onderscheid bestaat hierin, dat *de weg tot het heiligdom nog niet geopenbaard was, zoolang de eerste tabernakel nog stand hield*; en de reden hiervan was, dat het bloed van stieren en bokken de zonden niet wegnemen kon, noch het geweten kon reinigen

van doode werken, zoodat niemand met een gereinigd geweten, zonder bewustzijn van zonden, in Gods heilige tegenwoordigheid verschijnen kon. (Zie Hebr. IX : 8—14; X : 1, 2.) God woonde achter de gordijnen. Het voorhangsel verbergde Hem voor ieders oog. Het volk mocht niet verder dan het voorhof, de priesters niet verder dan het heilige komen; de hooge priester alleen mocht binnen het voorhangsel gaan, doch slechts eenmaal in het jaar, en dat niet om gemeenschap met God te oefenen, niet om Hem daar de offeranden zijns lofs en zijner dankzegging te brengen, maar alleen om verzoening te doen voor zijne eigene zonden en voor de zonden des volks. Ja, zelfs moest hij, eer hij trad voor Gods troon, dien troon met wolken van wierook omhullen, opdat hij niet sterven zou, zoodat ook hij niet komen mocht in de onmiddellijke tegenwoordigheid Gods, met ongedekten aangezichte. Niemand mocht derhalve tot God naderen. Geen heiden, geen Jood, geen priester, geen hooge priester zelfs. De weg tot het heiligdom, de weg tot God was nog niet geopenbaard.

Thans is het geheel anders. Het voorhangsel is gescheurd. De hemel is nu open. De toegang tot God is vrij. De troon van God is toegankelijk voor een iegelijk die gelooft. Wij hebben vrijmoedigheid om in het heiligdom in te gaan. Waardoor? Hoor slechts wat de Apostel in Hebr. X zegt: „Wij hebben vrijmoedigheid, broeders! om in het heiligdom in te gaan door het bloed van Jezus, den nieuwen en levenden weg, dien Hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel heen, dat is zijn vleesch, en dewijl wij hebben een grooten priester over het huis Gods.” Zoodra Jezus gestorven was, scheurde het voorhangsel. Zijn bloed heeft een volkomene verzoening teweeggebracht. Zijn bloed reinigt het geweten van doode werken. Door zijn bloed besprengd, is men gereinigd van het kwaad geweten. Door de offerande van zichzelf heeft Hij de zonde te niet gedaan. Door zijn eigen bloed is Hij eens voor altijd ingegaan in het hemelsche heiligdom, een eeuwige verlossing verworven hebbende. Hij bracht zijn bloed in het binnenste heiligdom voor den troon des rechtvaardigen en heiligen Gods. Hij is binnen het voorhangsel ingegaan, en

naar de ordening van Melchizédek Hoogepriester geworden tot in eeuwigheid. En als Hoogepriester is Hij *gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hemelen*. God was door zijn offer zóó voldaan, dat Hij Hem, dien Hij verliet aan het kruis, niet alleen uit de dooden opwekte, maar een plaats gaf aan zijne rechterhand en Hem kroonde met heerlijkheid en eer. En Jezus zelf was zóó volkomen overtuigd van het algenoegzame van zijn werk en van zijn volbrengen van den wil des Vaders, dat Hij zich gezet heeft aan de rechterhand Gods, als dengene die als de Overwinnaar over alle vijandige machten het recht had daar plaats te nemen. Waar de priesters in den tabelnakel altijd *stonden*, omdat hun werk nooit was afgelopen, aangezien er elken dag weer opnieuw een offer ter verzoening moest gebracht worden, daar is Jezus als Hoogepriester *gezeten* in het heiligdom, omdat Hij een *eeuwige* verlossing verworven heeft, omdat zijn bloed reinigt van *alle* zonde, omdat door zijne ééne offerande *voor altijd volmaakt* zijn degenen, die geheiligd werden. Zijn zitten aan Gods rechterhand is het bewijs, dat het werk volbracht, het offer aangenomen, de verzoening teweeggebracht is.

Voorzeker, de Heer Jezus heeft in den hemel nog veel voor ons te doen. Als Hoogepriester draagt Hij ons op zijn hart. Hij heeft medelijden met onze zwakheden, daar Hij in alles verzocht is geworden gelijk als wij, de zonde uitgenomen. Hij is onze Voorspraak bij den Vader. Maar ten aanzien van het werk der verzoening heeft Hij niets meer te doen. Hij heeft onze zonden gedragen in zijn lichaam op het hout, en al die zonden voorgoed weggedaan, want zonder zonde is Hij gezeten aan Gods rechterhand. Geen bloedstorting is er meer noodig. Geen bloed behoeft er meer in Gods tegenwoordigheid gebracht te worden. Geen zoenoffer behoeft meer te worden geslacht. Alles is in orde — in orde naar Gods gedachte, overeenkomstig Gods heiligheid en gerechtigheid.

Doch niet alleen dit. Jezus is niet alleen naar de ordening van Melchizédek Hoogepriester geworden tot in eeuwigheid, en als Hoogepriester gezeten aan Gods rechterhand, maar Hij

is binnen het voorhangsel ingegaan als *voorlooper*. Ziedaar, de voorgestelde hoop. Binnen het voorhangsel, dat is, in Gods onmiddellijke tegenwoordigheid is Jezus ingegaan — ingegaan als *mensch*, niet als Gods Zoon van eeuwigheid alleen, want als zoodanig behoefde Hij geen recht op die plaats te verkrijgen, daar Hij dit recht had krachtens zijne natuur. Ingegaan als *mensch* om aan mensehen een plaats daar te verwerven. Welnu, die plaats is verworven. Hij is als *voorlooper* ingegaan; en waar een voorlooper is, daar zijn er anderen die volgen. Heerlijk vooruitzicht! Daar, waar Hij is, binnen het voorhangsel, zullen wij ook komen. Zijn zitten aan Gods rechterhand strekt ons ten waarborg, dat wij eenmaal daar met Hem wonen zullen. „In het huis mijns Vaders zijn vele woningen,” zeide de Heer kort vóór zijn heengaan tot zijne discipelen; „ware het anders, ik zou het u gezegd hebben; want ik ga heen om u plaats te bereiden. En wanneer ik heengegaan ben en u plaats bereid heb, kom ik weder en zal u tot mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar ik ben.” En in zijn heerlijk gebed tot den Vader zeide Hij: „Vader! ik wil, dat, waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij mij gegeven hebt.” Ja, onze verlossing is zóó volkomen, dat wij niet slechts vergeving van zonden ontvangen hebben en met God verzoend zijn geworden, maar dat ons dáár een plaats bereid is, waar Jezus zelf gezeten is — een plaats in Gods huis, in het hemelsch heiligdom, in Gods onmiddellijke tegenwoordigheid; zoo volkomen, dat wij daar wonen zullen, eeuwiglijk en altoos, gelijkvormig aan Hem, die nu reeds met eer en heerlijkheid is gekroond. Wij zullen Hem zien, gelijk Hij is en Hem gelijk zijn. Het lichaam onzer vernedering zal gelijkvormig worden aan het lichaam zijner heerlijkheid.

De voorgestelde hoop is derhalve daar binnen het voorhangsel, waar Jezus als voorlooper is ingegaan, eenmaal met Hem te wonen. Wij, de geloovigen der nieuwe bedeeing, hebben de toevlucht genomen om die voorgestelde hoop aan te grijpen, welke voorgestelde hoop wij hebben als een anker der ziel, zeker en vast, en ingaande tot binnen het voor-

hangsel. Prachtig is het beeld dat de Apostel gebruikt. Een schip, dat op stroom ligt, moet een anker uitwerpen, anders wordt het met den stroom meegevoerd. Voor anker liggende kan het stroom en storm verduren. Echter is het noodig, dat de schipper zijn anker in een goeden grond laat vallen, niet, b. v., in bewegelijk zand, anders wordt schip en anker met den stroom meegevoerd. Welnu, onze ziel is het schip en het anker de voorgestelde hoop. Aan dat anker ligt onze ziel zeker en vast; want niet in het bewegelijke zand dezer aarde is dat anker gevallen, maar in het onbewegelijk koninkrijk daarboven; het gaat in binnen het voorhangsel. Het anker ligt binnen het voorhangsel; aan dat anker ligt onze ziel zeker en vast, zoodat de ziel door dat anker met het heiligdom verbonden is. Stroom noch storm is in staat onze ziel van dat anker los te slaan. Door de ons voorgestelde hoop zijn wij reeds zóó met het heiligdom en den hemel verbonden, dat wij daar met vrijmoedigheid ingaan en als priesters treden voor God om Hem de offeranden des lofs en der dankzegging te brengen.

Vatten wij nu alles te zamen, dan begrijpen wij welk een verandering er plaats heeft gehad, nu de weg tot het heiligdom geopenbaard is. In het Oude Testament kon zelfs de hoogepriester niet verschijnen in Gods heilige tegenwoordigheid, zonder den troon van God te bedekken. Nu kan ieder geloovige, wie hij ook zijn moge, met volle vrijmoedigheid het heiligdom binnengaan. Niet slechts een vergevorderde, een die reeds jaren lang op den weg ten leven gewandeld heeft, maar iedereen, ook de pas bekeerde op het oogenblik zelf, dat hij Jezus heeft aangenomen als zijn Heer en Verlosser. *Alle* geloovigen zijn priesters, en kunnen met een waarachtig hart en in volle verzekerdheid des geloofs in het heiligdom ingaan. Zoolang wij nog als vreemdelingen op aarde rondwandelen, doen wij dit door het *geloof*; als Jezus komt om ons in heerlijkheid op te nemen, gaan wij met een nieuw, verheerlijkt lichaam zijne eeuwige woning binnen.

Hebt gij reeds de toevlucht genomen lieve lezer! om die voorgestelde hoop aan te grijpen? Ligt uwe ziel reeds vast

aan dat anker? Met andere woorden, kunt gij met vrijmoedigheid in het heiligdom ingaan en in Gods heilige tegenwoordigheid treden? Gij gelooft in den Heer Jezus Christus, niet waar? Welnu, dan is uwe plaats in het heiligdom. Dat hangt niet af van uw geloof, van uw gevoel, van uwe ervaring, van uwe gedachten, maar eenig en alleen van het volbrachte werk der verzoening, van het bloed, 't welk voor den troon is, van Jezus' Hoogepriesterschap in den hemel. Gij wilt toch niet terugkeeren tot den toestand onder de wet, toen de weg tot het heiligdom nog niet geopenbaard was? Gij wilt toch het kenmerkende van het Christendom niet ter zijde stellen of over het hoofd zien, om op een afstand te blijven van God, en met vreeze uwen weg te bewandelen? Neen! neem geloovig Gods woord aan. Verheug u in het heil, 't welk u werd bereid. Ga toe met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs. Grijp die voorgestelde hoop aan, zoodat uwe ziel zeker en vast ligt aan het anker, en gij reeds op aarde uwen God en Zaligmaker ter eer kunt wandelen, in het heerlijke vooruitzicht dit weldra op volmaakte wijze te doen, met al de verlostten, in het heiligdom daarboven.

Werken des nieuwen levens.

Zoo dan, dewijl wij gelegenheid hebben, laat ons goeddoen aan allen, maar meest aan de huisgenooten des geloofs. Gal. VI : 10.

Als iets de waarde van deze liefelijke woorden kon verhoogen, dan zou zulks het feit zijn, dat zij gevonden worden aan het eind van den brief aan de Galatiërs. In den loop van dit zeer merkwaardige geschrift snijdt de apostel het geheele stelsel van rechtvaardigheid door de wet bij den wortel af. Hij bewijst op onweerlegbare wijze, dat door de werken der wet, van welken aard die ook zijn mogen, zedelijk of godsdienstig, geen vleesch gerechtvaardigd kan wor-

den voor God. Hij verklaart : dat zij , die gelooven , in geen enkel opzicht onder de wet zijn , noch met betrekking tot het nieuwe leven , noch ten aanzien van de rechtvaardiging of den wandel ; dat als wij onder de wet willen zijn , wij Christus , Gods Geest , het geloof en de beloften moeten prijsgeven.

Kortom , als wij op een wettischen grondslag gaan staan , moeten wij het Christendom loslaten , en liggen wij onder den vloek van God. Wij willen thans niet de plaatsen , die daarop betrekking hebben , aanhalen , maar wenschen slechts de aandacht van den lezer te bepalen bij de gulden woorden , die aan het hoofd dezer regelen staan , en die in schoonheid en kracht winnen , omdat zij voorkomen aan het eind van een brief , waarin alle menschelijke gerechtigheid voor niets geacht en ter zijde gesteld wordt.

Het is steeds noodig de beide zijden van een onderwerp te beschouwen. Wij zijn zoo geneigd tot eenzijdigheid , zoodat het zeer heilzaam voor ons is , dat onze harten onder de werking der geheele waarheid gebracht worden. Het is , helaas ! mogelijk , dat de genade zelve misbruikt wordt ; en dat wij vergeten , dat , terwijl wij voor Gods aangezicht gerechtvaardigd zijn door het geloof alleen , ons geloof uit de werken blijken moet. Wij moeten in gedachtenis houden , dat , hoewel de werken der wet op de meest duidelijke wijze , in veelvuldige plaatsen der Heilige Schrift , te niet gedaan en afgebroken zijn , de werken des nieuwen levens voortdurend worden gehandhaafd en aanprezen.

Ja , lieve lezer ! wij hebben hierop ernstig onze aandacht te vestigen. Als wij belijden het leven te bezitten , moet dit leven zich openbaren in iets , wat krachtiger is dan louter woorden of een belijdenis met de lippen. Het is ten volle waar , dat de wet geen leven geven en daarom geen werken der nieuwe natuur voortbrengen kan. Geen enkele levende vrucht werd geplukt , of zal ooit geplukt worden van den boom der wet. De wet kan alleen doode werken voortbrengen , waarvan ons geweten evenzeer moet gereinigd worden als van booze werken. Zoodra wij evenwel het nieuwe

leven bezetten, moeten er werken des nieuwen levens zijn. Wat heeft het te beteekenen, als iemand belijdt het eeuwige leven te bezitten, over geloof spreekt, in de genade roemt, terwijl tegelijkertijd het geheele leven, de geheele praktische loopbaan gekenmerkt wordt door zelfzucht in elken vorm. „Wie van u,” zegt de apostel Johannes, „die het goed dezer wereld heeft, en zijn broeder gebrek ziet hebben, en zijn hart voor hem toesluit, hoe blijft de liefde Gods in hem”. Zoo ook brengt de apostel Jakobus deze ernstige vraag tot ons: „Wat baat het, mijne broeders! zoo iemand zegt, dat hij geloof heeft, en hij heeft geen werken? Kan het geloof hem behouden? Als nu een broeder of zuster naakt is, en gebrek heeft aan dagelijksch voedsel, en iemand van u zegt tot hem: Gaat heen in vrede, warmt u en verzadigt u; en gij geeft hun de nooddrift des lichaams niet, wat baat het?”

Hier wordt op werken des nieuwen levens aangedrongen op een manier, die op de meest ernstige en krachtige wijze tot onze harten moet spreken. Er kan vaak zooveel ijdele belijdenis, er kunnen zoovele holle, machteloze klanken zijn. Voorzeker, wij kunnen God er niet genoeg voor danken, dat wij zulk een helder evangelie bezitten, en dat wij overtuigd zijn, dat de behoudenis door genade, door het geloof is, en niet door de werken der wet. Maar als men behouden is, behoort men dan niet als een zoodanige te leven? Moet het nieuwe leven zich niet in vruchten des nieuwen levens openbaren? Hoe zou dit anders kunnen! Een kwade boom brengt kwade vruchten voort, maar een goede boom goede vruchten.

Hoor slechts, wat de apostel Paulus zegt: „Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave, niet door de werken, opdat niemand roeme.” Ziedaar, het eerste waarop alles aankomt, de grond van alle dingen. Onze natuur kan niets goeds voortbrengen, evenmin als een kwade boom goede vruchten; daarom moeten wij eerst *behouden* zijn, zal er van goede vruchten spraak kunnen wezen. Zijn wij evenwel behouden,

dan zijn wij Gods maaksel. Wij zijn nieuwe menschen geworden, en kunnen daarom vruchten des nieuwen levens voortbrengen. Wij zijn zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus, tot goede werken, die God te voren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen. De Apostel stelt ons de zaak duidelijk en klaar voor. De werken, die Hij wenscht, zijn geen werken der wet, geen vruchten onzer natuur, maar werken des nieuwen levens, en dit wel zóó, dat niet alleen wij door God geschapen zijn om goede werken voort te brengen, maar ook dat die goede werken zelve door God zijn voorbereid in Christus.

Het is alles uit God, van het eerste tot het laatste; alles door genade, en alles door het geloof. Laat ons nu evenwel bedenken, dat het geheel tevergeefs is over genade, geloof en eeuwig leven te *spreken*, als de goede werken niet voor den dag komen. Het beduidt niets te roemen in onze kennis der waarheid, in het ware standpunt, dat wij innemen, in ons afgezonderd zijn van de wereld, indien wij niet wandelen in de goede werken, die God te voren bereid heeft. God wil werkelijkheid. Hij is niet voldaan met louter woorden, met een belijdenis der lippen. Hij zegt tot ons: „Mijne kinderkens! laat ons niet liefhebben met den woorde noch met de tong, maar met de daad en waarheid.” Hij had ons niet lief met den woorde of met de tong, maar met de daad en waarheid; en Hij wenscht, dat wij zijne navolgers zijn zullen als geliefde kinderen. Ja, hoe meer wij zijne liefde leeren kennen, des te meer zullen wij in die liefde ons verlustigen, en des te meer Hem navolgen. Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Dat blijft steeds en in alles de vaste regel. Zijne liefde is de grond van alles. Alle goede werken komen uit die bron te voorschijn. Uit onszelfen komt niets dan boosheid en bedrog. Daarom zegt de Heer Jezus: Blijf in mij, en ik in u, want zonder mij kunt gij niets doen,” en „die in mij blijft, draagt veel vrucht.”

De vier oordeelen.

Het is een vrij algemeen gevoelen, dat ieder mensch, of hij goed of slecht is, zal moeten verschijnen voor den grooten troon des oordeels, dat dáár zijne daden zullen gewogen, en zijn lot zal beslist worden. Als wij over de hoop onzer zaligheid aan het spreken komen, zullen wij bemerken, dat de meeste menschen geen andere verwachting hebben.

Ik wil daarom uwe aandacht vestigen op een woord van den Heer, 'twelk ieder geloovige kent, en 'twelk voor velen tot grooten zegen is geweest. Ik bedoel Joh. V : 24. „Die mijn woord hoort, en gelooft Hem, die mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt *niet in het oordeel*, maar is uit den dood overgegaan in het leven.”

Welke is de beteekenis van de woorden: „komt niet in het oordeel?” Het is van belang dit goed te verstaan. Lang heb ik gedacht, dat alle menschen gelijktijdig voor den grooten witten troon geoordeeld zouden worden, doch nu zie ik, dat hij, die gelooft, niet zal komen in het oordeel. Ik leer uit Rom. VI, dat ik met Christus gekruisigd ben; en daarom weet ik, dat mijne zonden reeds geoordeeld zijn; „want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde éénmaal gestorven,” en daarom mogen wij ons der zonde voor dood houden. In Rom. VIII lezen wij: „Zoo is er nu dan geen verdoemenis voor hen, die in Christus Jezus zijn;” want God heeft, zijnen Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleesch, de zonde in het vleesch veroordeeld, opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons. Mijne zonden zijn reeds geoordeeld en gestraft, en tengevolge daarvan is mijn oordeelsdag voorbij. Ik zie terug op den oordeelsdag, in plaats van dien te ontmoeten te zien; want ik werd als zondaar geoordeeld aan het kruis van Christus. Hij is om onze overtredingen verwond; om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; alles wat tegen *mij* was, heeft *Hem* getroffen.

2. Hieruit volgt evenwel niet, dat er geen rechterstoel is; want in 2 Kor. V : 10 lezen wij, dat wij *allen* moeten openbaard worden voor den rechterstoel van Christus. Er is

dus wel degelijk een rechterstoel, voor welken de geloovige zal moeten staan.

Wij zijn aangenomen; wij zijn veilig in de ark der behoudenis, en, wat onze toestand voor God betreft, worden wij niet geoordeeld; want in dit opzicht is alles voor altijd in orde gebracht door den dood en de opstanding van Jezus; maar „wij moeten allen *geopenbaard* worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk ontvange wat in het lichaam geschied is, naar hetgeen hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.” Alles, wat wij gedaan hebben, zal voor den rechterstoel van Christus, en naar zijne volmaakte alwetendheid, beoordeeld worden. Het is voor ons van het grootste belang, in gedachtenis te houden, dat ieders werk daar zal getoetst worden. Eens iegelijks werk zal openbaar worden; zoo iemands werk verbrand zal worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch alzoo als door het vuur. Is het ons eenig doel, om in alles, wat wij doen of zeggen, de verheerlijking van den Heer Jezus in het oog te houden, om op dien dag zijne goedkeuring te mogen vernemen? of houden wij ons bezig met een tal van zaken, waarvan wij dan verlies zullen moeten lijden? Het moest ons eenig streven zijn, zulke werken te doen, die blijven bestaan; alle andere dingen zijn bezoedeld in de oogen van God, en dit zal openbaar gemaakt worden voor den rechterstoel van Christus.

3. In Matth. XXV wordt nog van een anderen rechterstoel gesproken, waar de schapen aan de rechterhand en de bokken aan de linkerhand staan zullen. Ik verkeerde steeds in het denkbeeld, dat ook ik in dit oordeel zou komen; doch ik heb ingezien, dat, wanneer de Zoon des menschen in de heerlijkheid komen zal, om zijne regeering te aanvaarden, „*al de volken* voor Hem zullen vergaderd worden.” Dit wordt voorzeggd in Joël III, waar wij lezen: „Dan zal ik alle heidenen vergaderen en zal hen afvoeren in het dal van Josafat; en Ik zal aldaar met hen richten vanwege mijn volk en mijn erfdeel Israël. . . . aldaar zal Ik zitten, om te richten alle heidenen van rondom.” Het is dus hieruit bewezen, dat deze profetie betrekking heeft op de volken,

die dan op aarde leven zullen, en niet op de Gemeente van Christus.

4. Eindelijk bemerkte ik onder het lezen van Gods Woord — want al deze dingen waren geheel nieuw voor mij — dat er nog melding gemaakt wordt van een ander oordeel, hetwelk plaats zal hebben na al deze gebeurtenissen. Na het einde van de duizendjarige regeering van Christus zal er een oordeel plaats hebben voor den grooten witten troon; en let wel op, lieve lezer! die daar staan zullen allen „naar hunne werken” geoordeeld worden. In Openb. XX: 12 lezen wij: „En ik zag de dooden, klein en groot, staande voor den troon, en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, ’twelk dat des levens is; en de dooden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hunne werken.” Dit zijn de dooden. Een oordeel voor de levenden is er dan niet, want hunne namen zijn geschreven in het boek des levens — de glans hunner heerlijkheid zal hunne tegenwoordigheid bewijzen. „Een ieder die niet gevonden werd in het boek des levens, werd verworpen in den poel des vuurs.”

Ik wensch nu nog deze vier oordeelen in een helder licht te plaatsen.

1. het oordeel over onze zonden aan het kruis, waarop wij terugzien, in plaats van het te verwachten.

2. De rechterstoel van Christus, waar wij, die in Hem gelooven, zullen geopenbaard worden met verheerlijkte lichamen.

3. Het oordeel over de levende volken bij Jezus’ verschijning in heerlijkheid.

4. Het oordeel over de dooden aan het einde van het duizendjarige rijk.

Waarschijnlijk zal menig een deze dingen weten; doch er zijn vele wedergeborene zielen, die er de bewustheid niet van hebben en er de blijdschap van missen. Moge de Geest der waarheid ons in alle waarheid leiden, en ons in staat stellen om in de onmiddellijke tegenwoordigheid van onzen Heer te leven, en als dezulken, die, hoewel in Christus reeds geoordeeld, nochtans geopenbaard zullen worden voor den rechterstoel van Christus!

T.

Jonathan, of: één ding ontbreekt.

Mijne aandacht werd onlangs bepaald bij de droevige omstandigheden, welke den dood van Jonathan op het gebergte Gilbóa vergezelden. Israël vluchtte voor het aangezicht zijner vijanden. Saul werd verslagen en zijne drie zonen met hem. Saul's rijk stortte ineen. Het was een totale nederlaag en een schrikkelijke slachting. Welk een tooneel! Het doode lichaam van den trotschen Saul en de doode lichamen zijner drie zonen opgehangen aan den muur van Beth-San! Was dat niet een droevig einde van het leven eens menschen? Maar vooral welk een droevig einde voor een man als Jonathan! Wel komt de vraag ons op de lippen: Wat was hiervan de oorzaak? Waarom heeft hij zulk een einde gevonden?

Staan wij enkele oogenblikken bij de hoofdbijzonderheden in Jonathan's leven stil, en wij zullen het antwoord op bovenstaande vragen ontvangen, en tevens een schat van leering vinden voor ons leven en voor onzen wandel met God.

Het keerpunt in Jonathan's geschiedenis vinden wij in 1 Samuël XVIII. — De Israëlieten waren gelegerd aan de eene zijde van het Eikendal; en aan de andere zijde stond de uitdagende en honende vijand van Israëls legerscharen en van het huis van Saul. En er was geen verlosser in het huis van Saul. Doch God zond een verlosser. En wie was die verlosser? Een verachte schaapherder, de kleinste uit zijns vaders huis. Maar die verachte schaapherder was de door God gezalfde koning Israëls. De machtige vijand, de sterke Goliath, voor wien gansch Israël op de vlucht ging, werd verslagen door den jongsten zoon van Isäi — verslagen niet door kracht en geweld, maar door de mogendheid des Heeren. Toen David wederkeerde van het slaan des Filistijns, bracht de krijgsoverste Abner hem tot Saul, en Saul zeide tot hem: „Wiens zoon zijt gij, jongeling?” David antwoordde: „Ik ben een

zoon van uwen knecht Isaï, den Bethlehemiet." En daarna lezen wij in 1 Samuël XVIII : 1 : „Het geschiedde nu, als hij geëindigd had tot Saul te spreken, dat de ziel van Jonathan verbonden werd aan de ziel van David; en Jonathan beminde hem als zijne ziel." Ja, Jonathan had zijne oogen laten gaan door het Eikendal, en dien vreeselijken tegenstander gezien, dien Goliath van Gath, wiens lengte was zes ellen en een span, voor wiens aangezicht Saul en gansch Israël beefden en vloden. Niet slechts één dag of twee dagen vertoonde die geweldige zich aan de verschrikte Israëlieten, maar veertig dagen lang, en met hem het groote heir der Filistijnen. Welk een genade van God om op zulk een bang oogenblik den verlosser David, den nog onbekenden koning te zenden! Zie, daar stond hij, nadat hij het werk had volbracht, 'twelk de Heer hem te doen gegeven had! Volkomen was de overwinning. De kampvechter was dood, en de Filistijnen vloden. Beschouw nu David. Is hij niet het voorbeeld van die grootere overwinning van Davids grooten Zoon, die eenmaal zeide: „Ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen;" en die aan het kruis uitriep: „Het is volbracht?"

Gelijk Jonathan zag over de vallei van Elah, zoo staart dikwijls een ziel over de vallei des doods. En o! hoe vreeselijk is dat gezicht, en hoe groot de ontmoediging, als de vijand onzer ziel daar staat, en al de zonden van ons verleden voor ons staan gelijk de heirscharen der Filistijnen. Mag ik u vragen, lieve lezer! een blik te werpen over de enge, maar diepe vallei des doods, en mij te zeggen, of de Verlosser Jezus geopenbaard is aan uwe ziel, gelijk de verlosser David stond voor Jonathan? Voorwaar, dit is een zaak van het allergrootste gewicht. De vallei, die ons van de eeuwigheid scheidt, is zoo nauw; misschien één dag; neen, één uur! wat zeg ik? neen! misschien een enkele ademtocht, en wij zijn aan de andere zijde, waar geen bezinning meer is. Volgt op den dood voor u het oordeel? Zoo ja, dan hebt gij meer reden tot vrees en verootmoediging, dan Israël had in de dagen van Goliath.

Heeft God Jezus aan uwe ziel geopenbaard, mijn lezer?

Jezus, den gezondene van God — den verachten en verworpen Zoon van God? Aanschouwt gij Hem? Zeg mij dan, waartoe die wonden in zijne handen en in zijne zijde? O, zij spreken tot het hart: „Ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen.” Zie op dien machtigen Overwinnaar, den gezondene van God. Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. Hoe heerlijk is het gevolg van het eenvoudige geloof in Jezus Christus, als in Dengene, die het werk der verlossing voor ons heeft volbracht! Veertig dagen lang had deze geduchte vijand Israël uitgedaagd en gehoond; maar veertig eeuwen lang had satan God uitgetard en gehoond. Wie anders dan onze goddelijke Plaatsvervanger kon dien vijand te gemoet gaan? Gelijk David Goliath te gemoet ging in het Eikendal, zoo heeft Jezus de geheele macht des satans verslagen in de vallei des doods. O, mijne ziel! gij doet wel, dit te overdenken; elke zonde, die de aanklager tegen u kon inbrengen, is gedragen door Jezus.

Twée dingen werden door deze openbaring van David — indien ik dit zoo noemen mag — bij Jonathan bewerkt; hij beminde David als zijne eigene ziel; en hij deed zijnen mantel af, en gaf hem aan David. (1 Sam. XVIII : 3, 4.) Dit was zeer eenvoudig en natuurlijk. Met welk een genot zal Jonathan dien jeugdigen schaapherder beschouwd hebben, die, zijn eigen leven niet achtende, met een slinger en een steen zulk een groote verlossing teweeggebracht had! En kunt gij met blijdschap des harten op Jezus zien, die zijn dierbaar leven overgaf, en Gods toorn over uwe zonden droeg, die u zijne doornagelde handen en zijne doorboorde zijde toont, en zoo vriendelijk tot u zegt: vrede zij u? Kunt gij Hem liefhebben, omdat Hij u eerst heeft liefgehad? Kunt gij Hem beminnen als uwe eigene ziel, gelijk Jonathan David deed? Doch waarom deed Jonathan zijnen mantel af en gaf hem aan David, ja ook zijne kleederen, tot zijn zwaard toe, en tot zijnen boog en tot zijnen gordel toe? Wel, om dit te kunnen begrijpen, moeten wij ons oog vestigen op dien anderen Hebreër uit de Hebreërs, van wien het Nieuwe Testament ons spreekt. De geschiedenis van den een verklaart die van

den ander. Ik neem deze twee, omdat zij beiden Hebreërs waren uit de Hebreërs. Jonathan was een edele joodsche man, die veel roem had behaald in de gelederen van zijnen vader Saul. En Saulus van Tarsus was een van de edelste farizeën, die ooit geleefd heeft. Lees in Fil. III het waarachtige getuigenis, dat hij daar aflegt van zichzelf: „Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israël, van den stam van Benjamin, een Hebreër uit de Hebreërs, wat de wet betreft een farizeër, wat den ijver betreft een vervolger der gemeente, wat betreft de gerechtigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.” Voorwaar, menig farizeër in onze dagen mocht wenschen zulk een getuigenis van zich te kunnen afleggen! Doch waarom ontdeed hij zich van dit alles? O, hoor zijn heerlijk antwoord: „Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus wil schade geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijnen Heer, om wiens wil ik de schade van alle dingen geleden heb, en ik acht die drek te zijn, opdat ik Christus gewinne en in Hem bevonden worde, niet hebbende mijne gerechtigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof in Christus is, de gerechtigheid die uit God is door het geloof.”

Hoe schoon en heerlijk is dit afleggen van alles! De verworpen Jezus, die voor onze zonden gestorven was aan het kruis, verscheen aan dezen Hebreër uit de Hebreërs, aan dezen farizeër boven alle farizeërs, in een heerlijkheid boven den glans der zon, en riep hem toe: „Ik ben Jezus, dien gij vervolgt.” Wat een verandering werd er door deze woorden teweeggebracht! Een nieuw hart werd hem gegeven, een hart, dat voor eeuwig verbonden was met dien Jezus, die door God den Vader verheerlijkt was aan zijne rechterhand. Geen wonder, dat zulk een man als Paulus later zoo heerlijk en met zulke schitterende kleuren den verheerlijkten Verlosser kon voorstellen, en getuigen kon van het volmaakte offer, dat Hij voor ons gebracht had, waardoor wij volkomen verlost en voor Gods tegenwoordigheid geschikt gemaakt zijn. Gelijk Paulus alles schade en drek achtte, zoo leide Jonathan

zijn mantel af, dien hij aanhad en gaf hem aan David, benevens zijne kleederen, zijn zwaard, zijn boog, ja, tot zijn gordel toe. Welk een gevoel van de waardigheid van David als de verlosser Israëls! Een vorstelijken krijgsman, die zijn zwaard overgeeft, hoe veelbeteekend is dat! Er staat geschreven van de vier en twintig oudsten in de Openbaring, dat zij hunne kronen nederwerpen voor den troon, zeggende: Gij zijt waardig, o onze Heer en onze God! te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de kracht!”

Ik houd het er voor, dat deze twee heerlijke kenmerken van een Christen ons in dit deel van Jonathan's geschiedenis worden afgebeeld. Zulk een erkenning van de waardij der verlossing door het bloed van Jezus, dat het hart in vurige liefde voor Hem klopt; en zulk een gevoel van wat Hij is als onze gerechtigheid, dat wij ons opeens ontdoen van het kleed onzer eigen gerechtigheid, ja, van alles, wat ons waarde en genot in deze wereld belooft.

Ik ben verzekerd, lieve lezer! als Jezus aan uwe ziel niet geopenbaard is, gelijk David aan Jonathan werd geopenbaard, dat niets u dan kan bewegen om uw mantel, uw zwaard of uw gordel als wegwerpelijk te beschouwen. Indien gij niet overtuigd zijt, dat uwe eigen werken u wellicht niet zullen helpen in de tegenwoordigheid Gods, dan zal de duivel u wijsmaken, dat gij door beter op te passen, door een beteren strijd te strijden en een beteren weg te bewandelen, door boetedoen, door het volbrengen der wet, door het nakomen van ceremoniën en instellingen uzelfven aangenaam kunt maken voor God, en zoo doende zal hij u terughouden om u geheel aan den Heer over te geven, zoodat gij niets en Jezus alles wordt.

Doch slaan wij nog enkele bladzijden in Jonathan's leerrijke geschiedenis op. — Waar Jezus Christus waarlijk gekend wordt, daar is niet slechts een oogenblikkelijke opgewondenheid, maar een blijvende liefde voor Jezus en een vermeerdering van het geloof in zijn volbracht werk — zulk een geloof, dat Hem moet belijden voor de menschen, wat het ook kosten moge. Wij zien dit in Paulus, en in al de leden van de eerste gemeente; en zoo lezen wij ook in Samuël XIX:

„En Jonathan, Saul's zoon, had groot welgevallen aan David!” Hoe merkwaardig! Op dat oogenblik regeerde Sauls huis nog over Israël. Het natuurlijk oog kon niet anders zien. Doch God had Saul en zijn huis verworpen, en David was door Samuël op Gods bevel gezalfd tot koning over Israël. Het geloof erkende David als den gezalfden en toekomstigen koning van Israël. Zoo erkent het geloof nu volgens Gods woord, dat de heerlijkheid dezer wereld, met hare koninkrijken en goden geoordeeld is, en op het punt staat om weggevaagd te worden door de komst van den Koning der gerechtigheid, den Vorst des vredes. En gelijk de haat der wereld zich nu openbaart tegen Christus en zijne ware volgelingen, zoo trad Saul's vijandschap aan het licht tegen David en zijne weinige aanhangers. Vergeet dit vooral niet, lieve lezer? Gij zult ondervinden, dat de haat der wereld tegen Christus een toetssteen is voor uw eigen hart. Jonathan werd aldus op de proef gesteld. Saul sprak tot Jonathan, zijnen zoon, en tot al zijne knechten, om David te dooden. En wat doet de liefhebbende Jonathan? Hij zegt het David. Is dit niet treffend en schoon? Welnu, ga heen en doe desgelijks! Hebt gij u somtijds niet verwonderd, dáár vijandschap tegen Jezus te ontdekken, waar gij zulks het minst verwacht hadt? Gij zijt misschien uitgenoodigd om eenige vrienden te ontmoeten, spoedig bemerkt gij, dat elk onderwerp of iedere persoon kan besproken worden behalve uwen dierbaren Jezus, in wien gij uwe grootste vreugde vindt. O, sta op en verwijder u uit zulk een gezelschap, al waren het ook uwe eigen bloedverwanten. En ga dan eerst heen en zeg alles aan Jezus, en spreek dan voor Jezus, gelijk Jonathan deed voor David; en zoo gij het niet doet, bedenk dan wel, dat gij stilzwijgend uwen geliefden Heer verloochent.

„Jonathan sprak goed van David tot zijnen vader Saul; en hij zeide tot hem: „de koning zondige niet tegen zijnen knecht David, omdat hij tegen u niet gezondigd heeft, en omdat zijne daden zeer goed voor u zijn. Want hij heeft zijne ziel in zijne hand gezet, en hij heeft den filistijn geslagen, en de Heer heeft een groot heil aan het gansche

Israël gedaan; gij hebt het gezien, en gij zijt verblijd geweest; waarom zoudt gij dan tegen onschuldig bloed zondigen, David zonder oorzaak doodende."

Was dit niet een goed getuigenis van David. Paulus deed hetzelfde: „Wij prediken niet ons-zelfen, maar Christus Jezus, den Heer." En Jezus zegt: „Al wie zich mijns en mijner woorden zal geschaamd hebben onder dit overspelig en zondig geslacht, diens zal ook de Zoon des menschen zich schamen, wanneer hij zal komen in de heerlijkheid zijns Vaders, met de heilige engelen." (Mark. VIII: 38.) Als Jonathan goed sprak van David, kunnen wij dan niet goed spreken van Jezus? Heeft Hij niet een groote verlossing teweeggebracht? Is er afgescheiden van Jezus iets waarlijk groots en goeds? Heeft iemand anders God verheerlijkt ten aanzien van de zonde, gelijk Hij gedaan heeft aan het kruis? Is er iemand anders, die het eeuwige leven geven kan dan de opgestane Heiland? Kan iets anders vrede geven aan een verontrust geweten dan het bloed van Jezus? Ik ken niets in de geschiedenis dezer wereld, 't welk iemand bekwaam maakt om aan den rand des grafs te staan, en onverschrokken de eeuwigheid in het gezicht te zien, en dan te zeggen: wij hebben altijd goeden moed! „Wij hebben altijd goeden moed, en willen liever uit het lichaam uitwonen, en bij den Heer inwonen." (2 Kor. V: 8). En niet alleen dit, maar heeft niet Jezus het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht? Ja, was het niet door Hem, die van eeuwigheid is, en door wien al het geschapene in 't aanschijn geroepen is, dat ons een nieuwe plaats bereid is verre buiten het bereik der zonde en des doods? En als het begin van de nieuwe schepping, is Hij niet, wat wij in de opstanding zijn zullen, wanneer dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben en dit verderfelijke onverderfelijkheid zal aangedaan hebben? En zal Hij niet spoedig geopenbaard worden als het onfeilbare middelpunt der algemeene aanbidding, wiens vriendelijk aangezicht allen met blijdschap zal vervullen? En zouden wij dan de weinige dagen, die ons nog overig zijn in het vleesch, ons schamen

om Hem te belijden voor de menschen? Neen, laat ons veel-
eer getrouw zijn en voor zijnen naam uitkomen, wat ook de
gevolgen daarvan in deze booze wereld zijn mogen!

Doch vervolgen wij onze geschiedenis! Saul zoekt nog al-
tijd David te dooden. „Gelijk toen die naar het vleesch ge-
boren was, hem vervolgde, die naar den Geest geboren was,
zoo ook nu.” Vervolging is het echte kenmerk van de ware
discipelen van Jezus. „Allen die godzalig willen leven in
Christus Jezus zullen, vervolgd worden.” (2 Tim. III: 12.)
„Gij zijt het, die met mij volhard hebt in mijne verzoeking.”
(Luk. XXII: 28.) De Heer waardeerde de gemeenschap
zijner discipelen in zijn lijden hoog; zij verkwikte zijne ziel
te midden van de vijandschap der wereld. En hoe kostelijk
moet voor David de sympathie van den hem beminneuden
Jonathan geweest zijn! Dat verzoette den bitteren beker!
Doch Jonathan had niet alleen gemeenschap met David in
zijn lijden; hij was ook geheel aan hem toegewijd. „En Jo-
nathan zeide tot David: wat uwe ziel zegt, dat zal ik doen.”
(1 Sam. XX: 4.) Kostelijke gehoorzaamheid, die voorkomt
uit de liefde des harten en die een vrucht is van het geloof. Ik
zou op elke bladzijde des Nieuwen Testaments hetzelfde kun-
nen aantoonen — niet een gedwongen wets-volbrenging, maar
een hartelijke dienstvaardigheid. „Heer! wat wilt Gij, dat ik
doen zal?” dat was de eerste vraag van Saulus op den weg
naar Damaskus. Is dat ook de vraag van uw hart, lieve
lezer?

„Wat uwe ziel begeert, dat zal ik doen?” Dit gaat onte-
genzeggelijk veel verder dan de wet, hoe goed en heilig
en rechtvaardig die is. Het is de taal van de door God in
de ziel geplante begeerte om den wil des Heeren te doen,
wat Hij ook zou mogen begeeren. En er was die bereidwil-
ligheid bij Jonathan om David te dienen in het huis van
zijnen vader, om David te zeggen in welke verhouding
zijn vader tot hem stond; ja, wij kunnen vrijmoedig zeg-
gen, dat Jonathan David's man was in Saul's huis.

Oordeelende naar den uitwendigen schijn, dan was David de
verworpen banneling, de door Saul verstootene; doch hoe schoon

erkent het geloof hem als den uitverkorene Gods. „En Jonathan deed David zweren, omdat hij hem liefhad, want hij had hem lief met de liefde zijner ziel.” (1 Sam. XX: 17. En toen de nieuwe maan gekomen was, en de koning zat op zijne zitplaats, zoo werd David's plaats ledig gevonden. En hoe trouw wist Jonathan David's zaak te verdedigen voor Saul zijnen vader, al voerde ook die verdediging de wraakzucht zijns vaders ten top. „Toen ontstak de toorn van Saul tegen Jonathan, en hij zeide tot hem: Gij zoon der verkeerde in wederspanningheid! weet ik het niet, dat gij den zoon van Isai verkoren hebt tot uwe schande? Want al de dagen, dat de zoon van Isai op aarde leven zal, zoo zult gij, noch uw koninkrijk bevestigd worden: Nu schik heen, en haal hem tot mij, want hij is een kind des doods. Toen antwoordde Jonathan zijnen vader Saul, en zeide tot hem: Waarom zal hij gedood worden? wat heeft hij gedaan? Toen schoot Saul de spies op hem, om hem te slaan.”

Jonathan wist nu zeer wel, dat zijn vader besloten was om zijn haat aan David te koelen door hem te dooden. Wat moet hij wel gevoeld hebben, toen de spies zijns vaders hem langs de ooren vloog? Hij ondervond, wat een ieder ondervindt, die in Jezus gelooft. „Indien zij mij gehaat hebben, zij zullen ook u haten.” Toen stond hij op van de tafel in hittigheid des toorns; en hij at op den tweeden dag der nieuwe maan geen brood, want hij was bekommerd om David, omdat zijn vader hem gesmaad had. Hoe schoon is dit alles! Welk een heerlijk voorbeeld voor ons! Doch slaan wij nu onzen blik op het aandoenlijk tooneel dat volgt. „En het geschiedde des morgens, dat hij in het veld ging op den tijd, dien David bestemd was; en er was een kleine jongen bij hem. En toen de jongen heengegaan was, zoo stond David op van de zuidzijde en hij viel op zijn aangezicht ter aarde, en hij boog zich driemaal; en zij kustten elkander, en weenden met elkander, totdat het David gansch veel maakte. Toen zeide Jonathan tot David: Ga in vrede! hetgeen wij beiden in den naam des Heeren gezworen hebben, zeggende: De Heer zij tusschen mij en tusschen u, en tus-

schen mijn zaad en tusschen uw zaad tot in eeuwigheid! Daarna stond hij op en ging heen; en Jonathan kwam in de stad." (1 Sam. XX: 35—43).

Bij dit punt van Jonathan's geschiedenis gekomen, moeten wij ons herinneren, dat David nu een banneling was van het huis van Saul. Zoo is ook de Heer Jezus een door de wereld verworpene. Gelijk Saul David haatte en vervolgde, zoo, en nog veel erger, heeft de wereld Jezus gehaat en verworpen en gedood. God's Gezalfde, God's eenige en veelgeliefde Zoon is door de wereld van deze aarde verbannen met de vreeselijke woorden: Weg met dezen! kruisig hem! Wij willen niet, dat deze koning over ons zij! — En deze gezindheid der wereld is niet veranderd, want nog altijd haat en vervolgt zij allen, die Jezus als hunnen Heer en Verlosser belijden.

Doch wij moeten stilstaan bij een ander gedeelte van onze geschiedenis, opdat de leering, die er voor ons in ligt, niet verloren ga. Saul vertegenwoordigt de wereld, die reeds geoordeeld is; David onzen Heer Jezus Christus, den gezalfde des Heeren als koning; en Jonathan de geloovigen hier op aarde, die den verworpen Messias als hunnen Heer en Heiland hebben aangenomen. Nochtans zullen wij zien, dat er bij Jonathan iets ontbrak, dat hij in zijne gemeenschap aan Davids lijden en verwerping niet ver genoeg ging. Roepen wij ons daartoe de bijzonderheden der geschiedenis voor de aandacht. God had het huis van Saul verworpen, hoewel Hij het met lankmoedigheid verdroeg gedurende al den tijd van Davids verwerping. God had David verkoren en gezalfd. En de Heer was met David, gelijk Hij tegen Saul was. Samuël wist dit, en David wist het ook, hoewel hun geloof menigmaal op de proef gesteld werd, Jonathan wist het ook, gelijk uit zijn laatste onderhoud met David blijkt. (1 Sam. XXIII.) Doch hier moeten wij wijzen op de ééne zaak, die bij Jonathan ontbrak. Voorwaar, dit is een pijnlijke zaak! Zal ik u zeggen waarom? O, omdat er zooveel Jonathans zijn in onze dagen! Is het niet bedroevend Jezus te kennen, Jezus lief te hebben, Hem te belijden, ons in Hem te verheugen, Hem

te dienen in deze tegenwoordige booze wereld, en loch dat ééne ding te missen? Maar wat mag dat ééne ding toch zijn? zult gij vragen. Welnu, laat mij u dat zeggen. Gij kunt u den tijd herinneren, dat God u uwe zonden voor oogen stelde, en het den vijand werd toegelaten om uwe ziel te benauwen, gelijk Goliath de slagorden van Israël had gehoond en uitgedaagd; en dat gij geen verlossing vondt, noch vrede, voordat de Heilige Geest Jezus openbaarde aan uwe ziel, en u het offer, waarin God al zijn welbehagen vinden kon, voorstelde. Gij herinnert u den tijd, dat Hij van vrede sprak tot uwe ontroerde ziel, en dat gij door het bloed van Jezus al uwe zonden zaagt weggenomen voor altijd. Niet waar, dat won uw hart voor Jezus, gelijk Jonathan gewonnen werd voor David? Wel hebt gij menigmaal sedert dien tijd gestruikeld; doch gij kondet toch altijd zeggen: Heere! gij weet alle dingen; gij weet, dat ik u lief heb? Zijt gij ontdaan van alle eigengerechtigheid? Zijt gij beslist afgezonderd alleen voor Jezus? Is Hij alles en gij niets? Is Hij dierbaar voor uw hart? Kunt gij zeggen: ik verheug mij zeer in den Heer? En hebt gij Jezus beleden in uwe omgeving? Komt gij voor den naam en de zaak van Jezus uit in uw huisgezin, bij vriend of vijand? wat er ook aan verbonden moge zijn: haat of tegenstand, voor- of nadeel, achting of haat? Hebt gij vol gehouden goed te spreken van Jezus, gelijk Jonathan deed van David? Hebt gij uw genot gevonden in de gemeenschap met Jezus en in zijne dienst, gelijk Jonathan zulks vond bij David? En is het dan niet bedroevend, wanneer gij bij dit alles nog één ding te kort komt? Maar wat is dan dat ééne ding? zoo vraagt gij.

Hebt gij wel gelet op de laatste woorden, die wij van Jonathan lazen? „Daarna stond hij (David) op, en ging heen; en Jonathan kwam in de stad.” En waar ging David heen. In hoofdstuk XXII vinden wij hem in de spelonk van Adullam. „En zijne broeders hoorden het, en het gansche huis zijns vaders, en kwamen derwaarts tot hem af. En tot hem vergaderde alle man, die benauwd was, en alle man, die een schuldeischer had, en alle man, wiens ziel bitterlijk be-

droefd was, en hij werd tot een overste over hen; zoodat bij hem waren omtrent vier honderd mannen. „Doch één was er niet met hem, en die ééne was Jonathan. Gij vraagt misschien: Hoe is het mogelijk, dat Jonathan van de toekomstige regeering van David wist, en dan niet met hem was? Lezen wij het laatste onderhoud tusschen David en Jonathan; en wij zullen duidelijk zien, dat er geen sprake van kan zijn, of hij het wist of niet.

„Toen maakte zich Jonathan, de zoon van Saul op, en ging tot David in het woud; en hij versterkte zijne hand in God; en hij zeide tot hem: vrees niet, want de hand van Saul mijnen vader zal u niet vinden, maar gij zult koning worden over Israël, en ik zal de tweede bij u zijn; ook weet mijn vader Saul zulks wel. En die beiden maakten een verbond voor het aangezicht des Heeren. *En David bleef in het woud, maar Jonathan ging naar zijn huis.* „En dat huis was het veroordeelde en verworpen huis van Saul! Ja, het is duidelijk genoeg, dat hij bekend was met de toekomstige regeering van David, dien hij liefhad; en evenzoo wist hij de verwerping van het huis van Saul, en toch faalde hij om het vaarwel te zeggen, en de ware plaats des geloofs in te nemen met Gods verkorenen en gezalfden koning. Zie daar de zaak, die hem nog ontbrak.

Weet gij het einde dezer tegenwoordige eeuw, lieve lezer? Weet gij, dat, als zij zullen zeggen vrede en geen gevaar, alsdan een haastig verderf hen overkomen zal? Weet gij, dat het oordeel moet beginnen met het huis Gods? Weet gij, dat, gelijk het afvallige huis van Saul ten ondergang veroordeeld was, zoo ook het afvallige Christendom, 't welk zich heeft overgegeven aan de wereld en nu in de handen der menschen is, uit den mond des Heeren zal gespuwd worden? Ziet gij niet veel rondom u heen, 't welk dit karakter openbaart? Welk een trompetten om ons heen van groote daden! Welk een vergoding van beroemde mannen, „Laat de Hebreërs hooren, wat wij doen!” Nooit was er zulk een tijd van roemen als nu! „Omdat gij zegt: ik ben rijk en verrijkt en heb aan geen ding gebrek en, gij weet niet,

dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt." Dit is de beschrijving door den Heer zelf van den laatsten toestand van het groote huis. Groot inderdaad was het huis van Saul vergeleken bij David's bende van omtrent vier honderd man, doch hoe ellendig en schrikkelijk was zijn einde!

Doch, lieve lezers! weet gij, dat de door de wereld verworpen Jezus, die nu verhoogd is aan 's Vaders rechterhand, spoedig zal komen met de bazuin Gods om al de zijnen op te nemen in heerlijkheid? (1 Thess. IV.) En weet gij, dat Hij daarna zal komen om te oordeelen en met vlammend vuur wraak te doen over hen, die het evangelie ongehoorzaam geweest zijn? (2 Thess. I.) En dat dan de heerlijke regeering van Jezus Christus op aarde zal aanvangen? Zegt gij: Ja, ik weet, dat al deze dingen zullen gebeuren? En weet gij ook, dat God door zijnen Heiligen Geest eenigen van de verlostten des Heeren vergaderd heeft tot den miskenden en verachten Jezus van Nazareth, gelijk die vier honderd man vergaderd waren tot David in de spelonk van Adullam? Wel was het een veracht en gering gezelschap die vier honderd man, maar zij waren verzameld tot den gezalfden David. O, als Jonathan een van hen geweest ware, dan zou zijn lichaam nooit opgehangen zijn geworden aan de muren van Beth-san!

Doch het is hoog tijd 'om eens persoonlijk te vragen aan een ieder uwer: waar zijt gij? Bouwt gij hout, stroo en stoppelen in het groote huis van Saul, het uitwendige Christendom, hetwelk waant te zijn de Kerk van God, maar inderdaad de Kerk der wereld geworden is? Of hebt gij uwe plaats ingenomen buiten de legerplaats met den verworpen Jezus, die staat te komen en niet vertoeven zal? Ik hoor sommigen zeggen: O, die afgezonderde Christenen zijn zulke nare mensen! Zoo heeft wellicht ook Jonathan gesproken van David's vier honderd man. Maar is Jezus niet waardig om alles voor Hem te verzaken en uzelfven alleen te vergenoegen met zijne gemeenschap? Zijt gij niet een van hen, die geen helper hebben? Gij zult, door ge-

nade, een klein getal in die gezegende plaats van afzondering vinden, van wie de godsdienstige wereld zegt, dat zij een secte zijn en wel, gelijk in de dagen van Paulus, een secte, die overal tegengesproken wordt. Draag dien smaad geduldig. Daar is het groote, uitwendige huis, gelijk het huis van Saul, en er is afzondering daarvan en deelgenootschap aan den smaad en de verwerping met Jezus, gelijk die vier honderd man met David. Als gij een Christen zijt, dan zijt gij zeker in de ééne of andere plaats. Misschien zegt gij: „Ik verdien mijn brood in deze wereldlijke organisatie.” Wel dat is een hoogst ernstige zaak! Bedenk, dat Jezus zegt: „werkt niet om de spijze, die vergaat, maar die blijft tot in het eeuwige leven.” Een ander zegt: „Maar kunt gij niet zien den invloed, dien ik kan uitoefenen door te, blijven waar ik ben? Welk een groote gemeente! Hoeveel gelegenheid om te getuigen voor Jezus? Zoudt gij denken, dat ik dezelfde gelegenheid zou hebben, als ik mijne plaats buiten de genootschappen innam in den naam van Jezus? En bedenk eens, hoe mijne eigene familie daar tegen zou zijn!” O mijn waarde vriend! Jonathan heeft misschien juist zoo geredeneerd, — maar waarom verloor hij zijn loon voor de liefde en de diensten, die hij aan David bewezen had? En hoe kwam hij tot de schande van te hangen aan de muren van Beth-San? Was het niet, omdat hij handelde volgens hetzelfde beginsel, waardoor zoovelen in onze dagen geleid worden? Hij hing nog aan het uitwendige, 't welk door God verworpen was, en hij aarzelde zijne plaats in te nemen met de arme, verachte volgelingen van Gods gezalfde. Gij weet zeer wel, dat God zich niet laat vinden in de wereldschgezindheid en de ongerechtigheid van wat zich zoo gaarne noemt de Kerk van Christus. Indien gij Jezus liefhebt, en gij begeert te doen, wat Hij van u verlangt, dan zult gij zekerlijk zijne stem vernemen in de Schriften, die van Hem getuigen. Is het niet treurig werkzaam te zijn voor hetgeen verwoest zal worden, als de Heer zal verschijnen? Bedenk wel, Jezus en de wereld gaan niet te zamen. Gij moogt de vier ken-

merken eener ware bekeering tot God hebben, zooals Jonathan, en nochtans uwe belooning verliezen. Als dat ééne ontbreekt, zie dan, hoe Jonathan met Saul te schande werd aan de muren van Beth-San.

Wij hooren niets meer van Jonathan na het treurige oogenblik, dat hij David verliet in het woud van Ziph, totdat wij komen aan het laatste hoofdstuk van zijne geschiedenis. (1 Sam. XXXI.) En, lieve lezer! er zal eenmaal een laatste hoofdstuk zijn van uwe en mijne geschiedenis. Het is hier niet de vraag, of wij behouden zullen worden; sommigen toch zullen behouden worden als door vuur, en al hunne werken worden verbrand. (1 Kor. III.) Verloor Jonathan niet zijn loon voor zijne vroegere liefde, onderworpenheid en dienstbetooning? Verslagen op het gebergte Gilboa met zijnen goddeloozen vader, en zijn dood lichaam genageld aan de muren van Beth-San, tot smaad en hoon voor hunne door David overwonnen vijanden. David's klaaglied over Jonathan toont ons duidelijk, hoeveel hij verloren had. (2 Sam. I.)

Ziedaar slechts enkele gedachten over deze wonderbare geschiedenis! Overdenk deze geschiedenis wel. De donkere wolken van het oordeel over het uitwendige Christendom pakken zich te zamen. Gelijk het huis van Saul, zoo zijn ook zijne dagen geteld, en de heerlijkheid van Jezus staat geopenbaard te worden. Begeert gij niet een ruimen ingang te hebben in het eeuwig koninkrijk van onzen Heer en Heiland Jezus Christus? O, de gemeenschap met Jezus is zoo kostelijk! In smaadheid Hem gelijk te zijn, was voor Paulus' ziel zoo begeerlijk! (Fil. III.) Indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden. „Laat ons derhalve tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, zijnen smaad dragende.” Zijn wij gewasschen in zijn bloed, behouden door zijn volbracht werk, dan moge Hij u en mij geven, om aan Hem, met een vast voornemen des harten, te hangen, en Hem te volgen overal, waarheen Hij ons leidt.

De heiligen voor den rechterstoel.

* *Zullen de heiligen voor den rechterstoel van Christus geoordeeld worden?* Uit Joh. V: 42 blijkt, dat de geloovige niet in het oordeel komen zal. „Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: wie mijn woord hoort, en gelooft Hem, die mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in het oordeel, maar is uit den dood overgegaan in het leven.” In plaats van geoordeeld te worden, zullen de heiligen de wereld en de engelen oordeelen. (1 Kor. VI: 2, 3.) „Gelijk Hij is, zoo zijn ook wij.” (1 Joh. IV: 17.) Het oordeel over koningen, achtbaren, volken en natieën zal aan al Gods gunstgenooten als een eer worden overgegeven. (Ps. 149.) Voor den geloovige is derhalve het oordeel voorbij. Christus heeft het in zijne plaats op het kruis gedragen, en de waardij van zijn vlekkeloos offer is zóó groot, dat wij nu en tot in alle eeuwigheid met Hem op de innigste wijze verbonden zijn.

Maar staat er dan niet geschreven: „wij allen moeten openbaard worden voor den rechterstoel van Christus?” (2 Kor. V: 10.) Zeer zeker. Allen, die op eenigerlei wijze een rol gespeeld hebben in het groote drama des levens, zullen voor den rechterstoel van Christus moeten verschijnen; doch stellig niet allen ten gerichte; want, gelijk wij gezien hebben, zullen wij daar zijn om *te oordeelen* en *niet om geoordeeld te worden*. Het is, voorwaar, een ernstige gedachte, dat wij volkomen en zonder versooning voor den rechterstoel van Christus openbaar zullen worden, en die gedachte is wel geschikt om een machtigen invloed uit te oefenen op ons hart en geweten; nochtans behoeft geen geloovige, de sterkste zoo min als de zwakste, daardoor verontrust te worden. Onze personen, onze daden, onze wegen, onze gedachten zullen allen openbaar worden in dien dag; doch dit zal geschieden in de tegenwoordigheid van een oneindige genade en van een wondervolle heerlijkheid. Bij deze openbaarwording staan de heiligen voor den rechterstoel gelijkvormig aan Hem, die op den rechterstoel zit, met een nieuw, verheerlijkt lichaam, aan dat van Jezus gelijk. En de uitwerking van die openbaarwording zal zijn, dat wij ons zullen neerwerpen aan de voeten van onzen aanbiddelijken Verlosser, en Hem loven en prijzen zullen, die alleen waardig is te ontvangen lof, eer en dankzegging.

Beschouwing over den brief van Jakobus.

INLEIDING.

De brief van Jakobus ontvouwt niet de leer der genade, hoewel de vrije, goddelijke genade daarin duidelijk erkend wordt. (Hoofdstuk I : 18.) Wij vinden in dezen brief den aard van het werk Gods *in* ons, en niet zijn werk *voor* ons — de verlossing door het kostbaar bloed van Christus. Het is een praktische brief, de heilige gordel voor onze lende; hij wil, dat het praktische, uitwendige leven van den Christen in overeenstemming zij met zijn goddelijk, inwendig leven, en dat de wil van God een wet der vrijheid voor hem zij. Hij spreekt noch van de verlossing, noch van het geloof, als het middel om de vrucht dezer volbrachte verlossing deelachtig te worden. Aangezien er reeds velen tot de belijdenis van den naam van Christus gekomen waren, dringt Jakobus er op aan, dat de oprechtheid van deze belijdenis zich door de werken zou openbaren, daar deze werken *voor anderen* het eenige bewijs zijn van de werkzaamheid van het ware geloof in het hart; want het geloof werkt door de liefde, (Gal. V : 6.) d. i. in de nieuwe schepping. (Gal. VI : 15.) Deze nieuwe schepping en haar karakter, zoowel als de wijze, waarop zij zich in het tegenwoordige en zichtbare leven voor het oog der menschen vertoont, wordt door Jakobus in zijnen brief voorgesteld.

Jakobus bleef te Jeruzalem, om de kudde aldaar te weiden, en wel voornamelijk het joodsche gedeelte der gemeente. Wij treffen hem dikwerf aan in de geschiedenis des evangelies, en wel als de leidsman van de joodsche kudde, eer deze van de natie afgezonderd was. In den brief aan de Hebreërs worden de Christenen door den Geest Gods vermaand om „uit te gaan buiten de legerplaats”, d. i. om zich van de

ongeloovige Joden af te scheiden. (Hebr. XIII : 10—13.) Doch toen Jakobus zijnen brief schreef, waren zij nog niet afgezonderd; de Christenen brachten nog altijd offeranden naar de wet. Er was zelfs een groote schare der priesteren aan het geloof gehoorzaam. (Hand. VI : 7.) Het moge ons moeielijk vallen dit te gelooven, doch het is in de Schrift duidelijk bewezen; ook waren zij allen ijveraars voor de wet.

Zien wij, wat ons omtrent Jakobus in de Handelingen der Apostelen wordt meegedeeld. Uit den brief aan de Galatiërs (Hoofdst. I : 19.) weten wij, dat Paulus hem reeds in Jeruzalem ontmoet heeft, toen deze nog geen der andere apostelen, behalve Petrus, had gezien. Voor de eerste maal treffen wij hem dan aan in Hand. XV, waar hij in de vergadering van de apostelen en ouderlingen, die plaats vond om te beslissen of de geloovigen uit de volken, al of niet, aan de wet van Mozes onderworpen moesten zijn, het voorzitterschap — als ik dit zoo noemen mag — bekleedde. Zijne uitspraak was beslissend, ofschoon Petrus en Paulus, en al de overige apostelen — behalve Jakobus, den broeder van Johannes, die door Herodes ter dood gebracht was — aanwezig waren. Hierdoor werd de uitspraak van de apostelen en ouderlingen een getuigenis van de joodsche vergadering. God liet niet toe, dat de kwestie in Antiochië door Paulus en Barnabas werd beslist. Een zoodanige beslissing zou aan den strijd geen einde gemaakt hebben, maar veeleer twee vergaderingen hebben doen ontstaan. Zoodra toch de Christenen uit de Joden en de vergadering te Jeruzalem de geloovigen uit de volken van de wet vrij lieten, kon niemand zich tegen hunne vrijlating verzetten. Het was derhalve geen zaak, welke de apostelen door hun apostolisch gezag konden beslissen, hoewel zij de beslissing door hun apostolisch gezag bekrachtigden. Eerst had er veel woordenstrijd in die samenkomst plaats, doch daarna kwamen de apostelen en de ouderlingen en de gansche vergadering tot een eenstemmig besluit. Het Jodendom onthief de geloovigen uit de volken van het joodsche juk; en het was Jakobus, die de beraadslaging tot een goed einde bracht met de woorden: „Daarom oordeel ik, dat men

hen, die uit de volken zich tot God bekeeren, niet in moeite brenge." (Hand. XV : 19.) Het is niet zeker, of Jakobus een apostel was; vermoedelijk was hij het niet. Hij stond aan het hoofd van de gemeente te Jeruzalem. Daarom zegt Petrus, nadat hij door den engel des Heeren uit de gevangenis bevrijd was, tot hen, die vergaderd waren om voor hem te bidden: „Boodschapt dit aan Jakobus en de broeders." (Hand. XII : 17.) En in Gal. II : 12 zegt Paulus over het gedrag van Petrus te Antiochië: „Want voordat er eenigen van Jakobus kwamen, at hij met die uit de volken; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij zich en scheidde zich af." Wij zien hieruit, hoe Jakobus in de gedachte der Christenen, zelfs van Petrus, hoewel deze een apostel was, verbonden is met de joodsche begrippen, waardoor de harten der Christenen uit de Joden, vooral van die te Jeruzalem, beheerscht werden. Verder lezen wij in Hand. XXI : 18, toen Paulus voor den laatsten keer naar Jeruzalem opging: „Den volgende dag ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al de ouderlingen kwamen daar." Klaarblijkelijk stond Jakobus aan het hoofd van de gemeente te Jeruzalem, en waren in hem de joodsche beginselen verpersoonlijkt, welke in de gemeente te Jeruzalem gehuldigd, en welke door God in zijne groote lankmoedigheid gedragen werden. Deze joodsche Christenen geloofden in Jezus, en „braken het brood in de huizen," doch waren allen ijveraars voor de wet. Zij brachten offeranden in den tempel, en haalden ook Paulus over om dit te doen. (Hand. XXI.) Zij waren nog niet van het volk gescheiden. Hoewel dit alles in den brief aan de Hebreërs veroordeeld wordt, zoo hield het toch stand tot de laatste dagen van het Jodendom.

In den brief van Jakobus vinden wij deze beginselen terug. Hij geeft ons een trouw beeld van den toestand der Joden-Christenen, terwijl Jakobus zelf de vertegenwoordiger en verpersoonlijking van dit systeem was. Zoolang God dit duldde, kon zijn Geest er in werken. De geschiedenis zegt ons, dat Jakobus door de Joden, onder wie hij den naam van den „rechtvaardige" droeg, is gedood, en de joodsche geschied-

schrijver Jozefus beweert, dat Jeruzalem om deze euveldaad is verwoest geworden. Na de verwoesting van Jeruzalem verdween dit systeem; en wij kunnen wel aannemen, dat de ware Christenen aan de vermaningen van den brief aan de Hebreërs gehoor gegeven hebben. Er bleven slechts een of twee kleine sekten over, die het Jodendom geheel aanhingen, en daarom spoedig verdwenen. Men noemde ze Nazareners en Ebionieten. Doch wij behoeven ons daarmede hier niet verder bezig te houden.

Dit standpunt van Jakobus en de toestand van de gemeente te Jeruzalem, van de uitwendig met de ongeloovige Joden verbondene Christenen, die echter het brood braken en afzonderlijk hunne eeredienst hielden, vergemakkelijkt het verstaan van dezen brief. Zijne goddelijke ingeving is buiten kwestie. De goedheid van God heeft ons met alle vormen, welke het Christendom had aangenomen, willen bekend maken; daarom naast de anderen, ook deze eerste joodsche vorm, in een tijd, toen de Christenen nog niet van het joodsche volk gescheiden waren. Wij vinden daarom in dezen brief noch de verborgenheden van Gods raadsbesluiten, gelijk in de geschriften van Paulus, noch de verlossing, zooals wij die in sommige brieven van Petrus aantreffen, noch ook het goddelijke leven van den Zoon Gods — in Hem en dan in ons — gelijk ons dit in de geschriften van den apostel Johannes wordt ontvouwd. Het onderwerp van den brief van Jakobus is het praktische leven van de armen der kudde, die nog altijd de synagoge, waar er een was, bezochten, benevens de strafredenen tegen de ongeloovige rijken, die de armen onderdrukten en den naam des Heeren lasterden.

HOOFDSTUK I. — Deze brief is geschreven aan de twaalf stammen. Het volk wordt nog niet beschouwd als onherroepelijk door God verworpen. Jakobus schrijft aan hen, die in de verstrooiing zijn, namelijk aan de Israëlieten, die overal onder de volken verstrooid zijn. Het geloof erkent het geheele volk, zooals Elia (1 Kon. XVIII: 31.) en Paulus (Hand. XXVI: 7.) deden; het erkent het volk, totdat het oordeel

Gods volvoerd was. Willen wij Gods besluiten, zijn wil, zijne gemeente, de heerlijkheid van Christus, ons standpunt *in* Christus en onze verheerlijking *met* Christus leeren kennen, dan moeten wij de geschriften van Paulus lezen. In den brief van Jakobus aanschouwen wij de lankmoedigheid van God jegens zijn oud volk, hoewel de vermaning tot hen komt: „Ziet, de Rechter staat voor de deur.” (Hoofdst. V : 9.) Hij onderscheidt ongetwijfeld de geloovigen van het overige deel des volks, (Hoofdst. II : 1.) hoewel zij nog niet van het volk afgezonderd waren; doch hunne voorrechten worden niet beschreven. Zij konden die onmogelijk in gemeenschap met de ongeloovige Joden genieten; maar wel konden zij in hun midden het christelijk leven vertoonen; en daarvan spreekt Jakobus. Hij noemt zich geen apostel; doch hij was — niet als een aangestelde ouderling, maar door zijnen persoonlijken invloed — het hoofd der van het Jodendom nog niet gescheiden Christenen. Hij houdt zich steeds met de Christenen bezig en met den wandel, die hun in het midden des volks betaamt. Petrus, die aan een deel van de verstrooide Joden schrijft, spreekt niet van het volk; hij noemt *de geloovigen* het volk, en spreekt van hen als van dezulken, die zich te midden der heidenen bevinden. (1 Petr. II : 10, 11.) De wandel wordt door Jakobus beschreven in bewoordingen, die zelden verder gaan dan hetgeen een geloovige des ouden verbonds betaamde. Men bemerkt, dat hij aan Christenen denkt, doch aan dezulken, die op de onderste trede van de ladder staan, welke tot in den hemel reikt. En aangezien wij ons op aarde bevinden, zoo is deze brief hoogst nuttig om ons den weg te toonen en den geest, door welchen onze wandel moet gekenmerkt zijn, hoe groot ook onze hemelsche voorrechten zijn mogen. Is het licht voor onze harten in den hemel, zoo is nochtans een lamp voor onze voeten niet gering te achten; en dit te minder, daar wij ons te midden van de zoodanigen bevinden, die zich Christenen noemen. De oprechtheid van een christelijke belijdenis wordt in dezen brief getoetst.

Welke nu ook de gemeenschap van de geloovigen met het volk mocht zijn, zoo vooronderstelt toch de schrijver van

dezen brief de aanwezigheid van het geloof in hen, tot wie hij zich wendt — van een geloof, 'twelk gevonden kon worden bij een Jood, voordat deze in Jezus geloofde (hoewel nu dit geloof in Jezus er bijgevoegd was) — van een waarachtig geloof, 'twelk door de werking Gods in hunne harten ontstaan was. Iets dergelijks vinden wij in 2 Tim. I : 5, waar Paulus zelf, afdalende van de hoogte der hem door God geschonken openbaringen, het geloof van Loïs en Euníce erkent, en het geloof van Timótheüs met dat van deze vrouwen op ééne lijn stelt.

De brief begint met „de verzoeken tot beproeving des geloofs” — de kastijding Gods ten nutte der geloovigen. (vs. 2, 3, 12.) Gelijk wij zeiden, waren deze geloovigen nog met het volk verbonden; doch wat Jakobus hier voor oogen heeft, is de belijdenis des geloofs en de kennis van den Heer Jezus Christus. Hij waarschuwt de geloovigen voor den geest, waarin zij, met wie zij verbonden waren, wandelden, en bestraft de laatsten. De Christenen uit de Joden waren in verzoeking; zij werden vervolgd. Hetzelfde vinden wij in den brief van Petrus, die de geloovigen aanspoort om geduldig te lijden. Jakobus vermaant hen, gelijk ook Paulus in Rom. V doet, om de verzoeken voor louter vreugde te achten; en hij geeft daarvoor dezelfde reden op als Paulus. De beproeving des geloofs werkt volharding: de wil van den mensch wordt gebroken; hij moet wachten, totdat God werkt; hij gevoelt, dat hij van God afhankelijk is, en in een wereld leeft, waar God alleen kan volvoeren, wat wij begeeren, namelijk de macht des satans overwinnen en tegenhouden. Wij wenschen dikwerf — en dat met goede bedoelingen — dat het werk sneller vooruitga, dat de moeilijkheden verdwijnen, en wij van de vervolging bevrijd worden; doch Gods wil, en niet de onze, is goed en wijs. Hij doet het werk, dat op aarde gedaan wordt. De volharding is de volkomene vrucht der gehoorzaamheid. Zoo lezen wij ook in Kol. I : 11: „Met alle kracht bekrachtigd, naar de sterkte zijner heerlijkheid, (welke groote werken moet zulk een kracht te voorschijn brengen!) tot alle volharding en lankmoedigheid, met blijd-

schap." Wel behoeft men alle kracht, naar de sterkte zijner heerlijkheid, om alles zonder murmureeren, ja, met blijdschap te dulden, omdat het ons toekomt uit de hand Gods. Zijn wil, en niet de onze, sterkt het hart. Wanneer Paulus in 2 Kor. XII:12 de kenteekenen eens apostels optelt, dan noemt hij in de eerste plaats: de volharding. (Het woord volharding beteekent in beide plaatsen: het leed met volharding verdragen.) In Rom. V toont ons Paulus het heerlijk gevolg van dit volharden in de verzoeken: „Wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. En niet alleen dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking volharding werkt, en de volharding bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, die ons gegeven is." (Rom. V:2—5.)

Wanneer de liefde Gods gekend en de eigen wil in ons gebroken is, dan is er vertrouwen op God voorhanden. Wij weten dan, dat alles van Hem komt, en dat Hij alles tot onzen rijken zegen doet medewerken. Aldus werkt de beproeving des geloofs volharding. Doch de volharding moet een volmaakt werk hebben, anders leeft de eigen wil weer op, en in plaats van op God te steunen, vertrouwen wij weer op onszelf. Men handelt dan zonder God, en vraagt niet naar zijnen wil. Men wacht niet op Hem, of ten minste komt er ongeduld of ontevredenheid in ons te voorschijn. Job onderwierp zich langen tijd, doch zijne volharding had geen volmaakt werk. Saul wachtte lang op Samuël; doch hij bleef niet rustig, totdat Samuël kwam, en dientengevolge verloor hij het koninkrijk. Hij wachtte niet op den Heer in het bewustzijn, dat hij zonder God en met zijnen eigenen wil niets vermocht. Zijne volharding had geen volmaakt werk. De verzoeking is de beproeving der volharding. Zij is het werk van God, die door zijne genade uitwendig voor ons en in ons werkt. Is dit werk volbracht; zijn wij Gode volkomen onderworpen, zoodat zijn wil ons eenig begeeren is, dan zijn wij volmaakt en volkomen, en hebben aan niets gebrek. Niet alsof wij ten aanzien van de kennis van zijnen wil niets meer

te leeren hebben — vers 5 bewijst het tegendeel — maar de toestand onzer ziel ten opzichte van Gods wil en van onze verhouding tegenover God is volmaakt. God kan ons zijnen wil openbaren; en die openbaring van zijnen wil is onze vreugde. (Zie 1 Petr. I : 6, 7.)

Bij den Heer Jezus had de volharding haar volmaakt werk. De ellende, waardoor Hij in deze wereld heenging, gevoelde Hij diep, oneindig dieper dan wij. Hij kon weenen over Jeruzalem; (Luk. XIX : 41.) weenen bij Lazarus' graf bij het aanschouwen van de macht des doods over de menschen; (Joh. XI : 33—36.) en de verwerping van zijne liefde was voor Hem een bestendige oorzaak van diepe smart. Hij verweet de steden, in welke zijne meeste krachten geschied waren, omdat zij zich niet bekeerd hadden, doch Hij is tevens volmaakt in geduld, en zegt terzelfder tijd: „Ik prijs U, Vader! Heer des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt ze aan kinderkeus geopenbaard.” (Matth. XI.) Hij dankt terzelfder tijd, dat Hij verwijten moet. Iets dergelijks vinden wij in Joh. XII. In beide gevallen is zijne ziel geheel aan den wil zijns Vaders onderworpen; zij opent zich met vreugde bij het zien van alles, wat door onderworpenheid wordt gewerkt.

Het ontbrak Christus nooit aan de wijsheid Gods. Bij ons is dikwerf gebrek aan wijsheid, zelfs dan wanneer onze wil onderworpen is, en wij den wil van God wenschen te doen. Daarom volgt de belofte: „En indien aan iemand uwer wijsheid ontbreekt, hij begeere haar van God, die aan allen mildelijk geeft en niet verwijt, en zij zal hem gegeven worden.” (vs. 5.) Het niet-hebben van een eigen wil, de gehoorzaamheid en de geest des vertrouwens in afhankelijkheid van God kenmerken het nieuwe leven. In de wereld gaan wij door verdrukkingen; en in de wereld ontvouwt dit nieuwe leven zijne eigenschappen. Is evenwel dit vertrouwen niet werkzaam, dan ontvangen wij niets. God te wantrouwen is hetzelfde als Hem niet te eeren. Een mensch, die dit doet, is dubbelhartig; hij is aan een baar der zee gelijk, welke door den wind bewogen en op en neer geworpen wordt. Hij is onge-

stadig, omdat zijn hart niet in gemeenschap met God is. Hij leeft niet op zulke wijze, dat hij God kan kennen, en diens gevolg is hij ongestadig in al zijne wegen. (vs. 6—8.)

Indien een geloovige in Gods nabijheid leeft, dan kent hij Hem en zal hij zijnen wil verstaan. Hij heeft alsdan geen eigen wil, en zal dien ook niet willen hebben; en dat niet slechts uit gehoorzaamheid, maar omdat hij meer vertrouwen stelt in de gedachten van God ten zijnen opzichte dan in zijnen eigen wil. Het geloof aan de goedheid van God geeft moed om Gods wil te onderzoeken en dien te doen. In Christus hebben wij een volmaakt en voortreffelijk voorbeeld van deze beginselen des goddelijken levens. Toen Hij door den duivel werd verzocht, had Hij geen eigen wil. Hij deed niets, maar betuigde, dat de mensch leeft bij alle woord, dat uit den mond van God uitgaat. Dat was onvoorwaardelijke en volmaakte gehoorzaamheid. De wil van God was voor Hem niet alleen het richtsnoer, maar de eenige beweegreden zijner daden. En toen de verzoeker Hem daarna aanspoorde zich van de tinne des tempels nederwaarts te werpen, om te zien, of God zijne beloften zou gestand doen, weigerde Hij zulks te doen. Hij was zeker van Gods getrouwheid, en Hij wachtte rustig op de kracht Gods, als de gelegenheid tot openbaring daarvan in den weg der gehoorzaamheid zich zou voordoen. Dit geloof en dit vertrouwen bewezen, dat zijne ziel in Gods nabijheid was, en Hij in innige gemeenschap met God leefde. In zulk een toestand is iedere ziel van de verhooring van Gods kant zeker, en daardoor is zij inwendig door de moeilijkheden en beproevingen des tegenwoordigen levens voorbereid, om te kunnen zeggen: „Welgelukzalig de man, die verzoeking verdraagt!”

De verzen 9—11 vormen als 't ware een tusschenzin. De nieuwe mensch behoort tot de nieuwe schepping; hij is de eerstelingvrucht van die nieuwe schepping; doch hij bevindt zich hier beneden in een wereld, wier heerlijkheid als een bloem van het gras voorbij gaat. Derhalve is de nederige broeder tot de gemeenschap met Christus, tot de deelneming aan zijne heerlijkheid verheven; en in deze wereld is hij,

hoe gering hij ook zijn moge, een medegenoot van al de broeders. „God heeft de armen naar de wereld uitverkoren, om rijk te zijn naar het geloof en erfgenamen van het koninkrijk, dat Hij beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben.” (Hoofdst. II : 5.) De rijken erkennen hen als broeders, en vergaderen zich met hen aan de tafel des Heeren als deelgenooten derzelfde voorrechten. Aan den anderen kant kan de rijke broeder, als hij namelijk getrouw is, niet in de grootheid, den hoogmoed en de ijdelheid eener wereld wandelen, welke den Heer verworpen heeft. Hij maakt zich — zelfs Christus heeft dit gedaan — tot een broeder van den arme of geringe, die den Heer liefheeft; en zoo genieten zij gezamenlijk de gemeenschap des Geestes, en hebben deel aan de heerlijkste dingen des levens. Zij verblijden zich te zamen — de arme in zijne hoogheid, omdat Christus zich niet schaamt, hem broeder te noemen; en op dezen titel beroemt zich ook de rijke veelmeer dan op alle andere titels, die hem in de wereld toekomen. Wel wordt deze titel in de wereld miskend en voor niets geacht, doch hij weet, dat de heerlijkheid dezer wereld voorbijgaat als een bloem van het gras, en hij verheugt zich een medegenoot te zijn van hen, die door den Heer der heerlijkheid als de zijnen erkend worden. De wereld zal voorbijgaan, en het wezen dezer wereld is voor het hart van den geestelijken Christen reeds nu voorbijgegaan. Wie de laagste plaats wil innemen, zal groot zijn in het koninkrijk Gods. Dit is het tegenovergestelde van den geest van nijd en afgunst, welke alles, wat boven hem staat, zoekt te vernederen. Doch het is niet de eigenliefde, maar de geest der liefde, die zich vernedert, om met hen te wandelen, die gering zijn, evenwel niet gering in de oogen van God. Zoo-danig Christen handelt, gelijk Christus deed, die voorzeker het recht had om te heerschen en de eerste te zijn, doch die zichzelf vernederde, om onder ons te kunnen wonen, en die te midden zijner discipelen een dienstknecht was. De liefde verlangt te dienen; de eigenliefde bediend te worden.

Jakobus keert daarop tot het karakter van den nieuwen mensch terug, voor wien het leven hier beneden een beproe-

ving is. Hij is welgelukzalig, wanneer hij de verzoeking verdraagt en daarin volhardt. Dit is de normale toestand van den Christen. (1 Petr. IV : 12.) Zijn weg is in de woestijn; hier beneden moet hij volharden, straks komt de heerlijkheid — ziedaar zijne roeping. Door de genade blijft hij getrouw en volstandig te midden der verzoeken en beproevingen, en later zal hij de kroon des levens ontvangen, welke God belooft heeft aan hen, die Hem liefhebben. Een leven zonder beproevingen is geen leven. Echter blijft het waar: alleen hij, die beproefd bevonden wordt, is gelukzalig. Het leven hier beneden is niet het beloofde leven der rust met Christus. Wij gaan door de woestijn, en zijn op reis naar deze rust. Het leven van Christus kan zich slechts in ons ontwikkelen, wanneer de blik op de kroon en op de beloofde zegeningen gericht is. Is dit leven in ons, dan moeten wij beproefd worden, opdat, eenerzijds, het hart van de dingen, die ons omgeven en die de opmerkzaamheid van het vleesch voortdurend tot zich trekken, losgemaakt worde, en, anderzijds, onze wil daaraan niet toegeve; opdat zoo doende ons hart, de verleidingen der ijdelheid wederstaande, door de genade in den weg der heiligmaking staande blijve en in gemeenschap met God de hemelsche dingen geniete. De met volharding verdragen beproevingen dragen veel bij tot dit heerlijk resultaat. Het is voor de ziel een uitnemende winst, als het hart van de ijdelheid is bevrijd. Is de wereld dor en woest voor het hart, dan wendt het zich gemakkelijk tot de fontein des levenden waters.

Doch het woord „verzoeking” heeft nog eene andere betekenis. Wel is het ook dan *beproeving*; doch het is een beproeving van een geheel andere soort — een beproeving, die van binnen komt, de begeerlijkheid; en dat is natuurlijk heel iets anders. God kan ons uitwendig beproeven om ons te zegenen; en Hij doet dit, gelijk Hij zulks met Abraham gedaan heeft; doch hij kan onmogelijk de begeerlijkheid doen ontstaan. Wanneer er geen kwestie van zonde is, maar de gehoorzaamheid en de volharding op de proef gesteld worden, dan gaat het om den toestand der ziel, om die te

onderwijzen en op te leiden; zoodra er evenwel spraak is van het opwekken der begeerlijkheid, dan kan er onmogelijk gezegd worden, dat God verzoekt: „want God kan niet verzocht worden door het kwade, en Hij-zelf verzoekt niemand. Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij door zijne eigene begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.” (Jak. I: 13, 14.) Zelfs Christus is zijn geheele leven door beproefd geworden door God, en niets dan een liefelijke reuk heeft zich verspreid. Altijd volmaakt in gehoorzaamheid, heeft Hij, die gekomen was om den wil zijns Vaders te doen, geleerd, wat het zeggen wil, in deze wereld van zonde en van vijandschap tegen God, gehoorzaam te zijn. Satan wenschte, dat de eigen wil bij Hem zou opkomen, doch tevergeefs. Hij werd door den Geest geleid in de woestijn om door den duivel verzocht te worden, opdat Hij dien voor ons, die door de zonde onder zijne macht waren, overwinnen zou.

In Hem was geen begeerlijkheid. Wel kon Hij honger hebben, en Hij heeft honger geleden. De stem des Vaders had verklaard, dat Jezus de Zoon van God was, en daarom wilde de duivel, dat Hij de plaats eens dienstknechts, welke Hij in de wereld ingenomen had, verlaten en zijnen eigenen wil doen zou; hij vroeg hem om van steenen brood te maken. De duivel wilde gebruik maken van den honger, welk een zondelooze behoefte was, en die bij den Heer als mensch aanwezig was. Doch Jezus volhardde in zijne volmaakte gehoorzaamheid. Hij had geen andere drijfveer voor zijne daden dan de wil zijns Vaders. Hij wilde leven van elk woord, dat uit den mond van den Vader uitging. Hij werd door God beproefd door lijden, doch geen begeerlijkheid werd in Hem gevonden. Bij ons zijn verzoekingën, welke uit den inwendigen mensch, uit de begeerlijkheid ontstaan. Dit is geheel iets anders dan de verzoekingën, die van buiten komen, welke den toestand des harten op de proef stellen, en den eigen wil aan het licht brengen, indien wij, namelijk, aan den wil van God niet volkomen onderworpen zijn, indien andere beweegredenen als Gods wil in onze harten aanwezig zijn.

Jakobus is steeds praktisch; hij gaat evenwel niet door

tot op den grond van alles, wat in het hart is, zooals Paulus doet. Hij beschouwt de begeerlijkheid als de bron, waaruit de zondige daad te voorschijn komt. Paulus toont aan, dat de zonde in het vleesch de bron der begeerlijkheid is. Dit is een belangrijk verschil, hetwelk tevens het onderscheid tusschen beide schrijvers en het doel van den Heiligen Geest in den brief van Jakobus kenmerkt. Deze brief toont aan, dat de uitwendige en praktische wandel het bewijs is van het karakter des levens, 'twelk zijn oorsprong heeft in Gods Woord, dat door het geloof werkzaam is. Volgens Jakobus baart de begeerlijkheid — deze eerste beweging der zondige natuur, welke het karakter van die natuur aan het licht stelt — nadat zij ontvangen heeft, de zonde; en de zonde, voleindigd zijnde, baart den dood. Het is de geschiedenis van de werking der booze natuur. Jakobus houdt zich met deze werking bezig; Paulus daarentegen met haar bron, opdat wij onszelf zouden leeren kennen. (Rom. VII: 7, 8.) In tegenstelling met deze begeerlijkheid leert Jakobus ons, dat „alle goede gave en alle volmaakte gift van boven nederdaalt, van den Vader der lichten, bij wien geen verandering is of schaduw van omkeering. Naar zijnen eigenen wil heeft Hij ons (de geloovigen) gebaard door het woord der waarheid, opdat wij als eerstelingen zijner schepselen zouden zijn.” (vs. 17, 18.) Hij erkent, gelijk ik gezegd heb, de genade als de eenige en goddelijke bron van het goede, dat in ons is — in ons als dezulken, die uit God geboren zijn, en dat wel door het geloof, daar het door het woord der waarheid is geschied. Door dit woord zijn wij wedergeboren; het is een nieuw leven, door den wil van God te voorschijn geroepen. Wij behooren tot de nieuwe schepping, en zijn de eerstelingen van die nieuwe schepping. Welk een onuitsprekelijke zegen, die niet alleen afhankelijk is van een nieuw standpunt, maar van een nieuwe natuur, welke ons bekwaam maakt om God te genieten!

Jakobus spreekt niet van de gerechtigheid door de genade, maar wel van een nieuwe natuur, die van God komt. Daar nu de eigen wil gebroken en het vertrouwen op onszelf

geschokt is, zoo vermaant hij ons, dat wij als dezulken, die alles door de genade ontvangen, rasch mogen zijn om te hooren, traag om te spreken en traag tot toorn, aangezien het laatste niets anders is dan het ongeduld van den ouden mensch. „Want de toorn eens mans volbrengt Gods gerechtigheid niet.” (vs. 20.) De door God onderwezen mensch is Hem onderworpen. Hij scheidt zich af van alle onreinheid en overvloed van boosheid; en hij ontvangt met zachtmoedigheid het ingeplante woord. De wil des vleesch is niet werkzaam in hem; ook niet de eigen wil; hij luistert naar hetgeen God zegt; hij ontvangt met zachtmoedigheid zijn woord en onderwerpt zich daaraan; en God plant dit woord in zijn hart. Niet door bloote kennis kan de ziel behouden worden, maar door de waarheid Gods, dat is zijn woord. Dit woord is het zaad des goddelijken levens. Het woord, 'twelk heiligt, is in ons geplant; die plant is door God te voorschijn geroepen; het is de nieuwe mensch, welke de Gode welbehagelijke vrucht voortbrengt. Doch het is noodzakelijk, dat dit zich in het werkelijke leven openbaart, anders is het slechts schijn; men gelijkt dan op iemand, die zich in een spiegel beschouwt, en terstond vergeten is, hoe hij was, zoodra hij zich verwijderd heeft. „Maar wie inziет in de volmaakte wet, die der vrijheid, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder zijnde, maar een dader des werks, zal welgelukzalig zijn in zijn doen.” (vs. 25)

Wij vinden hier een belangrijke uitdrukking: „de wet der vrijheid.” Als ik mijn jongen, die gaarne uit wil gaan, zeg, dat hij thuis moet blijven, dan zal hij gehoorzamen; doch dat is niet de wet der vrijheid; hij houdt slechts zijn eigen wil in toom. Als ik evenwel tot hem zeg; „Ga uit,” dan gehoorzaamt hij; maar dan is het een wet der vrijheid, omdat zijn wil en het gebod in volkomen overeenstemming met elkaar zijn. Voor Jezus was de wil van God een wet der vrijheid. Hij kwam om den wil van God te doen; en Hij zocht niets anders. Gods wil te doen was zijne spijze. Gelukkige toestand! In Hem was de volmaaktheid; voor ons is Hij een gezegend voorbeeld. De wet is de wet der vrijheid, indien de wandel toont, dat de wil en het hart en zijne

wenschen in volkomen harmonie zijn met die wet. Wat ons betreft, is het de door God gegeven en in onze harten geschreven wet. Het staat met den nieuwen mensch evenzoo als met het hart van Jezus; hij heeft de gehoorzaamheid lief; hij heeft den wil van God lief, omdat het de wil van God is, en omdat zijne natuur (hij is de goddelijke natuur deelachtig) in overeenstemming is met den wil van God.

Doch er is iets, wat meer dan alle andere dingen openbaart, wat er in onze harten is, namelijk de tong. Wie zijne tong in toom weet te houden, die is een volmaakt man, bekwaam om zijn geheele lichaam te bedwingen. Indien iemand meent godsdienstig te zijn, en zijne tong niet in toom houdt, die godsdienst is slechts schijn, en hij misleidt zijn eigen hart. De ware godsdienst openbaart zich door de liefde en door de reinheid, daar men zich onbevlekt bewaart van de wereld. Zij denkt aan anderen, aan hen, die in verdrukking zijn, die bescherming, verpleging en ondersteuning behoeven, zooals weezen en weduwen. Het waarlijk godsdienstige en met Gods liefde vervulde hart denkt gelijk God; want het is God, die deelneming voor de ellende, de zwakheid en de nooden in hetzelfde werkt. Dit is het waarlijk christelijk karakter.

Het tweede kenmerk, dat Jakobus ten opzichte van het christelijk leven geeft, is: „zichzelven onbevlekt te bewaren van de wereld.” De wereld is verdorven; zij ligt in het booze, zij heeft den Heiland verworpen. Dat de mensch uit Eden verdreven werd, omdat hij gezondigd had, is niet alles, wat er van hem te zeggen valt, hoewel dit genoegzaam was tot zijne verdoe-menis. Er is nog meer. God heeft vele dingen gedaan om den mensch terug te brengen. Hij heeft aan Abraham de belofte gegeven; Hij heeft Israël geroepen, om zijn volk te zijn. Hij heeft de profeten gezonden, en ten laatste zijnen eeniggeboren Zoon. God zelf is in genade gekomen, doch de mensch heeft Hem verworpen, van zich gestooten en van de aarde verbannen. Daarom zeide de Heer: „Nu is het oordeel der wereld.” Het laatste, wat God doen kon, was zijnen Zoon te zenden, en Hij heeft Hem gezonden. „Ik heb nog mijnen Zoon, mijnen geliefden,” zeide Hij, „dien zullen zij ontzien!” Maar neen! zij namen Hem, en wierpen Hem buiten den wijngaard, en doodden Hem. De wereld is een wereld, die den Zoon van God verworpen heeft. Waarin vindt zij hare vreugde? In God? In Christus? O neen! in geenen deele,

maar in de begeerlijkheden des vleesches, in eer en aanzien en genot en rijkdom. Zij zoekt zonder God gelukkig te zijn, opdat de gedachte aan Hem haar niet verontruste. Lees de geschiedenis van Kaïn. „En Kaïn ging weg van het aangezicht des Heeren, en woonde in het land Nod.” (Nod beteekent *vlucht*.) Omdat hij aan Gods genade vertwijfelde en zich niet verootmoedigen wou, zoo werd hij van het aangezicht des Heeren verdreven. Door het oordeel Gods werd hij een vluchteling op aarde. Doch dit beviel hem niet, en daarom bouwde hij een stad, en noemde haar naar den naam zijns zoons Henoeh om zijne familie te vereeuwigen. Maar een stad zonder de genoegens des levens zou onverdragelijk geweest zijn, en daarom vergaderde hij rijkdommen voor zijnen zoon Jubal. Een lid zijner familie, Jubal, vond muziekinstrumenten uit, en een ander, Tubal-Kaïn, was een leermeester van allerlei werken in koper en ijzer. (Gen. IV.)

Ziedaar de wereld en hare beschaving. Heeft men God niet, dan moet men de wereld liefelijk en aantrekkelijk maken. Men zegt misschien: Wat steekt er dan voor kwaad in harpen en orgelen? In het geheel geen kwaad; het kwaad zit in het menschelijk hart, dat zich van deze dingen bedient, om zonder God vroolijk te zijn, om Hem te vergeten en Hem te ontgaan, om in zijne vervreemding van God zijne ellende niet te gevoelen. Doch de nieuwe, uit God geboren mensch, die deel heeft aan de goddelijke natuur, kan zijne bevrediging niet vinden in de wereld; hij ontvliedt wat hem van God verwijdt. Waar het vleesch zich verheugt en zijn genot vindt, daar kan het geestelijk leven dit niet vinden. Jakobus spreekt van het verderf, doch niet op zulke manier, alsof het ééne deel der wereld verdorven, het andere daarentegen rein is. Het verderf is in de wereld, en de Christen moet zich onbevlekt daarvan bewaren. De wereld is niet rein; zij is integendeel onrein en verdorven, zoowel in hare beginselen als in elk opzicht. Wie zich met haar vereenigt, diens weg is verdorven; de vriendschap der wereld is vijandschap tegen God, en wie een vriend der wereld is, die is een vijand van God; daarom moeten wij ons onbevlekt van de wereld bewaren. Wel moeten wij door de wereld gaan; doch wij moeten afgezonderd zijn van de wereld, die ons omgeeft, gelijkerwijs de Heer Jezus zulks was. Wij moeten onder de menschen een brief van Christus zijn.

Beschouwing over den brief van Jakobus.

HOOFDSTUK II. — In dit hoofdstuk worden zij, die in den Heer Jezus Christus gelooven, duidelijk van de anderen onderscheiden. Wij mogen het geloof van onzen Heer Jezus Christus, den Heer der heerlijkheid, niet hebben met aanneming des persoons. Indien men de armen verachtte, dan handelde men in tegenspraak met de wet, die alle Israëlieten als voorwerpen van Gods gunst, het volk als één geheel, en ieder in het bijzonder als lid van één en dezelfde familie beschouwde. Het is tevens geheel in strijd met den geest des Christendoms. Dit toch eischt nederigheid, noemt de armen welgelukzalig, doet ons de ware grootheid in de hemelsche heerlijkheid vinden, en leert ons, dat aan de heerlijkheid daarboven het kruis hierbeneden voorafgaat. Het geloof zag dezen Heer der heerlijkheid in vernedering — Hem, die geen plaats had, waar Hij zijn hoofd kon nederleggen. Bovendien, de rijken bleven over 't algemeen tegenstanders van het Christendom; zij lasterden „den uitnemenden naam,” die door de Christenen aangeroepen werd, en trokken hen voor de rechtbanken. God heeft de armen naar de wereld uitverkoren, om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen van het koninkrijk, dat Hij beloofd heeft aan hen, die Hem liefhebben. Hetzelfde wordt door Paulus geleerd: „Niet vele wijzen naar het vleesch, niet vele machtigen, niet vele edelen.” (1 Kor. I: 26.) Deze dingen — wijsheid, macht en adel — zijn de ketenen, welke de ziel aan deze wereld binden. Wel kan de genade deze ketenen verbreken, doch het gebeurt niet dikwijls. „Het is lichter, dat een kemel ga door het oog eener naald, dan dat een rijke inga in het koninkrijk Gods.” (Matth. XIX: 24.)

Die banden zijn o zoo sterk, hoewel bij God alle dingen mogelijk zijn.

Jakobus stelt ons het onderscheid voor tusschen de heerlijkheid des Heeren en de valsche heerlijkheid van den mensch in deze wereld; „want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.” (1 Kor. VII: 31.) Evenals Petrus legt hij grooten nadruk op dit punt. Indien er in de vergadering onderscheid gemaakt wordt tusschen armen en rijken, dan is men een rechter geworden met booze overleggingen. (vs. 4.) Laat ons God danken, dat wij ten minste in de vergadering met elkander voor den hemel en in de hemelsche dingen leven kunnen, omdat daar het eenige onderscheid bestaat in de mate der geestelijke gezindheid of der geestelijke gaven, en niet in de ijdelheid dezer wereld. Belangrijk is het op te merken, dat de vergadering hier synagoge genoemd wordt, waaruit blijkt, hoezeer de gedachten van Jakobus zich in de joodsche gewoonten bewogen. (vs. 1—7.)

Naar aanleiding van dit onderscheid, 't welk gemaakt wordt tusschen armen en rijken, spreekt Jakobus van de wet. Indien men toch den persoon aanneemt, dan doet men zonde, en wordt men door de wet overtuigd als overtreder. Over drieërlei wet spreekt Jakobus: over de wet der vrijheid, waarover wij reeds gehandeld hebben, over de koninklijke wet en over de wet in de gewone beteekenis. De koninklijke wet is: „Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelfven.” Die haar volbrengt, doet wèl. Hieraan wordt evenwel een zeer gewichtig beginsel toegevoegd: indien wij namelijk de geheele wet houden, maar in één gebod struikelen, dan zijn wij schuldig geworden aan alle. De reden hiervan is heel eenvoudig. Als wij door de begeerlijkheid worden verlok, dan hebben wij de wet overtreden, en wij hebben het gezag van Hem met voeten getreden, die de wet gegeven heeft. Wel kunnen wij niet aannemen, dat wij door de overtreding van één gebod elk ander gebod overtreden hebben, doch God heeft zoowel dit ééne gebod als alle andere geboden gegeven; en als het vleesch en de met het vleesch verbonden lust werkzaam is, dan hebben wij aan onzen wil toegegeven en den wil

van God veracht. Zijne wet is dan gebroken. (vs. 8—11.)

Het Christendom wil, dat wij spreken en handelen als dezulken, die van de macht der zonde zijn vrijgemaakt, om in alles den wil van God te doen. Gods wil moet onze wil zijn. Hij heeft ons van het juk der dienstbaarheid vrijgemaakt: wij zijn waarlijk vrijgemaakt, om in de voetstappen van Jezus te wandelen. Kostbare en heilige vrijheid! Het is de vrijheid eener natuur, die hare vreugde en haar geluk in den wil van God en in de gehoorzaamheid aan zijne geboden vindt. Derhalve is de Christen altijd vrij, om den wil van God te doen. Hij kan in de kennis van dien wil opwassen en toenemen; doch wat hij van dien wil erkent, kan hij volbrengen, omdat de kracht daartoe in Christus te vinden is. Heeft men zich evenwel door nalatigheid of ontrouw van God verwijderd en zijne geboden overtreden, dan wordt men door de wet der vrijheid geoordeeld. (vs. 12.) En deze gedachte aan het oordeel geeft Jakobus aanleiding om hieraan toe te voegen, hoe noodzakelijk het is om overeenkomstig de genade te wandelen. Wie geen barmhartigheid gedaan heeft, voor dien zal het oordeel zijn zonder barmhartigheid. De Heer Jezus had reeds het groote beginsel uitgesproken, dat de zonden vergeven worden aan hem, die vergevensgezind is. Als de geest der genade niet in ons hart is, zoo kunnen wij geen deel hebben aan de genade, die God geopenbaard heeft aan de menschen. Zelfs in de bijzonderheden des levens en naar de regeering Gods zal hij, die niet naar barmhartigheid handelt, strenge bestraffing van 's Heeren kant ondervinden, omdat God zijne vreugde in goedertierenheid en liefde vindt.

Verder spreekt Jakobus uitvoerig over de werken. Dit is een belangrijke gedeelte van zijnen brief; niet omdat het meerdere waarde heeft dan de andere deelen, maar om de vele redeneeringen der menschen over dit onderwerp. Het zoo even genoemde beginsel brengt hem vanzelf tot de werken. De liefde moet zich niet in woorden openbaren, maar in daden vertoonen. Jakobus is steeds praktisch. Hij houdt zich vooral bezig met het kwaad, dat ontstaat door een be-

lijdenis van het Christendom, die zich niet vertoont in een Gode waardigen wandel. Tevens verbindt hij in zijne onderwijzingen de twee beginselen: dat de liefde waarachtig moet zijn, en het geloof zich openbaren moet in werken, die door hetzelfde gewrocht zijn. Indien men tot een broeder of zuster, die naakt is, en gebrek heeft aan dagelijksch voedsel, zou zeggen: „Gaat heen in vrede, warmt u en verzadigt u, en gij geeft hun de nooddrift des lichaams niet, wat baat het? Zoo is ook het geloof, als het geen werken heeft, dood bij zichzelf.” (vs. 15—17.) Dit is zeker niet het ware christelijk geloof. Dat geloof toch is een machtig beginsel, en het gevolg van de werking des Heiligen Geestes in de ziel; het is de drijfveer van iedere werkzaamheid des harten — een beginsel, ’t welk ons boven de eigenliefde en boven alle lage beweegredenen dezer wereld verheft, en onze genegenheden aan Christus bindt. Christus wordt de ware drijfveer des harten, en daar Hij in ons leeft, is Hij de bron, waaruit onze daden voortvloeien, zoodat wij wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft. Ongetwijfeld kunnen wij ons nooit met Hem vergelijken, maar het beginsel van ons leven is hetzelfde, of liever Hij-zelf leeft in ons. Derhalve is het duidelijk, dat het ware geloof door de liefde werkt en de goede werken voortbrengt. Dit kan niet anders zijn.

Wij vinden hier evenwel nog een ander beginsel, ’t welk in de woorden „toon mij” ligt opgesloten. Het geloof is, natuurlijkerwijze, een *verborgen* beginsel. Ik kan het geloof niet zien, gelijk ik ook de wortels niet zien kan, die de planten tot groeien en vrucht dragen in staat stellen, daar zij uit den grond hun voedsel trekken, evenals het geloof zulks doet uit Christus. Gelijkerwijs nu een plant zonder wortels geen vrucht kan dragen, zoo kunnen er ook zonder geloof geen goede werken gedaan worden. Er zijn wel uitwendige werken, doch die hebben geen waarde. Men kan veel geven en veel doen, zonder evenwel de ware liefde en het ware geloof te bezitten; doch een leven der liefde, ’t welk Christus navolgt, zijnen wil doet en niets anders zoekt, kan niet zonder geloof bestaan. Wie in het geloof roemt, erkent,

dat het geloof alleen goed is, en wat goed is te voorschijn roept. Daarom zegt Jakobus: „Toon mij uw geloof zonder de werken.” Dit is natuurlijk onmogelijk. Het is duidelijk, dat het geloof of een in het hart verborgen beginsel is, of een bloote belijdenis zonder werkelijkheid. Wij mogen echter in het laatste geval niet altijd huichelarij vooronderstellen; want opvoeding en de invloed van hetgeen ons omgeeft, en de uitwendige beproevingen kunnen het geloof aan het Christendom en aan zijne hoofdwaarheden tot een gewoonte der ziel maken. Bij zulk een geloof is er geen verbinding met Christus en geen bron des eeuwigen levens. Zoo iemand openbaart wel geen positief ongeloof, en eert zelfs den naam van Christus; doch dit geloof werkt niets in de ziel. Christus kan zich dezulken niet toevertrouwen. (Zie Joh. II : 23—25.)

Zoodra het ware geloof — het geloof, 't welk de vrucht is van de genade door de werking des Heiligen Geestes — in het hart is gewerkt, ontstaat er een verlangen naar Christus in de ziel, een behoefte om Hem te bezitten en zijne stem te vernemen. Nicodemus is daarvan een voorbeeld; hij zocht Christus, en, letten wij er wel op, hij gevoelde terstond, dat de wereld tegen Hem was, hij kwam des nachts. Daar nu het geloof zelf zich niet toonen kan, zoo kan degene, die daarin roemt, niets antwoorden, als men tot hem zegt: „Toon mij uw geloof.” Wie echter de ware werken der liefde bezit, kan die niet hebben zonder het geloof, zonder dat in het hart wonende, goddelijke werktuig, waardoor een christelijk leven wordt gewerkt: geduld, reinheid en liefde, afzondering van de wereld, in wier midden men leeft. Niemand beweegt zich zonder beweegreden. Het geloof, 't welk waarlijk op Jezus ziet, en alles in Hem vindt, openbaart zich in een leven tot verheerlijking van God; het is het leven des geloofs. Doch het komt er op aan dit geloof te *toonen*. Aan wien? Aan God? Natuurlijk niet. Het heet: „Toon mij,” den mensch, die niet, gelijk God, in het hart kan zien. De geheele bewijsvoering van Jakobus en hare kracht en beteekenis ligt in de woorden: „Toon mij.” Hij spreekt derhalve niet van den vrede des gewetens van hen, die gerechtvaardigd zijn

door het geloof, omdat de Heer, de dierbare en geliefde Heiland, onze zonden gedragen en zich voor onze overtredingen overgegeven heeft. In dat geval rust het geloof in het werk van Christus, 't welk God als algenoegzaam voor de zonden der geloovigen heeft aangenomen. Dit werk zal nooit zijne waarde verliezen in de oogen Gods, in het heiligdom daarboven, waar Christus is ingegaan met zijn eigen bloed, om daar vóór altijd voor ons in de tegenwoordigheid Gods te verschijnen. Hij heeft zijne plaats aan Gods rechterhand ingenomen, omdat aan het kruis, ten opzichte van onze zonden, alles overeenkomstig Gods heerlijkheid volbracht is.

Hier evenwel is spraak van het ijdele en doode geloof, van de belijdenis van Christus' naam, zonder dat Christus woont in het hart. Het geloof toont zich door de werken, door zijne vruchten. Aan de vruchten ziet men, dat de boom leeft, dat er een wortel is, die zijne sappen uit Christus trekt. Door de vruchten, die men draagt, moet men aan de menschen het bewijs leveren van de echtheid der belijdenis. Als wij de ons hier gegeven voorbeelden nauwkeurig gadeslaan, dan is het duidelijk, dat er spraak is van de bewijzen des *geloofs* en niet van de goede werken in den gewonen zin. De werken, door welke ook de apostel Paulus het geloof in dezelfde personen bewijst, zijn de feiten, dat Abraham bereid was, zijnen eenigen en veelgeliefden zoon op te offeren, toen God zulks van hem eischte, en dat Rachab de verspieders verbergde en in vrede liet gaan. Iets grooters bestaat er niet; want niet alleen was Izaäk de eenige zoon, maar de vervulling van al Gods beloften hing van hem af, zoodat Abraham een onbepaald vertrouwen op God moest bezitten. (Hebr. XI : 17—19.) Als een menschelijk werk beschouwd, was het zeker niets goeds, zijn zoon te dooden. Zoo was ook Rachab ontrouw aan haar vaderland en een landverraadster, zoodra wij hare daad uit een menschelijk oogpunt beschouwen; doch door het geloof vereenigde zij zich met het volk van God, toen deszelfs vijanden nog in hunne volle kracht waren, en Israël de Jordaan nog niet was overgetrokken, en nog geen enkele overwinning in het land behaald had.

Ziedaar het geloof, 't welk, 't koste wat het wil, op God vertrouwt, en zich met zijn volk vereenigt, als alles tegen dit volk opkomt. Het geloof van Abraham was eenvoudig geloof in God en aan zijn woord; het was een onvoorwaardelijk, niet twijfelend geloof, daar Abraham zijnen geliefden zoon, aan wien al de beloften Gods verbonden waren, op-offerde. Zoo was ook Rachab's geloof een eenvoudig geloof in God, 't welk zich, gelijk ik reeds opmerkte, daarin openbaarde, dat zij zich met Gods zaak één maakte op een oogenblik, toen, naar den uitwendigen schijn, alle kracht bij de tegenstanders was, daar God zijne macht nog niet had geopenbaard. Zich een geloovige te noemen, en dan geen vruchten des geloofs voort te brengen, is geen waarachtig geloof.

Wie het woord aanneemt, wordt uit onverderfelijk zaad wedergeboren; hij krijgt deel aan de goddelijke natuur; en gehoorzaamheid, reinheid en liefde worden gewerkt. Voorzeker, wij moeten nog verzoeking en hinderpalen overwinnen; en wij zijn niet, zooals wij zijn moesten en zijn konden; maar nochtans brengt het leven in meerdere of mindere mate vruchten voort. De Christen moge, soms uit nalatigheid, op zijnen weg ontrouw zijn; doch het geloof brengt steeds zijne eigenaardige vruchten voort; en de Christen weet heel goed, dat een geloof, 't welk niets voortbrengt, geen waarachtig geloof is. Het geloof verwezenlijkt de tegenwoordigheid en de liefde Gods, Dien hij in een nieuwe natuur kent, en het geniet beiden; het weerkaatst, hoewel zwak, het karakter van hetgeen het inwendig geniet. Wij zijn de door het geloof in Christus Jezus uit God geboren zonen. Door het geloof, zelfs als het alleen het menschelijk geloof en niet het beginsel des goddelijken levens in ons is, doen wij alles, wat niet tot het bloot dierlijke behoort. Waarom zaait de landman? Omdat hij gelooft te zullen oogsten. En zoo is het met alle dingen, eten en drinken uitgezonderd. Het is noodzakelijk, dat goddelijke dingen door het goddelijk geloof aan de ziel geopenbaard worden; het is het werk van Gods Geest. Het is het geloof in God, 't welk Gode welgevallig is; en het brengt, daar Hij ons door middel

van zijn woord levend gemaakt heeft, vruchten des goddelijken levens voort. Door dit geloof hebben wij gemeenschap met God, met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heer; en Hij schaamt zich niet ons vrienden te noemen, (Joh. XV : 15.) gelijk Abraham de vriend van God genoemd werd. Een vriend ontsluiten wij ons hart; wij spreken hem over alles, waarvan het hart vol is. Toen Abraham de *vriend van God* genoemd werd, sprak de Heer niet met hem over de hem gegeven beloften, maar deelde Hij hem mede alles, wat Hij van plan was te doen: het oordeel over Sodom en Gomorra. „De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vreezen.” (Ps. XXV : 14.) Het is treffend en heerlijk de innigheid te aanschouwen, die er tusschen God en ons ontstaat, als wij getrouw met Hem wandelen. (Gen. XVIII : 17—20.)

De geloovige in Sodom werd gered, maar hij verloor alles, en leefde in onzekerheid en ellende; hij vreesde den berg, waarop Abraham zich bevond, toen hij het vreeselijk oordeel over de goddelooze steden zag; want het ongeloof schuwt steeds het standpunt des geloofs. Ten slotte vluchtte hij toch nog naar den berg, waarvoor hij eerst bevreesd was, en leefde daar in ellende en schande. Wij vinden in Abraham het beeld van een geloovige, die door het geloof leeft; en in Lot het beeld van een geloovige, die de schijnbaar zoo schoone wereld voor zich kiest. De laatste oogstte het oordeel, hoewel zijn leven gespaard werd; de eerste, van wien Lot zich verwijderd had, werd door God uitgenoodigd om zijne oogen op te heffen en het land der belofte in zijne geheele uitgestrektheid te overzien, en hem werd de belofte gegeven, dat alles zijn deel zou zijn. Het geloof schenkt ons gemeenschap met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus, de gemeenschap met alles wat ons toebehoort, en de verwezenlijking daarvan; en op die wijze worden de door God gewilde vruchten voortgebracht. God geve ons, dat wij in zijne nabijheid leven, opdat de dingen, die men niet ziet, werken op onze harten; en wij in geduld en vreugde volharden, totdat de Heer komt, en ons daar brengt, waar het geloof niet

meer noodig is — in het genot van hetgeen het geloof heeft gehoopt, toen de dingen zelve nog niet te zien waren!

HOOFDSTUK III. — Ten opzichte van het spreken vermaant Jakobus tot nederigheid: „Zijt niet vele leermeesters, mijne broeders.” (vs. 1.) Wanneer men zichzelven niet kent, dan is het veel gemakkelijker anderen te onderwijzen dan zichzelven te beheerschen. De ootmoed in het hart maakt ons langzaam in het spreken; hij is altijd geneigd te wachten om onderwezen te worden, en anderen hunne gedachten te laten uitdrukken; wij zullen dan veel meer leeren dan onderwijzen. Met deze vermaning begint Jakobus een ernstige beschouwing over de gevaren van de tong. Geen mensch kan de tong temmen. (vs. 8.) Zij maakt duidelijk openbaar, wat in het hart is: „Uit den overvloed des harten spreekt de mond.” Menigeen richt met zijne tong, met harde woorden meer onheil aan, dan met zijne hand. Bovendien worden er vele ijdele en lichtvaardige woorden uitgesproken.

Jakobus dringt er op aan den wil in toom te houden, geen zelfvertrouwen te hebben en de lichtvaardigheid des vleesches door de vreeze Gods te onderdrukken. Vooreerst waarschuwt hij de Christenen, zich niet lichtvaardig op den voorgrond te stellen om te leeren, daar dezulken te zwaarder oordeel zullen ontvangen. (vs. 1.) De liefde dringt ons de broeders te stichten, en de Heilige Geest leidt de ootmoedigen, die hunne gaven besteden. Het kan evenwel zijn, dat een Christen zich gaarne laat hooren, dat hij niet ootmoedig is, maar spreekt, omdat hij vertrouwen op zichzelven heeft. Dit is echter geen liefde, maar veeleer eigenliefde. Bovendien struikelen wij allen menigmaal; (vs. 2.) en indien wij anderen onderwijzen, of ten minste ons aanmatigen zulks te doen, dan hebben wij, dit spreekt vanzelf, een grootere verantwoordelijkheid, en onze struikelingen zijn van meer gewicht. Hoe kunnen wij anderen onderwijzen, als wij zelf niet getrouw wandelen? Dit is niet de vreeze Gods. Is ons geweten niet rein voor God, dan kunnen wij onmogelijk zijne genade en waarheid in zijne kracht verkondigen; want wij verkeerden dan

niet in zijne tegenwoordigheid, en Hij is niet met ons. De eerste uitwerking zijner tegenwoordigheid zal steeds zijn, dat ons geweten ontwaakt. Hij, die leert, moet in waren en diepen ootmoed volharden en waken, opdat hij niet struikelen.

Deze ootmoedige geest is geen gebrek aan vertrouwen op God, maar staat juist met dit vertrouwen in nauw verband. Wie in dezen geest wandelt, zal zeer zeker niet tot den Heer zeggen: „Ik weet, dat gij een hard mensch zijt.” Zelfvertrouwen is daar niet meer voorhanden. De zoodanige spreekt, als het de wil van God is, en hij doet het in de kracht des Geestes. Hij is langzaam tot spreken, en wacht op God om in overeenstemming met Hem te kunnen spreken. Nog andere belangrijke waarheden staan hiermee in verband. Wij struikelen allen menigmaal; wie meent volmaakt te zijn, bedriegt zich. Dit struikelen wil natuurlijk niet zeggen, dat wij grove zonden begaan, maar dat wij dikwerf iets doen of zeggen, wat in Gods oogen verkeerd is. Ons woord is niet altijd in genade, met zout besprengd. Er zijn gebreken bij ons, en wij kunnen ons niet verontschuldigen, omdat de Heer gezegd heeft: „Mijne genade is u genoeg, want mijne kracht wordt in zwakheid volbracht.” (2 Kor. XII : 9.) Nochtans struikelen wij, hoe treurig dit ook zijn moge, en wij zijn genoodzaakt dit te bekennen. Indien wij echter met God wandelen, dan zal zijne genade het ons laten gevoelen en doen erkennen; en wij zullen met meer waakzaamheid en nederigheid in Gods nabijheid blijven en vooral in het gevoel van afhankelijkheid van Hem volharden.

Nog een andere waarheid volgt hieruit. Deze vermaning toch zou overbodig zijn, wanneer de vrijheid tot spreken, zoo dikwerf zulks de wil van God is, niet het deel van *alle* broeders was, een ieder naar de gave door God hem geschonken en in overeenstemming met de voorschriften, welke wij in de Schrift daaromtrent vinden. Ware een bepaald persoon tot spreken aangesteld, dan zou zulk een waarschuwing geheel overbodig zijn. Wij vinden hier derhalve een vermaning tot bescheidenheid, tot kalmte, tot wantrouwen in zichzelf en tot de vreeze Gods, omdat er steeds gevaar aanwezig is

om te struikelen, en omdat wij verantwoordelijk zijn. De uitsluitende dienst van één persoon is in de vergadering buitengesloten. Dit wil niet zeggen, dat één persoon de dienst, die God hem toevertrouwd heeft, niet mag uitoefenen; integendeel, deze dienst staat een ieder vrij, als de Heer hem daartoe de noodige gave gegeven heeft; doch juist daarom moet het in onderwerping aan de vermaningen des Woords geschieden. De werkzaamheid des vleesches wordt verworpen, en de vrijheid des Heiligen Geestes gehandhaafd. De Heer bedient zich van een iegelijk, gelijk Hij het goed en noodig vindt, hetzij ten aanzien van de altijd aanwezige gaven van leeraar, herder en evangelist, die tot aan het eind zullen blijven, hetzij ten opzichte van de dienst van ieder lid op de plaats, welke God hem aangewezen heeft.

Wat hier over het struikelen gezegd wordt, vervolgt Jakobus met toepassing op de tong, die zoo licht in beweging komt en elke neiging des harten volgt. Alles is getemd geworden, zelfs de wilde dieren, doch geen mensch heeft nog de tong kunnen temmen; zij is vol doodelijk venijn. (vs. 7, 8.) De woorden van Jakobus zijn scherp, maar, helaas! volkomen waar. Laat ons evenwel ons herinneren, dat de tong de uitdrukking zal zijn van de gedachten des Geestes, indien wij ons der zonde voor dood kennen en door den Geest wandelen. Menigeen is in zijne eigene kracht in staat zich van vele dingen te onthouden, die niet bij machte is een hartstochtelijk of hard woord tegen zijnen naaste te onderdrukken. Doch al kan geen mensch de tong temmen, de genade Gods kan het wel; want de inwendige mensch is onder het juk des Heeren en derhalve zachtmoedig en nederig van hart. Christus vervult zijn hart, en daar de tong de neiging des harten volgt, zoo drukken zijne woorden deze zachtmoedigheid en nederigheid uit. Het is evenwel noodzakelijk, dat Christus alleen in het hart woont, en dat het vleesch in toom gehouden wordt, opdat het niet te voorschijn trede, als de verzoeking komt. Wel is het moeilijk niet te struikelen; doch het is hoogst nuttig te zien, dat de tong openbaart, wat er in ons werkzaam is, gelijk de wijzer van

een klok de verborgen bewegingen des uurwerks aanduidt.

Het is van belang het ware karakter der tong, zooals dit hier beschreven wordt, goed te kennen. Wanneer Jakobus zegt: „Welt ook de fontein uit dezelfde ader het zoet en het bitter op?” dan wil hij daarmede niet zeggen, dat dit met den mond des menschen niet het geval is — want juist daarover klaagt hij (vs. 9, 10.) — maar hij wil zeggen, dat het kwaad er niet moest zijn, daar dit zelfs tegen de natuur is. Daarna beschrijft hij het karakter van den wijzen en verstandigen mensch. Hij wil, dat deze uit een goeden wandel zijne werken toone in zachtmoedigheid der wijsheid. (vs. 13.) De wijsheid, of beter gezegd de kennis, die zich door een geest van nijd en twistgierigheid openbaart is geen goddelijke wijsheid. De goddelijke wijsheid is niet afgescheiden van den toestand des harten, van de zachtmoedigheid, die gewerkt wordt door de genade, door het bewustzijn van Gods tegenwoordigheid, door een gebroken wil, en door hetgeen men van den Heer Jezus leert, die zachtmoedig was en nederig van hart. De toorn eens mans werkt Gods gerechtigheid niet. De wijsheid, die roemt en ijvert, is aardsch, zinnelijk, duivelsch; zij komt niet van boven; zij uit zich in nijd en twistgierigheid, welke de bron is van verwarring en allerlei kwaad. (vs. 14—16.) De wijsheid, die van boven komt, verbindt zich met het bewustzijn van de tegenwoordigheid Gods en van de gemeenschap met Hem, waarbij de natuurlijke kracht is buitengesloten, en de geest der afhankelijkheid van God zich openbaart. Zij weet, dat zij zonder Christus niets vermag. De verwezenlijking van Gods tegenwoordigheid maakt, dat deze wijsheid bovenal rein is; dit kan niet anders zijn, als er gemeenschap met God bestaat. Want die gemeenschap, welke tevens wijsheid verleent, vindt noodwendig in de reinheid plaats. Indien de goddelijke natuur in ons de tegenwoordigheid Gods verwezenlijkt en in Hem blijft, dan leert zij kennen wat Gode welgevallig is, en heeft zij geoefende zinnen om het goed en het kwaad te onderscheiden. Zij wenscht geen geweld te gebruiken, maar zij kan het

kwaad, 't welk ons van God verwijdert, niet gedoogen.

„De wijsheid, die van boven is, is vooreerst rein, daarna vreedzaam.” (vs. 17.) Zij wandelt in vrede voor God. De geest des vredes woont in het hart. Zij is bescheiden, gezeggelijk, wat den eigen wil betreft onderworpen; zij zoekt dien wil niet te bevredigen, maar is veeleer genegen den wil van anderen te doen, mits die met den wil van God niet in strijd is. Zij is vol barmhartigheid, en, omdat zij gelukkig is in God, vrij van eigenliefde. Zij gevoelt de ellende van anderen, en brengt goede vruchten voort, die uit barmhartigheid ontstaan. Zij denkt er niet aan om de fouten en gebreken van anderen op te zoeken, noch om te berispen en te oordeelen, als ware zij daartoe geroepen. Bovendien wandelt zij in eenvoudigheid en reinheid des harten, daar zij de goedkeuring der menschen niet zoekt, noch iets wil zijn of wil schijnen, wat zij niet werkelijk is. Daar zij niet aan zichzelf denkt, doet zij den wil van God in eenvoudigheid des harten en wenscht zij uit liefde anderen aangenaam te zijn, als gold het hare eigene vreugde. Ziedaar de liefelijke schildering der goddelijke wijsheid.

Merken wij op, hoe Jakobus er steeds op uit is om den eigenwil tot zwijgen te brengen, opdat wij bekwaam zouden zijn den wil van God te doen, en, de goddelijke natuur deelachtig zijnde, Gods karakter te openbaren, het karakter van Christus, die de openbaring van God in het vleesch is. Hij kwam in deze wereld, niet om *zijn* wil te doen, maar den wil desgenen, die Hem gezonden had. Hij onderwierp zich steeds aan het onrecht en de ongerechtigheid, terwijl hij het goede deed en in zachtmoedige liefde wandelde. Het goede te doen, te lijden en geduld te hebben, dat is, gelijk Petrus zegt: Gode welbehagelijk te zijn. (1 Petr. II: 20.) Als het eigen-ik dood is, dan is de liefde vrij. Men wandelt in vrede; men maakt vrede; „en de vrucht der gerechtigheid wordt in vrede gezaaid voor hen, die vrede maken.” (vs. 18.) „Welgelukzalig de vredestichters, want zij zullen zonen Gods genoemd worden.” (Matth. V: 9.) Het is de navolging van den vrede en de liefde Gods in

den menschelijken wandel, gelijk Christus dien hier beneden geopenbaard heeft.

Psalm LXXXIV.

Deze Psalm, dien men beschouwen kan als een lied voor bedevaartgangers naar den tempel, óf als een lied van een Israëliet, die verhinderd was naar den tempel op te gaan, óf, profetisch, als een lied van Israël zuchtende naar den tempel Sions, óf als de uitdrukking van het verlangen eener vrome ziel naar de nabijheid des Heeren, handelt hoofdzakelijk over de woningen des Heeren, over hen, die daar verblijven en over hen, die op weg daarheen zijn.

Het is een Psalm voor de kinderen van Korach. Korach was de hoofdaanlegger geweest van den opstand tegen Mozes, tengevolge waarvan hij en de zijnen door de aarde werden verslonden; (Num. XVI: 32.) terwijl Korach's kinderen niet stierven. (Num. XXVII: 11.) Het is dus een Psalm voor begenadigden. Begenadigden alleen kunnen zingen. Eerst toen Israël, uit Egypte verlost, door de Roode Zee gegaan was, en hunne vijanden verdronken waren, zongen zij den lofzang. Zoo ook wij. Door Jezus gered, past het lied der bevrijding op onze lippen.

„Hoe liefelijk zijn Uwe woningen, o Heer der heirscharen!” De ziel, die van het liefelijke dier woningen kennis heeft, kan niet nalaten daarvan te spreken. Zij gevoelt zich onweerstaanbaar tot die woningen aangetrokken, en verlustigt zich in hare schoonheid en liefelijkheid.

„Hoe liefelijk zijn Uwe woningen, o Heer der heirscharen!” Het roemen van het liefelijke van Gods woningen als van die van *den Heer der heirscharen*, doet ons denken aan het vermeldde in 2 Sam. VI, waar bij het inhalen van de ark den naam des Heeren der heirscharen werd aangeroepen. Zoo ook doet de benaming van „God van

Jakob'' ons aan Genesis XXVIII: 17 denken, en die van „schild'' aan Genesis XV: 1. Al de benamingen, met welke God hier wordt bestempeld, hechten zich aan Gods tegenwoordigheid. De woningen zijn zoo liefelijk, omdat het de woningen van God zijn. Daarom roept de Psalmist uit:

„Mijne ziel is begeerig en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des Heeren; mijn hart en mijn vleesch roepen uit tot den levenden God.'' Hij, die aan het zalige van de woningen des Heeren kennis heeft, verlangt en smacht met hart en ziel naar de voorhoven des Heeren; want daar, bij des Heeren altaren, vindt de musch een huis en de zwaluw een nest voor zich, waar zij hare jongen legt. Hoe veilig zijn zij, die in het huis des Heeren wonen en die er Hem hun dierbaar kroost toevertrouwen! „Zij prijzen Hem'' dan ook „gestadiglijk.''

Welgelukzalig hij, die niet in eigen kracht op den weg der onoprechten wandelt, maar wiens sterkte in den Heer is; welgelukzalig zij, in welker hart de gebaande wegen zijn; die, van harte, den door Jezus gebaanden weg volgen, ja, in Jezus zelve den weg — den eenigen weg gevonden hebben. Want al gaat de weg dan ook door het dal der moerbeziënboomen (of tranen), voor hen wordt dat tranendal tot een fontein gemaakt, en uit den hemel zelve zullen hun geestelijke zegeningen geworden. Het leed, de moeite, de zorg en de strijd dezer aarde moet ten goede medewerken; het brengt een vreedzame vrucht der gerechtigheid voort, zoodat men God dankt voor de tranen, die men schreide.

Dientengevolge gaan zij, in plaats van moede en mat te worden, zooals op het gebied der natuur allen en een iegelijk op elken weg en bij elk genot te beurt valt, integendeel van kracht tot kracht voort, en zullen zij een iegelijk voor God in Sion verschijnen.

In vers 3 drukt de Psalmist den wensch en de begeerte uit naar 's Heeren voorhoven, en in vers 9 dringt hij op het hooren en op het ter ooren nemen van die bede aan, terwijl hij in vers 10 God smeekt het aangezicht zijns Ge-

zalfden te aanschouwen. Ja, er is en er blijft er maar één, op wien wij God kunnen wijzen, Dengene namelijk, in wien wij begenadigd zijn. Hij nam onze plaats in aan het kruis en Hij is nu onze vertegenwoordiger bij den God den Vader.

„Eén dag in Uwe voorhoven is beter dan duizend elders;” ja, het is beter ook maar te *staan* aan den dorpel van het huis des Heeren, dan te *wonen* in de tenten der goddeloosheid. Doch dit is geen reden om aan den dorpel te *blijven* staan; o neen, bij de altaren is het verre weg beter, en in het binnenste heiligdom, waar God woont, is het 't beste van alles; en daar is *onze* plaats.

„Want God, de Heer, is een zon en schild,” die zonder Hem zijn wandelen in de duisternis, brengen onvruchtbare werken voort, (Ef. V: 11.) derven de genezing, die onder zijne vleugelen is, (Mal. IV: 2.) en staan aan alles bloot, daar Hij hen als hun *schild* niet beschermt.” De Heer zal genade en eere geven.” Niet alleen ontfermt zich de vader over den verloren zoon, maar hij valt hem om den hals, laat het beste kleed brengen en hem dat aantrekken; hij doet een ring aan zijne hand en schoenen aan de voeten, en gaat met hem aanzitten aan den feestdisch. Zoo wordt een iegelijk, die in Jezus gelooft, door God aangenomen; hij wordt rechtvaardig verklaard in en door Christus; hij wordt verzegeld met den Heiligen Geest der belofte, geschoeid met de bereidheid van het evangelie des vredes en tot de innigste gemeenschap met God toegelaten.

„Heer der heirscharen! welgelukzalig is de mensch, die op U vertrouwt.” Welgelukzalig is hij, die in Hem gelooft, die Hem niet wantrouwt, zich geheel aan Hem overgeeft, en zich laat drijven op dien oceaan van liefde en genade, waar geen macht ter wereld hem aan het zinken kan brengen.

Beschouwing over den brief van Jakobus.

HOOFDSTUK IV. — Nadat Jakobus den Christenen had aanbevolen de gezindheid des vredes te openbaren, zegt hij: „Vanwaar oorlogen, en vanwaar vechterijen onder u?” (vs. 1.) Aan welke klasse van personen denkt hij hier? Niet aan Christenen in de eerste plaats, maar aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn, in wier midden de Christenen zich bevinden. Evenwel konden de Christenen in die oorlogen en vechterijen mede ingewikkeld zijn, zoodat deze vermaning ook tot hen komen kan. Deze vechterijen ontstonden uit wellust. De wil was niet gebroken, de begeerlijkheid kwelde de ziel. De vechtenden verlangden naar hetgeen zij niet bezaten. Daar het geweten, door de begeerlijkheid onderdrukt, zweeg, en de wil aan de begeerlijkheid den vrijen loop liet, werden de hartstochten niet meer in toom gehouden. Men moordde en benijdde, en toch werden de begeerlijkheden niet bevredigd; men vocht en oorloogde, en toch ontving men niets. De afhankelijkheid van God werd vergeten, en de eigen wil werkte. (vs. 2.) Men bad niet tot God, en als men het deed, dan was het alleen met den wensch, om God tot een dienaar zijner eigene begeerlijkheden te maken. Op zulke gebeden geeft God natuurlijk geen antwoord. (vs. 3.) Treurige toestand van den mensch! God was niet alleen vergeten; helaas! het stond nog veel slechter: het hart was de slaaf der wellustigheden en onder het juk der hartstochten gebogen, verre van den vrede en van de rust, oorlog van binnen en openbare zonde naar buiten; zonder God in de wereld, of waar men Hem had gekend, was Hij door het wederspannige hart geheel vergeten geworden.

De vriendschap der wereld is vijandschap tegen God. Een Christen, die zich aan de wereld gelijkvormig maakt, heeft vergeten, dat hij van zijne vorige zonden is gereinigd. Indien hij God vergeet, dan wandelt hij in de wegen der ongeloovigen, en het geweten, door de begeerlijkheid onderdrukt, zwijgt. Als men tot God bidt, dan ontvangt men niets, omdat men tot Hem bidt als een wereldsch mensch, om het begeerde in wellust door te brengen. Wij behoeven niet aan te nemen, dat allen, die Jakobus hier overspeelsters noemt, zulks inderdaad waren. Velen leefden in die zonden in de wereld, en de anderen, zelfs indien zij Christenen waren, wandelden in denzelfden geest van ontrouw jegens God; en daar zij met de wereld in vriendschap leefden, lieten zij aan hunne wellustigheden den vrijen loop. Dat is, voorwaar! niet wat een Christen betaamt; doch wanneer een Christen den weg Gods verlaat, en met de wereld gemeenschap aanknoopt, dan gebeurt het niet zelden, dat hij zich over zijn Christendom schaamt; hij waagt het niet, den naam des Heeren Jezus te belijden. Zijn geweten wordt verhard; en hij is aan de menschen in de wereld gelijk, of soms nog slimmer dan zij, omdat hij door niets wordt tegengehouden. Het is de vreugde des duivels op deze wijze den naam van Christus in hen, die dien naam dragen, te onteeren.

In het nu volgende vers vinden wij een hoogst gewichtig beginsel. Het heet daar: „De vriendschap der wereld is vijandschap tegen God. Wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld.” Machtig getuigenis, 't welk onzen wandel oordeelt en ons hart doorzoekt! De wereld is met het kwaad vervuld en ligt in den booze; zij heeft haar waar karakter vertoond, toen zij den Zoon van God verwierp en kruisigde. De mensch was reeds zonder wet en onder de wet op de proef gesteld geworden. Toen hij evenwel zonder wet zich als geheel boos had geopenbaard, en toen hij, na de wet ontvangen te hebben, die wet had gebroken, kwam God zelf in genade op deze aarde. Hij werd mensch, om de liefde Gods rechtstreeks tot het hart van den mensch te brengen. Dat was de laatste proef voor het hart

des menschen; de Heer kwam niet om den menschen de zonde toe te rekenen, maar om de wereld met God te verzoenen. Doch de wereld wilde Hem niet aannemen; het werd openbaar, dat zij onder de macht van den duivel en van de duisternis was; „zij hebben zoowel gezien als gehaat, beide mij en mijnen Vader.” (Joh. XIV : 24.) De wereld blijft altijd hetzelfde. De duivel is haar vorst, en „al wat in de wereld is : de begeerlijkheid des vleesches, en de begeerlijkheid der oogen, en de grootschheid des levens is niet uit den Vader, maar is uit de wereld.” (1 Joh. II : 16.) Het menschelijk hart, het vleesch, is, wat het sedert den val van den mensch altijd geweest is — vijandschap tegen God; en hoewel de menschen den naam van Christus dragen, zoo is de vijandschap der wereld tegen Gods gezag toch altijd hetzelfde gebleven.

Men gevoelt en ziet dagelijks, hoe de naam van Christus in oneer is, hoewel de menschen onderwezen worden om dien naam te eeren. Zoodra de mensch handelen kan, zooals hij wil, wijst hij Christus af, uit vrees van anders in zijne ver-
maken gestoord te zullen worden. Is hij alleen, dan denkt hij niet aan Hem. Hij wil ook niet, dat men hem spreekt van den Verlosser; hij vindt aan Hem niets aantrekkelijks en begeerlijks. De mensch verlangt zijnen eigenen wil te doen, en houdt er volstrekt niet van, dat de Heer daartusschen komt en hem daarin hindert. Zoo is de mensch. Ver van God, zoekt hij gelukkig te zijn, en zich zijn toestand zoo aangenaam te maken, als maar mogelijk is. Door de komst van Christus is het menschelijk hart openbaar geworden; het is duidelijk gebleken, dat het niet alleen de begeerlijkheden des vleesches najaagt, maar ook in vijandschap tegen God leeft. Hoe groot de goedheid van God ook wezen moge, de mensch wil niet gestoord worden in het genot van de genoegens dezer wereld, noch zich onderwerpen aan het gezag van een ander. Hij wil de wereld voor zichzelf bezitten. Hij spant zich in om haar te gewinnen, en zoekt haar te ontrukken aan de handen van hen, die haar in bezit hebben. De eigen wil en de begeerlijkheid, het eigen-ik regeeren de wereld. Dit is een

duidelijk bewijs, dat de vriendschap dezer wereld vijandschap is tegen God. In zooverre het den mensch mogelijk was, heeft hij God uit de wereld verbannen, en dit doet hij nog altijd; hij wil groot zijn en macht hebben. Wij weten, dat de wereld den Zoon van God kruisigde, en niets aantrekkelijks vond aan Hem, in Wien God al zijn welbehagen heeft.

Keeren wij nu tot onze beschouwing terug. In vers 5 lezen wij: „Of meent gij, dat de Schrift tevergeefs spreekt? De Geest, die in ons woont, begeert hij met benijding?” De natuur der menschen is vervuld met nijd, doch wij vinden hier het middel aangegeven om haar te overwinnen. „Hij geeft grootere genade. Daarom zegt hij: „God wederstaat de hoogmoedigen, maar den nederigen geeft Hij genade.” (vs. 6.) Ziedaar het ware geheim der kracht en der overwinning, ja, van den vrede des harten te midden van alle moeielijkheden en rampen des levens. Jakobus vermaant gedurig tot ootmoed, en dringt er telkens op aan, dat de wil des menschen gebroken en de mensch aan God onderworpen zij. Want God weet heel goed hem te verootmoedigen, die, niettegenstaande God hem tegenkomt, zijnen eigen wil tracht door te zetten. De ware ootmoed bestaat in gehoorzaamheid en in het niet-hebben van een eigen wil. Daarheen wordt de mensch gebracht door Gods goedheid en genade. Het vertrouwen op God maakt, dat de ziel zich aan God onderwerpt. Alleen de ootmoedige mensch is gelukkig; hij geniet het bewijstzijn van de liefde Gods, welke op hem rust. Voorzeker, Gods wil is ons niet altijd aangenaam, en is niet altijd in overeenstemming met onze wenschen; doch het betaamt een schepsel, zich altijd te onderwerpen. God alleen is wijs, en Hij doet voor hen, die Hem liefhebben, alle dingen ten goede medewerken. Bovendien zijne wegen zijn altijd het uitvloeisel zijner genade jegens ons, zoodat onze wijsheid daarin bestaat, dat wij ons aan zijnen wil onderwerpen. Deze onderwerping is plicht en noodzakelijkheid, doch wanneer er vertrouwen op God in ons is, dan geschiedt zij met een gewillig hart. Ziedaar onze ware verhouding tot God, waarin onze ziel zich gelukkig gevoelt. Als God, die ons lief heeft, in alle dingen een wil voor ons

heeft, dan behoeven wij er geen te hebben. Wij moeten ons Hem toevertrouwen. Welk een genade, dat de almachtige God in alle omstandigheden onzes levens steeds aan ons denkt!

De duivel is onze vijand; hij zoekt ons te misleiden; hij spant ons strikken, en zoekt door middel van onze hartstochten op ons te werken. Hij kan zelfs vervolgingen doen ontstaan, om ons op den weg der verheerlijking Gods tegen te houden. Doch in het dagelijksch leven misleidt hij ons door de dingen des vleesches. Worden wij vervolgd, zoo is dat een eer voor ons. „Het is u uit genade gegeven,” zegt Paulus, „ten aanzien van Christus, niet alleen in hem te gelooven, maar ook voor hem te lijden.” (Fil. I: 29.) Nochtans is het gevaar steeds aanwezig om door den duivel misleid te worden; wij zijn steeds door zijne listen en bedriegerijen omgeven. Het is hoogst belangrijk om deze listen des satans wel te onderscheiden. Al zijne omleidingen hebben het doel ons ongehoorzaam te doen zijn. Het kan soms zijn, dat het kwaad niet in het oog valt. Toen de duivel den Heer uitnoodigde om van steenen brood te maken, trad het kwaad in het geheel niet te voorschijn. Te eten, als men honger heeft, is op zichzelf geen kwaad; maar het zou geen gehoorzaamheid zijn geweest. De pogingen van den duivel bleven zonder gevolg. Wij moeten alles, zelfs eten en drinken, doen in den naam van Christus, God daarvoor dankzeggende. Indien wij aldus de tegenwoordigheid van God verwezenlijken, dan is alles heilig voor ons. De duivel kan zich niet verbergen, wanneer hij zich tegen de gehoorzaamheid stelt; en hij gaat heen, daar hij weet, dat hij dien ontmoet, die hem heeft overwonnen — Christus in ons. Het woord Gods is voldoende om te wandelen op een weg, waar de duivel machteloos is, en waar hij gedwongen wordt ons te laten gaan. Dit zien wij bij den Heer. Hij haalde het woord Gods aan, en de duivel zweeg; doch beproefde daarna den Heer op een andere wijze te misleiden. Hij vertoonde zich niet in zijne ware gedaante; doch de volmaakte gehoorzaamheid van Jezus maakte zijne listen krachteloos.

Toen evenwel de duivel zich vertoonde, zooals hij was, en Jezus de heerlijkheid dezer wereld aanbood, zond de Heer hem weg, en hij ging.

Het pad van den Heer is het onze ; zijne kracht is de onze ; en indien wij met Hem in gehoorzaamheid wandelen , dan zal ook zijne wijsheid de onze zijn . Hij heeft den verzoeker reeds overwonnen . De eenige veiligheid voor ons ligt daarin , dat wij ons dicht genoeg bij hem houden om de listen des duivels te kunnen onderscheiden . Wij moeten daartoe de geheele wapenrusting Gods aandoen . Is de tegenwoordigheid Gods in ons verwezenlijkt , wordt ons hart door den Heiligen Geest geleid en bestuurd , is het gevoel onzer afhankelijkheid levendig in ons , dan zal men erkennen , dat de voorspiegelingen des satans niet van God zijn , en de wil van den nieuwen mensch zal daaraan geen gehoor geven . Zoodra het ons duidelijk is , dat de verzoeking van den duivel komt , dan wederstaan wij die , en hij heeft geen kracht , Jezus heeft hem voor ons overwonnen . In dit hoofdstuk lezen wij , dat de duivel van ons vliedt , als wij hem wederstaan . (vs. 7.) Hij bemerkt , dat de Geest van Christus in ons is , en hij gaat op de vlucht . Onze fout is , dat wij hem niet wederstaan . Wij laten ons met zijne verzoeking in , omdat de wil van God niet *alles* voor ons is , en wij nog gaarne onzen eigen wil zouden doen . Kennen wij de genade , dan bewaart ons de gehoorzaamheid en de onafhankelijkheid voor de listen des satans . Wederstaan wij hem in het geloof , dan is hij zonder kracht ; hij wordt dan als satan , als de verleider openbaar , gelijk zulks bij den Heer het geval was , toen Hij verzocht werd . Hij weet , dat degene , dien hij in ons vindt , dezelfde is , voor wien hij eenmaal op de vlucht ging .

Oneindige troost ! Onuitsprekelijke zegen ! Indien wij ons zwak gevoelen en Christus onze sterkte is , dan overwinnen wij al onze vijanden , en God geeft ons zooveel genade , als wij behoeven . Hoewel het hier eigenlijk niet de plaats is om over de wapenrusting Gods te spreken , zoo wil ik er toch een oogenblik bij stilstaan . In Efeze VI : 10—18 heeft alles tot aan „het zwaard des Geestes” in vs. 17 betrekking

op den toestand der ziel. Vooreerst is er spraak van de werking der waarheid, om de ziel in de ware gesteldheid te houden, zoodat de genegenheden goddelijk zijn, en het geweten, overeenkomstig Gods wil, zijne kracht behoudt. Daarna worden wij vermaand het „borstwapen” der practische gerechtigheid aan te doen, en de voeten geschoeid te hebben met „de toebereiding van het evangelie des vredes”, daar wij in ons gedrag den stempel van den vrede, dien wij in Christus genieten, vertoonen. Dan volgt het „schild des geloofs,” het vertrouwen op God, ’t welk verhindert, dat de influisteringen van den booze ons bereiken. De „vurige pijlen van den booze” kunnen ons onmogelijk wonden. Twijfelingen en kwade gedachten ten aanzien van God zullen geen ingang vinden in ons hart. Wij hebben dan den „helm” — de zekerheid des heils, die ons in staat stelt om in onzen strijd met den vijand het hoofd omhoog te heffen. Zoo doende kunnen wij het zwaard des Geestes” opnemen, en ons daarvan in den strijd bedienen. Op deze wijze door de wapenrusting tegen de aanvallen des vijands beveiligd, zijn wij bekwaam in de dienst des Heeren werkzaam te zijn en zijn Woord te gebruiken en toe te passen. Evenwel zijn wij steeds van zijne hulp afhankelijk; en deze afhankelijkheid openbaart zich in gebed en smeeking. Laten wij daarom den duivel wederstaan, en hij zal van ons vlieden. (vs. 8.) Laten wij tot God naderen, en Hij zal tot ons naderen. Hier vertoont zich de werkzaamheid des harten in afhankelijkheid. Wij kunnen deze afhankelijkheid van God langzamerhand leeren; nochtans houdt het gevaar van in onafhankelijkheid te wandelen nooit op. Daarom wil God, dat wij de noodzakelijkheid inzien van Hem te zoeken. Hij wenscht, dat ons hart daarmede bezig is. De afhankelijkheid van God en het vertrouwen op Hem bewijzen zich daarin, dat wij tot Hem naderen. Zij vormen den band tusschen het hart en God; en Hij verzuimt nooit ons te antwoorden. Het vertrouwen neemt toe; men leert gedurig meer die afhankelijkheid waardeeren, welke de volmaakte liefde Gods kent, en de heerlijke waarheid verstaat, dat Hij zijne oogen van den rechtvaardige niet afwendt, en

in zijne oneindige en nederbuigende goedheid met alle omstandigheden onzes levens, met ons persoonlijk karakter en met onze moeielijkheden zich bezighoudt, en dat Hij het niet beneden zich acht, om aan ons, nietige schepselen, te denken, en zich met alles, wat ons betreft, te bemoeien. Hij kan ons soms op een antwoord laten wachten om ons geloof te sterken, doch zijn antwoord blijft nooit uit. Daniël moest drie weken wachten, doch het antwoord kwam, en zijn hart werd bevredigd door de mededeeling van de volmaakte goedheid van God ten opzichte van zijn volk en door de belofte van de komst van Christus. God nadert tot ons. Welk een oneindige, onuitsprekelijke genade! Het hart aanbidt en verdiept zich in de liefde Gods.

Maar, Gode zij dank! wij ook mogen Hem naderen. Zijn troon is voor ons een troon der genade. Krachtens zijne liefde mogen wij zonder vrees voor zijn aangezicht verschijnen, en kunnen wij door het kostbare bloed van Christus in het heiligdom ingaan. In zijne tegenwoordigheid leeren wij de heiligheid kennen, en onderscheiden wij zijnen wil. In deze reine atmosfeer ziet ons oog helder en de onderworpenheid is in het hart. „De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die hem vreezen.” (Ps. XXV : 14.) Wij wandelen met God als dezulken, die door Hem onderwezen zijn, en ons geheele lichaam is licht. Bovendien is Hij met ons, en Hij boezemt ons vertrouwen in. „Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” Niet alleen is de kracht van God met ons, maar zijne tegenwoordigheid werkt vrijmoedigheid en vertrouwen in ons hart, aangezien wij gevoelen, daar Hij met ons is, dat wij zijnen wil kennen. Het bewustzijn zijner tegenwoordigheid schenkt ons in het aangezicht van den vijand vreugde, rust en moed; en te midden van de moeielijkheden van den weg steunt men op Hem: „Gij verbergt hen in het verborgene uws aangezichts voor de hoogmoedigheden des mans; Gij versteekt hen in een hut om den twist der tongen.” (Ps. XXXI : 20.) Is de tegenwoordigheid Gods een wezenlijke zaak voor het hart, dan is het geweten wakker, en het hart is vervuld met vast vertrouwen.

„Nadert tot God.” Om dit te kunnen doen, moeten de handen gereinigd en de harten gezuiverd zijn, opdat men in geen enkel opzicht dubbelhartig zij. God is licht; Hij wil reinheid en zuiverheid in het binnenste. Vol nederbuigende goedheid jegens ons, is Hij bereid den zwakke te helpen, doch Hij sluit zijne ooren voor de dubbelhartigen. Hij wil, dat de wandel van hen, die tot Hem naderen, rein zij, en hun hart oprecht. Zou het anders kunnen? God blijft verre van hen, wier hart in zijne tegenwoordigheid niet oprecht is. Hij wendt zich af van een mensch, bij wien gerechtigheid en oprechtheid ontbreekt, en wiens hart tusschen Hem en de wereld verdeeld is. Hij ziet alles, en Hij wil een oprecht hart, dat bereid is naar Hem te luisteren. Daarom roept Jakobus, terwijl hij aan de ijdele vreugde dezer wereld denkt, welke tot het eeuwig verderf leidt, allen, die ooren hebben om te hooren, toe, dat zij jammeren en treuren en weenen mochten, en dat hun lachen mocht veranderd worden in treuren, en hunne blijdschap in verslagenheid. (vs. 9.) De ziel, welke met verstand aan anderen denkt en door de liefde bewogen wordt, welke den Geest en dientengevolge de gevoelens van Christus deelachtig is, zal de zedelijke ellende rondom haar heen diep gevoelen; zij zal zich in Christus verblijden, maar treuren over den toestand van de lieden der wereld.

De zonde heeft de wereld ongelukkig en ellendig gemaakt, en de grootste ellende, welke men overal ontmoet, is het door de zonde ontstane lijden. Nochtans zal het hart te midden daarvan de goedheid Gods ondervinden, het zal zich verheugen in het eeuwige heil en in de goedheid, welke dat heil aangebracht heeft, en tevens in de dagelijksche ondervinding dezer goedheid. Doch dit is niet de ijdele vreugde der wereld, die de leegte in het hart zoekt te verbergen, of door lachen het gevoel der ellende zoekt te onderdrukken. Is de mensch der wereld alleen, dan voelt hij dikwerf de leegte en de smart; is hij in gezelschap, dan lacht hij om die te vergeten; hij wil voor anderen niet weten, dat zijn hart leeg en ongelukkig is; en daarom houdt hij zich, alsof hij gelukkig ware. In de wereld kan men niet oprecht en

waar tegenover elkander zijn. Het lijden en de smarten zijn echter maar al te waar. De Heer kon weenen, maar niet lachen. De liefde en de christelijke gezindheid volgen zijn voorbeeld. Zij doen dit van harte en in overeenstemming met zijne gezindheid. Jakobus wil, dat de wereldsche vreugde zich verandere in christelijke gevoelens, in gevoelens der verstandige liefde. In het vijfde hoofdstuk zien wij, dat het oordeel gereed stond over het joodsche volk en over de geheele wereld te komen, en dat derhalve de ijdele vreugde der wereld een einde zou nemen.

Verder vermaant Jakobus tot vernedering voor den Heer, opdat Hij ons verhooge. (vs. 10.) „Wie zichzelf vernedert zal verhoogd worden.” Dat heeft Christus gedaan (Fil. II.), en dat heeft Christus gezegd. (Luk. XIV : 11.) „God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.” (1 Petr. V : 5.) Den mensch betaamt de ootmoed; zij betaamt hem in zijne kleinheid voor God, in het bewustzijn van de grootheid der goddelijke genade en van alles, wat de mensch nu in zichzelf is. Zelfs de oneindige heerlijkheid, welke de geloovige verwacht, is hem een oorzaak van ootmoed, als hij er aan denkt, hoe onwaardig hij haar is. Hij weet, dat hij in de dingen Gods niets zonder Hem begrijpen of doen kan.

Jakobus houdt zich hier met den hoogmoed en de trotschheid van den geest dezer wereld bezig; beiden bevinden zich ook nog in den Christen, en daarom verlangt hij niet alleen nederigheid, maar vernedering. Hij had een diep gevoel van de dwaasheid der menschen en vooral der Christenen, die naar den geest dezer wereld wandelden, aangezien zij niet alleen naar het lichaam, maar ook naar het hart en naar hunne gewoonten met hen verbonden waren. Zulk een wandel betaamt den Christen niet. De vreeze Gods, het feit, dat de wereld den Heer gekruisigd heeft, geeft den Christen het voorgevoel van het oordeel, 't welk haar wacht, al weet hij ook niet het oogenblik, waarop het komen zal. Het is evenwel nog veel beter, als zijn hart en zijne genegenheden aange- trokken worden door den verheerlijkten Heer, door de Morgenster, en door alles wat in den hemel is. Wanneer echter een

Christen met de wereld wandelt, dan is het noodzakelijk met hem te spreken over het einde dezer wereld en over het toekomend oordeel Gods, en hem de stem en de bedreigingen van God te doen hooren, die verkondigen, dat „de dag des Heeren zal komen, gelijk een dief in den nacht.” Luistert hij hiernaar, dan zal de Heer hem oprichten en zegenen. Wie zal den dag zijner komst kunnen verdragen, wanneer Hij komen zal om te oordeelen hen, die niet wilden luisteren? Voor den Christen is de komst des Heeren heel wat anders. De Heer zelf zegt ons, dat Hij zal komen om ons tot zich op te nemen, ons te verhoogen en in het huis des Vaders binnen te leiden, waarheen Hij gegaan is om ons daar een eeuwige woning te bereiden.

Is men nederig, dan behoeft men zich niet te vernederen. Evenwel de geest des menschen verheft zich zoo licht, zoodat het noodig voor ons is om ons te vernederen en de tegenwoordigheid Gods te verwezenlijken. In zijne tegenwoordigheid zullen wij altijd nederig zijn. Wij hebben dan het bewustzijn onzer geringheid, en zullen aan God en niet aan onszelf denken. De hoogmoedigen te verheffen is niets anders dan den hoogmoed voeden, en dit betaamt evenmin den zondigen als den godvreezenden mensch. Daarom kunnen godzaligheid en hoogmoed niet te zamen gaan. God heeft er een welgevallen in de nederigen te verhoogen, en daar deze verhooging van God komt, zoo is zij een bron van dankbaarheid en vreugde, en niet van hoogmoed. Men staat voor God in het gevoel zijner goedheid. Merken wij op, dat er staat: „Vernedert u voor den Heer,” en niet „voor de menschen.” Het moet een wezenlijk werk in onze ziel zijn, waardoor de goede meening, die wij van onszelf hebben, te niet gedaan, en de tegenwoordigheid Gods verwezenlijkt wordt. De grootheid van God geeft Hem zijne ware plaats in ons hart, en wijst ons onze plaats aan. Is dit aldus bij ons, dan is alles waarachtig in ons, en wij kunnen overeenkomstig de waarheid wandelen.

„Spreekt geen kwaad van elkander, broeders!” zoo gaat Jakobus voort. Ziedaar een voorschrift, 't welk vele tongen tot zwijgen zou brengen, indien zij gehoorzaam waren. Ach,

hoeveel kwaad zou daardoor voorkomen worden! De liefde spreekt geen kwaad; doch de tong is, zooals wij vroeger gezien hebben, een groot kwaad, vol doodelijk venijn, een klein vuur, dat een groot bosch aansteekt. Doch wat meer zegt, „die van een broeder kwaad spreekt of zijnen broeder oordeelt, spreekt kwaad van de wet en oordeelt de wet;” (vs. 11.) want de wet wil, dat een broeder het voorwerp onzer liefde en genegenheid zij, en niet, dat hij vervolgd, kwalijk bejegend, of in de oogen van anderen verachtelijk gemaakt wordt. Als dit geschiedt, dan verliezen wij het standpunt uit het oog, waarop de wet den broeder geplaatst heeft, terwijl het onze plicht naar de wet en onze roeping als broeder is, om dat te erkennen. Werpen wij ons op als oordeelaars of wetgevers, dan overtreden wij de wet; wij zijn haar ongehoorzaam, en volgen hare voorschriften niet op, maar stellen ons integendeel boven haar. Doch slechts „Één is de Wetgever en Rechter, Hij die behouden en verderven kan.” En wie zijn wij, dat wij anderen oordeelen? (vs. 12.)

Het slot van ons hoofdstuk houdt zich bezig met het ijdele vertrouwen op de voornemens onzes harten. Het menschelijke, van God vervreemde hart meent zijne schreden zelf te kunnen richten, en zonder aan den wil Gods, ja, zonder aan God zelve te denken, beraamt het zijne plannen. Wat het zich voorneemt, moge op zichzelf niet kwaad zijn, noch het geweten verontrusten, doch God wordt geheel en al vergeten. De mensch handelt zonder God, als ware de aarde hem toevertrouwd, als had God zich teruggetrokken, en als legt zijn wil geen gewicht meer in de schaal. Zulk een mensch leeft, wat de godsdienst, wat de volvoering zijner plichten in de praktische dingen, in het dagelijksch leven betreft, in het atheïsme (ontkenning van God). God heeft geen plaats in zijne gedachten. Het geld, de eerezucht der wereld, enz., dat zijn de dingen, die zijn hart beheerschen, al leeft hij ook niet in bepaald slechte dingen. Hij gevoelt niet, dat hij Gode toebehoort, dat hij, als hij een Christen is, door het kostbare bloed van Christus is gekocht. Hij maakt zijne plannen naar zijnen eigenen wil, naar zijne eigene wijsheid en naar zijne voordeelen

in deze wereld. Dat wij arbeiden om het noodige te verdienen , is in overeenstemming met Gods wil, en wij kunnen daarover zijnen zegen vragen. Doch daarvan is hier geen sprake, maar wel van iemand, die zich aanmatigt om over zijnen tijd te beschikken en zijn levensonderhoud te zoeken, zonder daarbij tot God op te zien of op zijne leiding en besturing te wachten. Hij weet niet, wat de volgende dag zal brengen, hij weet niet, of hij den volgenden dag nog leven zal. „Het is maar een damp, die weinig tijds gezien wordt en daarna verdwijnt.” (vs. 13, 14.) Zoo is het menschelijk leven. Het betaamt ons te zeggen: „Indien de Heer wil en wij leven, zullen wij dit of dat doen.” (vs. 15.)

„Al dergelijke roem is boos.” Jakobus wederstaat steeds en in alle gevallen den wil des menschen; hij staat er op, dat deze gebroken worde, en dat de mensch de hem betamelijke plaats van gehoorzaamheid en onderwerping inneme. God wil de plaats, die Hem toekomt, innemen. Hij wil, dat de mensch afhankelijk en gehoorzaam zij. Elke handeling en alle aanspraken van den menschelijken wil zijn boos.

Nog een ander gewichtig beginsel vinden wij aan het slot van dit hoofdstuk. Als men weet goed te doen en men doet het niet, dan is het hart boos, of, op zijn zachtst genomen, is de toestand van zulk een mensch slecht. De genade en de liefde ontbreken daar. Het kenmerk van den natuurlijken mensch is zijn eigen voordeel te zoeken, zijnen eigenen wil te doen en zijne eigene wenschen te bevredigen. De vrucht der liefde is: het goede te doen, het heil van anderen te zoeken en hen te dienen. Als de kennis van het goede aanwezig is, en de gelegenheid zich aanbiedt het goede te doen, en men die gelegenheid niet gebruikt, zoo is dit een bewijs, dat het hart in een slechten toestand is, want de liefde tot anderen en de wensch om het goede te doen zijn niet aanwezig. Het nalaten van het goede is zonde, en bewijst, dat de genade ontbreekt en de eigenwil werkzaam is.

Bijzonderheden omtrent de opstanding van Jezus.

Vrijdag-avond.

De vrouwen bereiden de specerijen en balsemen. Luk. XXIII : 56.

De Sabbat.

De vrouwen rusten naar het gebod. Lukas XXIII : 56.

Zaterdag-avond.

Maria Magdalena en de andere Maria komen om het graf te bezien. Matth. XXVIII : 1.

Zondag.

De opstanding. De steen weggenomen. Matth. XXVIII : 2.

Toen het nog duister was, kwam Maria Magdalena tot het graf. Joh. XX : 1.

Zij keert terug, en vertelt aan Petrus en Johannes, dat de steen is weggenomen. Joh. XX : 2.

Zeer vroeg komen de andere vrouwen tot het graf. Mark. XVI : 2 ; Luk. XXIV : 1.

De engelen zeggen haar, dat Jezus is opgestaan. Matth. XXVIII : 6 ; Mark. XVI : 6 ; Luk. XXIV : 6.

Zij gaan heen om het aan de discipelen mede te deelen. Luk. XXIV : 9.

Petrus en Johannes gaan naar het graf, door Maria Magdalena gevolgd. Luk. XXIV : 12.

Petrus en Johannes gaan naar huis terug. Joh. XX : 10.

Maria Magdalena blijft; engelen spreken tot haar. Joh. XX : 13.

Jezus openbaart zich aan haar. Joh. XX : 15.

Hij zegt haar, *dat zij hem niet mocht aanraken*. Joh. XX : 17.

Hij zendt haar tot zijne discipelen. Mark. XVI : 10 ; Joh. XX : 17.

Jezus ontmoet de vrouwen ; *zij grijpen zijne voeten*. Matth. XXVIII : 9.

Jezus openbaart zich aan Petrus. Luk. XXIV : 34 ; 1 Kor. XV : 5.

Jezus maakt zich bekend aan de Emmausgangers. Mark. XVI: 12; Luk. XXIV: 13—32.

Jezus verschijnt denzelfden avond aan de elfen. Mark. XVI: 14; Luk. XXIV: 36; Joh. XX: 19.

Tweede Zondag.

Jezus verschijnt wederom aan zijne discipelen. Joh. XX: 26.

Jezus verschijnt aan de zee van Tiberias. Joh. XXI.

Jezus openbaart zich aan vijf honderd broederen. 1 Kor. XV: 6.

Jezus wordt gezien door Jakobus. 1 Kor. XV: 7.

Jezus ontmoet al de apostelen. Matth. XXVIII: 16; 1 Kor. XV: 7.

Ware eeredienst.

Om God in waarheid te kunnen aanbidden, moet de ziel zijn vrijgemaakt, en volkomen vrijmoedigheid hebben om, krachtens de algenoegzaamheid van het werk van Christus, in Gods tegenwoordigheid te verschijnen.

In Deut. XXVI lezen wij, dat een Israëliet, na uit Egypte verlost en in het beloofde land gekomen te zijn, de eerstelingenvruchten van het land bracht voor den Heer als een offer zijner dankbaarheid. „Dan zult gij ze nederzetten voor het aangezicht des Heeren, uws Gods, en zult u buigen voor het aangezicht des Heeren, uws Gods, en zult vroolijk zijn over al het goede, dat de Heer, uw God, aan u en uw huis gegeven heeft.”

Zulk een Israëliet had het bewustzijn, dat hij, volkomen verlost van Egypte en de vijanden, in Gods zegeningen deelen kon. Dit bewustzijn sprak hij uit. „Mijn vader was een bedorven Syriër, en was een vreemdeling in Egypte, maar Gij, o Jehovah! hebt mij verlost en mij gebracht in dit goede land.”

Zoo moeten wij ook het bewustzijn in ons omdragen, dat wij van al onze zonden gereinigd zijn door het bloed van Christus, dat wij in het licht gebracht zijn, gelijk God zelf

in het licht is, zullen wij ons als aanbidders voor God kunnen neerbuigen, en vroolijk kunnen zijn in zijne tegenwoordigheid. „De ware aanbidders aanbidden den *Vader* in geest en in waarheid.” Maar om den *Vader* te kunnen aanbidden, moet ik weten, dat God mijn Vader is; en ik kan niet weten, dat God mijn Vader is, zoolang ik niet heb begrepen, dat ik door het werk van Christus volkomen en voor altijd in Gods oogen volmaakt ben, gereinigd van mijne zonden, en aan de macht der zonde ontrukkt.

Is dit mijn deel, hoe zou het dan anders kunnen, of ik buig mij vol blijdschap en bewondering in aanbidding neer voor dien God, die de Oorzaak en Bewerker mijns heils is, die in zijne grondelooze barmhartigheid mij uit de diepe ellende, waarin ik verzonken lag, heeft opgetrokken, om mij te brengen in zijne eigene, heerlijke, heilige gemeenschap. Van vreugde springt mijne ziel op, als ik denk aan hetgeen ik was en door Gods genade geworden ben.

Ware eeredienst is derhalve het loven, prijzen en aanbidden van God den Vader en van Jezus, onzen Heer, met de ootmoedige, maar vreugdevolle belijdenis van hetgeen wij vroeger waren in onze zonden en ellenden, en van hetgeen wij nu geworden zijn door het algenoegzame werk van Jezus Christus.

Welk een bron van vreugde is Hij, dien wij aanbidden! Welk een zegen in zijne heilige tegenwoordigheid te mogen verkeerren, zonder een enkele wolk tusschen Hem en ons, en derhalve zonder een spoor van vrees of opzien tegen Hem in onze ziel! Welk een genot ons voor Hem te mogen neerbuigen in het gevoel zijner onuitsprekelijke genade, zoo onverdiend en vrij ons geschonken! Een voorsmaak is dat van de vreugde en het genot des hemels. Nimmer toch zullen wij vergeten, wie wij waren, en wat het Jezus gekost heeft, ons te verlossen. Tot in eeuwigheid zingen wij: „Hem, die ons liefheeft, en ons van onze zonden gewasschen heeft in zijn bloed, en ons gemaakt heeft tot een koninkrijk, tot priesters van zijnen God en Vader, Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheid! Amen.”

Beschouwing over den brief van Jakobus.

HOOFDSTUK V. — Het deel der getrouwen is niet in deze wereld. Christus heeft hen verworven voor Zichzelven, voor den hemel, opdat zij Hem in de heerlijkheid gelijkvormig en zijne medeërfgenamen zouden zijn; want zijne liefde wil, dat zij alles genieten zullen, wat Hij-zelf geniet. Zijne liefde is volmaakt. Hier op aarde evenwel moeten zij met Hem lijden. Het is een groot voorrecht, voor Hem te lijden; doch dat is niet aller deel. Nochtans zullen allen, die godzalig willen leven in Christus Jezus, vervolgd worden; (2 Tim. III: 12.) en het is onmogelijk het lijden met Christus te ontgaan. Indien wij den Geest van Christus bezitten, dan gevoelen wij, gelijk Hij gevoeld heeft. De heiligheid en de liefde lijden bij het aanschouwen van de zonde om ons heen; zij lijden ten gevolge van den toestand der gemeente Gods en ten gevolge van de ellende, welke ons omgeeft, en van de blindheid, waarin die zielen verkeeren, welke van Christus en de zaligheid afkeerig zijn. Ieder heeft zijn kruis te dragen. Bovendien laat God toe, dat wij lijden, daar wij hierdoor geduld leeren, en tevens tot de erkenenis komen, dat ons erfdeel hier beneden niet is. De bevinding, d. i. de verwezenlijking der practische waarheid, wordt in het hart bevestigd, en daardoor wordt de hoop zooveel te helderder en sterker. Dit vooronderstelt natuurlijk, dat de liefde Gods door den Heiligen Geest in onze harten is uitgestort. Waar zulks niet het geval is, daar zendt God het lijden om de ziel tot bekeering te brengen.

Jakobus wendt zich nu met een scherpe bestraffing tot de rijken, die vele goederen in deze wereld bezaten, en de armen zonder verschooning behandelden, terwijl er toch geschreven staat: „Welgelukzalig is hij, die zich verstandiglijk

gedraagt jegens een ellendige." (Ps. XLI : 2.) Wie den arme veracht, omdat hij arm is, veracht den Heer. „Ik ben wel ellendig en nooddruftig," zegt de Heer in den vorigen Psalm. De Heer Jezus had, toen Hij op aarde wandelde, zijnen zegen over de armen uitgesproken, en hun is het evangelie verkondigd geworden. Wij weten heel goed, dat een arme een even slecht mensch zijn kan als ieder ander; doch rijkdommen zijn een bijzonder gevaar voor ons, omdat zij den hoogmoed voeden, en ons hart zoo licht aftrekken van de armen, bij welke de Heer hier beneden zich voegde. „Gij kent de genade onzes Heeren Jezus Christus, dat hij, rijk zijnde, om uwentwil arm is geworden, opdat gij door zijne armoede rijk zoudt worden." (2 Kor. V : 9.)

De rijken echter, tot wie Jakobus zich wendt, leefden in de zonde; zij onderdrukten de armen, en betaalden hun het loon voor hunnen arbeid niet. Wij worden hier verplaatst in de laatste dagen. Het geschrei der armen is gekomen tot de ooren van den Heer Zebaoth. Jakobus roept de rijken op om te weenen en te huilen over de ellenden, die over hen komen zouden. Zij hadden weelderig geleefd op aarde en wellusten gevolgd. En niet alleen dat, maar, terwijl zij in wellusten leefden, wilden zij in de bevrediging daarvan door niemand gestoord worden. Zij hadden den rechtvaardige veroordeeld en gedood. Hij had hen niet wederstaan. Zij wilden zich het genot dezer wereld verzekeren in die valsche rust, welke noch aan God, noch aan het oordeel, noch aan den dood denkt. Ontwaakte het geweten, dan zouden zij veront-rust zijn geworden, en daarom verhardden zij zich, zooveel zij maar konden, om dit ontwaken te verhinderen. Tot nu toe heeft God den loop dezer wereld niet veranderd. Had Hij dit gedaan, dan zou Hij genoodzaakt zijn geweest, het oordeel uit te voeren. Insteede hiervan is Hij nog altijd ten gunste van de zondaren werkzaam. Hij slaat hen niet, en toch vertraagt Hij de belofte niet, maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat iemand verloren ga, maar dat allen tot bekeering komen. (2 Petr. III : 9.)

De Christenen moeten daarom hunne harten bemoedigen; zij moeten geduldig blijven en zich aan het uitwendige kwaad

onderwerpen tot de komst des Heeren, gelijk ook Christus, die het goede deed, geleden heeft en steeds geduldig gebleven is. De Christen wordt vermaand zijne voetstappen te volgen. Ons deel is niet in deze wereld. Lijden wij, terwijl wij goedgevoelen, dan is dit aangenaam voor God, vooral indien dit lijden om Christus' wil is. Het leven van den Heiland bestond slechts in lijden en geduld. Nu evenwel is Hij verheerlijkt bij God, den Vader. Weldra zal Hij ten tweeden maal op deze aarde komen in de heerlijkheid des Vaders, in zijne eigene heerlijkheid en in de heerlijkheid der engelen. Dan zal Hij „verheerlijkt worden in zijne heiligen en bewonderd in allen, die geloofd hebben.” (2 Thess. I: 10.) In dien heerlijken dag, wanneer de armsten der zijnen, die door de vijanden der waarheid onderdrukte Christenen, aan den Heer zelve in zijne heerlijkheid gelijk zullen zijn, zullen wij er ons in beroemen, dat wij waardig geacht werden, om zijnentwil te lijden, en dat wij in geduld en stilheid te midden van het lijden hebben volhard. Welgelukzalig zij, die Hij wakende vinden zal! Hij zal zich omgorden, en hen doen aanzitten, en naderkomende, zal Hij hen dienen. (Luk. XII: 37.) Welk een vreugde! Welk een genade! Het zal de eer en de vreugde des Heeren zijn om ons in het genot van de hemelsche gelukzaligheid in het huis zijns Vaders in te leiden, en ons alles uit zijne eigene hand te doen ontvangen. Wel is het der moeite waardig, om een weinig en voor een korten tijd voor Hem te lijden, en daarna een hemelsche gelukzaligheid te bezitten, welke ons de hand en het hart van Jezus zelve zal meedeelen. Wij zullen met Hem heerschen. Het is de vrucht van den arbeid, waartoe Hij ons verwaardigd heeft. Al ware het slechts een glas koud water, dat in zijnen Naam is gegeven geworden, het zal zekerlijk worden beloond. Doch nog veel heerlijker zal het zijn, in vrede te wonen in het Vaderhuis, en daar de eeuwige goederen te genieten, die Jezus ons in overvloed zal schenken. Kostbaar bewijs zijner liefde! (Zie Luk. XII: 35—44.)

Bedenken wij wel, dat de komst des Heeren toentertijd de hoop der geloovigen was. Wie neergebogen en bedroefd

was, moest geduld hebben tot op die komst. „Weest dan geduldig broeders!” zegt Jakobus, „tot op de komst des Heeren.” Misschien zegt deze of gene: Zij zijn dus bedrogen uitgekomen. Geenszins; want al zijn zij vóór de komst des Heeren ontslapen, zoo zullen zij toch, als de Heer komt, al de vruchten van hunne volharding inoogsten. En ook tot die ure toe zijn zij bij den Heer; wel is waar uitwonende uit het lichaam, doch inwonende bij den Heer; en zij zullen met Hem komen, en dan de vruchten genieten van hun lijden, waarin zij uit liefde tot zijnen naam geduldig volhardden, en Hem hier beneden trachtten te verheerlijken. De vermaning van Jakobus toont ons evenwel duidelijk, hoe deze hoop toenmaals leefde in de harten der geloovigen, en het geheele wezen des christelijken levens door-drong. Het was niet slechts een bloote meening, een leerstelling, welke men van buiten geleerd had, een artikel van een geloofsbelijdenis, maar een levende hoop, die hunne zielen verheugde en verkwikte. Zij *verwachtten den Heer*. Welk een troost voor de armen en verdrukten, het heerlijk bewustzijn te kunnen hebben, dat de Heer spoedig komt, en dat dan alle lijden, alle ellende zal ophouden, en wij voor eeuwig bij Hem zullen zijn, die ons zoo onuitsprekelijk heeft liefgehad! Niets maakt ons zóó los van de wereld als de verwachting des Heeren. Ik zeg niet: de *leer* zijner komst, maar de werkelijke *verwachting* des Heeren. Zijne komst scheidt ons voor altijd van deze wereld. Het hart wacht op zijne komst.

Totdat Hij komt, verkondigen wij in het avondmaal den dood des Heeren. Wij viëren dit avondmaal met dankzegging, omdat wij gedenken aan Hem, die ons heeft liefgehad, en omdat wij zijne liefde genieten, totdat Hij komt, om ons tot zich te nemen, opdat wij voor altijd bij en met Hem zijn zouden. In het avondmaal vinden wij de uitdrukking van al, wat het wezen des praktischen Christendoms uitmaakt, en door den Heiligen Geest worden wij bekwaam gemaakt, dit bij het viëren van dit feest te verwezenlijken.

„Weest ook gij geduldig, versterkt uwe harten.” (vs. 8.) Hebben wij ons standpunt recht verstaan, dan wachten wij

voortdurend. Wij weten evenwel niet, wanneer de Heer komen zal. Hem zij dank daarvoor! De Heer is lankmoedig, en zoolang er nog ééne ziel is, die door het evangelie uit de wereld moet gerukt worden, zal Hij niet komen. Zijn geheele lichaam, zijne bruid moet gevormd, ieder lid aanwezig, bekeerd en met den Heiligen Geest verzegeld zijn. Is dit geschied, dan zal Hij komen en ons tot zich nemen. Christus zelf zit op den troon zijns Vaders, niet op zijn eigen troon. Ook Hij wacht op dien heerlijken oogenblik, en voorzeker met sterker verlangen dan wij. Daarom wordt er van de „volharding van Christus” gesproken. Dat is de beteekenis van de woorden in Openb. I: 9 en ook in Openb. III: 10, waar wij lezen: „Omdat gij het woord mijner volharding bewaard hebt,” evenals van de woorden in 2 Thess. III: 5: „tot de volharding van Christus.” Deze drie plaatsen bezigen hetzelfde woord. In den brief aan de Hebreërs (Hoofdst. X: 12.) wordt ons geleerd, dat Christus „zich voor altijd gezet heeft aan de rechterhand Gods, voorts wachtende, totdat zijne vijanden gesteld worden tot een voetbank zijner voeten.” Als Christus wacht, dan kunnen wij ook wachten, al is het ook in strijd en lijden. Hij wacht op den oogenblik, waarop Hij zoowel in den hemel en op de aarde regeeren en vollen zegen over de zijnen uitstorten, als ook het kwaad uit beide plaatsen verbannen zal.

Wij moeten derhalve geduld hebben, opdat de eigen wil, noch de afmatting in den strijd zich van onze zielen meester maken. Wij kunnen er van verzekerd zijn, dat de door God gekozen tijd de beste, en juist die is, welke zijne goddelijke wijsheid en liefde voor de zijnen kan bepalen. Laten wij onzen blik richten op den Heer en op de hemelsche dingen, opdat wij Hem verwachten met verlangen, met een oprecht hart en een vast vertrouwen, terwijl wij het oogenblik zijner komst aan Gods beslissing overlaten! Dat onze harten een volkomen vertrouwen in zijne liefde hebben! Laten wij, bij de zekerheid, dat de Heer met meer liefde op ons wacht, dan wij op Hem, rustig zijn en geduldig op de reis door de woestijn! Het is kostelijk voor het hart, om Christus te verwachten, en met Hem een volheid van vreugde. En,

Gode zij dank! zijn Woord zegt: „zijne komst is nabij.” (vs. 8.)

Jakobus wijst ons op twee praktische gevolgen, die uit deze verwachting des Heeren voortvloeien. Hij vermaant de geloovigen vooreerst, de boozen niet te wederstaan. De rechtvaardige heeft hen niet wederstaan. Geduldig wachten is noodig, gelijk de landman wacht op de kostelijke vrucht des lands, en dientengevolge den vroegen en spaden regen verwacht. Van deze middelen bedient zich God om de vruchten van zijnen oogst tot rijpheid te brengen. De Christen moet zijn hart versterken, onderwijl hij de wederwaardigheden des levens en de vervolgingen der wereld, die den Heer steeds vijandig is, te verduren heeft, en hij moet daarbij steeds aan 's Heeren komst gedachtig zijn. Daarna vermaant Jakobus de geloovigen, om niet in een geest van zuchten en twisting met elkander te leven. Verwacht men den Heer, dan is het hart rustig en tevreden; men is niet verbitterd tegen de vervolgers, maar verdraagt integendeel de beproevingen der woestijn met geduld, en volhardt, gelijk Christus volhard heeft, toen Hij leed, het onrecht verdroeg en op God vertrouwde. Men is tevreden en rustig en in een gelukkigen en liefdevollen geest; want een gelukkig hart valt het niet moeielijk liefdevol te zijn. De komst des Heeren zal alles in orde brengen; onze gelukzaligheid bestaat niet in de dingen hierbeneden. Dit zegt ook Paulus in Fil. IV: 5. „Uwe bescheidenheid zij allen menschen bekend. De Heer is nabij.” Van welke heerlijke, praktische gevolgen is de verwachting van 's Heeren komst! Welk een macht oefent zij uit op het hart. „De Rechter staat voor de deur.” (vs. 9.)

Hierop volgen enkele voorbeelden. De profeten zijn een voorbeeld van lijden en geduld. Men had hen lief, en prees hen gelukzalig in hun lijden. Evenwel waren zij niet de eenigen; ook anderen bevonden zich in verdrukking en achtten zich gelukkig daarin. Zien wij iemand om den naam des Heeren Jezus onrecht lijden, en hij is geduldig en zachtmoedig, en zijn hart is met liefde voor zijne vervolgers vervuld, in plaats van tegen hen verbitterd te zijn, dan zijn wij getuigen van de macht des geloofs en des vertrouwens op de liefde en trouw des Heeren. Is zulk een rustig

en vol vreugde, dan zeggen wij: „Hoe gelukkig maakt het geloof dien man!” en wijzelfen zijn gelukkig te midden van het lijden, ten minste wij behooren het te zijn. Het is natuurlijk heel wat anders iemand te bewonderen, die door den Geest van Christus ondersteund wordt, dan in de verdrukking te roemen, als men er zelf in is. Een gebroken wil, vertrouwen op God, gemeenschap met Hem, die voor ons geleden heeft — ziedaar wat in ons aanwezig moet zijn, zullen wij in de verdrukking kunnen roemen.

Een ander voorbeeld wordt ons voorgesteld in Job, evenwel met het doel, om ons het einde des Heeren te toonen, die vol van medegevoel en barmhartig is. (vs. 11.) Dit voorbeeld is zeer leerrijk. Job was een oprecht en vroom man, God vreezende en wijkende van het kwaad. (Job I:1.) Doch hij had welgevallen in zichzelf; hij deed goed, en dacht aan zijn goeddoen; een verborgen eigen gerechtigheid bevlekte zijne vroomheid. Doch God wendt zijn oog van den rechtvaardige niet af. (Job XXXVI 7.) Hij zag het gevaar, waarin Job verkeerde, en Hij vestigt de aandacht van den satan op hem. *God maakte een begin.* De satan, de aanklager der broederen, dringt er op aan, dat Job aangetast wordt. God staat hem toe, Job te verzoeken en naar zijnen wil met hem te handelen. De satan gaat daarop zóó ver, als hij maar gaan mocht; doch Job blijft onderworpen en zondigt niet met zijne lippen. (Job II:10.) De duivel volhardt in zijne aanklachten, en dringt aan op grootere verzoeken: „Strek nu uwe hand uit, en tast zijn gebeente en zijn vleesch aan, zoo hij U niet in uw aangezicht zal vloeken.” (Job II:5.) God geeft Job wederom in zijne hand, alleen moest zijn leven worden verschoond. Doch Job bleef getrouw, en zondigde niet. Hij had het goede uit de hand van God ontvangen, zou hij dan ook niet het kwade uit zijne hand aannemen?

Door de genade behaalde het geduld van Job de overwinning over den satan; hij vermocht hem niet te doen wankelen. Door Gods genade was de kracht des vijands overwonnen. „Gij hebt van de volharding van Job gehoord.” Evenwel het werk Gods tot zijnen zegen was nog niet volbracht. God had

door zijne genade zijn hart gesterkt tegen den vijand, en Job had zijne trouw bewezen. Door den satan, als werktuig in de wegen van God, was door middel van den nood, welken hij over Job bracht, veel geschied. Doch het hart van Job was nog niet bereikt: hij kende zichzelf niet. Wel was hij door de genade Gods tegenover de aanklachten van den satan gerechtvaardigd; doch indien er niets meer gebeurd ware, dan zou zijn toestand slechter, of ten minste het gevaar voor hem grooter geweest zijn dan van te voren. Hij zou dan hebben kunnen zeggen: „Ik was zachtmoedig en goedgehartig in het geluk, en nu ben ik geduldig in het ongeluk.” God moest noodzakelijkerwijze zijn werk volbrengen, en Job moest zijn eigen hart leeren kennen.

De vrienden van Job bezochten hem, en zetten zich zwijgend bij hem neer, ontzet over den toestand, waarin zij hem vonden. Helaas! hoe dikwerf komt de hoogmoed voor de oogen der menschen te voorschijn, wanneer hij beleedigd is geworden! Het hart vervult zich met toorn; en tegenover de deelneming verdwijnt de vastheid van karakter. Al wat in het hart van Job verborgen was geweest, vertoont zich nu in tegenwoordigheid zijner vrienden. Hij vervloekt den dag zijner geboorte. Job is nu naakt, en dat niet alleen voor God — want, dat was hij altijd — maar, wat zoo zeer pijnlijk is, ook in zijne eigene oogen. Waar is nu zijne liefderijke bescheidenheid? Hij strijdt met God; hij beweert regtvaardiger te zijn dan God. Desniettegenstaande is het heerlijk te zien, hoe op den grond zijns harten rechtvaardige en ware gevoelens omtrent God aanwezig zijn. God zou niet zijn, zooals gij, indien ik Hem kon ontmoeten, zegt hij tot zijne vrienden; Hij zou woorden in mijnen mond leggen. Zijne vrienden beweerden, dat deze wereld een volmaakte ontvouwing van Gods regeering was, en dat dientengevolge Job's belijdenis zijner vroomheid louter huichelarij moest zijn. Tegen dit onrechtvaardig oordeel komt Job op, en verklaart, dat het kwaad, al is het ook, dat Gods hand zich nu en dan openbaart, in deze wereld zijnen loop heeft zonder dat God zich daarmede bezighoudt; want de goddeloozen hebben voorspoed. Doch Job geeft lucht aan de bitterheid zijns harten. Elihu

bestraft hem, omdat hij zichzelven voor rechtvaardiger houdt dan God; en zegt, dat er werkelijk een regeering van God over de zijnen bestaat, dat Hij zijne oogen niet afwendt van den rechtvaardige en hem kastijdt, omdat Hij hem liefheeft. Daarop openbaart God zichzelven, en toont Job, hoe dwaas het is, met Hem in het gericht te treden. Job erkent zijne verdorvenheid en nietigheid, en in plaats van, gelijk vroeger, te zeggen: „Als mij een oog zag, zoo getuigde het van mij,” (Hoofdst. XXIX : 11.) zegt hij nu: „Nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en asch.” (Hoofdst. XLII : 5, 6.) Hij ziet nu, wie en wat hij is voor God. Thans kon God hem zegenen, en dat heeft Hij gedaan meer dan in het begin. Ziedaar het einde des Heeren. Job heeft in den grootsten nood en in alle beproevingen volhard; God heeft zijn hart doorzocht, en hem daarna rijkelijk gezegend. (vs. 11.)

Jakobus vervolgt nu het onderwerp, dat het eigenlijke doel zijner onderwijzingen is. Hij wil niet, dat de eigen wil werkzaam is, en ook niet, dat het vleesch zich vertoone. Hij dringt er op aan, dat de bewegingen der natuur in toom worden gehouden, en het hart zich niet overgeve aan ongeduld, waartoe onze natuur zoo zeer geneigd is. Als men zweert, dan laat men dit ongeduld des harten werken. (vs. 12.) Men vergeet de heerlijkheid en majesteit van God, als men zijnen Naam bezigt om deze of gene bewering te bevestigen, of aan een gelofte, die zonder eerbied is afgelegd, kracht te verleenen. Evenzeer vergeet men Gods majesteit, als men in plaats van God een schepsel stelt, 't welk men met het gezag en de macht bekleedt, welke Gode alleen toekomen. De grond van zulk een handeling is de wil, die niet onderworpen, en de hartstocht, die niet in toom gehouden is. In het gevoel van zijn onvermogen om zijne gedachten en woorden te bevestigen, roept de mensch God in zonder eerbied, gelijk een heiden zijne goden tot getuige roept. Er is hier geen spraak van de begeerlijkheid, maar van het ongeduld van het onbeteugelde vleesch. (Zie Kol. III : 8.) Het is gebrek aan eerbied; het is de aanmatiging en onafhankelijkheid van den menschelijken geest, ten top

gestegen. Daarom zegt Jakobus : „Vóór alle dingen, mijne broeders! zweert niet” Rustig en gelaten moeten wij hetgeen wij te zeggen hebben met ja en neen bevestigen; rustig in de vreeze Gods. Het is van het grootste belang, dat wij de bewegingen der natuur in toom houden. Tegenover een mensch, wien wij welgevallig mochten zijn, zouden wij zulks stellig doen. Welnu God is altijd tegenwoordig; en als wij derhalve deze rust en gelatenheid niet bezitten, dan bewijzen wij daardoor, dat wij zijne tegenwoordigheid hebben vergeten.

Jakobus tracht nu verder de ziel van de gewoonten der wereld vrij te maken. (vs. 13.) De menschen trachten zich zelve te misleiden, doordien zij de treurige gedachten, de moeiten en zorgen, waaraan zij niet ontvluchten kunnen, en waardoor God in zijne genade een hulp en een toevluchtsoord voor het hart bereidt, zoeken te vergeten. De Heer wil niet, dat wij gevoelloos zijn voor de zorgen des levens. Hij zendt ze tot ons bestwil. Er valt geen musch van het dak zonder den wil van onzen Vader — niet alleen zonder den wil van God, maar zonder den wil van dien God, die ons als een teedere Vader liefheeft, die ons wel kastijdt, maar toch altijd aan ons denkt. Hij kastijdt ons om ons te heiligen, en om ons nader tot Zich te brengen. Als men in het lijden tot God de toevlucht neemt, dan is de wil onderworpen, en het hart wordt getroost en bemoedigd. God zelf openbaart zich dan aan de ziel, en werkt door zijne genade; en in het bewustzijn zijner tegenwoordigheid zegt men: „Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest.” (Ps. CXIX : 71.) Doch wij zijn niet alleen in Gods nabijheid, maar wij openen ook voor Hem ons hart. God wil zoo gaarne, dat wij dit doen. Hij wil, dat wij Hem vertrouwen, dat wij ons niet alleen aan zijnen wil onderwerpen, maar dat wij Hem ook al onze zorgen meedeelen. „Weest in geen ding bezorgd, maar laat uwe begeerten in alles, door gebed en smeeking, met dankzegging, bekend worden bij God; en de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus.” (Fil. IV : 6, 7.) Hier is spraak van *zorgen*; doch ook in *verdrukking* vinden wij

troost en rust. „Die ons vertroost in al onze verdrukking,” zegt Paulus. Hij roept den Vader der barmhartigheden en den God aller vertroosting aan. In den brief aan de Filippiërs wordt het hart met vrede vervuld door de vertroosting, die daarin uitgestort worden. Dit kan door de omstandigheden geschieden, zooals uit 2 Kor. VIII : 6 blijkt. „God, die de nederigen vertroost, heeft ons vertroost door de komst van Titus.” Paulus was bedroefd, omdat hij Titus niet gevonden had, dien hij tot de Korinthiërs gezonden had. Hij had de deur, die hem in Troas geopend was, verlaten, en zijn hart was zóó bezwaard, dat het hem berouwde zijnen eersten brief aan de Korinthiërs geschreven te hebben. In Macedonië gekomen, predikt hij het evangelie, hoewel zijn vleesch geen rust had; want hij zegt: „wij waren in alles verdrukt, van buiten strijd, van binnen vrees.” God doet den apostel zijne zwakheid gevoelen; doch het is der moeite waard bedroefd te zijn, als God zelf onze vertrooster is. Titus kwam, en bracht goede tijding van de uitwerking van zijnen eersten brief, zoodat Paulus met blijdschap werd vervuld. Dikwerf verkort God de verdrukking, en vervult het hart met vreugde. Bij elke verdrukking is het gebed onze toevlucht; wij erkennen onze afhankelijkheid, en vertrouwen op de goedheid van God. Het hart wendt zich tot God. Het maakt Hem zijne behoeften en zijnen kommer bekend, en legt dien voor den troon zijner genade neder; en God antwoordt hetzij door verandering der omstandigheden, hetzij door de mededeeling zijner vertroosting. Dit laatste is het beste van alles. De Heer doet altijd, wat het beste voor ons is, Hij handelt naar zijne volmaakte liefde.

Wanneer de godvreezende ziel onder den invloed der genade staat, dan geeft zij zich ook in voorspoed aan God over; doch als zij bij de oorzaak der vreugde blijft staan, dan is zij in gevaar. Geeft zij zich uitsluitend over aan de vreugde, dan wordt zij ijdel en lichtvaardig; het hart verwijderd zich van God, en de dwaasheid keert daar in. In nood gevoelen wij onze afhankelijkheid van God, terwijl wij in voorspoed gevaar loopen haar te vergeten; en niet zelden eindigt de blijdschap in een val. Komt het niet zoover, dan is nochtans het vleesch

werkzaam, en wordt God vergeten. Jakobus dringt er op aan, dat onze blijdschap niet zonder godzaligheid zij. Dit is van groot gewicht voor den Christen. Denkt men in de vreugde aan God, dan drukt zich die vreugde uit in psalmen en dankzeggingen jegens God. God is tegenwoordig in de vreugde en in het geloof. De gemeenschap en de geestelijke kracht worden door het gevoel zijner tegenwoordigheid vermeerderd. Zoo doende is men ijverig in zijn werk; men is verkwikt en gesterkt voor den arbeid in de woestijn, en men heeft een dieper bewustzijn van de waarheid, dat God voor ons is.

Dit brengt Jakobus tot een andere zaak, tot ziekte namelijk, die dikwerf, hoewel niet altijd, een kastijding des Heeren is. Ziekte en dood zijn door de zonde in de wereld gekomen, en zij worden overal onder het menschelijk geslacht gevonden. Doch hoewel zij nu, als 't ware, tot den natuurlijke toestand van den mensch behooren, zoo bedient God zich daarvan, om zijne kinderen te kastijden.

„Het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en de Heer zal hem oprichten, en als hij zonden gedaan heeft, het zal hem vergeven worden.” (vs. 15.) De zieke heeft de hand Gods in zijne ziekte erkend, en God antwoordt op het geloof van hem, die tot Hem bidt. Er is tweeërlei soort van vergeving. Vooreerst die betrekking heeft op de rechtvaardiging voor de eeuwigheid. (Zie Rom. IV en Hebr. X.) Deze is het deel van allen, die aan de algenoegzaamheid van het bloed van Jezus gelooven. Hunne zonden worden hun niet meer toegerekend. „Die Hij geroepen heeft, die heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt.” (Rom. VIII : 30.) God heeft op het kruis hunne zonden geoordeeld; Hij heeft ze voor altijd uitgewischt en zal ze niet meer gedenken. Maar bovendien heeft God zijne regeering; het is het bestuur van een Vader, doch van een heiligen Vader, die zijne kinderen te zeer bemint om hun te veroorloven in de zonde te wandelen. Als Elihu in het boek Job zegt, dat God zijne oogen niet afwendt van den rechtvaardige, en hiermede den zegen aanduidt, welke noodwendig uit de gunst Gods voortvloeit, en de uitwerking zijner genade is, dan spreekt hij terstond daarop over de

kastijding. Ook hier in Jakobus vooronderstelt de Geest Gods, dat ik mij in zulk een geval bevinden kan, want Hij spreekt van zonden; doch dit is niet altijd zóó. In Job XXXIII lezen wij, dat God spreekt en de kastijding der menschen verzegelt, „opdat Hij den mensch afwende van zijn werk, en van den man de hoovaardij verberge.” De Heer voorkomt het kwaad, zooals bij Paulus. (2 Kor. XII.) Hij verootmoedigt den mensch, om hem voor zijne zegeningen geschikt te maken. In elk geval doet Hij voor hen, die Hem liefhebben, alles ten goede medewerken.

Wanneer de wil niet gebroken is, dan weent en mort men, en staat men op tegen God; wanneer de ziel zich echter aan God overgeeft en zijne hand erkent, hetzij in de ellende, die het natuurlijke erfdeel van den zondigen mensch is, (hoewel nooit zonder de hand en den wil van God) hetzij in een bepaalde kastijding, hetzij in iets, waarvan oorzaak en doel ons verborgen is, zoo wendt hij zich tot God, en ziet in de moeilijke omstandigheden de werking van zijnen wil, en zoekt bij zijne genade hulp en troost als een, die Hem onderworpen en van zijne macht en zijnen wil afhankelijk is. Het geloof der ware Christenen alleen kan het antwoord en den zegen van Boven doen afdalen.

Jakobus spreekt hier niet meer van de synagoge, gelijk in hoofdst. II : 2, maar van de gemeente. Om gezegend te worden is het ware geloof een vereischte; en God heeft de zegeningen aan de gemeente der ware geloovigen verbonden; men is daar, door het geloof, onder zijn bestuur en tucht. Wanneer de zonde zich openlijk vertoont, zoodat men van iemand, die een broeder genoemd wordt, moet zeggen: „hij is een booze,” dan is het de plicht der gemeente, hem uit te sluiten. De zonden zijn dan op den uitgeslotene gebonden; verootmoedigt hij zich, en belijdt hij zijne zonde met oprecht berouw, dan moet de gemeente hem weer opnemen. (2 Kor. II.) Dan vindt degene, die gezondigd heeft, in den weg van Gods regeering vergeving (2 Kor. II : 7, 8.); de banden zijn losgemaakt. En dit geldt daar, waar twee of drie in den naam van Christus, in de eenheid en kracht des Heiligen Geestes, vergaderd zijn; (Matth. XVIII.) want alleen door den Geest kan deze tucht in waarheid worden uitgeoefend. Ook is het noodzakelijk, dat de gemeente zulks doet, niet alleen, omdat haar de belofte toekomt, maar ook opdat zij haarzelve reinige. Aan haar is de vermaning in 2 Kor. II gericht.

Jakobus evenwel spreekt niet van zonden, waarover de gemeente tucht moet uitoefenen, maar over de wegen Gods in de gewone omstandigheden des levens, en in 't bijzonder over de kastijding van God. Als een geloovige de hand Gods erkent, en 't geen hem treft niet als toeval beschouwt, dan zoekt hij de tusschenkomst van God in genade. De gemeente nu is de plaats, waaraan God zijnen naam en zijnen zegen verbonden heeft; zij is de door Hem gestelde uitdeelster zijner genade. Christus is aldaar; en toen de gemeente nog in den normalen toestand verkeerde, liet de zieke de oudsten, die over haar waakten, roepen, om de genade en den zegen Gods te genieten. Nochtans was het 't persoonlijke geloof, 't welk door het gebed den bijzonderen zegen des hemels vermenigvuldigde — „het gebed des geloofs,” gelijk er staat. De oudsten waren alleen een teeken van deze bijzondere tusschenkomst van God, zooals wij uit Mark. VI : 13 zien kunnen. Daar geschiedden wonderen door hen, die Jezus tot dit doel uitgezonden en met kracht toegerust had; hier wordt de zegen Gods in het midden der gemeente door de oudsten dier gemeente meegedeeld onder voorwaarde, dat er geloof was. Deze normale toestand bestaat niet meer; nochtans vergeet Christus zijne gemeente niet. De belofte voor twee of drie, die in zijnen naam en op grond van de eenheid der zijnen vergaderd zijn, blijft steeds bestaan; en als zij, die nu waken, geloof hebben, dan zal ook thans het antwoord van God niet uitblijven. Men kan niet verwachten, dat de zegeningen den gewonen loop hebben, als de kanalen verstopt en in verval zijn. De zaak blijft nochtans dezelfde, en de macht van God is onveranderlijk. Hoe heerlijk is het, dit te weten! Toen de Heer de discipelen om hun ongelooft bestrafte, voegde Hij er onmiddellijk bij: „Brenge hem tot mij;” en de knaap werd gezond. (Mark. IX : 19.) Jakobus wijst daarom op Elia, die een mensch was van gelijke bewegingen als wij; en als antwoord op zijn gebed regende het drie jaren en zes maanden niet. De uitwendige orde der gemeente is, gelijk ik reeds zeide, verloren gegaan; doch de macht, de liefde en de getrouwheid des Heeren blijven onveranderlijk dezelfde. Hij doet ons gevoelen, dat het vanwege de zonde der gemeente niet meer is, gelijk in den beginne; doch desniettemin blijft het waar, dat daar, waar God geloof schenkt, het antwoord van zijne zijde nooit zal uitblijven. Het is waarlijk geen vroomheid, als men niet gevoelt, hoeveel de gemeente sedert de dagen der apostelen door hare ontrouw verloren

heeft; maar het is evenmin vroomheid, indien men aan de macht van Christus twijfelt, als God het geloof schenkt om zich van die macht te bedienen.

Jakobus zegt. „De zonden zullen hem vergeven worden.” Als de kranke broeder tot zichzelf inkeert en de hand van God erkent, dan zullen hem de zonden — als deze namelijk de kastijding van God veroorzaakt, en de genezing van den kranke verhinderd hebben — vergeven worden. De tucht van God toont zich door de kastijding, d. i. door de ziekte; zoodra deze verwijderd is, dan is de tucht ten einde en de zonden zijn vergeven.

Wij vinden hier evenwel nog een onderwijzing, die een wijdere strekking heeft, welke evenwel van den toestand der gemeente afhankelijk is. Wij hebben gezien, dat in den tijd, toen alles nog in orde was, de zieke de oudsten der gemeente moest laten roepen. Dit kan ook nu nog geschieden, wanneer men dezulken roept, die door hunne dienst oudsten zijn. Welke nu evenwel ook de toestand van verval moge zijn, waarin de gemeente Gods zich bevindt, zoo kunnen wij altijd elkander de misdaden belijden en voor elkander bidden, opdat de zieken gezond worden. Hiertoe zijn geen ambten noodig, doch wel moet daartoe ootmoed, vertrouwen en liefde voorhanden zijn. Wij kunnen onze misdaden niet belijden, als wij geen vertrouwen hebben in de liefde van den broeder. Wij mogen een wijzen en vertrouwden broeder uitkiezen, in plaats van alles aan een onvoorzichtigen en praatzieken mede te deelen. Doch hoe dit ook zij, voor de *gezindheid* van den schuldige heeft deze keuze niets te beteekenen. Indien men het kwaad niet verbergt, maar zijn hart opent, dan bevrijdt men zijn bezoodeld geweten, en misschien ook zijn krank lichaam. De waarheid breekt zich baan in het hart, en de schuldige zoekt niet een goeden naam, maar een voor God oprecht geweten. God vindt zijne vreugde er in, het geweten te bevrijden, en indien zulks noodig is het lichaam van de ziekte. Het hart wordt gelukkig in het bewustzijn zijner gunst. Een rein en oprecht geweten is een bron van goddelijke vreugde.

Het is van gewicht steeds te bedenken, dat er een regeering van God ten aanzien van zijne kinderen bestaat. Er is daarbij geen spraak van de rechtvaardiging of de vergeving der zonden door het bloed van Christus. Deze regeering vooronderstelt integendeel, dat wij in Gods oogen rechtvaardig zijn. (Job. XXXVI.) Als de zoodanigen heeft ons

de Heer onder zijn opzicht. Wandelen wij goed, dan zegent Hij ons, dan laat Hij ons zijne gunst ondervinden, en kunnen wij Hemzelfen genieten. Wandelen wij daarentegen niet goed, dan vermaant Hij ons, en indien wij geen acht geven op zijne stem, dan kastijdt Hij ons, om onze ziel uit den slaap op te wekken. Zijne goedheid, zijn bewonderenswaardig geduld, zijne liefde tot ons verminderen nooit.

Jakobus eindigt zijnen brief met een vermaning om ons aan te sporen, den zegen van anderen te zoeken. Wie een zondaar van de dwaling zijns wegs terugbrengt, is niet slechts het werktuig tot redding van die ziel, maar bedekt een menigte van zonden. Dat de ziel van een onbekeerd mensch van den dood wordt gered, is gemakkelijk te begrijpen. Betreft het een Christen, die slecht wandelt, dan wordt hij op den weg des verderfs tegengehouden. Het tweede punt: „hij zal een menigte van zonden bedekken”, behoeft nog eenige verklaring. De zonde is afschuwelijk in de oogen Gods. Hij ziet alles. Denken wij aan den toestand der wereld, dan gevoelen wij, hoe aanbiddelijk zijn geduld is. Bij de bekeering van een zondaar worden al zijne zonden voor Gods aangezicht weggedaan. God ziet ze niet meer. Zij zijn als 't ware in de diepte der zee geworpen, gelijk geschreven staat. (Micha VII : 19.) Zij zijn voor altijd uitgedelgd, en in dezen zin moet men de woorden verstaan: „De liefde zal een menigte van zonden bedekken. (1 Petr. IV : 8.) Zij zijn niet meer voor Gods aangezicht als een hem beleedigend voorwerp. Vergeven wij de misdaden van een broeder niet, dan blijft de vijandschap als een ongeheelijke wond in het lichaam der geloovigen voor God. Vergeven wij, dan treedt de liefde op den voorgrond, en die liefde is het, welke zijn hart welgevallig is. Als derhalve een zondaar bekeerd of teruggebracht wordt, dan verblijdt zich de liefde Gods daarin, en het beleedigende voorwerp is uit zijne oogen verdwenen.

Wij vinden derhalve in den brief van Jakobus weinig leerstellingen, maar veelmeer den gordel der gerechtigheid, de openbaring van het geloof door de werken en door het christelijk karakter; bovendien is de onderworpenheid aan God en de volharding onder zijne regeering op een voor de Christenen hoogst leerrijke wijze voorgesteld.

De doop van Jezus.

(Lees Matth. III : 13—17.)

Alles wat betrekking heeft op den persoon en het werk van Christus, is zóó kostelijk en belangrijk voor het hart, dat wij er ons niet te veel op kunnen toelagen, om er juiste, Schriftuurlijke begrippen van te verkrijgen.

Wat den doop van Jezus betreft, zoo moet men zich op het eerste gezicht, en terecht, verwonderen, wanneer men den Heer, evenals de menigte van hen, die hunne zonden beleden, in de wateren des Jordaans ziet afdalen. Johannes de Dooper was de eerste, die er zich over verwonderde, daar Hij door goddelijke openbaring de uitnemendheid kende van Hem, die kwam om door hem gedoopt te worden. (Joh. I : 33, 34.) Maar Jezus antwoordde: „Het betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen.”

Het is duidelijk, dat de Heer voor zichzelf dezen doop der bekeering tot vergeving der zonden niet noodig had. Hij was „dat heilige,” uit Maria geboren, door de kracht des Heiligen Geestes.

Onbesmet geboren was Hij, als mensch op aarde, de Zoon Gods. (Luk. I : 35.) En niet alleen dit, maar Hij was God geopenbaard in het vleesch, het vleesch geworden eeuwige woord; (1 Tim. III : 16; Joh. I : 1—3, 14.) en wij weten, dat Hij, als zoodanig, ofschoon gelijk Hij in alle dingen verzocht, uitgenomen de zonde, geen zonde gekend heeft. (Hebr. IV : 15; 2 Kor. V : 21.) Hij kwam derhalve niet voor zichzelf tot den doop van Johannes.

Werd Hij dan daar met onze zonden beladen, en moest Hij zich daarom aan dien doop der bekeering onderwerpen? Neen, dáár heeft Hij onze zonden niet gedragen. Johannes

ziet Hem als „het lam Gods, dat de zonden der wereld *wegneemt*” — niet „*draagt*.” ¹⁾ Door de aanwezigheid der zonde moet er niet alleen reiniging plaats hebben, maar zij is een beleediging Gode aangedaan, ten gevolge waarvan het oordeel komt. De bezolding der zonde is de dood, en „zonder bloedstorting is er geen vergeving.” (Hebr. IX : 22.) Indien Jezus in den doop zich met onze zonden beladen, indien Hij ze van toen af gedragen had, dan zou Hij derhalve steeds onder het oordeel zijn geweest; en door God verlaten zijn geworden. En daarvan zien wij niet het minste na zijn doop; juist het tegendeel: de hemelen werden voor Hem geopend, en de Vader gaf Hem getuigenis, zeggende: „Deze is mijn geliefde Zoon.” Wij lezen, dat Hij onze zonden in zijn lichaam gedragen heeft op het hout, (1 Petr. II : 24.) en dat Hij bijgevolg dáár door God verlaten werd. Het is in zijn dood, dat Hij tot zonde voor ons gemaakt is.

Nochtans moet men niet vergeten, dat de doop van Johannes „de doop der bekeering tot vergeving der zonden” was. (Mark. I : 4.) Johannes predikte, zeggende: „Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.” (Matth. III : 2.) Hij richtte zijne blikken op Hem, die de zonde der wereld wegnemen en met den Heiligen Geest doopen moest, hetwelk een gevolg is van de volkomen volbrachte verlossing.

De doop van Johannes nam de zonde niet weg. Hij toonde alleen aan hen, die kwamen om gedoopt te worden, dat God voor hen een offer gevonden had om al hunne zonden weg te nemen. Door het zien op deze goddelijke genade moest hun geweten werkzaam worden ten opzichte van de zonden, die zij hadden gedaan en die het offer noodzakelijk maakten. (Zie Hand. XIX : 4.) Indien in den doop van Johannes van de reiniging, van de besmetting der zonde sprake was, en indien Jezus toen met onze zonden beladen was, dan zou zijn dood niet meer noodig geweest zijn. Met zoodanige

¹⁾ Het woord *wegneemt* in Joh. 1 : 29 is hetzelfde als in Joh. XI : 39, 48; XV : 2. Men ziet daaruit, dat het niet „dragen” beteekent.

leer zou dus de verlossing door den dood van Christus te niet gedaan worden. Maar al de typische onderwijzingen der offeranden des Ouden Testaments bewijzen, dat *de dood* tuschenbeide komen moest „tot verlossing der overtredingen.” (Hebr. IX : 15.) „Het bloed zal verzoening doen voor de ziel.” (Lev. XVII : 11.)

Wachten wij er ons voor te gelooven, dat Christus, door in het vleesch te komen, zich vereenigd heeft met de zondige en verlorene menschheid om haar te verbeteren, en dat Hij door zijnen doop deze eenheid heeft willen toonen. De vereeniging van Christus met den mensch in zijnen zondigen toestand is een leer, die geheel in strijd is met de Schrift. Men verliest daarbij de Godheid van Christus uit het oog, en ziet slechts zijne menschheid. Men beschouwt Hem, wel is waar, als een onschuldig mensch, die nooit gezondigd heeft, maar die zondigen *kon*; en men vergeet, dat de Schrift van Hem zegt, dat Hij was „heilig, onschuldig, onbesmet, *gescheiden van de zondaren*;” (Hebr. VII : 26.) en dat Hij zoodanig moest wezen om onze Hoogepriester te kunnen zijn.

De vereeniging met Christus was niet mogelijk dan na zijnen dood, nadat de verlossing volbracht was. Alleen *de geloovigen* kunnen met Hem vereenigd worden; en die vereeniging wordt door den Heiligen Geest bewerkt, die ons met Christus, en niet Christus met ons vereenigt. De Heer zelf zeide: „Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en *sterft, blijft het alleen*,” (Joh. XII : 24.) alleen in zijne volmaaktheid, gescheiden van de zondaren. „Maar indien het sterft, brengt het veel vrucht voort.” Daarom lezen wij ook: „Het betaamde Hem, om wien alle dingen zijn, en door wien alle dingen zijn, dat Hij, vele zonen tot heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner behoudenis door lijden zou volmaken.” (Hebr. II : 10.) En deze zonen zijn zij, die Christus zich niet geschaamd heeft zijne broeders te noemen. (vers 11—13.) En wanneer noemt de Heer de Zijnen zijne broeders? Niet vóór zijne opstanding; maar toen Hij hun de boodschap zond: „Ga heen tot mijne broeders, en zeg hun: Ik vaar op tot mijnen Vader en uwen Vader, en tot

mijnen God en uwen God.” (Joh. XX : 17.) Men ziet dus, dat deze vereeniging met Christus de vrucht van zijnen dood is. De betrekking van kinderen Gods hangt geheel af van de door Hem teweeggebrachte verlossing; zij is het voorrecht van de geloovigen, en niet van de menschheid. (Gal. IV : 4, 5; Efez. I : 5—7.) „Gij zijt allen zonen Gods door het geloof in Christus Jezus... En omdat gij zonen zijt, heeft God den Geest zijns Zoons in onze harten uitgezonden, die roept: Abba, Vader!” (Gal. III : 26; IV : 6.) Bovendien de éénheid van den geloovige met Christus wordt door den Heiligen Geest, die van den hemel gezonden is, bewerkt, en op geen andere wijze. „Die den Heer aanhangt, is één geest met hem,” want ook „wij allen zijn door éénen Geest tot één lichaam gedoopt.” (1 Kor. VI : 17; XII : 13.) Eindelijk wij zijn met Hem vereenigd, en niet Hij met de menschheid: „Wij zijn leden zijns lichaams, van zijn vleesch en van zijne beenen.” Het is ontegenzeggelijk, dat met dit „wij” de geloovigen bedoeld worden.

Maar wat beteekent dan de doop van Jezus? Wat wilde de Heer er mede bewijzen, dat Hij zich aldus voegde bij hen, die hunne zonden beleden? De onderwijzing van het Woord Gods is in dit opzicht zeer eenvoudig. De Geest der profetie in Psalm XVI spreekt van de „heiligen,” van deze heerlijken op de aarde, in wie Christus zijn lust vond, wier medegenoot Hij werd. (Zie ook Zacharia XI : 7; Hebr. II : 14, 17.) In het tiende hoofdstuk van het Evangelie van Johannes zien wij den goeden Herder in den stal van Israël gaan door „de deur,” welke God opende, onderhoudende de wet, zich in alles onderwerpende aan de bevelen Gods. Hij vervulde „alle gerechtigheid.” Hij was de gehoorzame dienstknecht.

Toen de Heer zijn openbaar dienstwerk begon, was er onder het volk Israëls een overblijfsel, waarin God door zijnen Geest werkte, door middel van de prediking van Johannes den dooper. Dat waren degenen, die hunne zonden beleden. In volkomen genade voegde Jezus zich bij hen, en verheerlijkte God, door de dienst van Johannes, dien God gezonden had, te erkennen. „Aldus,” zeide Hij, „betaamt het ons

alle gerechtigheid te vervullen.” Hij boog zich, in zijne genade, zoover neder, dat Hij zich één maakte, niet met hunne zonde, maar met het werk des Geestes in hunne harten, ’t welk hen hunne ware plaats voor God deed innemen. Door zich bij hen te voegen, stelde Hij hunne harten gerust, toonde Hij hun zijn medegevoel met hunne smarten en moeielijkheden.

Aldns in gerechtigheid en in gehoorzaamheid plaats genomen hebbende in het midden der menschen, en meer in het bijzonder in het midden van het boetvaardig overblijfsel, wordt Hij, die geen zonde te belijden had, terstond gerechvaardigd. De hemelen worden voor Hem geopend, en de Geest Gods daalt op Hem neder als een duif. Van alle menschen was Hij de eenige, die onbesmet was; en zonder dat er eenige verlossing noodig was, kon de Geest op Hem neder dalen. Hij is, om hetgeen Hij is, het eenige voorwerp van de genegenheden Gods. Voor Hem alleen, als zoodanig, werden de hemelen geopend. Nadat de verlossing volbracht was, zien wij nog eenmaal de hemelen geopend, toen op grond van het werk van Christus, de Heilige Geest gezonden was; maar toen geschiedde dit, opdat een mensch op aarde — Stefanus, de eerste martelaar — Jezus, den Zoon des menschen, zien zou in de heerlijkheid Gods. (Hand. VII: 55, 56.)

God toonde derhalve den oneindigen afstand aan, die er bestond tusschen Jezus en hen, in wier midden Hij had plaats genomen, totdat zij, door zijn dood en opstanding, met Hem konden vereenigd worden. Tot zoolang was Hij *gescheiden* van de zondaren. De Geest daalt op Hem neder als een duif, het beeld der reinheid, de eenige vogel, welke volgens de wet als brandoffer geofferd werd, en dat wel zonder gedeeld te worden; (Gen. XV: 10; Lev. I: 17; V: 8.) aldus de persoonlijke volmaaktheid des Heeren Jezus als mensch aanduidende. Toen later dezelfde Geest op de discipelen nederdaalde, was het onder de gedaante van *vurige tongen*, duidelijk heenwijzende naar het oordeel, hetwelk altijd voor ons noodig is vanwege de zonde, (de bron des kwaads) die in ons is. Doch Jezus had die niet, en heeft

die nooit aangenomen: Hij heeft geen zonde gekend.”
(2 Kor. V : 21.)

Merk ook op, dat bij den doop van den Heer Jezus, de Drieëenheid voor de eerste maal duidelijk is geopenbaard; en dat wel in het midden van den gezegenden kring van deze oprechte en boetvaardige zielen, die hunne zonden kwamen belijden aan den oever der Jordaan. Hunne harten waren door deze belijdenis voorbereid om de openbaring van het werk van het Lam Gods te ontvangen, als iets waaraan zij persoonlijk behoefte hadden. Daarvan getuigde hunne belijdenis. Het Lam Gods moest de zonde der wereld wegnemen, en bijgevolg alle zonden van hen, die tot Hem kwamen. De doop van Johannes gaf hun, van Gods wege, het getuigenis van een volkomene vergeving, die evenwel niet gegeven kon worden dan krachtens het kostbare bloed van Christus; doch zij konden haar van God verwachten door het geloof.

Ook genoten zij de betrekking tot den Vader, welke verklaard en geopenbaard was, wat den persoon van Jezus betrof, toen Hij voor de eerste maal duidelijk en openlijk zich voegde bij hen, die hunne zonden beleden. Maar noch de kennis van de volle vergeving der zonden, noch die van de betrekking tot den Vader werden gegeven, vóórdát de Heilige Geest van den hemel was nedergedaald op den Pinksterdag, en dat wel krachtens het werk van Christus op het kruis. (Hand. II; Rom. III : 24, 26; Hebr. X : 15—17; 1 Petr. I : 12; Gal. IV : 36; Rom. VIII : 16.)

Mogen wij ons altijd meer vasthouden aan de waarheid, zooals die in Jezus is, om volkomen en met een goed geweten onze betrekking tot den Vader te genieten!

Opmerkingen over bidden en bidstonden.

Bij de beschouwing van een onderwerp, zoo gewichtig als het gebed, zijn er twee dingen, die onze aandacht bijzonder vereischen, namelijk de zedelijke grond en de zedelijke voorwaarde van het gebed. Aangaande den zedelijken grondslag lezen wij in de Schrift: „Indien gij in mij blijft, en mijne woorden in u blijven, al wat gij wilt, zult gij bidden, en het zal u geschieden.” (Joh. XV : 7.) En wederom: „Geliefden, indien ons hart ons niet veroordeelt, zoo hebben wij vrijmoedigheid tot God; en wat wij ook bidden, ontvangen wij van Hem, omdat wij zijne geboden bewaren, en doen wat voor Hem welbehagelijk is.” (1 Joh. III : 21, 22.) Zoo toont ons ook de Apostel, waar hij zich aanbeveelt in de gebeden der heiligen, den zedelijken grondslag van zijne begeerte in de woorden: „Bidt voor ons; want wij gelooven, dat wij een goed geweten hebben, daar wij in alles recht willen wandelen.” (Hebr. XIII : 18.)

Uit deze en vele andere belangrijke plaatsen zien wij, dat een gehoorzaam hart, een oprecht gemoed en een goed geweten de vereischten zijn van een gebed, 't welk God verhooren kan. Hoe kunnen wij een antwoord op onze gebeden verwachten, zoo onze ziel niet in gemeenschap met God is? Neen, wij gelijken dan veeleer op dezulken, van wie Jakobus zegt: „Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, ten einde het in uwe wellusten door te brengen.” (Jak. IV : 3.) Hoe zou onze Vader, de heilige God, zulke gebeden kunnen verhooren! Daarom moeten wij er diep van doordrongen zijn, dat onze gebeden op den waren grondslag behooren te rusten. Paulus zou onmogelijk aanspraak op de gebeden der broeders hebben kunnen maken, indien hij niet een goed geweten, een eenvoudig oog en een oprecht hart gehad had, verbonden met de volkomene overtuiging, dat hij waarlijk verlangde in alles eerbaar te wandelen. Men zegt zoo licht: „Gedenk mij in uwe gebeden!” — en zeer zeker niets is heerlijker dan door geliefde kinderen Gods voor den troon der genade gebracht te worden; maar het is de vraag,

of wij wel met allen ernst denken aan den zedelijken grond van ons verlangen? Wanneer wij aan de broeders verzoeken voor ons te bidden, kunnen wij dan ook in de tegenwoordigheid van Hem, die harten en nieren proeft, er bij voegen: „Want wij gelooven, dat wij een goed geweten hebben, daar wij in alles recht willen wandelen?” En kunnen wij onszelf neerbuigen voor den troon der genade met een oprecht hart, 't welk ons niet veroordeelt, en met een eenvoudig oog — met een ziel, die waarlijk in Christus blijft en zijne geboden bewaart?

Geliefde broeders! dit zijn ernstige vragen, die het hart treffen en tot op den grond van ons wezen en bestaan doordringen. Nochtans hebben wij behoefte aan zulk een onderzoek des harten in alle dingen, en vooral ten aanzien van het gebed. Aan onze gebeden ontbreekt inderdaad menigmaal waarheid; zij verraden dikwijls een treurige afwezigheid van het zedelijk fundament, zoodat dan op ons de woorden van toepassing zijn: „Omdat gij kwalijk bidt.” Vandaar zoovele krachteloze en onverhoorde gebeden, zoovele gebeden naar een vorm of uit gewoonte, somtijds zelfs gepaard met stellige huichelarij. De psalmist zegt: „Had ik naar ongerechtigheid in mijn hart gezien, de Heer zou niet gehoord hebben.” (Psalm LXVI: 18.) Welke ernstige woorden! Onze God wil waarheid. Hij-zelf — geprezen zij zijn heilige naam! — is waar in zijne betrekkingen tot ons; en Hij wil, dat ook wij waar en oprecht zijn in onze betrekkingen tot Hem. Hij wil, dat wij tot Hem komen, zooals wij werkelijk zijn, met onze ware behoeften. Maar, helaas! hoe dikwerf is het anders! Hoe menigmaal gelijken onze gebeden meer op een redevoering dan op een spreken tot God. Hoe menigmaal schijnen zij eer een samenvoeging van waarheden te zijn, dan de uitdrukking onzer behoeften. Dikwijls draagt het gebed den schijn, als wilde men den Heer sommige leerstellingen voorstellen en Hem over zekere dingen onderrichten.

Zulke toestanden, geliefde broeders! hebben, helaas! dikwerf een verlammen den invloed op onze bidstonden ten gevolge,

en berooven ze van hunne frischheid en hun belang. Zij, die in waarheid weten, wat bidden is, en de waarde en de noodzakelijkheid van het gebed kennen, komen op het biduur om te bidden, en niet om de voordrachten of uitleggingen van geknielde broeders aan te hooren. Zij wenschen te bidden en niet iets te leeren, want daarvoor wordt in de bijeenkomsten tot beschouwing en verkondiging van het Woord gelegenheid gegeven. Gewis, de bijeenkomst tot het gebed is het oogenblik, dat wij aan onze behoeften uitdrukking geven en een zegen verwachten; dat wij onze zwakheid belijden en kracht verwachten. Aldus is het karakter van het oogenblik, van de plaats, „waar men gewoon was het gebed te doen,” (Hand. XVI : 13.) en daarom kan men onmogelijk, indien men zich door 's Heeren Geest laat leiden, aldaar lange redevoeringen houden in den vorm van gebeden, die de aanwezigen niet zullen stichten, noch aan het doel van onze bijeenkomst kunnen beantwoorden.

Wij spreken ronduit, omdat wij de behoefte aan waarheid en oprechtheid in onze bijeenkomsten tot het gebed gevoelen. Het geschiedt menigmaal, dat, wat wij een gebed noemen, niets anders is dan een voorstelling van eenige erkende waarheden, wier veelvuldige herhaling zeer ternederdrukt en vermoeit. Ja, het is inderdaad zeer vermoeiend, van een geknielde allerlei stellingen te hooren ontwikkelen of verschillende leeringen te hooren voorstellen. Onwillekeurig moet men vragen: „Spreekt de bidder met God of met ons?” Indien hij met God spreekt, dan is zeker niets oneerbiediger, dan Hem verschillende dingen te willen uitleggen; spreekt hij met ons, dan is dit geen gebed, en hoe eerder wij in zulk een geval onze biddende houding verlaten, des te beter zal het zijn, want dan zal het meer pas geven, indien de spreker staat en de toehoorders zitten.

Nu wij van de biddende houding spreken, zouden wij in alle liefde de aandacht willen vestigen op een zaak, die naar onze meening ernstige overdenking waardig is. Wij gelooven namelijk, dat het betamelijk is gedurende de heilige en plechtige uitoefening des gebeds onze knieën te buigen.

Onze harten moeten gedurende het gebed in de juiste stemming zijn, dat is zeer zeker de hoofdzaak; doch is het onverschillig in welke houding wij tot God naderen in het gebed? Wij weten zeer goed, en wij willen het ook niet over 't hoofd zien, dat er onder hen, die de bidstonden bijwonen, oude, zwakke, ziekelijke personen zijn, wie het onmogelijk is gedurende langen tijd of ook zelfs een enkel oogenblik geknield te liggen. Ook gebeurt het vaak, dat het vanwege gebrek aan ruimte onmogelijk is, God in de gepaste houding te naderen, ook zelfs wanneer de oprechte wensch daartoe aanwezig is. Dit alles moeten wij geenszins uit het oog verliezen. Maar, afgezien van deze buitengewone gevallen, is het geen betreurenswaardig gebrek aan eerbied tot God, wanneer in onze bidstonden zelfs jongelingen en jonge vrouwen, die zich noch op lichamelijke zwakte, noch op gebrek aan ruimte kunnen beroepen, gedurende het geheele biduur blijven zitten. Dit is, wij komen er rond voor uit, zeer oneerbiedig, en kan tot veel aanstoot aanleiding geven; en wij gelooven, dat het den Geest des Heeren bedroeven moet. Wij moesten onze knieën buigen, zoo wij er toe in staat zijn. Deze houding geeft achting en eerbied te kennen. Onze goddelijke Meester bad geknield; (Luk. XXII : 45.) en zijn apostel deed het desgelijks, want wij lezen in Hand. XX : 36 : „En toen hij dit gezegd had, heeft hij nederknielende met hen allen gebeden.”*) Is het daarom ook voor ons niet gepast, dit te doen? Wij laten de beantwoording dezer vraag aan een ieder over, en wenschen van harte, dat men dit onderwerp ernstig overdenkt, en zich door dien onfeilbaren leidsman, het Woord van God, ook in deze zaak laat leiden.

Doch beschouwen wij thans, in het licht der Heilige Schrift, de zedelijke voorwaarden of eigenschappen van het gebed. Niets is heerlijker dan voor elke handeling in ons praktisch christelijk leven het gezag van het Woord Gods te hebben. Laat

*) Zie ook 2 Kron. VI : 13; Dan. VI : 11; Ezra IX : 5; Hand. IX : 40; XX : 36; XXI : 5; Efez. III : 14; Fil. II : 10; Openb. IV : 10; V : 14; enz., enz.

het ons toch nooit vergeten, dat de Bijbel onze eenige, machtige Scheidsrechter moet wezen in al onze moeilijkheden.

Wat zegt dan nu de Schrift aangaande de noodzakelijke voorwaarden van het onderlinge gebed? In Matth. XVIII : 19 lezen wij: „Wederom zeg ik u, indien twee van u samenstemmen op de aarde over eenige zaak, die zij mochten begeeren, zij zal hun geworden van mijnen Vader, die in de hemelen is.” Deze plaats leert ons, dat de eensgezindheid, de overeenstemming der harten, het volkomen één-zijn van gevoelen, een der noodzakelijke voorwaarden van het gebed is; elke valsche toon in dit opzicht brengt slechts verwarring. Wanneer wij ons bij voorbeeld vereenigen, om voor de uitbreiding van het Evangelie, voor de bekeering der zielen te bidden, zoo moeten wij noodzakelijk één en hetzelfde gevoel over dit onderwerp hebben, van éenen zin zijn voor God. Dit is een zaak van uitnemend gewicht en van grooten invloed op den toon en het karakter van onze gemeenschappelijke gebeden en bidstonden. Voorzeker, wij zijn niet ernstig genoeg ten opzichte van deze zaak. Moeten wij onszelf niet menigmaal beklagen over het bijkans doellooze karakter onzer bijeenkomsten tot het gebed, terwijl wij toch te zamen moesten overeenstemmen over deze of gene zaak, en die te zamen voor den Heer bepleiten en van Hem afsmeeken? Wat lezen wij van de discipelen in de eerste dagen der gemeente? „Dezen allen volhardden eendrachtig in het gebed, met eenige vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus *), en met zijne broeders.” En later: „Toen de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen aan ééne plaats bijeen.” Naar het gebod des Heeren verwachtten zij de belofte des Vaders, namelijk de gave des Heiligen Geestes; en dit maakte den grondslag uit van hun gebed. Zij waren te zamen aan ééne plaats vergaderd, en stemden allen overeen in ééne zaak. Mannen en vrouwen verdiepten zich in dat ééne groote

*) Zeer opmerkelijk is het, van „Maria, de moeder van Jezus,” hier te hooren melding maken onder degenen, die tot het gebed bijeenkwamen. Wat zou zij wel gedacht hebben, als haar toen iemand gezegd had, dat later millioenen Christenen zich in hunne gebeden tot haar zouden wenden.

onderwerp hunner gedachten — de zending van den beloofden Trooster. Dag aan dag verwachtten zij het in heilige overeenstemming met elkaâr, met reikhalzend verlangen, om aangedaan te worden met kracht uit de hoogte. En zouden dan ook wij niet in onze bidstonden één en dezelfde gedachte hebben?

Wel is waar, behoeven wij niet om de uitstorting des Heiligen Geestes te bidden. Hij is — God zij er voor geprezen! — reeds op den Pinksterdag uitgestort; nochtans moeten wij de ontvouwing zijner macht in ons midden van God afsmeeken. Wat zou ons bij voorbeeld te doen staan, indien wij in een plaats woonden, waar slechts geestelijke dorheid heerschte, waar zich niets van den adem des Geestes vertoonde, waar het Christendom alleen in vormen en in een uitwendige, krachtlooze belijdenis bestaat, en waar men nooit van bekeering of christelijk leven hoorde? Zouden wij ons dan door deze ongezonde, doodende atmosfeer laten verlammen of in slaap wiegen? Zeer zeker niet. Neen, veeleer zouden wij ons, al waren wij maar twee of drie, die dezen treurigen toestand gevoelden, moeten vereenigen en gezamenlijk onze harten voor God uitstorten, om Hem te smeeken, een vruchtbaren regen op dit dorre veld te doen neêrkomen. Ware het niet verwerpelijk te zeggen: „De tijd is nog niet gekomen?” Of, zooals sommigen, te beweren: God is onbeperkt in zijne handelingen, en wij moeten op Hem wachten; menschelijke inspanningen zijn toch nutteloos, want wij kunnen geen opwekking in het leven roepen, en buitendien moeten wij op onze hoede zijn, niet iets te bewerkstelligen, wat aan het eind niets anders dan opwinding blijkt geweest te zijn. Zulke redeneeringen zijn des te gevaarlijker, omdat zij eenige waarheid bevatten. Het is evenwel niet de geheele waarheid; en daarin schuilt het kwaad. Een eenzijdige opvatting van de waarheid is meer te vreezen, dan een stellige, tastbare dwaling; want voor de laatste kan men beter op zijne hoede zijn. Hoevele, overigens ijverige Christenen zijn niet reeds door zulk een eenzijdige uitlegging of verkeerde toepassing van een of andere waarheid gestruikeld en van het rechte pad afgeweken! En, waar wij in soortgelijk geval tot het

Woord van God onze toevlucht nemen, wie is daar in staat, de kracht van des Heeren woorden in Matth. XVIII : 19 aan te tasten? Die woorden staan daar voor ons in al hun goddelijk gezag; zij zijn onweersprekelijk. „Indien twee van u overeenstemmen op de aarde over eenige zaak, die zij mochten begeeren, zij zal hun geworden van mijnen Vader, die in de hemelen is.” Dat is ons uitgangspunt, dat is onze volmacht, krachtens welke wij ons voor deze of gene zaak tot gemeenschappelijk gebed mogen vereenigen. Wat hebben wij derhalve te doen, wanneer wij over koelheid en onverschilligheid van de ons omringende medemenschen treuren, wanneer wij over de weinige vruchten op de verkondiging van het evangelie terneergeslagen zijn; of wanneer wij ons door de gedrukte stemming in onze bijeenkomsten tot het breken des broods, door de weinige opgewektheid in onze andere samenkomsten verootmoedigd gevoelen? Zullen wij met koude onverschilligheid de handen in den schoot leggen? Zullen wij, door dat alles ontmoedigd, aan het klagen en de ontevredenheid vrijen loop laten? Neen! laat ons, steunende op dat onveranderlijke Woord des Heeren, eendrachtelijk te zamen komen, voor God ons neêrbuigen en gezamenlijk onze harten voor Hem uitstorten.

Dat is het eenige ware geneesmiddel, de eenige onfeilbare hulpbron. Zeker is God onbeperkt in al zijn doen, maar juist daarom moeten wij op Hem wachten; zonder twijfel zijn menschelijke inspanningen tevergeefs, en kunnen *wij* geen opwekking in het leven roepen; maar juist daarom moeten wij tot Hem onze toevlucht nemen, en Hem om de redding van verloren zondaars vragen. Zoolang Christus aan Gods rechterhand gezeten is; zoolang de Heilige Geest in ons midden woont, en wij de woorden in Matth. XVIII : 19 bezitten, is er geen verontschuldiging voor al deze koelheid en onverschilligheid ten aanzien van het gebed te vinden. God zal ons voorzeker zegenen, wanneer wij in heilige overeenstemming op Hem blijven wachten.

(Slot volgt.)

De tegenwoordige en de toekomstende eeuw.

Dikwerf verwart men *wereld* met *eeuw* — twee woorden, waaraan de Schrift een geheel verschillend denkbeeld hecht. De wereld — kosmos of oikoemenä — is in de Schrift soms de aarde, die wij bewonen, soms het heelal, waarin wij leven, soms ook de gezamenlijke menschen, het menschelijk geslacht. De eeuw — aïoon — is een bepaald tijdperk dezer wereld, of een tijd, door God over deze wereld en hare bewoners bestemd. Zij zijn gelijk aan twee evenwijdige lijnen, die, hoewel altijd even ver van elkander verwijderd, nochtans dezelfde punten doorsnijden. Want de *tegenwoordige eeuw*, zoo zij na den zondvloed is aangevangen, komt in duur overeen met de *tegenwoordige wereld*, aldus genoemd in tegenstelling van de oude wereld vóór den zondvloed. De *toekomstende eeuw*, door de komst des Heeren Jezus ingevoerd, komt overeen met de *toekomstende wereld*, (Ps. VIII; Hebr. II : 5.) d. i. de door den Heer herstelde wereld, waarop alle creaturen Hem onderworpen zullen zijn.

Ook de karaktertrekken van de tegenwoordige *wereld* komen met die der tegenwoordige *eeuw* overeen. Gelijk deze eeuw „boos” is, zoo ligt ook de geheele wereld „in het booze”; en „al wat in de wereld is: de begeerlijkheid des vleesches, en de begeerlijkheid der oogen, en de grootschheid des levens is niet uit den Vader, maar uit de wereld. En de wereld gaat voorbij, en hare begeerlijkheid.” Is de duivel de overste dezer eeuw, zoo is hij ook de vorst dezer wereld. (Efez. II : 2; Joh. XII : 31.)

Doch niettegenstaande deze overeenstemming in duur en karakter, is *wereld* en *eeuw* toch niet hetzelfde, en hebben niet dezelfde beteekenis. Verwarring hieromtrent zal allicht tot dwaalbegrippen aanleiding geven. Zoo heeft de Staten-Vertaling o. a. in Matth. XIII : 39, 40 en XXIV : 3, in plaats van „het einde der eeuw,” „het einde der wereld,” hetgeen doet denken, dat de Heer daar van den ondergang

des hemels en der aarde spreekt, en van het oordeel, 't welk alsdan zal plaats hebben, (Openb. XX.) terwijl in deze en dergelijke plaatsen, zoo ook in Matth. XXV, geen spraak is van het einde der *wereld*, maar van het einde dezer tegenwoordige booze eeuw, en van het oordeel, 't welk alsdan door den Heer wordt uitgesproken en uitgevoerd, om de *toekomende eeuw* te doen aanvangen.

De Heer Jezus is in de wereld gekomen om van de waarheid getuigenis te geven. Indien de zijnen — de Israëlieten — Hem hadden aangenomen, dan zouden de laatste dagen der *tegenwoordige eeuw* — waarschijnlijk na den zondvloed begonnen — gekomen zijn, en dan zou, naar de beloften der profeten, de heerlijke *toekomende eeuw* zijn aangebroken. Doch de zijnen hebben Hem niet aangenomen; (Joh. I : 11.) en daarom heeft Hij voor een tijd de oprichting van zijn koninkrijk in heerlijkheid hierbeneden uitgesteld, en is, volgens de gelijkenis, als een welgeboren man naar een vergelegen land afgereisd, om later terug te komen, en dan door de zijnen aangenomen te worden en zijn koninkrijk in heerlijkheid te beginnen. In dien tusschentijd nu vergadert Hij zich een Gemeente — zijne Bruid — welke Hij tot erfgename van al zijne heerlijkheid heeft verkoren, en die met Hem over de toekomende eeuw zal regeeren. Deze tijd van Jezus' afwezigheid — van zijn verborgen-zijn in den hemel — is voor ons de *tegenwoordige booze eeuw*.

De Christen toch is getrokken uit de tegenwoordige booze eeuw; (Gal. I : 4.) uit die eeuw, wier god de duivel is, (Efez. VI : 12; 2 Kor. IV : 4.) en wier kinderen staan tegenover de kinderen des lichts. (Luk. XVI : 8.) Hij wandelt niet naar de eeuw dezer wereld; (Efez. II : 2.) niet gelijk zij, die, de tegenwoordige eeuw lief gekregen hebbende, God en zijne kinderen verlaten; (2 Tim. IV : 10.) en hij wordt geroepen om de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden te verzaken, en ingetogen, rechtvaardig en godzalig te leven in deze tegenwoordige eeuw. (Titus II : 12.)

Zoodra nu de Gemeente voltallig zijn zal, zal zij tot Jezus opgenomen worden in de lucht, om met Hem het Vaderhuis

te bewonen; en dan zal Hij, op den door den Vader bepaalden tijd, met haar wederkomen hier op aarde, om zijne rechten als Koning te doen gelden, en als de ware Melchizedek alle rijken, die onder den hemel zijn, aan zijnen scepter der gerechtigheid en des vredes te onderwerpen Dit heerlijke en lang verwachte rijk, waarin zij, die waardig zullen geacht worden die eeuw te verwerven en de opstanding uit de dooden, niet meer kunnen sterven, (Luk. XX : 35, 36.) is de eeuw der opstanding, des levens en der heerlijkheid, waarin de vergelding des loons zal plaats hebben (Mark. X : 30; Luk. XVIII : 30; XIV : 14.) — de *toekomende eeuw*.

Alleen met God.

Met God alleen te zijn is de eenige, ware wijze om een juiste kennis van onszelf en van onze wegen te krijgen. Wij kunnen de natuur en al hare handelingen nooit recht leeren kennen, totdat wij ze gewogen hebben in de weegschaal des heilighdoms; daar alleen worden wij overtuigd van de ijdelheid en nietigheid aller aardse dingen, en van de algeheele verdorvenheid onzer natuur. Het is niet de vraag, wat wij van onszelf denken, noch ook wat de menschen van ons denken, maar de groote vraag is, wat denkt God van ons? En het antwoord op deze vraag kan alleen dan vernomen worden, wanneer wij met „God alleen” zijn. Afgescheiden van de wereld, gescheiden van onszelf, gescheiden van alle gedachten, redeneeringen, verbeeldingen en aandoeeningen onzer natuur, in gemeenschap met God, in zijne tegenwoordigheid, met Hem „alleen” — dan, en slechts dan, kunnen wij onszelf juist beoordeelen. Ware zelfkennis ontstaat niet door *ondervinding* van onze verdorvenheid, maar door het wandelen in Gods licht. Want dáár, en daar alleen, zien wij de dingen in hunne ware gedaante, daar houdt alle zelfverblindings en eigenwaan op.

Opmerkingen over bidden en bidstonden.

(Vervolg van bladz. 156.)

Een andere voorwaarde met het oog op de werkzaamheid van het gebed vinden wij in Matth. XXI: 22. „Al wat gij zult begeeren in het gebed, geloovende, zult gij ontvangen.” Een uitnemend woord, voorwaar! Het opent voor het geloof den toegang tot alle schatten des hemels; het trekt geen grenzen, maar verzekert ons al wat wij begeeren, zoo wij het in eenvoudig geloof van Hem afsmeeken. In den brief van Jakobus geeft ons de Heilige Geest een dergelijke verzekering aangaande de bede om wijsheid. „Indien aan iemand uwer wijsheid ontbreekt, hij begeere haar van God, die aan allen mildelijk geeft en niet verwijt, en zij zal hem gegeven worden. Doch hij begeere haar — en ziehier de zedelijke voorwaarde — in geloof, niet twijfelende. Want die twijfelt, is aan een baar der zee gelijk, welke door den wind bewogen en op en neer geworpen wordt; want die mensch meene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heer.” Uit deze beide plaatsen leeren wij, dat onze gebeden moeten zijn gebeden des geloofs, zullen zij verhoord worden. Het uitspreken van gebeden of het bidden in het eenvoudige geloof, in het vaste vertrouwen, dat onze bede verhooring zal vinden, zijn twee geheel verschillende dingen. Alleen op de vleugelen des geloofs kunnen onze gebeden den troon van God bereiken. Zoo ook onze gemeenschappelijke gebeden. Zij moeten door gelijkgezinde harten als uit éénen mond tot God gericht worden, in geloovige verwachting van hetgeen wij Hem vragen.

Blijkt er in dit opzicht niet een treurige tekortkoming te bestaan in onze gebeden en bidstonden? Doet God ons

dit gebrek niet juist daardoor duidelijk opmerken, dat onze beden zoo menigmaal onverhoord blijven? O, mochten wij onszelfen toch ernstig onderzoeken, in hoeverre wij deze twee dingen — de overeenstemming met elkander en het geloovig vertrouwen in het gebed — werkelijk verstaan, en ze daardoor in praktijk brengen. Laten wij onszelfen toch eens ernstig afvragen, waarom zoo menig gebed onbeantwoord blijft, terwijl God ons toch belooft, dat, waar wij eensgezind en in het geloof tot Hem komen, al ons begeeren ons geschonken zal worden. En zouden wij dan niet, dit onderzoekende, tot de slotsom komen, dat de schuld bij onszelfen te vinden is?

Hoe geheel anders zou het er menigmaal in onze bidstonden uitzien, wanneer wij allen te zamen in overeenstemming van hart en gedachte op den Heer wachtten, en in het gebed aanhielden, totdat Hij ons een antwoord geeft. Zeker wordt Hij ons bidden en smeeken niet moede. Al zijn er slechts twee te zamen, die over eenige zaak overeenstemmen, om ze van God te begeeren, de Heer zal hen niet beschaamd maken, maar hun het verlangde geven. (Matth. XVIII : 19.) Maar waar, aan den eenen kant, die trouwe God altijd bereid is, onze bede te verhooren, wordt ons, aan den anderen kant, telkens op het hart gedrukt, in het bidden toch niet te vertragen, maar te volharden tot den einde toe. Zoo lezen wij in Luk. XI : 5—10, dat de Heer tot zijne discipelen zegt: „Wie van u zal een vriend hebben, en zal te middernacht tot hem gaan, en tot hem zeggen: Vriend! leen mij drie brooden; want een vriend van mij is van de reis tot mij gekomen, en ik heb niets om hem voor te zetten. En die van binnen, antwoordende, zou zeggen: Doe mij geen moeite aan; de deur is reeds gesloten, en mijne kinderen zijn met mij te bed, ik kan niet opstaan om u te geven? Ik zeg u, hoewel hij niet zou opstaan en hem geven, omdat hij zijn vriend is; nochtans om zijne onbeschaamdheid zal hij opstaan, en hem geven zooveel hij behoeft. En ik zeg u: bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal open-

gedaan worden. Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden."

Hier wordt ons, gelijk reeds opgemerkt werd, ten eerste op het hart gedrukt in het bidden toch niet te vertragen, maar zelfs op de verhooring onzer beden aan te dringen. Het verzoek van hem, die te middernacht tot zijnen vriend kwam, werd niet ingewilligd, omdat hij een vriend was, zegt de Heer, maar om zijne onbeschaamdheid. De vriend had een dringende behoefte, hij had niets om zijnen gast, die van de reis tot hem gekomen was, voor te zetten; daarom liet hij zich door niets van zijn verzoek afhouden, maar bleef aandringen, totdat het hem ingewilligd werd. Daaruit volgt volstrekt niet, dat God ons ooit op dergelijke wijze, als hier de vriend sprak, zal antwoorden. Hij zal ons nimmer, waar wij tot Hem komen, toevoegen: Doe mij geen moeite aan, ik kan niet opstaan om u te geven, wat gij verlangt. Neen, Hij blijft steeds een *trouwe* vriend voor ons; Hij is een God, die gaarne geeft en niet verwijt. Nochtans ziet Hij gaarne, dat wij op de verhooring onzer gebeden aandringen; want waar dit in oprechtheid des harten geschiedt, daar blijkt ook een vast vertouwen op zijne almacht en trouw te bestaan.

Doch wij leeren nog iets anders uit de aangehaalde verzen. Wij moeten ons in onze gebeden nauwkeurig uitdrukken. „Vriend, leen mij drie brooden.” Hier is een duidelijk omschrevene en gevoelde behoefte, een zaak, die hart en gedachten bezighoudt; en de bidder bepaalt zich bij dit eene. Hij maakt geen breede opsomming van allerlei dingen, noch omschrijft zijne bede met vele woorden. Integendeel, zijn verlangen wordt duidelijk, beslist en zonder omhaal uitgedrukt. Hij heeft dringend behoefte aan drie brooden; de omstandigheden nopen hem, niettegenstaande het vergevorderde uur, tot zijnen vriend te gaan. Zonder twijfel schijnt het oogenblik van zijne komst zeer ongunstig gekozen te zijn. Het is middernacht; zijn vriend ligt reeds te bed; de deur is gesloten; en zijne kinderen zijn reeds met hem ter ruste. Nochtans, hoewel alles

schijnt mede te werken, om hem te ontmoedigen, de behoefte is aanwezig, en dit eene maakt al het andere voor hem van ondergeschikt belang.

Zonder twijfel hebben wij allen hieruit een belangrijke les te leeren. Slechts al te dikwijls hoort men in onze bidstonden lange, vermoeiende gebeden uitspreken, zonder dat zij een bepaald onderwerp bevatten, of een werkelijk gevoelde behoefte uitdrukken. Menigeen zou willicht in groote verlegenheid komen, wanneer de Heer bij het einde van den bidstond plotseling verscheen, en vroeg: „Wat wildet gij dan eigenlijk, dat Ik doen zou?” En dit, geliefde broeders! moest toch nimmer het geval kunnen zijn. Ach, het is waarlijk niet noodig, lang te bidden en alle mogelijke dingen voor te brengen. Hoe oprecht en welgemeend dit ook in vele gevallen wezen moge, zoo gaat toch door de veelheid der onderwerpen, die men in één gebed tot God brengt, veel van de ware kracht des gebeds voor de toehoorders verloren. Onze gebeden zullen aan frischheid, aan kracht en aan waarheid ongetwijfeld veel winnen, wanneer wij slechts voor bepaalde behoeften bidden, die ons aller gemeenschappelijk deel zijn. Het is veel beter, alleen hetgeen ons waarlijk op het hart ligt voor den troon der genade te brengen, en daarvoor met aandrang te bidden, zoodat de Heilige Geest ook anderen leiden kan, om, hetzij voor dezelfde zaak of voor iets anders, de mond der vergaderden te zijn, dan in een lang gebed verschillende dingen voor God te brengen, wier gewicht we wellicht niet allen in gelijke mate gevoelen.

Niemand denke bij het lezen dezer opmerkingen, dat wij een zekeren tijd voor het gebed willen bepalen. Dat zij verre! Het zou een beperking van de vrije werkzaamheid des Heiligen Geestes zijn. Doch niettemin wenschen wij er opmerkzaam op te maken, dat wij in de Heilige Schrift nergens lange gebeden geboekt vinden. Het gebed, dat de Heer aan zijne discipelen tot een voorbeeld stelt, kan zelfs zeer kort genoemd worden. Laat ons derhalve, geliefde broeders! bidden met aandrang en zonder ophouden, maar bidden met een ware behoefte, in de zekere verwachting, dat wij, al wat wij begeeren in Jezus' Naam, zullen ontvangen!

Hoe meer wij dit onderwerp overwegen, ook in verband met den toestand der Gemeente Gods in onze dagen, des te meer gevoelen wij de dringende behoefde eener opwekking aan alle plaatsen ten aanzien van het gebed. Daarom hebben wij onze lezers op het gebrek aan overeenstemming, aan vertrouwen en aan volharding in onze gebeden gewezen. Wij hebben aan de lange, vruchteloze gebeden herinnerd, door welke de ware kracht des gebeds verloren gaat, en de belangstelling in de bidstonden noodzakelijk moet verminderen. Maar wanneer de een of ander dit ter verontschuldiging gebruikt, en nu dergelijke bijeenkomsten niet meer bezoekt, „gelijk het bij sommigen de gewoonte is,” zoo verraadt hij slechts zijnen eigenen treurigen toestand, en zeer zeker zal het bestaande kwaad niet uit den weg geruimd worden, door aldus te handelen. Indien het vergaderen tot gebed en smeeking goed is — en wie zal dit ontkennen? — zoo is het gewis niet naar den wil des Heeren, wanneer wij er ons om de een of andere reden aan onttrekken. En wat zou er wel van onze bijeenkomsten tot het gebed worden, wanneer alle geestelijk gezinden zich wilden onttrekken, omdat zij er het een of ander niet goed in vinden. Wij schatten menigmaal het gewicht van de verschillende elementen, waaruit een vergadering is samengesteld, niet hoog genoeg. Er kunnen zich zoodanigen in bevinden, wier mond zelden of ooit een luid gebed uitspreekt, maar die nochtans, wanneer zij in waarheid er aan deelnemen, en werkelijk op God hunne verwachting stellen, op merkwaardige wijze invloed uitoefenen op het gebed. Aan den anderen kant moeten wij er opmerkzaam op zijn, dat wij in de bijeenkomsten niet alleen aan ons nut, aan onze eigene opbouwning te denken hebben, maar ook vooral aan het verheerlijken van den Heer. Wij moeten trachten door zijne gedachten en door zijnen wil geleid te worden, en niet alleen aan onszelfen, maar ook aan den zegen van anderen denken. Blijven wij echter uit vrijen wil weg van de plaats, „waar men gewoon is het gebed te doen,” dan zal dit doel zeker niet bereikt worden, noch zal er *daardoor* een enkele onvolkomenheid in de bidstonden uit den weg geruimd worden. Integendeel, is het een

ontwifelbare waarheid, dat een ieder, die aldus de bijeenkomsten der geloovigen vermijdt, in een zeer verkeerden toestand zich moet bevinden. Een waarachtig ernstige ziel zal zeker niet aldus handelen.

Dit leidt ons als vanzelf nog tot een andere zedelijke voorwaarde voor het gebed. In Luk. XVIII: 1—8 lezen wij: „En hij zeide ook een gelijkenis tot hen, daartoe, dat zij altijd moesten bidden en niet vertragen, zeggende: Er was in zekere stad een zeker rechter, die God niet vreesde, en geen mensch ontzag. En er was in die stad een weduwe, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegenover mijne wederpartij. En hij wilde een tijd lang niet, maar daarna zeide hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vrees, en geen mensch ontzie, nochtans, omdat deze weduwe mij moeilijk valt, zal ik haar recht doen, opdat zij niet telkens kome en mij het hoofd breke. En de Heer zeide: Hoort, wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zou God dan geen recht doen zijnen uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, en zou Hij ten hunnen opzichte langzaam zijn? Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal.” — Onze aandacht wordt hier bepaald bij de ernstige voorwaarde der volharding in het gebed. De geloovigen moeten ten allen tijde bidden en niet vertragen. Wij hebben gezien, dat onze gebeden de uitdrukking van een bepaalde en diep gevoelde behoefte moeten zijn, die door ons gezamenlijk met aandrang en met vertrouwen voor God gebracht wordt, totdat Hij ons een antwoord zendt. Maar wij moeten tevens aanhouden in het gebed en niet vertragen, zelfs wanneer het antwoord zoo spoedig niet volgt, als wij gedacht hadden. Het kan Gode behagen, ons op de proef te stellen, doordien Hij ons dagen, maanden, ja, wellicht jaren lang laat wachten. Dit is een leerschool, die naar Gods gedachten menigmaal nuttig voor ons wordt; zij leert ons de zaak meer grondig te onderzoeken, en wordt aldus een heilzame beproeving voor ons.

Men denke, bij voorbeeld, aan Daniël, die drie weken lang treurende was, in diepe zielsbeproeving wachtende op zijnen God. „Begeerlijke spijs at ik niet”, zegt hij, „en vleesch

of wijn kwam in mijnen mond niet, totdat die drie weken der dagen vervuld waren." (Dan. X : 2, 3.) Deze tijd van afzondering en wachten op God was nuttig voor Daniël, want hij oogstte er een rijken zegen van, die hem anders niet ware te beurt gevallen. En wat vooral opmerking verdient, is, dat het antwoord op zijn gebed reeds in den aanvang zijner afzondering van Gods troon was uitgegaan. In vs. 12 lezen wij namelijk, dat tot hem gezegd wordt: „Vrees niet, Daniël, want van den eersten dag aan, dat gij uw hart begaaft, om te verstaan en om uzelfen te verootmoedigen voor het aangezicht uws Gods, zijn uwe woorden gehoord, en om uwer woorden wil ben ik gekomen. Doch de vorst des koninkrijks van Perzië stond tegenover mij een en twintig dagen; en ziet, Michaël, een van de eerste vorsten, kwam om mij te helpen, en ik werd aldaar overwinnaar bij de koningen van Perzië. Nu ben ik gekomen, om u te doen verstaan, hetgeen uw volk bejegenen zal in het vervolg der dagen." Hoe treffend schoon is dit alles! Terwijl de geliefde en getrouwe dienstknecht van God hier beneden zich verootmoedigde en op zijnen God wachtte, was de boodschapper met het antwoord reeds tot hem uitgezonden, doch het werd den vijand toegelaten, dezen op te houden. Nochtans, Daniël volhardde in het gebed, totdat hem ter gelegener tijd antwoord gewerd. Bevat dit niet een ernstige les voor ons? Het is mogelijk, dat ook wij somtijds met geduld en met heilig geloofsvertrouwen lang moeten wachten; maar wij zullen ondervinden, dat zulke tijden het gezegendst voor onze zielen zijn. Zeer dikwijls vindt God het in zijne wijsheid en trouw goed, in dier voege met ons te handelen, en met een antwoord te dralen, alleen om ons met betrekking tot de werkelijkheid onzer gebeden op de proef te stellen. De hoofdzaak is deze, dat wij in hetgeen wij bidden door den Heiligen Geest geleid worden, en aldus niet vertragen, totdat wij ontvangen, wat wij begeerd hebben. „Bidt te allen tijde," vermaant de apostel, „met alle gebed en smeeking in den Geest, en daartoe wakende met alle volharding en smeeking voor al de heiligen." (Ef. VI : 18.)

Dit alles eischt onze ernstige overweging. Wij behoeven evenzeer volharding in het gebed, als nauwkeurigheid van uitdrukking, en een gemoed dat aandringt bij God. Vandaar zoo menigmaal de krachteloosheid onzer gebeden, vandaar zoo menigmaal de koelheid onzer harten in de bidstonden. O, mochten toch alle geloovige lezers dit alles in het licht Gods beproeven!

Het geweten.

De dieren hebben met den mensch gemeen een zeker verstand, doch hun ontbreekt wat den mensch onder verantwoordelijkheid stelt. De mensch, en de mensch alleen, heeft onder alle schepselen op aarde een geweten. Wel is waar, krijgen sommige dieren langzamerhand een zeker bewustzijn, dat enkele handelingen hun de gunst huns meesters verwerven, terwijl zij daarentegen voor andere worden gestraft; wel kunnen sommige dieren er toe gebracht worden hun meester te gehoorzamen; doch dit bewustzijn bij de dieren kan in de verste verte niet op ééne lijn gesteld worden met het geweten van den mensch. Door middel van een stok kan men een grazenden os leeren, dat hij het groene kruid, hetwelk aan den anderen kant van de heg groeit, niet mag nemen, hoewel zijne tong het graag zou willen hebben. De herinnering aan den stok, welken hij dikwerf gevoeld heeft, als hij tegen den wil zijns meesters handelde, heeft hem geleerd zijne begeerte te beheerschen. Doch zulk een herinnering is het geweten niet. Een papegaai leert het woord „stok” vreezen, omdat aan dit woord een klap met dien stok in zijn herinnering verbonden is; hij zal daarom ophouden met schreeuwen, zoodra men hem met den „stok” dreigt. Doch dit verstand bij een dier is niet het geweten.

Het geweten is in den *mensch*. En voor hem, die weet, dat hij een zondaar is, is het iets ontzettends. Wel is waar,

kan de mensch zich verharden, en niettegenstaande zijn geweten aan een dier gelijk worden, zoodat hij het kwaad alleen vreest wegens de gevolgen, en zoo doende voor elken goeden invloed onontvankelijk is, en de menschelijke maatschappij genoodzaakt wordt hem uit haar midden te verbannen; doch dat zijn uitzonderingen op den regel. Over het algemeen spreekt het geweten bij iederen mensch, en strijdt in zijn binnenste tegen zijne lusten en begeerlijkheden, en vergalt hem het genot der zonde. Het geweten maakt den mensch, die de bevrediging van zijne zondige lusten zoekt en vindt, jammerlijk en ellendig, en noodzaakt hem zijne misdaad te bekennen.

Welnu, wat is het geweten? Het is niet de wil in den mensch, want met dezen wil staat het meestal in vierkanten strijd. Het is ook niet het verstand; want als dit den mensch wil overtuigen, dat deze of gene handeling hem na- of voordeel zal doen, dan roept het geweten hem toe, dat hij doen moet, wat goed is, ten koste van alles. Het geweten is de zedelijke onderscheiding tusschen goed en kwaad; het vormt evenals het verstand en de eigen wil een deel van 's menschen tegenwoordig bestaan. Wij zouden kunnen zeggen, dat het geweten is: het oog van het zedelijk wezen van den mensch, of ook een stem in zijn binnenste, welke ten opzichte van goed en kwaad met gezag tot hem spreekt.

Het geweten is geenszins een vatbaarheid in den mensch, waardoor hij in staat gesteld is om op volstrekte wijze te weten, wat goed of wat kwaad is; maar het wendt zich tot den mensch overeenkomstig de voorschriften van de wet, welke hij kent. Het geweten moet onderwezen worden; het onderwijst niet. En naarmate de getrouwheid, waarmee het onderwezen is, naar die mate zijn ook zijne gevoelens meer of minder goed.

Men zegt dikwerf: ik handel naar mijn geweten. Doch men vergeet, dat het geweten niet de maatstaf van goed en kwaad is. Een heiden kan door zijn geweten onmogelijk zóó worden geleid als een Christen, die de Heilige Schrift kent. Zoo ook spreekt het geweten bij een Christen, die door den Geest in

den wil zijns Vaders is onderwezen geworden, heel anders dan bij iemand, die alleen de letter der Schrift kent. Zelfs onder ware Christenen bestaat er een groot verschil in de teederheid en ontvankelijkheid van het geweten. Het geweten gelijkt op een venster, 't welk meer of minder licht inlaat, naarmate het schoon of vuil is. De een legt het er op toe om het venster schoon te houden, de ander is daarin nalatig, en dientengevolge is hun lichaam niet verlicht.

De verantwoordelijkheid van den mensch hangt af van de kennis, die hij heeft van kwaad en goed. Weten wij, wat recht is, dan zijn wij verplicht te gehoorzamen; en het geweten zal dienovereenkomstig tot ons spreken. De heidenen hadden het boek der natuur voor hunne oogen. „Want van de schepping der wereld af worden zijne onzienlijke dingen, beide zijne eeuwige kracht en goddelijkheid, uit zijne werken gekend en doorzien, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn.” (Rom. I: 20.) „Want wanneer de volken, die geen wet hebben, van nature de dingen der wet doen, zoo zijn dezen, die geen wet hebben, zichzelf een wet, als die kennen het werk der wet, geschreven in hunne harten, hun geweten medegetuigende, en hunne gedachten onder elkander beschuldigende, of ook ontschuldigende.” (Rom. II: 14, 15.)

Wie onder de prediking des evangelies leeft, kent het karakter, de heiligheid en de gerechtigheid van God; en zijn geweten geeft daarvan getuigenis en veroordeelt hem. God heeft in zijn Woord een onbedriegelijken maatstaf geopenbaard, en het geweten van den mensch zegt hem, hoe slecht hij is. Waar het Woord Gods is gehoord geworden, kan men God niet meer scheiden van het geweten. Ons zedelijk instinkt, ons bewustzijn van goed en kwaad geeft den onzichtbaren God getuigenis.

Doch hoe is de mensch aan deze stem in zich gekomen? Toen alles goed was, deed zich natuurlijk de stem van waarschuwing tegen het kwaad niet hooren. Ware de mensch niet een zondaar, dan zou hij voor den heiligen God niet vreezen. God heeft den mensch onschuldig geschapen, en

hem gesteld te midden van een tooneel, waar zich geen kwaad bevind. De mensch kende het kwaad in die dagen niet. Hij kende het goed, doch het kwaad kende hij niet; en derhalve kon hij de kennis van het onderscheid tusschen goed en kwaad niet bezitten. De slang zeide: als gij eet van dien boom, zult gij zijn, gelijk God, kennende het goed en het kwaad; en door deze hoogmoedige begeerte liet de mensch zich verleiden Gode ongehoorzaam te zijn. Daardoor heeft de mensch, die gelukkig was in zijne onschuld, die onschuld verloren; hij is rijp geworden, en kent nu het onderscheid tusschen goed en kwaad. Doch hij is een gevallen schepsel; hij heeft het kwade lief, en kan het goede niet volbrengen. Als ik zeg, dat hij gevallen is, dan wil dit zeggen, dat hij van God is afgevallen — gevallen uit den toestand, waarin God hem gebracht had. Voorzeker, hij heeft kennis gekregen; dat is niet te loochenen; maar hij heeft met die kennis een natuur gekregen, die aan God vijandig is en de ongerechtigheid lief heeft.

Van den Christen wordt gezegd: „Dat gij, wat den vorigen wandel betreft, hebt afgelegd den ouden mensch, die verdorven wordt naar de begeerlijkheden der verleiding, en vernieuwd zijt in den geest uws gemoeds, en den nieuwen hebt aangedaan, die naar God geschapen is in ware gerechtigheid en heiligheid.” (Efeze IV: 22—24.) Dit is niet de herkrege onschuld, niet een terugkeer naar den eersten toestand, maar gerechtigheid en heiligheid. Nooit zal de mensch de kennis van goed en kwaad verliezen, maar in Christus is hij niet meer onder de macht van het kwaad. Ook in de toekomst zal hij het onderscheid tusschen goed en kwaad blijven kennen, zonder echter ooit een verlangen naar het kwaad te hebben; integendeel hij zal zich in het goede verheugen. Dat zal de volmaaktheid zijn.

Vragen wij derhalve: Hoe heeft de mensch het geweten gekregen? dan is het antwoord: door zijne ongehoorzaamheid. Hij heeft deze kennis geroofd, en toen werden zijne oogen geopend. De ongehoorzaamheid was de sleutel, waarmee hij zich de deuren der wereld ontsloot. Maar toen de

oogen van den mensch voor die heillooze kennis van het kwaad geopend waren, beving hem vrees en vluchtte hij uit de nabijheid Gods. Zoo is het begin der wereld geweest, en zoo is het nu nog. De kennis, die de mensch bezit, veroordeelt hem, en zal hem steeds blijven veroordeelen.

Aangezien Adam door God onschuldig geschapen was en tot aan zijn val nooit een gedachte aan het kwaad gehad had, noch met de zonde bekend geweest was, moest hij een buitengewoon teeder geweten hebben. Thans is dit geheel anders, de mensch staat voortdurend tegenover het kwaad, en is er goed in onderwezen; hij leert het, helaas! van zijne jeugd af aan. Zelfs is het hem zonder opvoeding eigen; want hij wordt in ongerechtigheid geboren, en in zonde ontvangen. (Ps. LI : 7.)

Hoe meer de mensch het goede leert kennen, en door God daarin onderwezen wordt, des te gevoeliger zal hij voor het kwade zijn. Nochtans is het duidelijk, dat zelfs het gevoeligste en teederste geweten geen kracht geeft. Het licht, dat in hem is en hem den rechten weg aantoon, is gelijk aan het licht voor de voeten van een lamme. „Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vleesch, geen goed woont; want het willen is bij mij, maar het doen van het goede vind ik niet.” (Rom. VII : 18.) Het geweten maakt den mensch in zijne eigene oogen verachtelijk en ellendig. Toch zijn er menschen, die niet „in Christus” zijn, en die nochtans zulk een goed onderwezen geweten hebben, dat zij menigen Christen beschamen; zij zouden voor geen geld ter wereld iets verkeerd doen. Echter moeten wij dit niet met het „nieuwe leven in Christus” verwarren.

Wanneer thans de Geest van God in een mensch werkt, begint Hij met het geweten. Wel is waar wordt bij sommigen schijnbaar meer in het hart gewerkt, en bij anderen meer op hun gemoed; maar toch de mensch wordt door het geweten tot God getrokken. Bij kinderen wordt gewoonlijk het eerst op het gemoed gewerkt; de kennis van goed en kwaad is bij hen nog betrekkelijk gering, zoodat, hoe meer zij opwassen in de genade, hun gevoel voor het kwaad des

te fijner wordt. Wanneer alleen het gemoed van den mensch wordt aangedaan, dan heeft hij geen vasten grondslag in zichzelf. Daarentegen, hoe grondiger en dieper het geweten werd bewerkt, des te steviger zal het gebouw zijn. De verwijdering van den mensch van God werd door ongehoorzaamheid veroorzaakt, en hij verbergde zich voor het aangezicht van God, gedreven door een vrees, die zijn geweten in hem te voorschijn riep. God begint met den mensch daar, waar deze Hem verlaten heeft. Door zijn geweten, 't welk hem aanklaagt, wordt hij beangst, en er toe gebracht uit te roepen: Ik heb gezondigd.

In onze dagen wordt het evangelie dikwijls verkondigd op een wijze, die het geweten geheel of gedeeltelijk ter zijde laat. Daardoor zijn er zoo vele onware of ten minste zwakke bekeeringen. Men kan geen enkel uur met God wandelen, wanneer het geweten niet recht staat voor Hem. Dit beginsel is even waar voor den Christen, als voor een onbekeerde. Een onbekeerde kan een naamchristen worden en schijnbaar goed wandelen; maar zoolang hij het Woord Gods, dat levend is en scherper dan eenig tweesnijdend zwaard, niet op zijn geweten heeft toegepast, komt hij God niet nader dan Adam, toen hij zich voor God verbergde. En wat den Christen aangaat, zoo kan hij, wanneer zijn geweten voor God niet spreekt, geen gemeenschap met Hem hebben. Hij heeft wel is waar het leven in Christus, maar daar zijn geweten niet zuiver is voor God, gelijkt hij op iemand die slaapt.

Het geweten van den geloovige is het gevoel, dat hij heeft voor goed en kwaad. Een heiden heeft het bewustzijn niet, dat stelen verkeerd is; en hij steelt derhalve, wanneer hij kans ziet het te doen zonder ontdekt te worden. Zoo leert ook een aap het gestolene te verbergen. Maar het gestolene verbergen, omdat men vreest het terug te moeten geven of bestraft te zullen worden, is geheel iets anders dan het zedelijk bewustzijn, dat diefstal kwaad is.

De begeerlijkheid staat, zooals de Heer zelf zegt, gelijk met de uitoefening er van. En aangaande de werking, die

door de wet op een ontwaakte ziel wordt uitgeoefend, zegt de Schrift: „Maar ik had de zonde niet gekend dan door de wet; want ook de begeerlijkheid had ik niet als zonde gekend, indien de wet niet gezegd had: „Gij zult niet begeeren.” (Rom. VII: 7.)

Hoe meer de geloovige in de genade en in de kennis des Heeren toeneemt, des te gevoeliger wordt zijn geweten. Zijne zonden verontrusten hem, niet omdat hij de straf vreest, maar omdat hij gevoelt God beleedigd te hebben. Dit fijne gevoel bewerkte bij den apostel, dat hij er zich dag en nacht in oefende, een onergerlijk geweten te hebben voor God en de menschen. (Hand. XXIV: 16.) Bij vele Christenen is, helaas! zulk een traagheid — als gevolg van weinig gemeenschap met God — dat zij zich niet oefenen, altijd een goed geweten te hebben. Het bloed van Christus heeft ons geweten gereinigd. Wij kennen het goed en het kwaad, maar wij vreezen niet voor God, omdat wij weten, dat het bloed zijns Zoons de gerechtigheid Gods bevredigd heeft. Iemand, die niets tegen mij heeft, vrees ik niet; zoo vreezen wij ook God niet, omdat Hij geheel en al vóór ons is. Hij heeft Zijn Zoon gegeven, en deze heeft zijn bloed voor ons gestort. Ons geweten, dat aangaande den dood van Christus door den Geest Gods onderwezen is, heeft het bewustzijn, dat God niets meer tegen ons heeft.

Een geweten, op zoodanige wijze verlicht in de tegenwoordigheid onzes heiligen en genadigen Gods, maakt ons gevoelig voor elk soort van kwaad. Het venster van de ziel eens Christens heeft geen voorhangsel; eer verlangt hij, dat het licht met volle kracht naar binnen dringe en door niets daarin verhinderd worde. Dat is de wensch zijns harten.

Gedachten.

Wanneer gij u in dagen van verdrukking bevindt, blijf dan in de tegenwoordigheid van Hem, die de God aller vertroosting is, en die niet zal toelaten, dat gij boven uw vermogen verzocht wordt. Gij zult dan ondervinden, dat de beproeving, die Hij u zendt, in zijne handen een middel wordt, om u zijn hart beter te leeren kennen — een hart dat, vol van medegevoel, steeds en alleen door liefde gedreven wordt; ja, gij zult Hem aan het eind meer voor de dagen van beproeving dan voor die van voorspoed kunnen danken.

Gaat gij daarentegen door dagen van rust en voorspoed heen, zoek dan nog ijveriger de gemeenschap des Heeren; want in zulke tijden klimt het gevaar, omdat er dan zoo licht onverschilligheid en nalatigheid in het hart binnensluipen, en de dingen dezer wereld des te gemakkelijker aantrekkingskracht voor u verkrijgen.

Overgegevenheid is iets veel diepers, en tevens iets veel eenvoudigers, dan velen meenen. De meesten denken, dat overgegevenheid daarin bestaat, dat men zich ijverig met het werk des Heeren bezighoudt, en van Hem alleen leiding en zegening afwacht; maar zij is veel meer dan dit. Ware overgegevenheid bestaat in de neiging mij met Christus zelf als de vreugde en het genot mijns harten bezig te houden. De meest verheven dienst, die wij den Heer kunnen betoonen, is *zijn hart te dienen*, te doen hetgeen Hem verheugt en Hem welgevallig is. Dat is een dienst, waaraan slechts weinigen zich wijden. Met Christus zich bezig houden, met het doel om meer met Hem bekend te worden, zijne gedachten te leeren kennen aangaande hetgeen Hem welbehagelijk is, wordt zeer zeker *zelden* bij ons gevonden. Er mogen velen onder ons zijn, die *voor* Christus bezig zijn zooals Martha; er zijn wellicht weinigen, die *met* Christus zich bezighouden, gelijk Maria.

Wanneer men met ongeloofigen spreekt, moet men zich meer tot hun geweten wenden, in plaats van hunne vragen beantwoorden. Zoo deed de Heer. Toen iemand Hem vroeg: „Zijn er maar weinigen, die behouden worden?” antwoordde Hij: „Strijdt om in te gaan door de nauwe deur.” (Luk. XIII: 23, 24.)

Abraham vertoefde in het land Kanaän als een hemelsch vreemdeling, die niets had, waarop hij zijn voetzool kon neerzetten; Jozua was er als een krijgsman — hij streed en nam het land in bezit. Zoo zijn ook wij hier beneden hemelsche vreemdelingen gelijk Abraham, en tevens strijdende dienst-knechten Gods gelijk Jozua.

Toen God den mensch schiep, dacht Hij aan den tweeden Mensch; toen Hij aan Adam een hulpe schonk, stond de Bruid, die Christus door zijnen dood zich zou verwerven, Hem voor oogen. Toen God den tempel, dien Salomo Hem gebouwd had, tot zijne woonplaats verkoos, dacht Hij aan den tempel, dien Hijzelf wilde bouwen — een tempel van levende steenen, uitverkoren en dierbaar, van al degenen, die in Christus gelooven.

„Sterkt u in den Heer!”

(Efeze VI : 10—24.)

De zegeningen, die wij als Gemeente bezitten, brengen ons in een toestand van grootere verantwoordelijkheid, dan wij zonder deze zegeningen zouden hebben. Daardoor staan wij ook meer bloot aan afwijkingen. Een Jood moge vele dingen doen, die voor een Christen verschrikkelijk zijn, hij zal er nochtans zijn geweten niet door bezwaard vinden. Maar nu het voorhangsel gescheurd is, schijnt het licht overal heen; en het gevolg is, dat dit licht, komende uit het binnenste heiligdom, het kwade niet kan dulden.

God zij er voor gedankt! wij hebben de kracht ontvangen, om aan de moeilijkheden, aan ons standpunt verbonden, het hoofd te bieden; en het is juist de brief aan de Efeziërs, die ons aantoon, hoe God daarin voor de heiligen voorzien heeft.

De Gemeente is „mede gezet in de hemelsche gewesten in Christus,” (hoofdst. II : 6.) en „gezegend met alle geestelijke zegening in de hemelsche gewesten in Christus;” (hoofdst. I : 3.) maar tevens wordt er van ons gezegd, dat wij een strijd hebben tegen de geestelijke machten der boosheid in de hemelsche gewesten. (hoofdst. VI : 12.) Juist in de plaats, waar Gods kracht zich openbaart, hebben wij den strijd met den vijand aan te binden; want hoe nader wij bij God zijn, des te meer behoefte hebben wij aan kracht om daar te wandelen.

Toen Israël het land Kanäan binnenkwam, ondervond het op ontzettende wijze de gevolgen der zonde. Welk een vreeselijke slachting te Aï, vanwege de zonde van Achan! (Jozua VII.) En welke treurige gevolgen had niet later het verzuim van raad te vragen aan God aangaande de mannen van Gibeon! — gevolgen, die zich door vele geslachten heen, tot zelfs op Saul's tijd, uitstrekten. (2 Sam. VI.) De

gevolgen der zonde waren in overeenstemming met het feit, dat God in het land was, en er zijne plaats innam.

Het zijn juist onze voorrechten, die ons in dezen strijd wikkelen. Ja, zelfs wanneer gij en ik meer kennis bezitten dan menig ander Christen, zal er ook meer onteering en afwijking bij ons gevonden worden dan onder andere Christenen, tenzij wij wandelen naar het licht, dat wij ontvangen hebben.

„Sterkt u in den Heer!” (vs. 10.) Ziedaar het middel om kracht te ontvangen. Alleen in Hem wordt ware kracht gevonden. Van welk middel Hij zich naar zijnen wil ook moge bedienen, nimmer zal er voor het geloof een ander voorwerp des vertrouwens zijn, dan de Heer zelf. Wanneer ik, bij voorbeeld, het middel tot de bekeering eener ziel geweest ben, dan zal die persoon zich tot mij aangetrokken gevoelen, en terecht, want dit is van God, en Hij erkent het; nochtans mag men zijn vertrouwen niet op een mensch stellen, noch zich afhankelijk van een mensch maken. Deze band tusschen het werktuig, dat God gebruikt heeft, en hem, dien Hij zegende, bestaat, en het is God zelf, die dien band bevestigde; want wanneer Hij verbreekt hetgeen des vleesches is, roept Hij in het leven hetgeen des Geestes is. Doch men vergete niet, dat zulks het geval is, omdat de ziel tot Christus gebracht is. Dit alleen is bekeering. En hier is de bron van kracht. Er is geen kracht, dan alleen in Christus. Ik kan geen kracht bezitten, tenzij mijne ziel in verborgen gemeenschap met Hem is, en door Hem met God, den Vader.

Welnu, juist hiertegen richt Satan zijne scherpste pijlen; hij tracht onze zielen van het steunen op Christus af te houden.

Hetgeen wij plichten noemen, maar hetgeen God „zorgen” noemt, maakt dikwijls scheiding tusschen Christus en ons. Zij vermoeien de ziel en drukken haar terneer; en wanneer de geloovige met dat alles niet tot Christus gaat, en het op Hem werpt, ontzenuwt hij zichzelf door dingen, die zijn geest verstrooien. Men hoort menigmaal zeggen: „Ik verblijd mij niet in Christus;” en men weet niet, hoe dit komt; maar vermoedt, dat de oorzaak in den druk van onvermijdelijke zorgen te zoeken is; terwijl zij toch alleen daarin

ligt, dat men zijne hulp elders dan in Christus gezocht heeft. Het hart is ongelukkig, omdat het Christus in zijn lijden niet gevonden heeft. Men is er toe gebracht, tot iets anders zijne toevlucht te nemen dan tot Christus, tot iets, dat naar menschelijke gedachten een schoonen schijn had. En zoo doende krijgt men smaak in geheel ijdele dingen. Door den Geest worden wij geleid om „ons te sterken in den Heer, en in de kracht zijner sterkte.” Bedenken wij wel, dat de duivel achter de zorgen en achter de moeielijkheden zit, en ze gebruikt om aan de kracht van het Woord in ons afbreuk te doen. Wij kunnen er zeker van zijn, dat indien wij niet in gemeenschap met God leven, de satan een voordeel op ons zal behalen, omdat de „zorgen,” en al wat dies meer zij, niet om Christus wil zijn. Al hetgeen ik doe, moet ik doen voor en met het oog op Christus. Hij zal ons onze onafhankelijkheid doen gevoelen.

Wanneer wij op zulke wijze door de zorgvuldigheden dezes levens terneergedrukt zijn, is het altijd zeker, dat wij ons niet sterken in den Heer; want Hij is immers sterker dan de moeielijkheden, die ik in mijne zaak, in mijne familie of waar ook ondervind. Het kan zijn, dat ik mij ergens mee bezighoud, waarmede ik mij *niet* moest bezighouden; welnu, als men het niet voor den Heer doen kan, moest men het nalaten. Het staat onwankelbaar vast, dat „de kracht zijner sterkte” ons door alles heenbrengt, hoe groot de moeielijkheden ook zijn mogen. Wel zullen wij ze gevoelen en er onder kunnen zuchten; maar wanneer ik met David kan zeggen: „Het is God, die mij met kracht omgordt,” dan moge de vijand op mij aankomen, de Heer zal mij over alles doen triomfeeren; „een stalen boog zal met mijne armen verbroken worden.” (Psalm XVIII : 33, 35.)

Het is in de moeielijkheden, dat wij deze kracht leeren kennen. Daarom is de geloovige in kleine dingen geneigd te vergeten, dat hij geheel en al afhankelijk is van de „kracht zijner sterkte;” met andere woorden, dat hij de plaats van zichzelf bewuste zwakheid moet blijven innemen. Paulus zegt tot de Korinthiërs: „Ik was bij u in zwakheid;”

(1 Kor. II : 3.) en later verhaalt hij, hoe zij in alles verdrukt waren geweest, „van buiten strijd, van binnen vrees.”

(2 Kor. VII : 5.) Wanneer de Christen in moeielijkheden komt, zal hij niet kunnen zeggen: „Ik ben sterk;” integendeel, door de moeielijkheden wordt hij er toe gedreven op Christus te steunen, en dan is er altijd kracht, want kracht wordt in zwakheid — in het bewustzijn van zwakheid — volbracht. Waar alles op aankomt, is de geest van afhankelijkheid. Paulus zegt: „Ik roem in mijne zwakheden.” En waarom? Omdat zij hem deden leunen op Christus. Het geloof wordt door oefening gesterkt, en Christus geeft licht aan dengene, die waakt; want „den oprechte gaat het licht op in de duisternis.” De reden, waarom een Christen, die blijmoedig zijn weg bewandelt, faalt, ligt daarin, dat hij uit het oog verloor, dat hij het voortdurende bewustzijn van afhankelijkheid moet bewaren. Juist de goedheid des Heeren bracht hem er toe, de oorzaak zijner vreugde in zichzelf te zoeken.

Na ons de bron van des Christens kracht aangetoond te hebben, zegt de Apostel: „Doet aan de wapenrusting Gods.” (vs. 11.) Het voornaamste hierbij is, dat de wapenrusting van God is. Zonder dit kan men tegen den satan niet bestand blijven. Wat niet van God is, faalt. Wanneer ik een tegenstander ook nog zoo juist iets bewezen heb; wanneer ik ook uitnemend in staat was hem te wederleggen; zoo zal ik hem nochtans, als dit niet uit het geloof geschiedde, geen goed gedaan en ik zal mijzelf veel schade toegebracht hebben; want ik handelde door vleeschelijke drijfveeren. Wanneer het echter Gods wapenrusting is, dan moet het door het geloof geschieden, en in verborgen gemeenschap met God. Is dit evenwel niet het geval, dan verlaten wij de bron van alle kracht, dan zal ons van al hetgeen wij weten niets ten nutte komen; zelfs het Woord van God verliest zijne kracht, want het is „het zwaard des Geestes.” Kracht vloeit altijd daaruit voort, dat wij met God in den geest van afhankelijkheid leven. In de uitoefening dezer afhankelijkheid zal ik zulk een gevoel van Gods kracht kunnen hebben, dat ik over alles zegevier; en steeds zal ik, hetzij in den strijd of

bij de overwinning, sterk zijn in een gevoel van afhankelijkheid. Zoodra de handen van Mozes niet opgeheven waren, zegevierde Amalek. (Exod. XVII.) Iemand, die den strijd aanschouwde, moge er over verwonderd geweest zijn, dat Amalek van tijd tot tijd de sterkste was, en moge berekeningen gemaakt hebben over de voor- en nadeelen van de slagorde, waarin Israël was opgesteld; maar het geheim lag daarin, dat Amalek overwon, zoodra Mozes zijne hand nederliet. Wanneer mijn hart over een broeder bekommerd is, en ik, terwijl ik mij op weg begeef om hem terecht te brengen, Gods gemeenschap verlaat, zal ik hem niet tot zegen kunnen zijn, hoeveel schoone woorden ik ook tot hem spreken moge.

Zie het onderscheid tusschen Jonathan en Saul in 1 Sam. XIV, tusschen het vertrouwen op God, 't welk door alle moeilijkheden heenkomt, en de tekortkoming van eigen kracht, niettegenstaande al de hulpbronnen eens konings. Jonathan klom op handen en voeten den berg op, zijne vijanden te gemoet, op God vertrouwende, en de vijand wordt door hem geslagen. Saul echter, toen hij ziet, hoe het werk des Heeren zijnen voortgang had, laat den priester tot zich komen, Gods gedachten niet kennende. Wellicht had hij er een goede bedoeling bij; maar zeker was hij niet in eenvoudigheid afhankelijk van God, toen hij op deze wijze trachtte te weten te komen, wat hij doen moest; en later bederft hij alles door zijn dwazen eed. Van Jonathan kon gezegd worden: „Hij heeft dit heden met God gedaan.” En omdat God met hem was, bezat hij kracht en vrijheid. Indien wij wandelen in afhankelijkheid van God, zal er altijd vrijmoedigheid tegenover God bij ons gevonden worden. Jonathan wist, wat hij te doen had, en stak zijne hand uit om wat honig te nemen; want hij ging zijn weg in vrijheid, omdat God met hem was. Daarentegen bracht Saul, in wettischgezindheid, zichzelven en zijne mannen onder een juk van slavernij.

Zijn wij niet afhankelijk van God, zoo zullen de dingen, die onze wapenrusting moesten uitmaken, juist wapenen tegen

ons zijn; zij zullen onszelfen kwetsen, of vrienden treffen in plaats van vijanden.

Laat ons er aan denken, dat er gezegd wordt: „Doet aan de wapenrusting Gods, opdat gij kunt staande blijven tegen de list des duivels,” en „opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag.” (vs. 13.) Wanneer ik iemand naar het slagveld zie uittrekken zonder schild, zonder helm, zonder wapenen, zou ik niet moeten zeggen, dat hij een dwaas is? Iemand, die alleen naar theoretische beschouwingen leeft, moge de geheele wapenrusting niet noodig hebben; maar indien wij dicht genoeg bij God leven, om ons praktisch in den strijd te bevinden, zullen wij haar ook *geheel* moeten aandoen. Wanneer wij bidden zonder het Woord te onderzoeken, of het Woord onderzoeken zonder te bidden, kunnen wij ook den rechten weg niet leeren kennen. Jezus zeide: „Indien gij in mij blijft, en mijne woorden in u blijven, al wat gij wilt, zult gij bidden, en het zal u geschieden.” (Joh. XV : 7.) Zonder dat zou ik iets verkeerd kunnen bidden, wat mij niet gegeven zal worden.

Het bewustzijn van zwakheid in een Christen maakt, dat hij niet waagt iets te ondernemen zonder God. Ik kan den vijand niet te gemoet gaan *met* het Woord, en *zonder* gebed. Wanneer ik steeds gevoelde, een schaap midden onder wolven te zijn, (1 Petr. V : 8.) zou ik mij ook mijner zwakheid steeds bewust zijn. Laat ons niet gelijk zijn aan een handelaar, die wel het gebruik eener wapenrusting goed weet te omschrijven, maar ze zelf niet aantrekt.

Wij moeten staande blijven tegen de list des duivels. Zoodra ik die list ken, kan ik ze vermijden. Maar nochtans is het middel, dat ons wakende houdt en ons in staat stelt iets als een list des duivels te erkennen, niet het karakter van dezen verzoeker te leeren kennen, maar eenvoudig te blijven in Gods tegenwoordigheid. Zoo was het steeds met Christus. Zelfs de toegenegenheid van Petrus trachtte Hem afkeerig te maken van het lijden. (Matth. XVI : 22.) Maar Jezus wederstond den satan, en legde zijne list bloot; Hij ontving niet alleen steeds alle dingen van boven, maar

bovendien in den geest van volkomen afhankelijkheid van God. Van het oogenblik af dat wij weten, dat iets van den duivel komt, is de verzoeking voorbij, indien wij namelijk met God wandelen. Toen de duivel tot onzen Heer kwam, (Luk. IV.) zeide Hij niet terstond tot Hem: „Gij zijt de satan;” want daardoor zou Hij alleen zijne macht getoond hebben. Maar hij handelde als de gehoorzame Mensch, en overwon als zoodanig den verzoeker. Eerst toen de duivel aanbidding van Hem eischte, eerst toen zeide Hij: „Ga weg, satan!” Om „de listen des duivels” te onderscheiden, moeten wij onderzoeken, of het ons voorgestelde in tegenspraak is met onze gehoorzaamheid aan Christus; is dit zoo, dan moeten wij het onvoorwaardelijk verwerpen, het komt er niet op aan, van wien het voorstel komt. De duivel komt niet altijd met open vizier tot ons, hij is van karakter sluw, gelijk de slang; (zie 2 Kor. XI : 3.) maar door de plaats van gehoorzaamheid aan God te blijven innemen, zullen wij hem steeds verslaan.

De uitdrukking „in den boozen dag” (vs. 13.) is zeer opmerkelijk. In het algemeen ziet -zij op den geheelen tegenwoordigen tijd, want het is de tijd, waarin de duivel rondgaat; maar bovendien zijn er zekere omstandigheden, die aan de macht des duivels meer gelegenheid geven zich ten toon te spreiden dan gewoonlijk. Er is een tijd, dat de ziel in dezelve gebracht wordt. Het is iets anders, met volharding den satan het hoofd te bieden, of reeds den triomf der overwinning te vieren; wij kunnen wandelen met een geestkracht, die over elken tegenstand triomfeert, of in het bewustzijn van een zwakheid, die nauwelijks in staat is te blijven standhouden. Er komt voor de ziel dikwijls een booze dag, juist nadat zij door de kracht des Heeren een overwinning behaald heeft. Misschien is er een zekere verheffing bij de gedachte aan de behaalde zege, en ziedaar een nieuwe bron van verzoeking. Het is mogelijk, dat ik, na de wereld verlaten te hebben, mij zóó gelukkig gevoel in de liefde der Christenen, dat er voor het vleesch aanleiding ontstaat zich te doen gelden. Een Christen komt menigmaal in zulk een toestand, na een tijd lang in de kracht van vroegere

overwinningen gewandeld te hebben. Er komt een nieuwe strijd, en — hij delft het onderspit, zoo hij niet ook voor dezen toegerust was. De bron onzer kracht bestaat alleen daarin, dat men op God steunt.

De Christen, die altijd God vreest, is ook altijd sterk, want God is altijd met hem; het geheim zijner kracht ligt daarin, dat hij God aan zijne zijde heeft. Wij zijn zoo licht geneigd, naar middelen om te zien, zij het ook naar juiste middelen, en God er bij te vergeten. De gewichtigste overwinning is dikwijls behaald, juist wanneer wij het meest bevreesd waren geslagen te zullen worden; het heerlijkst triomflied werd dikwijls aangeheven, nadat wij door „een boozen dag” genoopt werden op God te steunen. Is iemand bevreesd voor zichzelf, en in afhankelijkheid van God, dan verdwijnen alle moeielijkheden voor hem in het niet. Zulk een moge niet in staat zijn te zeggen, waardoor dit geschiedde; maar het geheim is, dat zijne handen opgeheven waren.

De Heer brengt altijd zijne eigene plannen ten uitvoer.

„Staat dan vast, uwe lende omgord hebbende met de waarheid.” Waarheid is nooit in werkelijkheid mijn deel, als mijne genegenheden niet door haar bestuurd worden. Al spreek ik ook in schoone bewoordingen over de waarheid, en al verheug ik mij ook in de waarheid, nochtans, wanneer mijne ziel daarbij niet in gemeenschap is met God, dan zullen ook mijne lendenen niet met haar omgord zijn.

„En aangedaan hebbende het borstwapen der gerechtigheid.” Wanneer iemand geen rein geweten heeft, tracht de duivel hem in zijn wandel beangst te maken; maar indien het geweten goed is, heeft hij het borstwapen aangedaan, en denkt dan niet onophoudelijk aan aanvallen van dien kant. Komt de duivel tot mij om mij aan te klagen, zoo zeg ik: „Christus is mijne gerechtigheid.” Maar hier is het de duivel, die mij tracht te verontrusten aangaande mijn geweten. Wanneer ik niet oprecht ben in hetgeen ik voor God te belijden heb, dan ben ik zonder borstwapen. Heb ik het echter aangedaan, dan behoef ik niet op mijzelf te blijven zien, maar ik kan mijn weg bewandelen in het bewustzijn, dat

ik niets voor God verborgen heb, en derhalve een goed geweten voor Hem heb. De Heer moge ons beschermen in den strijd, maar nochtans kunnen wij niet uittrekken zonder ook op dit punt de geheele wapenrusting aan te hebben. Bij al ons gebrek is er ongetwijfeld een toevlucht in Gods genade; maar de rechte plaats nemen wij slechts dan in, wanneer wij een goed geweten hebben. Dát is de plaats van vrijheid en kracht.

„En de voeten geschoeid hebbende met de voorbereiding van het evangelie des vredes.” Het evangelie des vredes behoort mij toe in Christus; maar ik moet den geest des vredes in mijn hart hebben. Vrede is voor ons gemaakt, opdat onze harten met vrede zouden vervuld zijn. Het is de vrede, die alle verstand te boven gaat, de vrede Gods, die onze harten en onze zinnen bewaren moet. Er bestaat geen plaats zoo vol vrede als de hemel; daar vindt men geen wanklanken; daar stemmen duizende aanbidders eenstemmig en harmonisch samen in den lof van Gods heerlijkheid. De ziel, die in gemeenschap met God is, zal in den geest des vredes leven. Het is van groot gewicht, de moeilijkheden dezer wereld in dien geest te gemoet te gaan. Wanneer de geest des vredes het hart niet beheerscht, hoe kan de Christen dan wandelen, zooals Jezus wandelde? Niets bewaart de ziel in zulk een vrede, dan een vast vertrouwen op God. Zonder dat zal zij voortdurend onrustig, gejaagd en vol bevreesdheid zijn. Wanneer de vrede Gods uw hart bewaart, zult gij er den triomf van ondervinden; niets kan dan vernomen worden, wat er niet mede in overeenstemming is. Een onwankelbare vastheid zal ons dan kenmerken, maar tevens is er kalmte bij ons; want niets houdt het hart zoo kalm als een gevoel van genade. Dit is een teeken van kracht, en, wat nog meer is, het gaat gepaard met ootmoed. En zonder twijfel geeft het gevoel van niets te zijn, gepaard met den geest der genade, een kracht, die alle hinderpalen vermag uit den weg te ruimen.

„Boven dit alles aangenomen hebbende het schild des geloofs, waarmede gij al de vurige pijlen des boozen zult

kunnen uitblussen." Elke „vurige pijn" wordt uitgeblusht door vertrouwen op God. Een Christen behoeft niet bevreesd te zijn in den dag des strijds het hoofd omhoog te houden, want God is met en vóór hem. Dit staat onwrikbaar vast, hoe godonteerend de gedachten ook zijn mogen, welke de satan tracht ingang te doen vinden in ons hart. Alles wordt uitgeblusht door dit vertrouwen.

„En neemt den helm des heils." Ik houd het hoofd omhoog, omdat ik weet, dat mij heil geschied is, omdat ik weet, dat de verlossing mijn deel is.

Ware kracht begint altijd van boven. Daarom moeten eerst de lendenen omgord zijn met de waarheid, de borst bedekt met de gerechtigheid, de voeten geschoeid met de toebereiding van het evangelie des vredes, voordat wij „het zwaard „des Geestes, hetwelk is Gods Woord" — het eenige wapen, dat mij ten aanval dient — in de hand kunnen nemen. Er is niets gevaarlijker, dan het Woord als een wapen te gebruiken, indien mijn geweten nog niet door dat Woord getroffen is. Ik stel mij in de handen des satans, indien ik ga boven hetgeen ik van God ontvangen heb, om het aan anderen, 't zij in het openbaar of persoonlijk, mede te deelen. Niets stelt aan grooter gevaar bloot, dan van het Woord gebruik te maken *zonder* de leiding des Geestes. Met geloovigen over de dingen Gods te spreken, boven hetgeen ik zelf in gemeenschap met Hem leerde, is zeer verderfelijk. Er zou veel *niet* gezegd worden, dat nu gezegd wordt, en het Woord zou niet zoo menigmaal op onjuiste wijze gebruikt worden, waren wij te dien opzichte waakzamer. Ik ken niets, dat meer van God doet afwijken, dan over de waarheid te spreken buiten gemeenschap met Hem; er ligt een niet te overzien gevaar in opgesloten.

„Biddende te allen tijde met alle gebed en smeeking in den Geest, en daartoe wakende met alle volharding en smeeking voor al de heiligen." De uitdrukking „te allen tijde" wordt niet gebruikt ten aanzien van de andere dingen; het gebed is de uitdrukking en het in beoefening brengen van onze afhankelijkheid. Vraagt iemand mij in een zaak om

raad, en ik antwoord, zonder er met God over gesproken te hebben, dan zal men hierdoor waarschijnlijk meer van God afgebracht dan tot God gebracht worden. Evenals het bij Hiskia het geval was, (Jes. XXXIX.) toen hij de gezanten, die tot hem kwamen, naar zijne schatten leidde in plaats van tot den Heer, die hem genezen had. Wanneer zich een vraag of een moeielijkheid voordoet, wenden wij ons dan tot God? Wellicht hebben wij ons te voren reeds tot God gewend, en dan ligt het antwoord gereed. In die kracht des gebeds moeten wij eigenlijk altijd staan. Daardoor zou er voor ons geen moeielijkheid zijn, als de een of andere omstandigheid zich voordoet. Wij moesten steeds bereid zijn tot alle goed woord en werk. Zoo was het met Jezus. Hij had te voren gebeden, en was daarom, toen de drinkbeker tot Hem kwam, bereid dien te drinken.

Een wensch of een verlangen, aan God voorgesteld, in het vertrouwen van een kind tot zijn vader, wordt gehoord; maar dit is niet noodzakelijkerwijze een gebed „in den Geest.” Wanneer wij waarlijk in de kracht der gemeenschap met God wandelen, zullen wij kunnen bidden met een aandrang, die naar het antwoord uitziет, zooals in 1 Joh. III : 21, 22 en V : 14, 15, waar de apostel spreekt van iemand, die in gemeenschap met zijn God is. Zoo moest het ook bij ons zijn; wij moesten in de vrijheid van Christus wandelen zoodanig, dat de zorgen, begeerten en moeielijkheden van dit leven ons niet deden struikelen, noch ons uit de gemeenschap met God konden brengen, ook al is er „een booze dag.”

Vooronderstel, gij begint den dag met gebed en in vertrouwen op God; in den loop van den dag zult gij in deze booze wereld duizend oorzaken vinden om u te ergeren; maar indien gij geestelijk geoefend zijt, zal elk ding een oorzaak van gebed en smeeking voor u worden, in overeenstemming met de gedachten van God. Ootmoed en afhankelijkheid moest derhalve elke handeling van een Christen kenmerken. In plaats van vervuld te zijn met kommer over hetgeen wij ontmoeten, zullen wij — indien wij wandelen met Christus — zijne belangen zien in een broeder of in de gemeente. Ge-

zegend is het, aldus alles tot den Heer tebrengen, in plaats van voortdurend over het verkeerde om ons heen te klagen!

Dit is dan ons standpunt — de geheele wapenrusting Gods aangedaan te hebben en door den satan niet overweldigd te worden. Zoolang wij voor onszelf niet geheel gereed zijn, kunnen wij voor anderen ook geen smeeingen tot God brengen. Willen wij beoefenen, hetgeen ons in vs. 12 gezegd wordt, dan moeten wij ook in de geheele wapenrusting wandelen. De Apostel kon voor iedereen bidden; en toch had hij vooral behoefte aan de gebeden van al de heiligen, omdat hijzelf meer moeite dan anderen te verduren had. (vs. 19, 20.) Zelf in geheele toegenegenheid tot anderen wandelende, rekende hij ook op hun gebed en smeeing voor hem. Van hunne liefde tot hem hield hij zich overtuigd. Zoo ook wij, indien wij wandelen in de liefde des Geestes, dan kunnen wij er altijd op rekenen, dat anderen belang in onze „omstandigheden” zullen stellen. In de wereld zou men mij voor trotsch uitmaken, indien ik vooronderstelde, dat anderen over mijne belangen bekommerd waren; maar de Christen kent de liefde des Geestes in de heiligen, en hij rekt er op.

Om nog eenmaal op het eerste, groote beginsel terug te komen — „sterkt u in den Heer” — wensch ik u nogmaals op het hart te drukken, welk een groot voorrecht het is, om niettegenstaande de satan alles in het werk stelt om zulks te verhinderen, persoonlijk afhankelijk te zijn van God. Alles moge er donker voor ons uitzien, de Heer roept ons toe, ons „in Hem te sterken.” Er moge komen wat er wil, wanneer wij ons slechts aan Hem toevertrouwen en op Hem leunen, dan zijn en blijven wij sterk.

I. N. D.

De weg van Kaïn.

In het vierde hoofdstuk van Genesis wordt ons een gewichtige, maar tevens treurige geschiedenis verhaald, de aan

ons allen zeker goed bekende geschiedenis van Kaïn en Abel! Maar hoe goed ook door ons gekend, toch heeft misschien menig een er nog weinig over nagedacht, welk een diepe waarheid deze geschiedenis bevat, en van welk een gewicht het is den weg van Kaïn goed van dien van Abel te onderscheiden.

„Het geschiedde ten einde van eenige dagen, dat Kaïn van de vrucht des lands den Heer een offer bracht.” Kaïn was een landbouwer; in het zweet zijns aangezichts had hij der aarde zijn voedsel en zijn offer ontwoekerd. Nochtans verried hij door het brengen van dit offer maar al te duidelijk, dat hij niet begreep, om welke oorzaak hij in het zweet zijns aangezichts zijn brood moest eten; ja, de geheele manier, waarop hij God naderde, leverde een treurig bewijs van algeheel gemis aan gevoel van zonden. Hij handelde blijkbaar in de meening, dat God verplicht was datgene, wat hij als het beste kon geven, aan te nemen. Doch hoe geheel verkeerd waren de voorstellingen, die hij zich van zijne verhouding tot God maakte! De zonde was in de wereld gekomen, en God kon geen offer van den mensch, die een zondaar geworden was, aannemen, voordat de zondaar met God verzoend was. De weg, dien Kaïn insloeg, toonde, dat hij *zijn* werk als middel ter begenadiging verkoos. Hij offerde het beste, wat hij bezat; hij deed al wat hij vermocht; en vandaar dat hij zich niet weinig verwonderde, toen God op zijn offer geen acht sloeg.

Nog duidelijker komt de weg van Kaïn te voorschijn, wanneer wij hem met dien van Abel vergelijken. „Door het geloof offerde Abel een beter slachtoffer dan Kaïn,” lezen wij in den brief aan de Hebrëers. Op deze wijze verklaart de Geest van God ons de gebeurtenis, waarvan een oppervlakkige lezing ons misschien niet tot die gedachte zou brengen. „En Abel bracht ook van de eerstgeborenen zijner schapen en van hun vet. En de Heer zag Abel en zijn offer aan, maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan.” Door het geloof dus had Abel geofferd. Het Woord Gods had zich doen hooren. Het oordeel des doods was over den mensch uitgesproken, en het aardrijk was vanwege den mensch vervloekt. Dit erkende Abel als waarheid, nog voordat de dood die waarheid bevestigd had. Zijne offerande, in het geloof aan God gebracht, was een bewijs, dat hij van de noodzakelijkheid van een oordeel des doods, ja van een middeelaarschap, volkomen overtuigd was.

Zoo openbaart zich dus de „weg van Kaïn” in het niet erkennen van het feit, dat de zonde een ontzettende en onoverkomelijke scheiding tusschen God en den mensch te weeg gebracht heeft; in de meening, dat de mensch tot God kan naderen, en bij Hem genade kan vinden zonder middelaar. En daardoor werkt die weg toorn tegen God, tegen dien God, die den zondaar zoo gaarne aanneemt, en tevens nijd tegen den zondaar, die volgens den door God voorgeschreven weg genade gevonden heeft. Het oog van Kaïn was boos, omdat God vol goedheid is. „En Kaïn ontstak zeer, en zijn aangezicht verviel.” Zelfs liefderijke vermaning van de zijde des Heeren vermag zijn duister oog niet te verlichten; en ofschoon de Heer den weg tot vergeving voor hem opent, Kaïn wil zich nochtans niet onderwerpen. „En het geschiedde, toen zij in het veld waren, dat Kaïn tegen zijn broeder opstond, en sloeg hem dood.” Ontzettende openbaring van de verdorvenheid van het menschelijk hart! Nauwelijks heeft de mensch de kennis van het goed en kwaad ontvangen, of hij toont op droevige wijze, hoe hij aan het laatste de voorkeur geeft boven het goede, hoe hij de genade en barmhartigheid Gods weerstreeft, en hem, die zich door die genade heeft laten leiden, haat met een onverzoenlijken en doodelijken haat.

En wat zich hier voor het eerst openbaarde, dat heeft zich door alle eeuwen heen, tot op onzen tijd toe, voortgezet. De weg van Kaïn (Judas, vs. 11.) heeft zich in de geheele geschiedenis der menschheid dan op deze dan op gene wijze vertoond, en zal zich blijven vertoonen, zoolang de mensch een liefhebber van het kwade is. Zeer treffend stelt ons de Heer in de gelijkenis van den verloren zoon den weg van Kaïn voor. De vader had den verloren zoon in genade weder aangenomen, het gemeste kalf was geslacht, en iedereen in het vaderlijk huis verblijdde zich. Doch niet alzoo de oudste zoon. „Hij werd toornig, en wilde niet ingaan.” Hier zien wij den weg van Kaïn. De oudste zoon kon niet verdragen, dat aan zijn ongelukkigen, diep gevallen broeder genade bewezen werd. Hij wordt toornig, terwijl hij zich op zijn eigen deugd en goedheid beroept, en zijnen vader zelfs verwijten doet. Treurig, voorwaar! wanneer God tot den zondaar moet zeggen: „Waarom zijt gij ontstoken, en waarom is uw aangezicht vervallen?”

En was de Heer Jezus zelf niet de Abel van zijn tijd? En vinden wij in de overpriesters en oudsten van Israëel niet

het beeld van Kaïn terug? Zelfs Pilatus zag maar al te wel in, dat zij Jezus alleen uit nijd hadden overgeleverd. (Matth. XXVII: 18.) Het welgevallen Gods, dat op Jezus rustte, (Hand. II: 22.) had den toorn der Joden ontstoken, en hun aangezicht doen vervallen, want juist door de tentoonspreiding van zijn welbehagen verklaarde God hunne godsdienstige aanmatigingen voor ijdel en nietig. En de Heer Jezus zelf moest het wee uitroepen over de zoodanigen, die, door haat en nijd gedreven, op nog veel treuiger wijze dan hunne vaderen God onteerden. „Gij, gij maakt de maat uwer vaderen vol!... opdat op u kome al het rechtvaardige bloed, dat op de aarde vergoten is, van het bloed des rechtvaardigen Abels tot het bloed van Zacharia, den zoon van Barachia, dien gij vermoord hebt tusschen den tempel en het altaar.” (Matth. XXIII: 35.)

De openbaring van denzelfden „weg” vinden wij bij de vervolging van Stefanus. Uit haat tegen den naam van Jezus maken de Joden ook hier zich schuldig aan het bloed van een rechtvaardige; en Saulus, een farizeërszoon, die zoolang op dezen weg gewandeld, maar door Gods genade er af gebracht was, getuigt later zelf van zijne broeders naar het vleesch: „Zij hebben zoowel den Heer Jezus als de profeten gedood, en ons door vervolging verdreven, en behagen Gode niet, en zijn tegen alle menschen, ons verhinderende tot de volken te spreken, opdat zij mochten behouden worden, om hunne zonden te allen tijde vol te maken; — doch de toorn is over hen gekomen ten einde toe.” (1 Thess. II: 15, 16.) Zonder twijfel zouden wij het spoor van „Kaïn's weg” door de geschiedenis der geheele Christenheid kunnen vervolgen; hier zij echter alleen en voornamelijk opgemerkt, dat Judas in zijnen brief dezen weg als het kenteeken der *laatste* tijden voor onze oogen stelt.

Nog een ander gedeelte is er in den weg van Kaïn, dat onze aandacht verdient. „Kaïn ging uit van het aangezicht des Heeren.” Hij verliet de eenige bron van geluk en zegen, om elders een rustplaats te zoeken. Wel gevoelde zijn hart een leegte; maar helaas! hij trachtte daarin op andere wijze te gemoet te komen. „Hij bouwde een stad,” en zocht aldus in eigen grootheid vergoeding voor het gemis van Gods nabijheid. En zoo staat dan Kaïn als de eerste dier lange rij van Gods vijanden voor onze oogen, die zich van dat oogenblik tot op onzen tijd voortzet, — als het hoofd van hen, „die het schepsel geëerd en gediend hebben boven den

Schepper, die gezegend is tot in eeuwigheid!" Verduisterd naar het verstand, vervreemd van de kennis van God door onwetendheid, zoekt de arme mensch tevergeefs rust en geluk in de werken zijner handen. En nochtans is hij niet tevreden; want de leegte zijner ziel, die hij menigmaal slechts al te wel gevoelt, kan door niets anders ingenomen worden dan door het genot der tegenwoordigheid Gods. Waarlijk, alleen de heerlijkheid Gods, geopenbaard in den persoon en in het werk van Jezus, is in staat, den zondaar uit zijne ellende te bevrijden, en hem daardoor op volkomene wijze te bevredigen. Alleen Jezus, die het Brood des levens was, kon naar waarheid zeggen: „Die tot mij komt, zal nimmermeer hongeren; en die in mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.”

De lieden van het geslacht van Kaïn bleven, gelijk hun vader, verwijderd van het aangezicht des Heeren. Menigerlei uitvindingen hebben zij gedaan; maar tot den Heer zijn zij niet teruggekeerd. Al wat de kunst tot nut en welvaart te voorschijn bracht, stamt af van de nakomelingen van Kaïn, van Jabal, Jubal en Tubal-Kaïn. Maar al mogen de voortbrengselen der menschelijke kunst het leven dragelijk maken, en zelfs door het genot, dat zij bereiden, in staat zijn het geweten des menschen in slaap te wiegen, toch zullen zij nimmer den mensch gelukkig maken en bevredigen.

In zijn geheele uitgestrektheid wordt ons ten slotte de weg van Kaïn in het Babel der Openbaring voor oogen gesteld; en wij zien daaruit, hoe de Geest van God op wonderbare wijze aldus het eerste en laatste gedeelte der geschiedenis des menschen met elkaâr verbindt. Al hetgeen tot gemak, tot welvaart en tot genot voor den mensch dient, wordt in dat Babel gevonden, maar tegelijkertijd ook „het bloed van profeten en heiligen, en van allen, die op de aarde geslacht zijn.” (Openb. XVIII : 24.) De edelste beschaving, de grootste haat tegen God en de diepste verachting zijner genade reiken elkaâr hier in Babel de hand. Daarom staat er geschreven: „Gaaf uit van haar, mijn volk! opdat gij met hare zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van hare plagen niet ontvangt.” Zoo laat ons dan die stad verwachten, die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is en wier inwoners Gods tegenwoordigheid als hun eeuwig blijvend deel bezitten.
